

PORABA ZDRAVIL, PREDPISANIH NA RECEPT V SLOVENIJI V LETU 2024

Ljubljana, maj 2025

PORABA Z

DRAVIL, PREDPISANIH NA RECEPT
V SLOVENIJI V LETU 2024

Urednika

Tatja Kostnapfel
Tit Albreht

Izdajatelj

Nacionalni inštitut za javno zdravje, Trubarjeva 2, Ljubljana

Za izdajatelja

Ivan Eržen, Branko Gabrovec

Strokovni pregled

Jurij Fürst

Oblikovanje
naslovnice in infografike

Kati Rupnik

Elektronski vir

<http://www.nijz.si>

Kraj in leto izdaje

Ljubljana, 2025

ISSN

2385-9741

Publikacija ni lektorirana.

Uporaba in objava podatkov, v celoti ali deloma,
dovoljena le z navedbo vira:
*Kostnapfel T, Albreht T (ur.). Poraba zdravil, predpisanih
na recept v Sloveniji v letu 2024. Ljubljana: Nacionalni
inštitut za javno zdravje, 2025.*

Copyright©2025, Nacionalni inštitut za javno zdravje

Vsebina

POVZETEK	11
1.POMEN SPREMLJANJA PORABE ZDRAVIL, PREDPISANIH NA RECEPT	14
1.1 UVOD	14
1.2 ANALIZA PODATKOV O PORABI ZDRAVIL	15
1.3 METODOLOGIJA	18
1.4 RAZVRŠČANJE ZDRAVIL.....	19
1.5 MEDSEBOJNO ZAMENLJIVA ZDRAVILA.....	21
1.6 TERAPEVTSKE SKUPINE ZDRAVIL.....	21
2.SPLOŠNI PODATKI O PORABI ZDRAVIL NA RECEPT V LETU 2024	25
2.1 DEMOGRAFSKI PODATKI.....	25
2.2 LEKARNIŠKA DEJAVNOST	27
2.2.1 Lekarne.....	27
2.2.2 Vsi zaposleni farmacevtski delavci	28
2.2.3 Zaposleni v lekarniški službi.....	29
2.3 ŠTEVILO IZDANIH RECEPTOV V LETU 2024	32
2.4 PREDPISOVANJE ZDRAVIL PO REGIJAH.....	37
2.5 ŠTEVILO RECEPTOV/1.000 PREBIVALCEV.....	38
2.6 PREDPISOVANJE ZDRAVIL PO STAROSTNIH SKUPINAH IN SPOLU.....	40
3.SPLOŠNI PODATKI O PREDPISOVANJU ZDRAVIL NA RECEPT PO GLAVNIH ATC SKUPINAH V LETU 2024	41
3.1 NAJPOGOSTEJE PREDPISANA ZDRAVILA NA RECEPT PO ATC SKUPINAH IN STATISTIČNIH REGIJAH V LETU 2024.....	41
3.2 ŠTEVILO RECEPTOV PO ATC SKUPINAH, SPOLU IN STATISTIČNIH REGIJAH.....	45
3.2.1. Zdravila za bolezni prebavil in presnove (skupina A).....	47
3.2.2. Zdravila za bolezni srca in ožilja (skupina C)	48
3.2.3. Zdravila za bolezni živčevja (skupina N).....	49
3.3 ŠTEVILO RECEPTOV IN VREDNOST PREDPISANIH ZDRAVIL PO ATC SKUPINAH TER LISTAH ZDRAVIL V LETU 2024.....	50
3.4 ZDRAVILA, PREDPISANA NA RECEPT PO ATC KLASIFIKACIJI IN PRIKAZANA V ŠTEVILU DDD IN DID	51
3.5 NAJPOGOSTEJE PREDPISANE ZDRAVILNE UČINKOVINE IN GOTOVA ZDRAVILA (5. NIVO ATC KLASIFIKACIJE).....	54
3.5.1. Zdravila, predpisana na zeleni recept.....	56
3.5.2. Zdravila, predpisana na beli recept.....	58

4. PREDPISOVANJE ZDRAVIL PO POSAMEZNIH ANATOMSKIH SKUPINAH ATC KLASIFIKACIJE V LETU 2024 60

4.1 ZDRAVILA ZA BOLEZNI PREBAVIL IN PRESNOVE (ATC SKUPINA A)	60
4.2 ZDRAVILA ZA BOLEZNI KRVİ IN KRVOTVORNIH ORGANOV (ATC SKUPINA B)	73
4.3 ZDRAVILA ZA BOLEZNI SRCA IN OŽILJA (ATC SKUPINA C)	79
4.4 ZDRAVILA ZA BOLEZNI KOŽE IN PODKOŽNEGA TKIVA (ATC SKUPINA D)	94
4.5 ZDRAVILA ZA BOLEZNI SEČIL IN SPOLOVIL TER SPOLNI HORMONI (ATC SKUPINA G)	102
4.6 HORMONSKA ZDRAVILA ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE – RAZEN SPOLNIH HORMONOV IN INZULINOV (ATC SKUPINA H)	109
4.7 ZDRAVILA ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE INFEKCIJ (ATC SKUPINA J)	113
4.8 ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA NOVOTVORBE IN IMUNOMODULATORJI (ATC SKUPINA L)	121
4.9 ZDRAVILA ZA BOLEZNI MIŠIČNO-SKELETNEGA SISTEMA (ATC SKUPINA M)	129
4.10 ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA ŽIVČEVJE (ATC SKUPINA N)	134
4.11 ANTIPARAZITIKI, INSEKTICIDI IN REPELENTI (ATC SKUPINA P)	165
4.12 ZDRAVILA ZA BOLEZNI DIHAL (ATC SKUPINA R)	167
4.13 ZDRAVILA ZA BOLEZNI ČUTIL (ATC SKUPINA S)	175
4.14 RAZNA ZDRAVILA (ATC SKUPINA V)	180

5. ZDRAVILA ZA IZVAJANJE PROGRAMA CEPLJENJA..... 182

5.1 DISTRIBUCIJA IN LOGISTIKA CEPIV PROTI COVID-19	185
5.2 PRESKRBA Z ZDRAVILI ZA ZDRAVLJENJE COVID-19.....	186
5.3 TRENDI PORABE NEKATERIH CEPIV	187
5.3.1 Mešano cepivo proti ošpicam, mumpsu in rdečkam z oslavljenimi virusi (J07BD52)	187
5.3.2 Cepiva za cepljenje proti gripi s prečiščenim antigenom virusa influenze za odrasle in otroke (J07BB02).....	188
5.3.3 Cepivo proti pnevmokoknim okužbam (J07AL01, J07AL02, J07AL52).....	189
5.3.4 Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi za otroke in za odrasle (J07BA01)	190
5.3.5 Cepivo proti humanim papiloma virusom (J07BM01, J07BM03)	191

LITERATURA IN VIRI..... 192

Kazalo tabel

Tabela 1: Prebivalstvo po spolu in statističnih regijah, Slovenija 2024	25
Tabela 2: Prebivalstvo po spolu in starostnih skupinah, Slovenija 2024.	26
Tabela 3: Javni in zasebni lekarniški zavodi po posameznih regijah, Slovenija 2024	27
Tabela 4: Vse lokacije javnih in zasebnih lekarn s podružnicami po posameznih regijah, Slovenija 2024 ..	28
Tabela 5: Vsi zaposleni farmacevtski delavci po posameznih dejavnostih, Slovenija 2024	28
Tabela 6: Zaposleni v javnih in zasebnih lekarnah na primarni ravni po statističnih regijah, Slovenija 2024	29
Tabela 7: Zaposleni v javnih in zasebnih lekarnah na primarni ravni po statističnih regijah, Slovenija 2024	30
Tabela 8: Število in vrednost receptov, Slovenija 2024 (s trendom 2024/2023)	32
Tabela 9: Število izdanih receptov glede na razvrstitev na listo zdravil, Slovenija, v letih 2018 do 2024 ...	35
Tabela 10 : Povprečna vrednost enega recepta v EUR glede na razvrstitev zdravil na liste, Slovenija, v letih 2018 do 2024	35
Tabela 11: Število in vrednost (v EUR) izdanih receptov po vrsti recepta in glavnih skupinah ATC klasifikacije, Slovenija 2024.....	36
Tabela 12: V Skupno število receptov po statističnih regijah in spolu, Slovenija 2024	37
Tabela 13: Število izdanih receptov in vrednosti ter število DDD in DID za glavne anatomske skupine ATC klasifikacije, Slovenija 2024.....	42
Tabela 14: Število izdanih receptov na 1.000 prebivalcev po ATC skupinah in statističnih regijah, Slovenija 2024	44
Tabela 15: Število izdanih receptov ter vrednosti izdanih zdravil po ATC skupinah ter spolu v letu 2024 ..	45
Tabela 16: Število in vrednost izdanih receptov po listah zdravil in po glavnih skupinah ATC klasifikacije, Slovenija 2024	50
Tabela 17: Število DDD po glavnih skupinah ATC klasifikacije, Slovenija, v letih 2015 do 2024	51
Tabela 18: Število DID po glavnih skupinah ATC klasifikacije, Slovenija, v letih 2015 do 2024.....	52
Tabela 19: Najpogostejše predpisane učinkovine v letu 2024 (5. nivo ATC klasifikacije)	54
Tabela 20: Deset učinkovin, za katere je bilo porabljenih največ sredstev, Slovenija 2024	55
Tabela 21: Deset najpogostejše predpisanih zdravil na zeleni recept, Slovenija 2024	56
Tabela 22: Deset zdravil z najvišjo vrednostjo izdanih receptov na zeleni recept, Slovenija 2024	57
Tabela 23: Deset najpogostejše predpisanih zdravil na beli recept, Slovenija 2024	58
Tabela 24: Deset zdravil z najvišjo vrednostjo izdanih receptov na beli recept, Slovenija 2024	59
Tabela 25: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini zdravil za bolezni prebavil in presnove (ATC skupina A), Slovenija 2024	61

Tabela 26: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini zdravil za bolezni krvi in krvotvornih organov (B), Slovenija 2024	73
Tabela 27: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini zdravil za bolezni srca in ožilja (C), Slovenija 2024	80
Tabela 28: Najpogosteje predpisane zdravilne učinkovine v skupini C po številu receptov v letu 2024.....	85
Tabela 29: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini zdravil za bolezni kože in podkožnega tkiva (D), Slovenija 2024.....	95
Tabela 30: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini hormonskih zdravil za sistemsko zdravljenje – razen spolnih hormonov in insulinov (H), Slovenija 2024	109
Tabela 31: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini zdravil za sistemsko zdravljenje infekcij (J), Slovenija 2024.....	114
Tabela 32: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini zdravil z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji (L), Slovenija 2024	121
Tabela 33: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini zdravil za bolezni mišično-skeletnega sistema (M), Slovenija 2024	130
Tabela 34: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini zdravil z delovanjem na živčevje (N), Slovenija 2024.....	136
Tabela 35: Najpogosteje predpisane učinkovine v skupini N, Slovenija 2024.....	141
Tabela 36: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini antiparazitikov, insekticidov in repelentov (P), Slovenija 2024	165
Tabela 37: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini zdravil za bolezni dihal (R), Slovenija 2024	167
Tabela 38: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini zdravil za bolezni čutil (S), Slovenija 2024	175
Tabela 39: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini raznih zdravil (V), Slovenija 2024.....	180
Tabela 40: Število izdanih odmerkov zdravil za izvajanje programa cepljenja v letih 2020, 2021, 2022, 2023 in 2024.....	182
Tabela 41: Število izdanih odmerkov zdravil za izvajanje programa cepljenja PROTI COVID-19 v letu 2024	185
Tabela 42: Preskrba z zdravili za zdravljenje covid-19	186

Kazalo slik

Slika 1: Število prebivalcev na enega lekarniškega farmacevta po statističnih regijah, Slovenija 2024	30
Slika 2: Število izdanih receptov na enega lekarniškega farmacevta, zaposlenega na primarni ravni, po statističnih regijah, Slovenija 2024	31
Slika 3: Rast števila izdanih receptov (v 1.000), Slovenija, v letih 2009 do 2024.	33
Slika 4: Rast števila definiranih dnevni odmerkov na 1.000 prebivalcev na dan (DID), Slovenija, v letih 2009 do 2024	33
Slika 5: Vrednost izdanih zdravil v milijonih EUR, Slovenija, v letih 2009 do 2024	34
Slika 6: Skupni stroški (v 1.000 EUR) za ambulantno predpisana zdravila ter stroški za zdravila iz OZZ, Slovenija, v letih 2012 do 2024	34
Slika 7: Število izdanih receptov na 1.000 prebivalcev po statističnih regijah, Slovenija 2024	38
Slika 8: Povprečna vrednost zdravil v EUR na enega prebivalca po statističnih regijah, Slovenija 2024	39
Slika 9: Število izdanih receptov/100 prebivalcev po starostnih skupinah in spolu, Slovenija 2024	40
Slika 10: Delež v številu receptov za najbolj predpisane ATC skupine v letu 2024	41
Slika 11: Deleži v številu izdanih receptov po glavnih ATC skupinah, Slovenija 2024	43
Slika 12: Deleži v vrednosti izdanih receptov po glavnih ATC skupinah, Slovenija 2024	43
Slika 13: Skupno število receptov na 1.000 prebivalcev po statističnih regijah in spolu v letu 2024	46
Slika 14: Število receptov/1.000 prebivalcev po glavnih ATC skupinah in spolu, Slovenija 2024	46
Slika 15: Število receptov/1.000 prebivalcev za zdravila za bolezni prebavil in presnove (skupina A), po regijah in spolu v letu 2024	47
Slika 16: Število receptov/1.000 prebivalcev za zdravila za bolezni srca in ožilja (skupina C), po regijah in spolu v letu 2024	48
Slika 17: Število receptov/1.000 prebivalcev za zdravila z delovanjem na živčevje (skupina N), po regijah in spolu v letu 2024	49
Slika 18: Trend porabe zdravil po izbranih ATC skupinah v DDD, Slovenija, v letih 2015 do 2024	52
Slika 19: Število DID po glavnih skupinah ATC klasifikacije, Slovenija, v letih 2015 do 2024	53
Slika 20: Odstotek oseb, ki so jim bila predpisana zdravila za kislinsko pogojene bolezni (A02) v posamezni statistični regiji R Slovenije v letu 2024	66
Slika 21: Odstotek oseb, ki so jim bila predpisana zdravila za zdravljenje peptične razjede in gastroezofagealne refluksne bolezni (gerb) (A02B) v posamezni statistični regiji R Slovenije v letu 2024	67
Slika 22: Odstotek oseb, ki jim je bil predpisan zaviralec protonske črpalke (A02BC) v posamezni statistični regiji R Slovenije v letu 2024	68

SLIKA 23: Odstotek oseb, ki so jim bila predpisana zdravila za zdravljenje diabetesa (A10) v posamezni statistični regiji R Slovenije v letu 2024.....	69
Slika 24: Odstotek oseb, ki so jim bili predpisani insulini in analogi (A10A) v posamezni statistični regiji R Slovenije v letu 2024.....	70
Slika 25: Odstotek oseb, ki so jim bili predpisani analogi glukagonu podobnega peptida-1 (GLP-1) (A10BJ), v posamezni statistični regiji R Slovenije v letu 2024	71
Slika 26: Odstotek oseb, ki so jim bili predpisani antidiabetiki, brez insulinov, v posamezni statistični regiji R Slovenije v letu 2024.....	72
Slika 27: Odstotek oseb, ki jim je bila predpisana acetilsalicilna kislina 100 mg (B01AC06) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024	76
Slika 28: Odstotek oseb, ki so jim bili predpisani selektivni antagonisti adrenergičnih receptorjev beta (C07AB) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024	88
Slika 29: Odstotek oseb, ki so jim bili predpisani antagonisti adrenergičnih receptorjev alfa in beta (C07AG) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024	89
Slika 30: Odstotek oseb, ki so jim bili predpisani zaviralci kalcijevih kanalčkov (C08) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024	90
Slika 31: Odstotek oseb, ki so jim bila predpisana zdravila z delovanjem na renin-angiotenzinski sistem (C09) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024	91
Slika 32: Odstotek oseb, ki so jim bila predpisana zdravila z delovanjem na renin-angiotenzinski sistem (C09) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024	92
Slika 33: Odstotek oseb, ki so jim bila predpisana zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov (C10) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024.....	93
Slika 34: Odstotek oseb, ki so jim bili predpisani kortikosteroidi - dermatiki (D07) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024	100
Slika 35: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini zdravil za bolezni sečil in spolni hormoni (G), Slovenija 2024.....	103
Slika 36: Odstotek žensk v starosti 15-49 let, ki so jim bili predpisani hormonski sistemski kontraceptivi (G03A) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024.....	106
Slika 37: Odstotek moških, starejših od 50 let, ki so jim bila predpisana zdravila za zdravljenje benigne hipertrofije prostate (G04C) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024	108
Slika 38: Odstotek oseb, ki so jim bila predpisana zdravila za zdravljenje hipotiroze (H03A) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024	112
Slika 39: Odstotek oseb, ki so jim bila predpisana zdravila za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij (J01) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024	118
Slika 40: Odstotek oseb, ki so jim bila predpisana zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024	125

Slika 41: Odstotek oseb, ki so jim bila predpisana nesteroidna protivnetna in protirevmatična zdravila (M01A) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024	132
Slika 42: Skupen delež predpisanih opioidov (N02A), anksiolitikov (N05B) in antidepresivov (N06A) po glavnih starostnih skupinah v letu 2024	135
Slika 43: Delež predpisanih opioidov (N02A), anksiolitikov (N05B) in antidepresivov (N06A) po spolu in glavnih starostnih skupinah v letu 2024	135
Slika 44: Odstotek oseb, ki so jim bili predpisani analgetiki (N02) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024.....	142
Slika 45: Odstotek oseb, ki so jim bili predpisani opioidi (N02A) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024.....	143
Slika 46: Odstotek oseb, ki jim je bil predpisan tramadol (N02AX02) ali tramadol v kombinaciji s paracetamolom (N02AJ13) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024	144
Slika 47: Odstotek oseb, ki jim je bil predpisan paracetamol (N02BE01) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024.....	145
Slika 48: Odstotek oseb, ki jim je bil predpisan pregabalin (N02BF02) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024.....	146
Slika 49: Trend predpisovanja pregabalina (do vključno leta 2022 ATC koda N03AX16, leta 2023 ATC koda N02BF02) v številu receptov ter številu prejemnikov vsaj enega recepta, Slovenija, v letih 2012 do 2024	147
Slika 50: Odstotek oseb, ki so jim bila predpisana zdravila proti migreni (N02C) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024	148
Slika 51: Odstotek oseb, starejših od 45 let, ki jim je bil predpisan antiparkinsonik (N04) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024	150
Slika 52: Odstotek oseb, ki jim je bil predpisan antipsihotik (N05A) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024.....	151
Slika 53: Odstotek oseb, ki jim je bil predpisan anksiolitik (N05B) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024.....	152
Slika 54: Odstotek oseb, ki jim je bil predpisan hipnotik in sedativ (N05C) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024.....	153
Slika 55: Odstotek oseb, ki jim je bil predpisan zolpidem (N05CF02) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024.....	154
Slika 56: Odstotek oseb, ki jim je bil predpisan antidepresiv (N06A) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024.....	155
Slika 57: Trend predpisovanja antidepresivov (N06A) in anksiolitikov (N05B) v DID, Slovenija, v letih 2009 do 2024	156
Slika 58: Število prejemnikov vsaj enega recepta za metilfenidat v starosti 0 - 19 let in število receptov za metilfenidat, Slovenija, v letih 2012 do 2024.....	157

Slika 59: Odstotek oseb, starih 0-19 let, ki jim je bil predpisan metilfenidat v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024	157
Slika 60: Število receptov in število prejemnikov vsaj enega recepta za atomoksetin v starosti 0 - 19 let, Slovenija, v letih 2012 do 2024	158
Slika 61: Odstotek oseb, starejših od 60 let, ki so jim bila predpisana zdravila za zdravljenje demence (N06D) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024	159
Slika 62: Trend vrednosti zdravil v programu zdravljenja odvisnosti po posameznih zdravilih, Slovenija, v letih 2014 do 2024	162
Slika 63: Skupna poraba THC in CBD v gramih, Slovenija, v letih 2015 do 2024	164
Slika 64: Odstotek oseb, ki so jim bila predpisana zdravila za obstruktivne pljučne bolezni (R03) v posameznih statističnih regijah R Slovenije, Slovenija 2024.....	172
Slika 65: Odstotek oseb, ki so jim bili predpisani antihistaminiki za sistemsko zdravljenje (R06) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024.....	174
Slika 66: Odstotek oseb, ki so jim bila predpisana zdravila za preprečevanje in zdravljenje infekcij (S01A) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024.....	178
Slika 67: Trend porabe odmerkov mešanega cepiva proti ošpicam, mumpsu in rdečkam z oslabljenimi virusi (J07BD52) v letih 2014 do 2024	187
Slika 68: Trend porabe odmerkov cepiva za cepljenje proti gripi s prečiščenim antigenom virus influenze (J07BB02) med leti 2016 in 2023.....	188
Slika 69: Trend odmerkov vseh cepiv proti pnevmokoknim okužbam (J07AL01, J07AL02 (13 in 20-valentno) v letih 2016 do 2024	189
Slika 70: Trend porabe odmerkov cepiva proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi za otroke in za odrasle (J07BA01) v letih 2014 do 2024	190
Slika 71: Skupni trend porabe vseh odmerkov cepiva proti humanim papiloma virusom (J07BM01, J07BM03) v letih 2015 do 2024.....	191

V letu 2024 je bilo izdanih skoraj 21,3 milijonov receptov (indeks 104) za ambulantno predpisana zdravila v vrednosti 816,7 milijonov EUR (indeks 108), od tega 97,5 % zelenih receptov ter 2,5 % belih receptov. Vsak prebivalec Slovenije je v povprečju prejel 10 receptov s predpisanimi zdravili v skupni vrednosti 385 EUR (vrednost enega recepta je bila povprečno 38,38 EUR).

Največ receptov je bilo v letu 2024 predpisanih za zdravila za bolezni srca in ožilja (24,2 % vseh receptov, 2.425 receptov/1.000 prebivalcev), za zdravila z delovanjem na živčevje (19,2 % vseh receptov, 1.925 receptov/1.000 prebivalcev) ter za zdravila za bolezni prebavil in presnove (15,2 % vseh receptov, 1.526 receptov/1.000 prebivalcev).

V Sloveniji je bilo izdanih povprečno 10.008 receptov na 1.000 prebivalcev. Največ receptov je bilo izdanih v pomurski regiji (12.759 receptov, kar je 27,5 % nad slovenskim povprečjem), najmanj receptov pa je bilo predpisanih v osrednjeslovenski regiji (8.804 receptov, kar je 12,1 % pod slovenskim povprečjem). Po številu predpisanih receptov na 1.000 prebivalcev so pod slovenskim povprečjem še goriška, gorenjska in obalno-kraška regija, ostale regije pa so nad povprečjem.

Na kratko povzemamo glavne ugotovitve v posameznih najpogostejše predpisanih skupinah zdravil.

Med [zdravili za bolezni srca in ožilja \(ATC skupina C\)](#), za katera je bilo predpisanih 5.156.759 (indeks 104) receptov, so največji delež zavzemala [zdravila z delovanjem na renin - angiotenzinski sistem \(C09\)](#). Jemlje jih 18,8 % prebivalstva, največ v pomurski in posavski regiji. Največja podskupina te skupine so bili zaviralci angiotenzinske konvertaze, kombinacije (C09B), ki so bili predpisani na 720.331 receptih.

Glede na število predpisanih receptov so sledila [zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov \(C10\)](#), ki jih je prejelo 14,7 % populacije, največ v zasavski in pomurski regiji, najmanj pa v goriški regiji.

Sledili so jim [antagonisti adrenergičnih receptorjev beta \(C07\)](#), ki se predpisujejo za zdravljenje angine pectoris, stabilnega kroničnega srčnega popuščanja ter visokega krvnega tlaka. Med njimi prevladujejo antagonisti adrenergičnih receptorjev beta (C07A), predvsem podskupina selektivnih antagonistov adrenergičnih receptorjev beta (C07AB), ki jih je prejelo 9,2 % prebivalcev.

V drugi najpogostejše predpisani skupini zdravil, to so [zdravila z delovanjem na živčevje \(ATC skupina N\)](#), je bilo predpisanih 4.092.218 receptov (indeks 103).

Največji odstotni delež v številu receptov je pripadal [analgetikom \(N02\)](#) (48,1 %), med katerimi so bili najpogostejše predpisani drugi analgetiki in antipiretiki (N02B), sledili so opioidi (N02A). Povprečno je v Sloveniji vsaj en recept za analgetike prejelo 29,9 % prebivalcev.

Na drugem mestu glede na število izdanih receptov so bili [psiholeptiki \(N05\)](#) s 23,9 %, kjer je bilo predpisanih največ anksiolitikov (N05B), ki jih je prejelo 6,1 % populacije. Največ anksiolitikov so predpisali v pomurski in podravske regiji. Večina predpisanih učinkovin je bila iz podskupine benzodiazepinov (N05BA), najpogostejše predpisane učinkovine so bile alprazolam (N05BA12), bromazepam (N05BA08) in diazepam (N05BA01).

Na tretjem mestu pa so bili [psihoanaleptiki \(N06\)](#) z 19,6 % deležem, največ je bilo predpisanih antidepresivov (N06A). Povprečno je antidepresive prejelo 7,6 % populacije, najpogostejše so jih predpisovali v zasavski in koroški regiji. Najpogostejše predpisani antidepresivi so iz skupine selektivnih zaviralcev privzema serotonina (N06AB), in sicer zdravila s sertralinom (N06AB06).

Najbolj pogosto predpisana učinkovina ATC skupine N je bil paracetamol (N02BE01) z 906.251 recepti, sledila sta natrijev metamizolat (N02BB02) s 518.092 recepti ter kombinacija tramadola in paracetamola (N02AJ13) z 262.763 recepti.

V skupini [zdravil za bolezni prebavil in presnove \(ATC skupina A\)](#), kjer je bilo predpisanih 3.243.914 receptov (indeks 108), je bilo največ receptov predpisanih za [zdravila za kislinsko pogojene bolezni \(A02\)](#) (1.104.529 receptov), predvsem za zdravila za zdravljenje peptične razjede in gastroezofagealne refluksne bolezni (gerb) (A02B). Večina teh zdravil so bili zaviralci protonске črpalke (A02BC). Zdravila za kislinsko pogojene bolezni je jemalo 18,3 % prebivalcev Slovenije, največ v koroški, podravski in pomurski regiji. [Zdravila za zdravljenje diabetesa \(A10\)](#) je prejelo 7,1 % prebivalcev Slovenije. Antidiabetike, brez insulinov (A01B) je jemalo 6,6 % populacije, najvišja poraba je bila v zasavski in posavski regiji, insuline in analoge (A10A) pa je prejelo 1,4 % populacije, največ v koroški in zasavski regiji.

V skupini [zdravil za bolezni mišično-skeletnega sistema \(ATC skupina M\)](#), kjer je bilo predpisanih 1.390.211 receptov (indeks 104), so bila najpogosteje predpisana [zdravila s protivnetnim in protirevmatičnim učinkom \(M01\)](#). Predstavljala so 79,1 % delež v številu receptov. Vsa zdravila v tej skupini so nesteroidna protivnetna in protirevmatična zdravila (M01A), med njimi so bili najpogosteje predpisani naproksen (M01AE02), ibuprofen (M01AE01) in diklofenak (M01AB05). Zdravila iz skupine M01A je prejelo 26,4 % prebivalcev Slovenije.

Predpisanih je bilo 1.222.166 receptov za [zdravila za bolezni dihal \(ATC skupina R\)](#), od tega polovica [zdravil za obstruktivne pljučne bolezni \(R03\)](#) (indeks 107), ki jih je prejelo 8,4 % prebivalcev Slovenije. Najpogosteje so bili predpisani inhalacijski adrenergiki (R03A), med njimi najpogosteje adrenergiki v kombinaciji z antiholinergiki, vključno s kortikosteroidi v trojnih kombinacijah (R03AL). V skupini drugih zdravil za obstruktivne pljučne bolezni za inhaliranje (R03B) je bilo predpisanih največ zdravil, ki so vsebovala glukokortikoide (R03BA). Druga največja podskupina so bili [antihistaminiki za sistemsko zdravljenje \(R06\)](#), ki jih je prejelo 10,3 % prebivalcev Slovenije. Največ predpisanih zdravil je bilo iz skupine drugih antihistaminikov za sistemsko zdravljenje (R06AX).

Za [zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov \(ATC skupina B\)](#) je bilo izdanih 1.170.794 receptov (indeks 103).

Najpogosteje so bili predpisani [antitrombotiki \(B01\)](#), največ jih je bilo iz podskupine zaviralcev agregacije trombocitov brez heparina (B01AC), najpogosteje predpisana učinkovina v tej skupini pa je bila acetilsalicilna kislina (B01AC06). Predpisana je bila za 7,5 % prebivalcev Slovenije. Sledijo jim [zdravila za zdravljenje slabokrvnosti \(B03\)](#), ki so bila predpisana na 155.693 receptih, najpogosteje zdravila z železom (B03A).

V skupini [zdravil za sistemsko zdravljenje infekcij \(ATC skupina J\)](#) je bilo predpisanih 1.197.487 receptov (indeks 107). V letu 2024 je 29,2 % oseb prejelo vsaj en recept za zdravila iz skupine zdravil za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij (J01).

Najpogosteje so bila predpisana [zdravila za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij \(J01\)](#), med njimi betalaktamski antibiotiki, penicilini (J01C) (indeks 104), in sicer amoksicilin z zaviralcem laktamaz beta (J01CR02) na 320.369 receptih in amoksicilin (J01CA04) na 191.806 receptih.

Druga največja podskupina je bila skupina makrolidov, linkozamidov in streptograminov (J01F). Med njimi so bili najpogosteje predpisani makrolidni antibiotiki (J01FA), med njimi zdravila z azitromicinom (J01FA10) na 152.039 receptih in klindamicin (J01FA09) iz skupine piranozidnih antibiotikov (linkozamidov) (J01FF) na 28.776 receptih.

1. Pomen spremljanja porabe zdravil, predpisanih na recept

Tatja Kostnapfel, Monika Brovč

1.1 UVOD

Spremljanje porabe zdravil je eden od segmentov javnega zdravja, katerega najširši cilj je preprečevanje bolezni, podaljševanje življenja ter varovanje in izboljševanje zdravja. Zbiranje in obdelava podatkov o porabi zdravil je torej širšega družbenega pomena.

Spremljanje porabe zdravil in analizo podatkov o porabi zdravil po Zakonu o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva in glede na Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ) za nacionalne namene opravlja Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) kot neodvisna organizacija. Ta dejavnost je pomembna za spremljanje in načrtovanje sistema zdravstvenega varstva, za posredno pridobivanje podatkov o obolevnosti ter za pravilno in odgovorno rabo zdravil (1,2).

Glavni namen zbiranja podatkov o zdravilih je nudenje informacij za spremljanje in načrtovanje sistema zdravstvenega varstva.

NIJZ podatke o porabi zdravil analizira z namenom:

- podati informacijo o preskrbi z zdravili,
- oceniti razlike v predpisovanju zdravil po spolu, starostnih skupinah (kar je še posebej pomembno glede na staranje slovenskega prebivalstva), po regijah in po specialnostih zdravnikov, ki zdravila predpisujejo (povezava z bazo podatkov izvajalcev),
- posredno pridobiti podatke o obolevnosti po starostnih skupinah in regijah,
- oceniti odstopanja od terapevtskih smernic in jih ponovno ovrednotiti,
- v strokovni razpravi razložiti razlike v predpisovanju in sprejeti ukrepe za pravilno rabo zdravil ter za učinkovito porabo sredstev za zdravila,
- osveščati o velikem pomenu odgovornega predpisovanja zdravil, s katerim lahko izvajalci zdravstvene dejavnosti in bolniki izboljšajo učinke zdravljenja, zmanjšajo tveganje za nastanek neželenih učinkov in zmanjšajo stroške v zdravstvu,
- zasnovati preventivne dejavnosti.

Resolucija plana zdravstvenega varstva (ResNPZV) 2016-2025 »Skupaj za družbo zdravja« načrtuje zagotovitev pravilne in varne uporabe zdravil ter za vse enako dostopnost do kakovostne in varne zdravstvene oskrbe čim bližje prebivalcem, integrirano in celovito obravnavo, upoštevanje zdravstvene potrebe starajoče se populacije, usmerjenost v uporabnika ter njegovo opolnomočenje ob hkratni stroškovni učinkovitosti na področju porabe zdravil (2,3).

V načrtu je optimizacija predpisovanja in izdajanja zdravil ter vzpostavitev sistema preskrbe z redkimi zdravili, ne glede na to, ali gre za nova zdravila s centraliziranim dovoljenjem za promet ali za stara, uveljavljena zdravila, ki so zaradi majhnega obsega prometa v RS nedosegljiva (3).

Z različnimi ukrepi se bo zagotovila racionalna raba zdravil in boljša dostopnost do kakovostne farmacevtske oskrbe. Zagotovila se bo optimizacija predpisovanja in izdajanja zdravil tudi z reševanjem problematike polifarmakoterapije in vključitev kliničnega farmacevta (3).

1.2 ANALIZA PODATKOV O PORABI ZDRAVIL

Glavni namen analize podatkov o porabi zdravil je podati informacije o preskrbi z zdravili, opozoriti na velik pomen in vlogo odgovornega predpisovanja zdravil in s tem osveščati o kakovostnem zdravljenju z zdravili ter vplivati na sprejetje ukrepov za strokovno utemeljeno rabo zdravil in učinkovito porabo sredstev za zdravila. Informacije, ki jih pridobimo, so lahko koristne z več vidikov. Ugotovimo lahko, katerim skupinam bolnikov se predpisujejo posamezna zdravila in ponovno ovrednotimo terapevtske smernice.

Z ocenjevanjem razlik v porabi zdravil med regijami lahko ugotovljamo lokalno povečano specifično obolevnost ali odstopanja od terapevtskih smernic. Metodologija spremljanja predpisovanja zdravil pa nam omogoča tudi mednarodno primerljivost podatkov. S povezovanjem z drugimi podatkovnimi bazami, kot je baza podatkov izvajalcev, lahko primerjamo, kako zdravila predpisujejo zdravniki različnih specialnosti in prikažemo trende, ki veljajo pri predpisovanju zdravil za zdravnike posameznih strokovnih usmeritev. Strokovne razprave za določitev vzrokov opisanih razlik in za morebitno usklajevanje prakse predpisovanja zdravil lahko omogočijo sprejetje ukrepov za preprečitev neracionalne porabe zdravil, pozitivne spremembe pa se po določenem času odrazijo v informacijah o porabi zdravil.

Z vidika ohranjanja javnega zdravja je še posebej pomembno spremljanje predpisovanja zdravil za bolezni srca in ožilja – posebej antihipertenzivov in statinov, zdravil za bolezni prebavil in presnove – posebej zaviralcev protonske črpalke, protimikrobnih zdravil – posebej antibiotikov, zdravil z delovanjem na živčevje – posebej anksiolitikov in antidepresivov in drugih. Poseben poudarek je potrebno nameniti polifarmakoterapiji.

Dobre informacije o porabi zdravil so lahko temelj za zasnovo preventivnih dejavnosti, s katerimi se je zdravljenju mogoče izogniti in tudi na ta način prispevati k manjšim stroškom v zdravstvu. Vsekakor pa bi za celostno sliko o porabljenih zdravilih potrebovali tudi podatke o porabi zdravil v bolnišnicah ter o porabi zdravil, izdanih brez recepta. Celovitejši prikaz bi pomenil več varnosti za posamezne bolnike, saj bi omogočil boljši nadzor nad neželenimi učinki ter morebitnimi alergijskimi reakcijami zaradi zdravil.

Predpisovanje in izdajanje zdravil in živil za posebne zdravstvene namene v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja določajo predpisi, ki urejajo predpisovanje in izdajanje zdravil v humani medicini in splošni akti Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS).

Na recept v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja se predpisujejo zdravila in živila za posebne zdravstvene namene (v nadaljevanju: živila), ki jih ZZZS razvrsti na pozitivno listo. Zdravila in živila na recept se predpisujejo le ambulantno zdravljenim zavarovanim osebam.

Zdravila se predpisujejo v skladu s predpisi, ki urejajo predpisovanje in izdajanje zdravil v humani medicini in splošnimi akti ZZS, ob upoštevanju povzetka glavnih značilnosti zdravila, strokovnih smernic in vseh okoliščin, ki lahko vplivajo na potek zdravljenja in ob upoštevanju uspešnosti predhodnega zdravljenja. Predpisujejo se v smiselni kombinaciji, najprimernejših odmerkih in primernem časovnem obdobju in ob upoštevanju stroškovnega vidika predpisa zdravila na recept.

Če zdravila, ki je razvrščeno na listo zdravil, ni na trgu in zanj ni primerne zamenjave, se zdravilo predpiše na zeleni receptni obrazec in zavarovano osebo napoti po nakup zdravila v tujino. Postopek vračila sredstev za nakup zdravila je namreč enostavnejši, če je bilo zdravilo predpisano na zeleni receptni obrazec.

Zdravila, predpisana na recept se izdajo v skladu s predpisi, ki urejajo predpisovanje in izdajanje zdravil za uporabo v humani medicini, in splošnimi akti ZZS, pri čemer se določila teh aktov smiselno uporabljajo tudi za izdajo živil.

Vsa ostala določila o predpisovanju in izdajanju zdravil in živil (količine zdravil/živil, predpis na obnovljivi recept, predpis zdravil iz seznama terapevtskih skupin zdravil, medsebojno zamenljivih zdravil, predpis živil) so navedena v Pravilih obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Zdravila in živila za posebne zdravstvene namene, ki se lahko predpisujejo na zeleni receptni obrazec v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja, se razvrščajo na pozitivno listo.

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, krije ceno razvrščenega zdravila in živila za posebne zdravstvene namene, v skladu z ZZVZZ:

- v 100% deležu, če nimajo določene najvišje priznane vrednosti;
- zdravila in živila za posebne zdravstvene namene, ki imajo določeno najvišjo priznano vrednost krije obvezno zdravstveno zavarovanje le do najvišje priznane vrednosti. Za razliko od najvišje priznane vrednosti do polne cene zdravila je zavarovana oseba samoplačnik.

ZZS v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja krije stroške zdravil, ki jih zavarovanim osebam predpišejo zdravniki na zeleni receptni obrazec.

Nerazvrščena zdravila so zdravila, ki jih obvezno zdravstveno zavarovanje ne krije in so v celoti samoplačniška. Ta se predpisujejo na beli, samoplačniški receptni obrazec (4,5,6).

V pričujočem poročilu so zajeti podatki iz [zelenih receptov](#) s predpisanimi zdravili in živili za posebne zdravstvene namene, za katere v celoti ali delno stroške krije obvezno zdravstveno zavarovanje (OZZ) ter podatke iz [belih receptov](#), kjer so predpisana zdravila, ki niso pravica iz OZZ.

Vključena so tudi zdravila za izvajanje programa cepljenja.

Z vidika ohranjanja javnega zdravja je še posebej pomembno spremljanje predpisovanja zdravil za bolezni srca in ožilja – posebej antihipertenzivov in statinov, zdravil za bolezni prebavil in presnove – posebej zaviralcev protonske črpalke in zdravil za zdravljenje diabetesa, zdravil z delovanjem na živčevje – posebej anksiolitikov, antidepresivov in protibolečinskih zdravil, ter protimikrobnih zdravil – posebej antibiotikov. Vsako leto bolj aktualno je tudi spremljanje porabe zdravil za izvajanje programa cepljenja in posredno precepljenosti prebivalstva.

Pomemben poudarek je potrebno nameniti tudi polifarmaciji ter ozaveščenosti glede varne in pravilne rabe zdravil. ZZS je uvedel ter omogočil dodatno strokovno pomoč farmacevta svetovalca, ki izvede farmakoterapijski pregled pacienta.

Dobre informacije o porabi zdravil so lahko temelj za zasnovo preventivnih dejavnosti, s katerimi se je potrebi po zdravljenju mogoče izogniti in tudi na ta način prispevati k manjšim stroškom v zdravstvu. Vsekakor pa bi za celotno sliko o porabljenih zdravilih potrebovali tudi podatke o porabi zdravil v bolnišnicah ter o porabi zdravil, izdanih brez recepta. Celovitejši prikaz bi pomenil več varnosti za posamezne bolnike, saj bi omogočil boljši nadzor nad neželenimi učinki ter morebitnimi alergijskimi reakcijami zaradi zdravil.

Podatke na NIJZ spremljamo na podlagi dveh zbirk, in sicer zbirke NIJZ 64 – Evidenca porabe zdravil izdanih na recept ter zbirke NIJZ 66 – Evidenca porabe zdravil v bolnišnicah (1).

Za celostni pregled porabe vseh zdravil v Sloveniji pa na NIJZ ločeno pripravljamo tudi analizo o porabi zdravil v vseh bolnišnicah, kamor vključimo tudi porabo dragih bolnišničnih zdravil (seznam B) ter porabo ampuliranih zdravil in drugih zdravil za ambulantno zdravljenje v okviru ločeno zaračunljivega materiala (LZM) (seznam A) ter analizo o porabi protimikrobnih zdravil (7,8,9).

Zaradi mednarodne primerljivosti za spremljanje predpisovanja zdravil uporabljamo Anatomsko - terapevtsko - kemično (ATC) klasifikacijo na petih nivojih ATC klasifikacije (10,11).

Poraba je stroškovno ovrednotena, prikazani so tudi trendi predpisovanja. V tabelah glavnih ATC skupin je poraba vseh zdravil predstavljena s številom vseh predpisanih receptov, vrednostjo zdravil v EUR, povprečno vrednostjo zdravila na enem receptu, številom receptov na 1000 prebivalcev, številom definiranih dnevnih odmerkov, številom definiranih dnevnih odmerkov na 1000 prebivalcev na dan ter indeksi glede na preteklo leto.

Ponekod je poraba ambulantno predpisanih zdravil predstavljena tudi po starostnih skupinah in po spolu prejemnikov ter po listah, na katere so razvrščena zdravila. Za nekatere najbolj aktualne skupine zdravil oziroma najpogostejše predpisana zdravila je poraba prikazana v odstotkih oseb, ki prejemajo zdravila tudi po posameznih statističnih regijah prebivališč prejemnikov.

Podrobno pa je predstavljeno tudi predpisovanje zdravil po vseh glavnih anatomskih skupinah ATC klasifikacije, kamor so vključeni tudi trendi ter razlike v predpisovanju po posameznih statističnih regijah.

Slikovni prikazi (infografike) porabe zdravil in deleža prebivalcev, ki jemlje posamezna zdravila, izkazujejo pomemben doprinos k preglednosti poročila.

V okviru eZdravja obstaja informacijska rešitev eRecept (elektronsko predpisovanje zdravil), ki v celoti nadomešča predpisovanje zdravil na zeleni oziroma beli recept tako v okviru osnovne zdravstvene dejavnosti kot tudi na nivoju specialistične dejavnosti. Od 1. februarja 2016 je njegova uporaba obvezna tudi na sekundarni in terciarni ravni.

Kljub elektronskemu predpisovanju zdravil (eRecept), ki v celoti nadomešča predpisovanje zdravil na zeleni oziroma beli recept, pa tovrstna baza ne zadostuje za pripravo celostnega poročila o predpisovanju zdravil, saj določeni načini predpisovanja zdravil preko eRecepta niso možni (nujni recepti, recepti za lastno uporabo, predpisovanje narkotikov ipd.).

1.3 METODOLOGIJA

Podatke o izdanih zdravilih, predpisanih na recept, skladno z Zakonom o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva, lekarne pošiljajo ZZSZ, od koder zbrane in obdelane podatke pošljejo NIJZ. V evidenci ambulantne porabe zdravil so podatki zajeti tako iz zelenih kot belih receptov.

Podatke o porabi ambulantno predpisanih zdravil v Sloveniji prikazujemo po ATC/DDD metodologiji, ki jo priporoča Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) za raziskovanje o porabi zdravil (10,11). Porabo zdravil poročamo po statističnih regijah prebivališča prejemnikov, po starostnih skupinah in po spolu.

Anatomsko – terapevtsko – kemična (ATC) klasifikacija zdravil je mednarodni univerzalni klasifikacijski sistem za zdravila, ki zdravila razvršča glede na njihovo glavno indikacijo najprej v 14 glavnih (anatomskih) skupin (prva raven). Anatomska skupina označuje velika tiskana črka. Druga raven klasifikacije ATC je lahko glavna terapevtska skupina ali pa glavna farmakološka skupina, označuje jo dvomestno število. Tretja raven je terapevtska oziroma terapevtsko-farmakološka podskupina, označena z veliko tiskano črko. Četrta raven je terapevtsko-farmakološko-kemična podskupina, ki jo označuje velika tiskana črka. Peta raven je učinkovina (ime INN), ki jo označuje dvomestno število. ATC oznako vsakega zdravila torej sestavlja 7 številsko-črkovnih znakov.

Zdravilo (določajo ga sestava, jakost, farmacevtska oblika in pakiranje) ima lahko le eno oznako ATC, četudi ima več enako pomembnih glavnih indikacij (pri večkomponentnih zdravilih se indikacija nanaša na glavno učinkovino). Če pa obstajajo zdravila z isto učinkovino v dveh ali več različnih jakostih ali različnih farmacevtskih oblikah z namenom, da bi dosegli drugačen terapevtski učinek, imajo tudi različne oznake ATC (primer: acetilsalicilna kislina v 100 mg tabletah kot antitrombotik (B01AC06) ali v 500 mg tabletah kot analgetik (N02BA01)).

DDD (definirani dnevni odmerek, angl. Defined Daily Dose) je statistična enota, ki jo je SZO opredelila za določitev porabe zdravila. DDD-ji se uporabljajo za standardizirane primerjave porabe različnih zdravil med seboj ali med okolji z različnimi sistemi zdravstvenega varstva. DDD je povprečni vzdrževalni odmerek zdravila, ki ga odrasel bolnik prejme v enem dnevu za zdravljenje glavne indikacije zdravila. Dejansko odmerjanje, ki je vedno individualno prilagojeno, se lahko zelo razlikuje od teoretično določenih vzdrževalnih odmerkov.

DID (definirani dnevni odmerek na 1000 prebivalcev na dan) je po SZO priporočen prikaz porabe ambulantno predpisanih zdravil. Izračuna se na podlagi celoletne porabe zdravil v določeni skupini ATC (v DDD) in števila prebivalcev v določenem letu (na dan 30.6.) (9,10).

Spremljanje predpisovanja zdravil nam omogoča tudi mednarodno primerljivost podatkov.

V tabelah glavnih ATC skupin je poraba vseh zdravil predstavljena s številom vseh predpisanih receptov, vrednostjo zdravil v EUR, povprečno vrednostjo zdravila na enem receptu, številom receptov na 1000 prebivalcev, številom DDD in številom DID ter indeksi glede na preteklo leto.

Uporabili smo ATC/DDD Index 2024. Dodatno je poraba ambulantno predpisanih zdravil predstavljena tudi po starostnih skupinah in po spolu prejemnikov ter po listah zdravil. Za nekatere najbolj aktualne skupine je poraba zdravil predstavljena tudi po statističnih regijah prebivališč prejemnikov.

S povezovanjem z drugimi podatkovnimi bazami, kot je baza podatkov izvajalcev, lahko primerjamo, kako zdravila predpisujejo zdravniki različnih specialnosti in prikažemo trende, ki veljajo pri predpisovanju zdravil za zdravnike posameznih strokovnih usmeritev.

Skupni stroški v zdravstvenem sektorju so v stalnem porastu in znaten del le-teh predstavljajo izdana zdravila, ki so eden izmed neposrednih medicinskih stroškov.

1.4 RAZVRŠČANJE ZDRAVIL

Zdravila na recept se razvrstijo na **pozitivno listo** v skladu s Pravilnikom o razvrščanju zdravil na listo. V postopku razvrščanja in prerazvrščanja se zdravila ocenjuje na podlagi naslednjih meril: pomen zdravila z vidika javnega zdravja, prednostne naloge izvajanja programa zdravstvenega varstva, terapevtski pomen zdravila, relativna terapevtska vrednost zdravila, ocena farmakoekonomskih podatkov za zdravilo, ocena etičnih vidikov ter prioritete programov zdravstvenega varstva.

Za oceno pomena posameznega zdravila z vidika javnega zdravja, prednostnih nalog izvajanja programa zdravstvenega varstva in prioritete programov zdravstvenega varstva se upoštevajo prednostna področja preprečevanja in zdravljenja bolezni, ki so opredeljena v resoluciji, ki se nanaša na nacionalni plan zdravstvenega varstva ali v dokumentih Svetovne zdravstvene organizacije o prioritetnih programih zdravstvenega varstva v Evropi (3).

Področje cen zdravil je v Republiki Sloveniji urejeno z Zakonom o zdravilih in je v pristojnosti JAZMP, njihovo financiranje iz javnih sredstev pa z Zakonom o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju in je v pristojnosti ZZSZ (4).

Postopki določanja cen potekajo na podlagi zakonskih določb in določb aktualnega Pravilnika o določanju cen zdravil za uporabo v humani medicini (12). Predpisi zelo natančno podajajo merila, način in postopke za določanje, spreminjanje in objavo reguliranih cen zdravil.

Vsebina nacionalnega modela, ki določa cene in financiranje iz javnih sredstev, je v pristojnosti držav članic. V Sloveniji so v skladu z EU priporočili regulirane cene le tistih zdravil, ki se financirajo iz javnih sredstev. Tako kot večina drugih držav imamo za določanje cen zdravil uveden primerjalni model, ki v našem primeru upošteva cene zdravil v Nemčiji, Avstriji in Franciji. Tako regulirane cene pa predstavljajo le najvišje cene, dovoljene v prometu z zdravili na debelo. Zakon dobaviteljem zdravil, plačnikom ter kupcem zdravil omogoča, da se dogovarjajo o cenah, ki so nižje od reguliranih.

Postopki določanja najvišjih dovoljenih cen (NDC) potekajo na podlagi določb Zakona o zdravilih in Pravilnika o določanju cen zdravil za uporabo v humani medicini (4,12). Predpisi podajajo merila, način in postopke za določanje, spreminjanje in objavo reguliranih cen zdravil. NDC se oblikujejo in določajo na podlagi izračuna vrednosti proizvajalčevega elementa cene (PEC). Ta ne sme biti višja od najvišjega

dovoljenega odstotka primerjalne cene zdravila v primerjalnih državah in dodanega deleža oziroma določene vrednosti, namenjene kritju stroškov prometa na debelo.

Vrednost PEC se ugotovi na podlagi primerjalnih cen zdravil iz referenčnih držav Avstrije, Francije in Nemčije. Za originalna zdravila se vrednost PEC izračuna na podlagi najnižje cene enakega originalnega zdravila v eni od treh primerjalnih državah. Za podobna biološka zdravila se vrednost PEC izračuna na podlagi najnižje cene vseh primerljivih podobnih bioloških zdravil v eni od treh primerjalnih državah. Za generično zdravilo se vrednost PEC izračuna na podlagi povprečja najvišjih in najnižjih cen primerljivih generičnih zdravil iz primerjalnih držav.

Pred prihodom zdravila na tržišče, morajo zavezanci za zdravila, ki se financirajo iz javnih sredstev, pri JAZMP vložiti vlogo za prvo priglasitev (določitev) NDC. NDC se usklajujejo dvakrat letno (od 1. marca do vključno 1. aprila in od 1. septembra do vključno 1. oktobra).

Veljavnost tako zelenega kot belega recepta je **30 dni** od datuma predpisa zdravila.

Če je na zeleni recept predpisan antibiotik, je veljavnost tega recepta **samo 3 dni** od datuma predpisa.

1.5 MEDSEBOJNO ZAMENLJIVA ZDRAVILA

Na podlagi Zakona o zdravilih in Pravilnika o natančnejših pogojih in postopku za ugotavljanje medsebojne zamenljivosti zdravil (13). Javna agencija Republike Slovenije za zdravila in medicinske pripomočke (JAZMP) določi zdravila, ki so medsebojno zamenljiva. Medsebojno zamenljiva so lahko bio-ekvivalentna, farmacevtsko ekvivalentna in farmacevtsko alternativna zdravila. Ob tem se upošteva, da mora biti verjetnost nastanka klinično pomembnih razlik v učinkovitosti in varnosti ustrezno nizka.

Postopek za ugotavljanje medsebojne zamenljivosti poteka po uradni dolžnosti, na predlog imetnika dovoljenja za promet ali pobudo strokovne inštitucije, v skladu z določili veljavnega pravilnika (13,14). JAZMP pripravlja in redno posodablja seznam medsebojno zamenljivih zdravil. Aktualni seznam je objavljen na spletni strani JAZMP. Zdravila, uvrščena na seznam medsebojno zamenljivih zdravil lahko zamenjujejo osebe, pooblaščenice za predpisovanje ali izdajanje zdravil.

Na osnovi seznama medsebojno zamenljivih zdravil Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) določi najvišje priznane vrednosti na ravni skupin medsebojno zamenljivih zdravil, določenih z učinkovino, obliko in jakostjo. To pomeni, da je za določene skupine medsebojno zamenljivih zdravil določena najvišja priznana vrednost, ki jo krije zdravstveno zavarovanje. Sistem najvišjih priznanih vrednosti (NPV) je bil uveden leta 2003 za skupine medsebojno zamenljivih zdravil.

1.6 TERAPEVTSKE SKUPINE ZDRAVIL

Terapevtske skupine zdravil (TSZ), ki jih določa ZZZS, združujejo različna zdravila z enako terapevtsko indikacijo, ki so med seboj primerljiva po učinkovitosti in varnosti. ZZZS določa najvišjo priznano vrednost (NPV) za terapevtsko skupino zdravil na podlagi cene primerljivega odmerka zdravila, tako da krije vse odmerke vsaj enega zdravila v tej terapevtski skupini zdravil (14).

Seznam vseh uvedenih terapevtskih skupin zdravil s strani ZZZS

Leto 2013:

1. **zaviralci protonske črpalke** – A02BC, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-8/2013-DI/8, z dne 19.6.2013.

Leto 2014:

1. **zdravila z imatinibom** – L01XE01, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-17/2013-DI/10, z dne 28.1.2014,
2. **zdravila z acetilsalicilno kislino 100 mg**, v katero so uvrščena enokomponentna zdravila s to učinkovino v jakosti 100 mg – B01AC06, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-17/2013-DI/9, z dne 28.1.2014,

3. **zdravila s triptani**, v katero so uvrščena vsa zdravila s triptani v peroralni obliki – N02CC, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-8/2014-DI/9, z dne 13.5.2014,
4. **zdravila z lokalnim delovanjem za zdravljenje glavkoma**, v katero so uvrščena vsa zdravila za zdravljenje glavkoma v obliki očesnih kapljic - S01EA05, S01EC03, S01EC04, S01ED01, S01ED02, S01ED51, S01EE01, S01EE03, S01EE04, S01EE05, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-15/2014-DI/12, z dne 17.9.2014, ki je prenehal veljati s sprejetjem novega sklepa dne 18.10.2017.

Leto 2015:

1. **zaviralci angiotenzinske konvertaze**, v katero so uvrščeni zaviralci angiotenzinske konvertaze, enokomponentna zdravila in kombinacije - C09AA, C09BA, C09BB in C09BX, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-7/2015-DI/11, z dne 19.2.2015, ki je prenehal veljati s sprejetjem novega sklepa dne 26.2.2016,
2. **zdravila za zniževanje holesterola**, v katero so uvrščeni vsi statini, kombinacije s statini in ezetimib – C10AA, C10AX09, C10BA, C10BX03, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-7/2015-DI/12, z dne 19.2.2015, ki je prenehal veljati s sprejetjem novega sklepa dne 26. 2.2016.

Leto 2016:

1. zaviralci angiotenzinske konvertaze, v katero so uvrščeni zaviralci angiotenzinske konvertaze, enokomponentna zdravila in kombinacije - C09AA, C09BA, C09BB in C09BX, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-4/2016-DI/8, z dne 26.2.2016, , ki je prenehal veljati s sprejetjem novega sklepa dne 18.10.2017,
2. **zdravila za zniževanje holesterola**, v katero so uvrščeni vsi statini, kombinacije s statini in ezetimib – C10AA, C10AX09, C10BA, C10BX03, C10BX09, C10BX11, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-4/2016-DI/9, z dne 26.2.2016, ki je prenehal veljati s sprejetjem novega sklepa dne 18.10.2017,
3. **zdravila z lokalnim delovanjem za zdravljenje alergijskega rinitisa**, v katero so uvrščena vsa zdravila z lokalnim delovanjem za zdravljenje alergijskega rinitisa v obliki nosnega pršila, enokomponentna zdravila in kombinacije – R01AD, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-4/2016-DI/10, z dne 26.2.2016,
4. **zdravila s somatropinom** - H01AC01, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-18/2016-DI/25, z dne 15.9.2016.

Leto 2017:

1. **inhalacijski glukokortikoidi**, v katero so uvrščena enokomponentna zdravila z inhalacijskimi glukokortikoidi v obliki praška za inhaliranje, inhalacijske raztopine ali inhalacijske suspenzije pod tlakom – R03BA, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-11/2017-DI/32, z dne 21.9.2017,
2. **kombinacije adrenergikov in inhalacijskih glukokortikoidov**, v katero so uvrščene kombinacije adrenergikov in inhalacijskih glukokortikoidov v obliki praška za inhaliranje, inhalacijske raztopine ali inhalacijske suspenzije pod tlakom – R03AK06, R03AK07, R03AK08, R03AK09, določeno s

sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije 9001-11/2017-DI/33, z dne 21.9.2017,

3. **zaviralci angiotenzinske konvertaze**, v katero so uvrščeni zaviralci angiotenzinske konvertaze v peroralni obliki, enokomponentna zdravila in kombinacije - C09AA, C09BA, C09BB in C09BX, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-12/2017-DI/20, z dne 18.10.2017,
4. **zdravila za zniževanje holesterola**, v katero so uvrščena vsa enokomponentna zdravila s statini, kombinacije z njimi in ezetimib v peroralni obliki – C10AA, C10AX09, C10BA, C10BX03, C10BX09, C10BX10, C10BX, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-12/2017-DI/21, z dne 18. 10. 2017, ki je prenehal veljati s sprejetjem novega sklepa dne 9.8.2018,
5. **zdravila z lokalnim delovanjem za zdravljenje glavkoma**, v katero so uvrščena vsa zdravila za zdravljenje glavkoma v obliki očesnih kapljic - S01EA05, S01EC03, S01EC04, S02EC54, S01ED01, S01ED02, S01ED51, S01EE01, S01EE03, S01EE04, S01EE05, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-12/2017-DI/22 z dne 18. 10. 2017, ki je prenehal veljati s sprejetjem novega sklepa dne 14.11.2018.

Leto 2018:

1. **zdravila antagonisti angiotenzina II**, v katero so uvrščena zdravila z antagonisti angiotenzina II, enokomponentna zdravila in kombinacije, v peroralni obliki – C09CA, C09DA, C09DB, C09DX01, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-10/2018-DI/12 z dne 11.7.2018,
2. **zdravila s filgrastimom**, v katero so uvrščena vsa zdravila s filgrastimom v obliki napolnjenih injekcijskih brizg – L03AA02, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-12/2018-DI/3 z dne 9.8.2018,
3. **zdravila z dolgo delujočimi oblikami filgrastima**, v katero so uvrščena vsa zdravila z dolgo delujočimi oblikami filgrastima v obliki napolnjenih injekcijskih brizg – L03AA13, L03AA14, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-12/2018-DI/5 z dne 9.8.2018,
4. **zdravila za zniževanje holesterola**, v katero so uvrščena vsa enokomponentna zdravila s statini, kombinacije z njimi in ezetimib v peroralni obliki – C10AA, C10AX09, C10BA, C10BX03, C10BX09, C10BX10, C10BX, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-12/2018-DI/7 z dne 9.8.2018,
5. **zdravila z lokalnim delovanjem za zdravljenje glavkoma**, v katero so uvrščena vsa zdravila za zdravljenje glavkoma v obliki očesnih kapljic - S01EA05, S01EC03, S01EC04, S02EC54, S01ED01, S01ED02, S01ED51, S01EE01, S01EE03, S01EE04, S01EE05, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-15/2018-DI/3, z dne 14.11.2018.

Leto 2019:

Zdravila inhalacijski adrenergiki v kombinaciji z antiholinergiki, vključno s kortikosteroidi v trojnih kombinacijah, v obliki praška, raztopine za inhaliranje ter inhalacijske raztopine pod tlakom – R03AL03, R03AL04, R03AL05, R03AL06, R03AL08, R03AL09, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-11/2019-DI/3, z dne 17.9.2019.

Leto 2020:

Zdravila nizkomolekularnih heparinov v obliki napolnjenih injekcijskih brizg – B01AB04, B01AB05, B01AB06, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 9001-1/2020-DI/5 z dne 28.1.2020.

Leto 2021:

Ni bilo uvedenih novih terapevtskih skupin.

Leto 2022:

Ni bilo uvedenih novih terapevtskih skupin.

Leto 2023:

Zdravila z adalimumabom v obliki napolnjenih injekcijskih brizg ali peresnikov – L04AB04, določeno s sklepom Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 0071-1/2023-DI/12 z dne 23.11.2023.

Leto 2024:

Zdravila z etanerceptom (L04AB01), določene s sklepom upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, številka 0071-5/2024-DI/2, z dne 18. 3. 2024.

Zdravila z etanerceptom se uporabljajo za zdravljenje bolezni, kot so: revmatoidni artritis, aksialni spondiloartritis, psoriatični artritis in psoriza v plakih.

2.Splošni podatki o porabi zdravil na recept v letu 2024

Tatja Kostnapfel, Anton Hribovšek, Aleš Korošec, Monika Brovč, Alja Debeljak-Sokic

2.1 DEMOGRAFSKI PODATKI

V tabeli 1 prikazujemo število prebivalcev v Sloveniji v letu 2024 po spolu in statističnih regijah (15,16). Podatki se nanašajo na stanje z dne 1.7.2024 in so uporabljeni tudi v nadaljnjih izračunih, tabelah in grafih te publikacije, saj je poraba zdravil odvisna od števila, starosti in spola prebivalcev ter drugih dejavnikov. V letu 2024 je v Sloveniji prebivalo 2.126.324 oseb, od tega 1.069.930 žensk in 1.056.394 moških.

Po številu prebivalcev je največja osrednjeslovenska regija, v kateri živi dobra četrtina vseh prebivalcev Slovenije (26,7 %), sledita podravska regija s 15,5 % ter savinjska regija z 12,3 % prebivalcev. Najmanjša regija po številu prebivalcev je primorsko-notranjska regija, tam živi le 2,5 % vseh prebivalcev Slovenije, sledi ji zasavska regija, kjer živi 2,7 % odstotkov prebivalstva (15) (Tabela 1).

TABELA 1: PREBIVALSTVO PO SPOLU IN STATISTIČNIH REGIJAH, SLOVENIJA 2024

Statistična regija	Skupaj	Moški	Ženske
Pomurska	113.551 (5,3 %)	56.590	56.961
Podravska	330.635 (15,5 %)	167.779	162.856
Koroška	70.512 (3,3 %)	35.778	34.734
Savinjska	262.450 (12,3 %)	133.519	128.931
Zasavska	57.195 (2,7 %)	28.686	28.509
Posavska	75.924 (3,6 %)	38.522	37.402
Jugovzhodna Slovenija	148.273 (7,0 %)	75.772	72.501
Osrednjeslovenska	566.811 (26,7 %)	280.429	286.382
Gorenjska	209.491 (9,9 %)	105.335	104.156
Primorsko-notranjska	54.067 (2,5 %)	27.976	26.091
Goriška	118.132 (5,6 %)	59.909	58.223
Obalno-kraška	119.283 (5,6 %)	59.635	59.648
SLOVENIJA	2.126.324	1.069.930	1.056.394

Tabela 2 prikazuje število prebivalcev po posameznih starostnih skupinah in spolu (14). Število moških je največje v starostni skupini 40 - 49 let (168.912319.228 moških), prav tako število žensk (150.316 žensk). Število žensk je najmanjše v starostni skupini 80 - 84 let, število moških pa v starostni skupini 85 let in več. Žensk je v starostni skupini 85 let in več 2,3-krat več kot moških. Število moških je višje od števila žensk v vseh starostnih skupinah do 59. leta, ko se začne zmanjševati in je po sedemdesetem letu starosti bistveno manjše od števila žensk. Trend je podoben prejšnjim letom.

TABELA 2: PREBIVALSTVO PO SPOLU IN STAROSTNIH SKUPINAH, SLOVENIJA 2024.

Starostna skupina	Skupaj	Moški	Ženske
0 - 4 let	91.656	47.237	44.419
5 - 9 let	105.038	54.157	50.881
10 - 14 let	114.033	58.802	55.231
15 - 19 let	105.973	54.418	51.555
20 - 29 let	214.640	115.203	99.437
30 - 39 let	262.881	140.134	122.747
40 - 49 let	319.228	168.912	150.316
50 - 59 let	300.185	154.055	146.130
60 - 69 let	282.971	138.623	144.348
70 - 79 let	205.145	94.107	111.038
80 - 84 let	64.912	25.690	39.222
85 let +	59.662	18.592	41.070
SLOVENIJA	2.126.324	1.069.930	1.056.394

2.2 LEKARNIŠKA DEJAVNOST

Lekarniška dejavnost je javna služba, s katero se zagotavlja trajna in nemotena oskrba prebivalstva in izvajalcev zdravstvene dejavnosti z zdravili. Poteka tudi farmacevtska obravnava pacientov za podporo zdravljenja in ohranitev zdravja ter svetovanje glede varne, pravilne in učinkovite rabe zdravil. Nosilec lekarniške dejavnosti je magister (-tra) farmacije.

Izvaja se na primarni, sekundarni in terciarni ravni zdravstvene dejavnosti. Mrežo lekarniške dejavnosti na primarni ravni zagotavlja občina ali več sosednjih občin skupaj, na sekundarni in terciarni ravni pa država (17).

2.2.1 Lekarne

Lekarniško dejavnost na primarni ravni je 31.12.2024 opravljalo 24 (leta 2023 25 javnih lekarniških zavodov) ter 92 (leta 2023 95 zasebnih lekarniških zavodov), skupaj 116 (leta 2023 120).

Največ lekarniških zavodov je bilo v osrednjeslovenski (25 lekarniških zavodov) in v podravski regiji (20 lekarniških zavodov). Največ zasebnih lekarn je bilo v osrednjeslovenski regiji (23), sledijo podravska regija (20) ter pomurska in goriška regija s po 9 lekarniški zavodi. Primorsko-notranjska regija zasebnega lekarniškega zavoda ni imela (Tabela 3).

TABELA 3: JAVNI IN ZASEBNI LEKARNIŠKI ZAVODI PO POSAMEZNIH REGIJAH, SLOVENIJA 2024

Lekarniški zavodi	01-Pomurska	02-Podravska	03-Koroška	04-Savinjska	05-Zasavska	06-Posavska	07-Jugovzhodna	08-Osrednjeslovenska	09-Gorenjska	10-Primorsko-notranjska	11-Goriška	12-Obalno-kraška	Skupaj
1-Javni	1	4	1	4	1	3	3	2	1	1	2	1	24
2-Zasebni	9	20	1	8	1	2	5	23	8	0	9	6	92
Skupaj	10	24	2	12	2	5	8	25	9	1	11	7	116

Vir: Zbirka Evidenca gibanja zdravstvenih delavcev in mreže zdravstvenih zavodov (NIJZ 16), informacijska rešitev za podporo zbirki je RIZDDZ – Register izvajalcev zdravstvene dejavnosti in delavcev v zdravstvu (16).

V letu 2024 je bilo skupaj 277 javnih lekarn (vse podružnice, lokacije) (leta 2023 277, leta 2022 294, leta 2021 274) ter 110 zasebnih lekarn (vse podružnice, lokacije) (leta 2023 111, leta 2022 106, leta 2021 109), skupaj 387 lokacij lekarn (leta 2023 388, leta 2022 400, leta 2021 383). V spodnji tabeli je prikazano skupno število lokacij vseh enot po posameznih regijah (Tabela 4).

TABELA 4: VSE LOKACIJE JAVNIH IN ZASEBNIH LEKARN S PODRUŽNICAMI PO POSAMEZNIH REGIJAH, SLOVENIJA 2024

Lekarne	01-Pomurska	02-Podravska	03-Koroška	04-Savinjska	05-Zasavska	06-Posavska	07-Jugovzhodna	08-Osrednje-slovenska	09-Gorenjska	10-Primorsko-notranjska	11-Goriška	12-Obalno-kraška	Skupaj
1-Javne	16	44	13	38	9	12	21	59	24	12	15	14	277
2-Zasebne	16	26	1	9	1	2	7	23	8	0	11	6	110
Skupaj	32	70	14	47	10	14	28	82	32	12	26	20	387

2.2.2 Vsi zaposleni farmacevtski delavci

Po podatkih Registra izvajalcev zdravstvene dejavnosti in delavcev v zdravstvu (RIZDDZ) je bilo v letu 2024 2.604 farmacevtskih delavcev 2023 v Sloveniji zaposlenih 2.561 farmacevtskih delavcev, od tega 1.690 magistrov farmacije (farmacevtov), 37 inženirjev farmacije ter 834 farmacevtskih tehnikov (Tabela 5).

TABELA 5: VSI ZAPOSLENI FARMACEVTSKI DELAVCI PO POSAMEZNIH DEJAVNOSTIH, SLOVENIJA 2024

Vrsta dejavnosti	03-FARMACEVT	07-INŽENIR FARMACIJE	53-FARMACEVTSKI TEHNIK	Skupaj
01-osnovno zdravstvo	2	3	6	11
02-specialistična ambulanta	1		2	3
03-splošna bolnišnica	71	1	66	138
04-specialna bolnišnica	22	1	11	34
05-lekarna	1.428	17	621	2.066
06-zdravilišče			1	1
07-socialni zavod			13	13
08-ustanova za javno zdravje	14	3	11	28
09-državni organ	2			2
10-ZZZS in ZPIZ	4			4
11-izobraževalna ustanova	37	2	2	41
12-farmacevtska industrija	73		27	100
13-klinika	72	12	62	146
20-ostali, ki opravljajo zdr. dej.	6		11	17
Skupaj	1.732	39	833	2.604

2.2.3 Zaposleni v lekarniški službi

Po podatkih RIZDDZ je bilo v letu 2024 (31.12.2024) v slovenskih lekarnah, organiziranih na primarni ravni, skupaj zaposlenih 2.066 (leta 2023 2.025) farmacevtskih delavcev. Izmed 1.428 magistrov farmacije jih je bilo 1.040 zaposlenih v javnih lekarnah in 388 v zasebnih lekarnah (tabela 6).

V lekarnah je bilo v letu 2024 zaposlenih še 621 farmacevtskih tehnikov, od tega 562 v javnih lekarnah in 59 v zasebnih lekarnah.

V javnih lekarniških zavodih je bilo skupaj zaposlenih 1.619 lekarniških delavcev, 447 pa v zasebnih lekarniških zavodih (Tabela 6).

TABELA 6: ZAPOSLENI V JAVNIH IN ZASEBNIH LEKARNAH NA PRIMARNI RAVNI PO STATISTIČNIH REGIJAH, SLOVENIJA 2024

Statistična regija	Magistri farmacije (farmacevti)			Inženirji farmacije			Farmacevtski tehniki			Vsi skupaj		
	Javne lekarnе	Zasebne lekarnе	Skupaj	Javne lekarnе	Zasebne lekarnе	Skupaj	Javne lekarnе	Zasebne lekarnе	Skupaj	Javne lekarnе	Zasebne lekarnе	Skupaj
Pomurska	52	30	82	0	0	0	31	7	38	83	37	120
Podravska	153	73	226	0	0	0	85	8	93	238	81	319
Koroška	40	3	43	0	0	0	19	3	22	59	6	65
Savinjska	144	30	174	0	0	0	62	3	65	206	33	239
Zasavska	40	4	44	0	0	0	14	0	14	54	4	58
Posavska	36	10	46	0	0	0	11	2	13	47	12	59
Jugovzhodna Slovenija	78	28	106	0	0	0	32	5	37	110	33	143
Osrednjeslovenska	227	118	345	16	0	16	182	20	202	425	138	563
Gorenjska	118	31	149	1	0	1	72	4	76	191	35	226
Primorsko-notranjska	33	0	33	0	0	0	14	0	14	47	0	47
Goriška	56	35	91	0	0	0	17	3	20	73	38	111
Obalno-kraška	63	26	89	0	0	0	23	4	27	86	30	116
SLOVENIJA	1.040	388	1.428	17	0	17	562	59	621	1.619	447	2.066

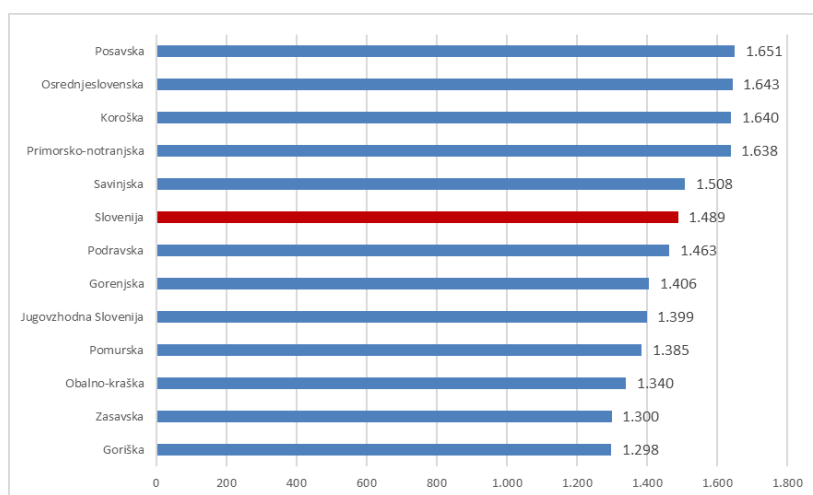
V spodnji tabeli je sumarno prikazano število zaposlenih magistrov farmacije (farmacevtov) v lekarnah na primarni ravni, število prebivalcev, ki jih oskrbuje en farmacevt, ter število izdanih receptov na enega lekarniškega farmacevta po statističnih regijah (Tabela 7).

TABELA 7: ZAPOSLENI V JAVNIH IN ZASEBNIH LEKARNAH NA PRIMARNI RAVNI PO STATISTIČNIH REGIJAH, SLOVENIJA 2024

Statistična regija	Število zaposlenih farmacevtov	Število prebivalcev/ 1 farmacevta	Število izdanih receptov na enega lekarniškega farmacevta
Pomurska	82	1.385	17.667
Podravska	226	1.463	15.454
Koroška	43	1.640	18.533
Savinjska	174	1.508	15.760
Zasavska	44	1.300	14.945
Posavska	46	1.651	18.437
Jugovzhodna Slovenija	106	1.399	14.319
Osrednjeslovenska	345	1.643	14.465
Gorenjska	149	1.406	13.347
Primorsko-notranjska	33	1.638	16.555
Goriška	91	1.298	12.238
Obalno-kraška	89	1.340	12.779
SLOVENIJA	1.428	1.489	14.902

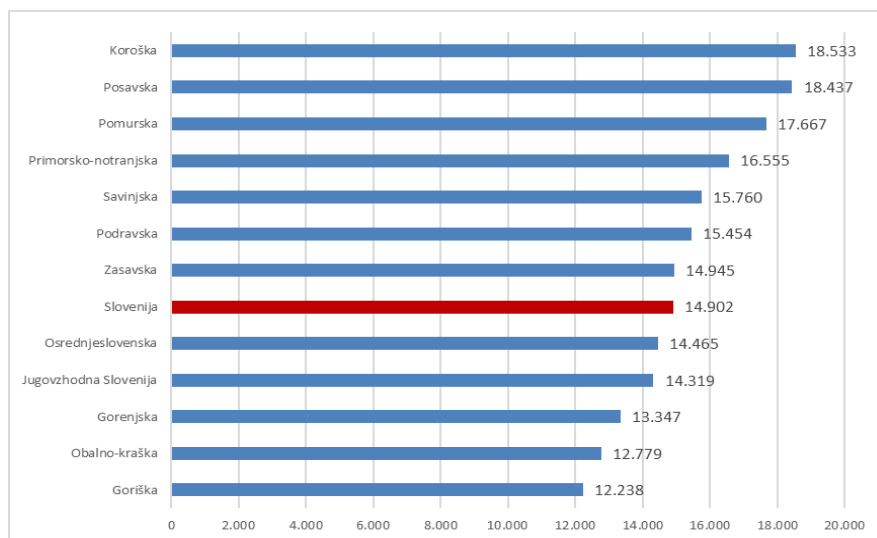
V lekarniški dejavnosti je v povprečju vsak lekarniški farmacevt, zaposlen na primarni ravni, skrbel za 1.489 prebivalcev Slovenije, leta 2023 pa za 1.526 prebivalcev Slovenije.

V letu 2024 so bili najbolj obremenjeni farmacevti v posavski regiji, kjer je vsak skrbel za 1.651 oseb, sledili pa so farmacevti v osrednjeslovenski regiji (1.643 oseb), koroški regiji (1.640 oseb), primorsko-notranjski regiji (1.638 oseb) in savinjski regiji (1.508 oseb). Najmanj so bili farmacevti obremenjeni v goriški regiji, kjer je en farmacevt skrbel povprečno za 1.298 oseb (Slika 1).

SLIKA 1: ŠTEVILO PREBIVALCEV NA ENEGA LEKARNIŠKEGA FARMACEVTA PO STATISTIČNIH REGIJAH, SLOVENIJA 2024

Povprečno število izdanih in obdelanih receptov na vsakega lekarniškega farmacevta, zaposlenega na primarni ravni v Sloveniji v letu 2024 je bilo 14.902, kar je nekoliko več kot leta 2023 (14.655 receptov). Število izdanih receptov na enega farmacevta je bilo v letu 2024 največje v koroški regiji (18.533 receptov), v posavski regiji (18.437 receptov), v pomurski regiji (17.667 receptov) in v zasavski regiji (14.945). Najmanjše število izdanih receptov je bilo v goriški regiji (12.238 receptov), obalno-kraški regiji (12.779 receptov) in v gorenjski regiji (13.347 receptov) (Slika 2).

SLIKA 2: ŠTEVILO IZDANIH RECEPTOV NA ENEGA LEKARNIŠKEGA FARMACEVTA, ZAPOSLENEGA NA PRIMARNI RAVNI, PO STATISTIČNIH REGIJAH, SLOVENIJA 2024

2.3 ŠTEVILO IZDANIH RECEPTOV V LETU 2024

V letu 2024 je bilo izdanih skoraj 21,0 milijona receptov za zdravila, predpisana na recept (indeks 105) v skupni vrednosti 809,1 milijona EUR (indeks 108).

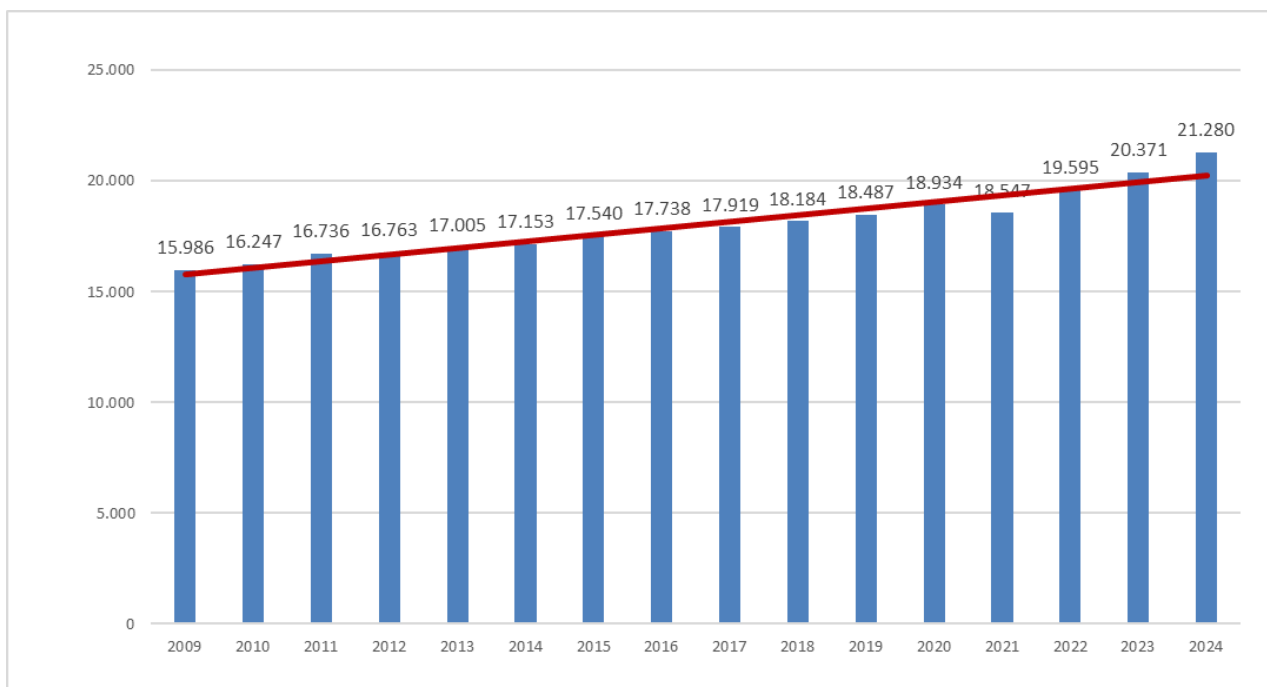
Vsak prebivalec Slovenije je v povprečju prejel 10 receptov s predpisanimi zdravili v skupni vrednosti skoraj 384 EUR (Tabela 8).

TABELA 8: ŠTEVILO IN VREDNOST RECEPTOV, SLOVENIJA 2024 (S TRENDOM 2024/2023)

Skupina	Štev. Rp 2024	Štev. Rp 2023	Indeks 2024 / 2023	Štev. Rp na 1 prebivalca 2024	Vred. Rp (v EUR) 2024	Indeks 2024 / 2023	Vrednost na 1 Rp (v EUR) 2024
Originalna in generična zdravila	20.981.330	20.058.484	105	9,89	809.110.557	108	38,56
Magistralni pripravki	298.942	312.348	96	0,14	7.635.966	92	25,54
SKUPAJ	21.280.272	20.370.832	104	10,03	816.746.523	108	38,38

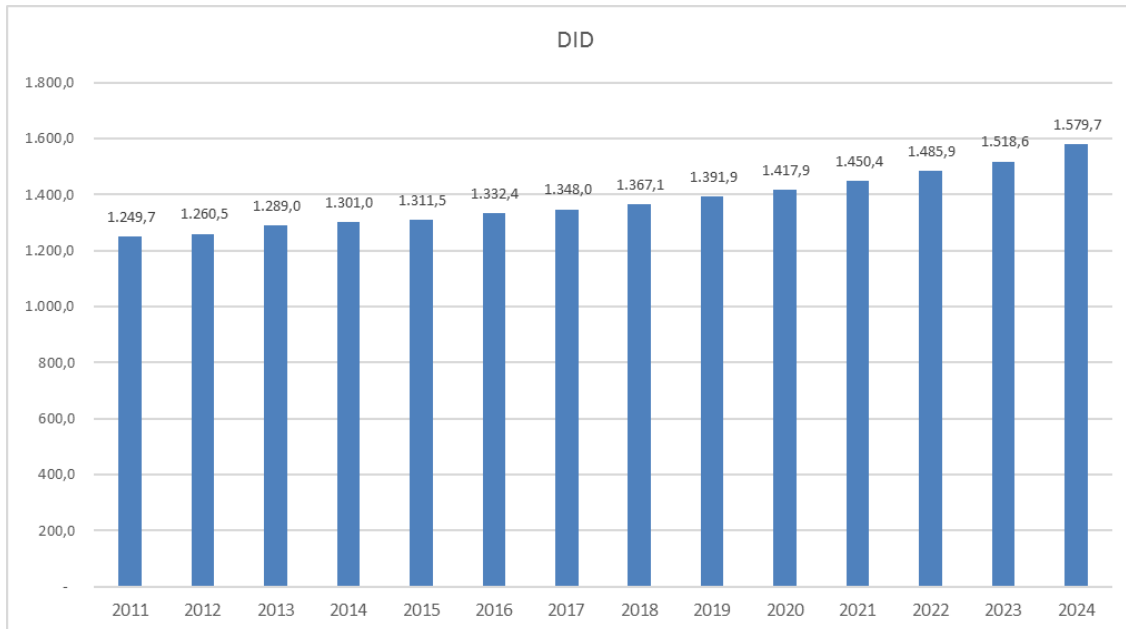
V letu 2024 je bilo izdanih **97,5 %** zelenih receptov ter **2,5 %** belih receptov.

V letih 2009 do 2024 je število izdanih receptov poraslo za 33 % (Slika 3).

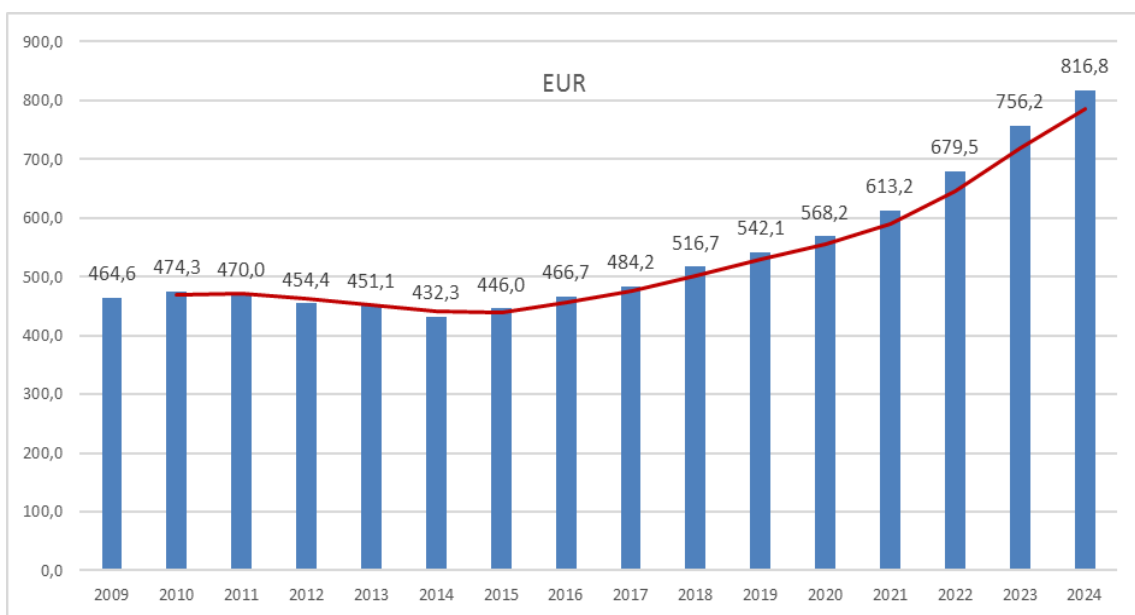
SLIKA 3: RAST ŠTEVILA IZDANIH RECEPTOV (V 1.000), SLOVENIJA, V LETIH 2009 DO 2024.

V letih 2009 do 2024 je število definiranih dnevni odmerkov na 1.000 prebivalcev na dan stalno naraščalo, od 1.249,7 DID na 1.579,7 DID (Slika 4).

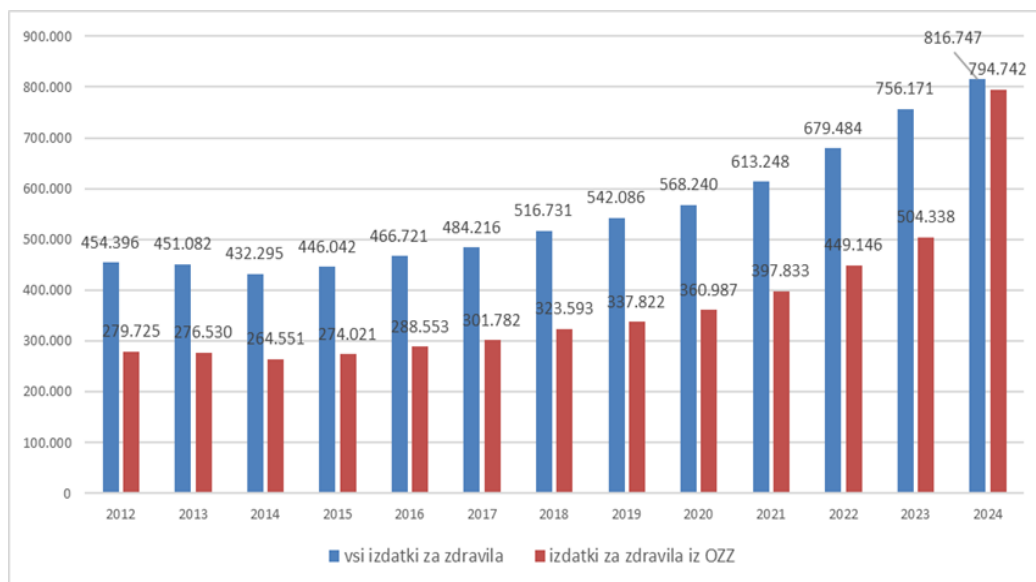
SLIKA 4: RAST ŠTEVILA DEFINIRANIH DNEVNIH ODMERKOV NA 1.000 PREBIVALCEV NA DAN (DID), SLOVENIJA, V LETIH 2009 DO 2024

V letu 2024 je bila vrednost porabljenih zdravil 816,8 milijona evrov, kar je 8 % več kot leto prej. Med leti 2010 in 2014 je prišlo do zmanjševanja vrednosti izdanih zdravil. Po letu 2014 je opazen trend naraščanja vrednosti zdravil, porast vrednosti je bil v obdobju od leta 2014 do leta 2024 89 % (Slika 5).

SLIKA 5. VREDNOST IZDANIH ZDRAVIL V MILIJONIH EUR, SLOVENIJA, V LETIH 2009 DO 2024

Delež zdravil iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (OZZ) je po letu 2014 začel naraščati. V letu 2024 je bil delež zdravil iz OZZ 97,5 % (Slika 6).

SLIKA 6: SKUPNI STROŠKI (V 1.000 EUR) ZA AMBULANTNO PREDPISANA ZDRAVILA TER STROŠKI ZA ZDRAVILA IZ OZZ, SLOVENIJA, V LETIH 2012 DO 2024

Spodnja tabela prikazuje število izdanih receptov glede na razvrstitev na listo zdravil (pozitivna, vmesna, izven OZZ) v letih od 2017 do 2024. Z letom 2024 ni več razvrstitve zdravil na vmesno listo, delež zdravil na pozitivni listi je 97,5 % (Tabela 9).

TABELA 9: ŠTEVILO IZDANIH RECEPTOV GLEDE NA RAZVRSTITEV NA LISTO ZDRAVIL, SLOVENIJA, V LETIH 2018 DO 2024

Razvrstitev	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
pozitivna	9.460.230	9.269.083	9.341.293	9.038.083	9.920.003	10.286.535	20.748.342
vmesna	7.919.721	8.418.096	8.858.653	8.717.465	9.173.383	9.568.729	--
izven OZZ	485.329	482.130	429.163	465.650	501.473	515.568	531.930
SKUPAJ	17.865.280	18.169.309	18.629.109	18.221.198	19.594.859	20.370.832	21.280.272

Za enako obdobje spodnja tabela prikazuje povprečne vrednosti enega recepta glede na razvrstitev zdravil. Povprečna vrednost enega recepta na pozitivni listi je v obdobju od leta 2017 do 2023 narasla za 53,8 %, v letu 2024 je upadla za 23,1 % (Tabela 10).

TABELA 10 : POVPREČNA VREDNOST ENEGA RECEPTA V EUR GLEDE NA RAZVRSTITEV ZDRAVIL NA LISTE, SLOVENIJA, V LETIH 2018 DO 2024

Razvrstitev	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
pozitivna	36,63	38,71	40,97	46,39	48,68	52,57	38,86
vmesna	19,44	19,71	19,13	20,26	20,46	21,47	--
izven OZZ	16,21	16,88	16,48	16,81	17,68	19,43	19,77
SKUPAJ	28,45	29,33	30,02	33,14	34,68	37,12	38,38

Skupno je bilo v letu 2024 predpisanih 3520 različnih šifer oz. 1018 učinkovin, v letu 2023 pa 3.462 različnih šifer oz. 999 učinkovin.

Na **zelene recepte** je bilo v letu 2024 predpisanih 2962 različnih šifer oz. 849 učinkovin, v letu 2023 pa 2.891 različnih šifer oz. 827 učinkovin.

Na **bele recepte** je bilo v letu 2024 predpisanih 2180 različnih šifer oz. 756 učinkovin, v letu 2023 pa 2.214 različnih šifer oz. 752 učinkovin.

V spodnji tabeli prikazujemo število in vrednost receptov, posebej prikazano za zelene in bele recepte ter ločeno po posameznih ATC skupinah (Tabela 11).

TABELA 11: ŠTEVILO IN VREDNOST (v EUR) IZDANIH RECEPTOV PO VRSTI RECEPTA IN GLAVNIH SKUPINAH ATC KLASIFIKACIJE, SLOVENIJA 2024

ATC	ZELENI RECEPTI		BELI RECEPTI	
	Število receptov	Vrednost receptov	Število receptov	Vrednost receptov
A	3.184.108	114.064.972	59.806	2.046.722
B	1.108.045	83.770.546	62.749	1.052.418
C	5.100.516	103.939.602	56.243	766.851
D	551.400	12.873.655	148.254	1.769.384
G	810.084	19.907.549	61.480	2.586.509
H	579.363	14.121.993	1.802	68.971
J	1.166.064	30.402.626	31.423	394.259
L	263.165	211.904.826	645	131.759
M	1.377.399	38.082.617	12.812	169.297
N	4.045.959	93.311.721	46.259	739.141
P	68.274	1.038.714	3.391	149.405
R	1.195.987	47.953.023	26.179	356.266
S	816.776	14.614.174	18.933	198.379
V	183.867	12.675.187	347	19.991
Ostalo	286.361	7.305.358	12.581	330.608
Skupaj	20.737.368	805.966.563	542.904	10.779.961

2.4 PREDPISOVANJE ZDRAVIL PO REGIJAH

Skupaj je bilo predpisanih 21.280.272 receptov, največ v osrednjeslovenski, podravski in savinjski regiji. Ženskam je bilo predpisanih 12.042.931 receptov (leta 2023 11.563.524 receptov, leta 2022 11.173.809 receptov), moškim pa 9.237.3418.807.308 receptov (leta 2022 8.421.050 receptov).

Število predpisanih receptov je bilo v vseh statističnih regijah večje za ženske, kakor za moške. Število izdanih receptov na prebivalca je odvisno od regije prebivališča ter stopnje obolevnosti v posamezni regiji, na kar vpliva več dejavnikov (socialno stanje, odstotek starejših oseb v regiji, stopnja brezposelnosti, različna zdravstvena obravnava ...) (Tabela 12).

TABELA 12: V SKUPNO ŠTEVILU RECEPTOV PO STATISTIČNIH REGIJAH IN SPOLU, SLOVENIJA 2024

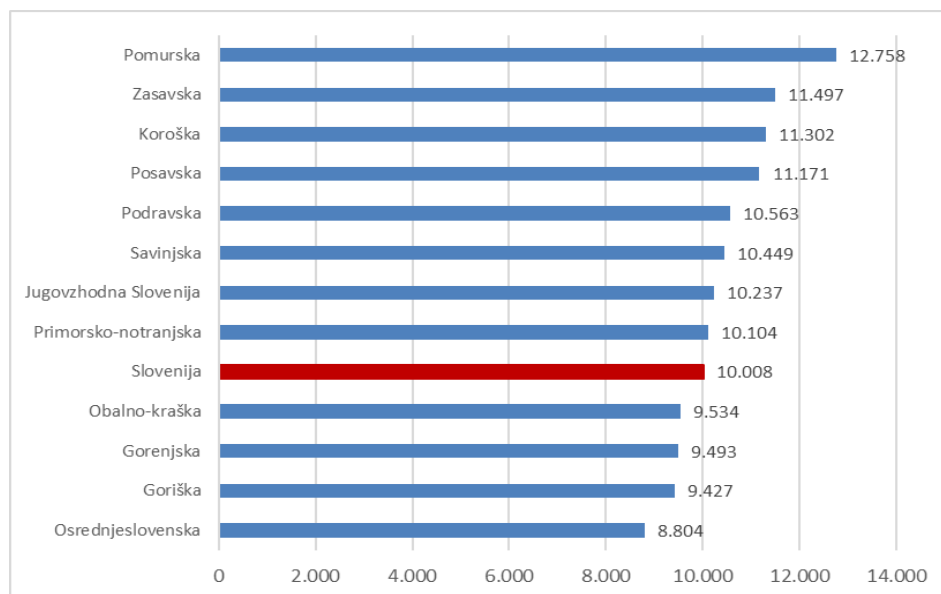
	Skupno število Rp		
	moški	ženske	Skupaj
Pomurska	624.715	823.988	1.448.703
Podravska	1.496.966	1.995.682	3.492.648
Koroška	352.260	444.663	796.923
Savinjska	1.193.460	1.548.766	2.742.226
Zasavska	281.265	376.303	657.568
Posavska	377.923	470.196	848.119
Jugovzhodna Slovenija	681.356	836.478	1.517.834
Osrednjeslovenska	2.129.984	2.860.356	4.990.340
Gorenjska	863.105	1.125.526	1.988.631
Primorsko-notranjska	244.483	301.834	546.317
Goriška	496.212	617.456	1.113.668
Obalno-kraška	495.612	641.683	1.137.295
Slovenija	9.237.341	12.042.931	21.280.272

2.5 ŠTEVILO RECEPTOV/1.000 PREBIVALCEV

V letu 2024 je bilo povprečje števila izdanih receptov 10.008 receptov na 1.000 prebivalcev, kar je nekoliko več kot leta 2023 (9.605 receptov/1.000 prebivalcev) in leta 2022 (9.292 receptov/1.000 prebivalcev).

Največ receptov so izdali v pomurski regiji, kjer so zdravniki predpisali 12.758 receptov/1.000 prebivalcev, kar je 27,5 % nad slovenskim povprečjem. Sledili sta zasavska regija z 11.497 recepti/1.000 prebivalcev in koroška regija z 11.302 recepti/1.000 prebivalcev.

Najmanj receptov je bilo predpisanih v osrednjeslovenski regiji, kjer so zdravniki predpisali 8.804 receptov/1.000 prebivalcev. Pod slovenskim povprečjem so bile štiri regije, še goriška, gorenjska in obalno-kraška (Slika 7).

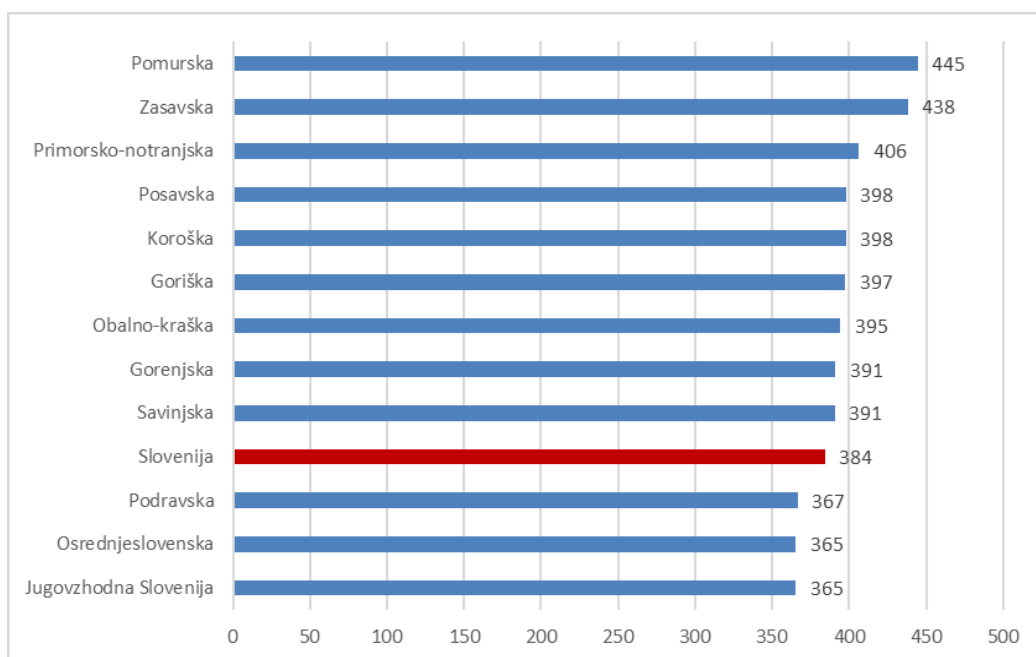

SLIKA 7: ŠTEVILO IZDANIH RECEPTOV NA 1.000 PREBIVALCEV PO STATISTIČNIH REGIJAH, SLOVENIJA 2024

V letu 2024 je povprečna cena izdanih zdravil na prebivalca znašala 384 EUR, kar je nekoliko več kot leta 2023, ko je bila 357 EUR/prebivalca.

Najvišja vrednost zdravil je bila v pomurski regiji s 445 EUR/prebivalca, sledijo zasavska regija s 438 EUR/prebivalca ter primorsko-notranjska regija s 406 EUR/prebivalca.

Vrednost je bila najmanjša v regiji jugovzhodna Slovenija in osrednjeslovenski regiji (365 EUR/prebivalca), sledi podravska regija (367 EUR/prebivalca) (Slika 8).

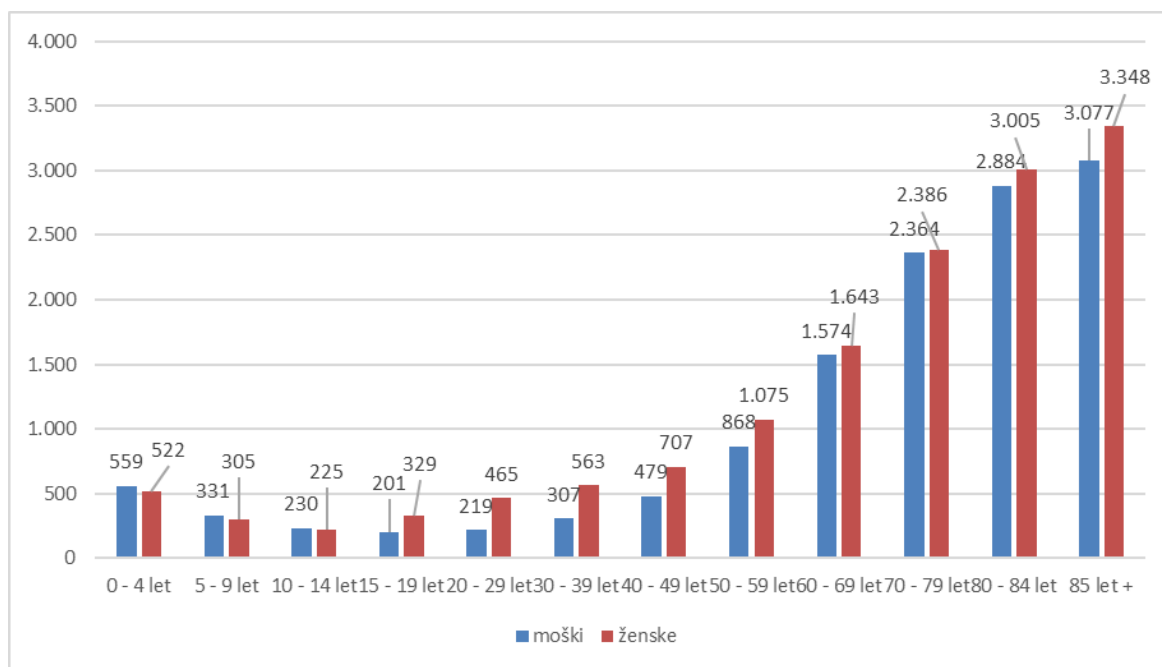

SLIKA 8: POVPREČNA VREDNOST ZDRAVIL V EUR NA ENEGA PREBIVALCA PO STATISTIČNIH REGIJAH, SLOVENIJA 2024

2.6 PREDPISOVANJE ZDRAVIL PO STAROSTNIH SKUPINAH IN SPOLU

S starostjo pogostost predpisovanja zdravil narašča, opazen porast predpisovanja zdravil se kaže zlasti po 60. letu. Največje je predpisovanje pri starejših od 85 let, kjer je bilo število izdanih receptov na 100 prebivalcev pri ženskah 3.348 in pri moških 3.077 receptov na 100 prebivalcev.

Pogostost predpisovanja je najmanjša v starostnih skupinah 10 - 14 let, 15 - 19 let in v skupini od 5 - 9 let. Do štirinajstega leta starosti so zdravila pogosteje dobili dečki, v višjih starostnih skupinah pa so pogosteje predpisovali zdravila ženskam kot moškim (Slika 9).

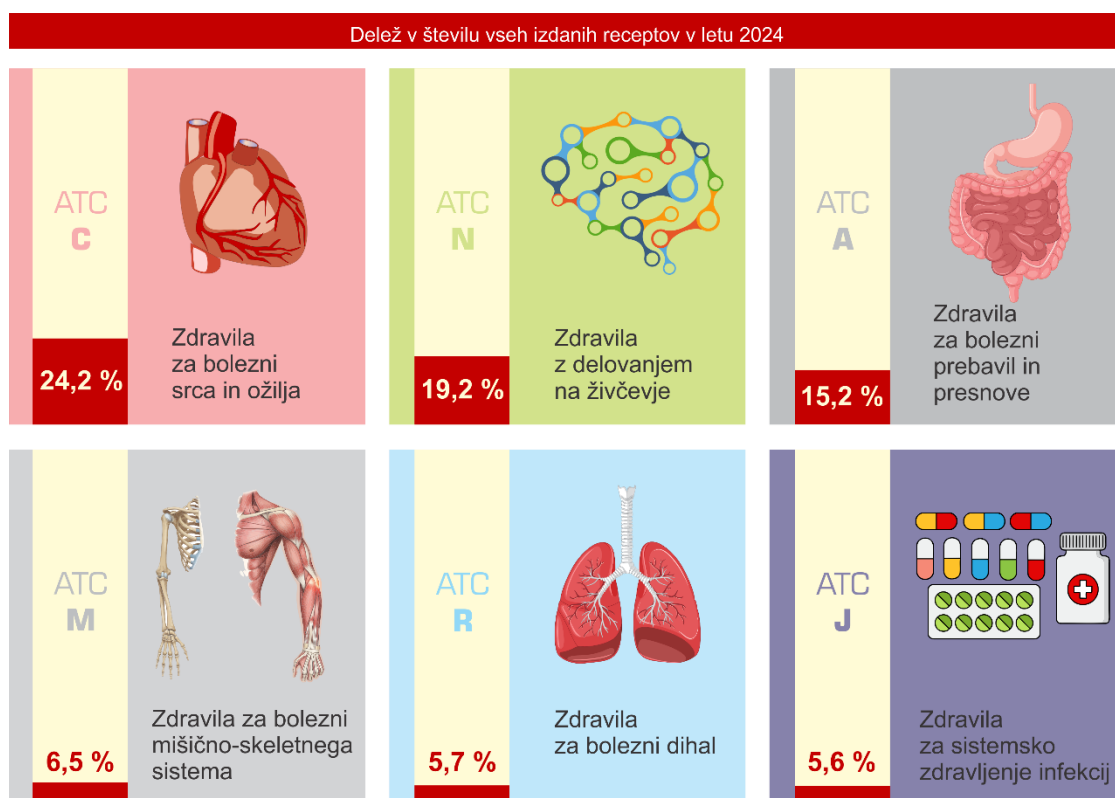

SLIKA 9: ŠTEVILO IZDANIH RECEPTOV/100 PREBIVALCEV PO STAROSTNIH SKUPINAH IN SPOLU, SLOVENIJA 2024

3. Splošni podatki o predpisovanju zdravil na recept po glavnih ATC skupinah v letu 2024

Tatja Kostnapfel, Tone Hribovšek, Aleš Korošec, Monika Brovč

3.1 NAJPOGOSTEJE PREDPISANA ZDRAVILA NA RECEPT PO ATC SKUPINAH IN STATISTIČNIH REGIJAH V LETU 2024

SLIKA 10: DELEŽ V ŠTEVILU RECEPTOV ZA NAJBOLJ PREDPISANE ATC SKUPINE V LETU 2024

V spodnji tabeli prikazujemo število in vrednost izdanih receptov ter število DDD in DID za glavne anatomske skupine ATC klasifikacije v letu 2024 v primerjavi z letom 2023 (Tabela 13).

TABELA 13: ŠTEVILO IZDANIH RECEPTOV IN VREDNOSTI TER ŠTEVILO DDD IN DID ZA GLAVNE ANATOMSKE SKUPINE ATC KLASIFIKACIJE, SLOVENIJA 2024

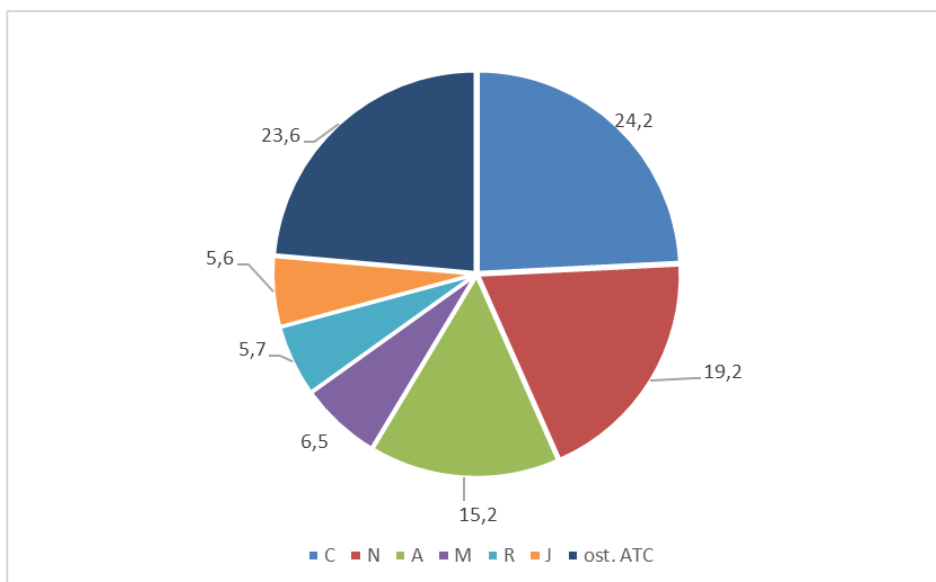
ATC skupina	Število Rp 2024	Indeks št. Rp 24/23	Vrednost zdravil v EUR 2024	Indeks vrednosti 24/23	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1.000 preb.	Število DDD 2024	Število DID 2024
A - ZDRAVILA ZA BOLEZNI PREBAVIL IN PRESNOVE	3.243.914	108	116.111.694	113	35,8	1.526	259.574.529	333,5
B - ZDRAVILA ZA BOLEZNI KRVİ IN KRVOTVORNIH ORGANOV	1.170.794	103	84.822.964	104	72,4	551	87.238.095	112,1
C - ZDRAVILA ZA BOLEZNI SRCA IN OŽILJA	5.156.759	104	104.706.453	108	20,3	2.425	472.488.901	607,1
D - ZDRAVILA ZA BOLEZNI KOŽE IN PODKOŽNEGA TKIVA	699.654	105	14.643.039	114	20,9	329	30.609.796	39,3
G - ZDRAVILA ZA BOLEZNI SEČIL IN SPOLOVIL TER SPOLNI HORMONI	871.564	102	22.494.058	105	25,8	410	55.802.308	71,7
H - HORMONSKA ZDRAVILA ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE - RAZEN SPOLNIH HORMONOV IN INSULINOV	581.165	105	14.190.964	112	24,4	273	24.416.709	31,4
J - ZDRAVILA ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE INFEKCIJ	1.197.487	107	30.796.885	102	25,7	563	11.120.869	14,3
L - ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA NOVOTVORBE IN IMUNOMODULATORJI	263.810	107	212.036.585	108	803,7	124	13.127.036	16,9
M - ZDRAVILA ZA BOLEZNI MIŠIČNO- SKELETNEGA SISTEMA	1.390.211	104	38.251.914	108	27,5	654	58.018.487	74,6
N - ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA ŽIVČEVJE	4.092.218	103	94.050.862	111	23,0	1.925	134.873.146	173,3
P - ANTIPARAZITIKI, INSEKTICIDI IN REPELENTI	71.665	105	1.188.119	115	16,6	34	876.292	1,1
R - ZDRAVILA ZA BOLEZNI DIHAL	1.222.166	107	48.309.289	103	39,5	575	64.969.620	83,5
S - ZDRAVILA ZA BOLEZNI ČUTIL	835.709	99	14.812.553	105	17,7	393	15.677.439	20,1
V - RAZNA ZDRAVILA	184.214	115	12.695.178	114	68,9	87	608.565	0,8

Na spodnji sliki prikazujemo deleže v številu izdanih receptov po glavnih ATC skupinah v letu 2024.

Največji so bili v naslednjih ATC skupinah:

- **C** - zdravila za bolezni srca in ožilja (24,2 % vseh receptov),
- **N** - zdravila z delovanjem na živčevje (19,2 % vseh receptov),
- **A** - zdravila za bolezni prebavil in presnove (15,2 % vseh receptov),
- **M** - zdravila za bolezni mišično – skeletnega sistema (6,5 % vseh receptov),
- **B** - zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov (5,7 % vseh receptov),
- **J** - zdravila za infekcijske bolezni (5,6 % vseh receptov).

Ostalim skupinam je pripadal 23,6 % delež (Slika 11).

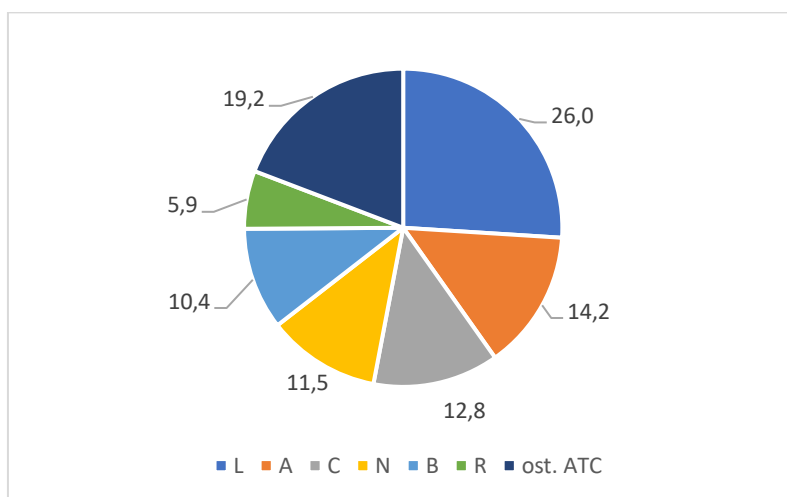

SLIKA 11: DELEŽI V ŠTEVILU IZDANIH RECEPTOV PO GLAVNIH ATC SKUPINAH, SLOVENIJA 2024.

Na spodnji sliki prikazujemo deleže v vrednosti izdanih receptov po glavnih ATC skupinah v letu 2024. Največji so bili v naslednjih ATC skupinah:

- **L** - zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji (26,0 % vseh stroškov za zdravila),
- **A** - zdravila za bolezni prebavil in presnove (14,2 % vseh stroškov za zdravila),
- **C** - zdravila za bolezni srca in ožilja (12,8 % vseh stroškov za zdravila),
- **N** - zdravila z delovanjem na živčevje (11,5 % vseh stroškov za zdravila),
- **B** - zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov (10,4 % vseh stroškov za zdravila),
- **R** - zdravila za bolezni dihal (5,9 % vseh receptov).

Ostalim skupinam je pripadal 19,2 % delež (Slika 12).

SLIKA 12: DELEŽI V VREDNOSTI IZDANIH RECEPTOV PO GLAVNIH ATC SKUPINAH, SLOVENIJA 2024

Največ receptov je bilo predpisanih za **zdravila za bolezni srca in ožilja (C)** (2.425 receptov/1.000 prebivalcev, v letu 2023 2.348 receptov/1.000 prebivalcev). Najpogostejše so bila ta zdravila predpisana v pomurski regiji (3.382 receptov/1.000 prebivalcev) ter v posavski regiji (2.838 receptov/1.000 prebivalcev). Najmanj so ta zdravila predpisovali v osrednjeslovenski regiji (2.104 receptov/1.000 prebivalcev).

Sledijo **zdravila z delovanjem na živčevje (N)** (1.925 receptov/1.000 prebivalcev, v letu 2023 1.866 receptov/1.000 prebivalcev). Najpogostejše so bila predpisana v pomurski regiji (2.511 receptov/1.000 prebivalcev), sledita koroška (2.378 receptov/1.000 prebivalcev) in zasavska regija (2.338 receptov/1.000 prebivalcev). Najmanj so ta zdravila predpisovali v osrednjeslovenski regiji (1.626 receptov/1.000 prebivalcev).

Na tretjem mestu po številu izdanih receptov na 1.000 prebivalcev so **zdravila za bolezni prebavil in presnove (A)** (1.526 receptov/1.000 prebivalcev, v letu 2023 1.415 receptov/1.000 prebivalcev). Najpogostejše so bila predpisana v zasavski (1.933 receptov/1.000 prebivalcev) in pomurski regiji (1.821 receptov/1.000 prebivalcev), najredkeje pa v osrednjeslovenski regiji (1.348 receptov/1.000 prebivalcev) (Tabela 14).

TABELA 14: ŠTEVILO IZDANIH RECEPTOV NA 1.000 PREBIVALCEV PO ATC SKUPINAH IN STATISTIČNIH REGIJAH, SLOVENIJA 2024

ATC	STATISTIČNA REGIJA												
	Slovenija	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Posavska	Jugovzhodna Slovenija	Osrednjeslovenska	Gorenjska	Primorsko-notranjska	Goriška	Obalno-kraška
A	1.526	1.821	1.596	1.731	1.661	1.933	1.675	1.526	1.348	1.428	1.496	1.453	1.436
B	551	714	572	559	567	610	602	552	487	543	546	565	534
C	2.425	3.382	2.475	2.538	2.458	2.838	2.881	2.633	2.104	2.239	2.403	2.456	2.326
D	329	411	342	306	349	312	338	335	316	316	338	267	325
G	410	522	468	431	389	460	412	403	370	385	392	382	430
H	273	271	229	285	289	302	287	253	275	291	288	298	294
J	563	687	591	673	578	533	667	654	488	522	607	494	585
L	124	137	120	129	122	134	126	117	118	125	140	140	133
M	654	825	783	844	695	684	771	656	537	593	678	583	559
N	1.925	2.511	2.120	2.378	2.080	2.338	2.174	1.906	1.626	1.743	2.026	1.766	1.731
P	34	37	38	32	31	27	45	42	32	31	26	29	30
R	575	741	614	644	576	663	598	567	523	587	577	473	543
S	393	442	408	456	379	389	388	371	372	411	384	362	434
V	87	92	76	113	91	121	76	93	86	96	84	77	64
Ostalo	141	165	131	183	184	151	130	128	125	183	119	83	110
SKUPAJ	10.008	12.758	10.563	11.302	10.449	11.497	11.171	10.237	8.804	9.493	10.104	9.427	9.534

3.2 ŠTEVILO RECEPTOV PO ATC SKUPINAH, SPOLU IN STATISTIČNIH REGIJAH

Izmed 21.280.272 receptov je bilo predpisanih 12.042.931 receptov ženskam in 9.237.341 receptov moškim. V vseh ATC skupinah razen ATC skupine V je bilo več receptov predpisanih ženskam.

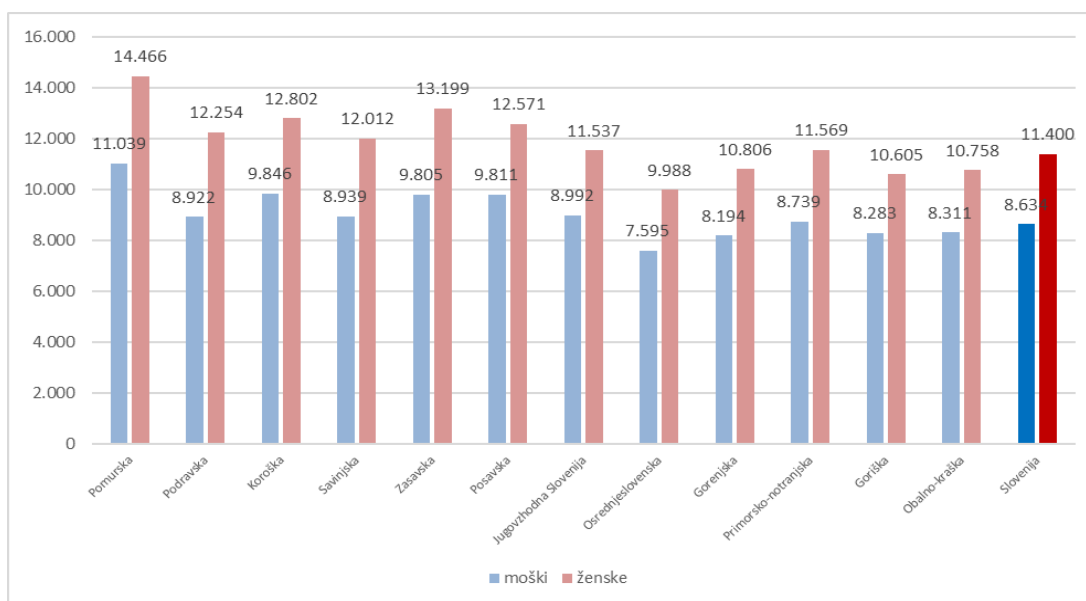
Največ receptov je bilo predpisanih v ATC skupini C (5.156.759 receptov), sledi ATC skupina N (4.092.218 receptov) in ATC skupina A (3.243.914 receptov).

Povprečna vrednost enega recepta je bila 38 EUR (leta 2023 37 EUR), skupna vrednost izdanih zdravil na enega prebivalca pa je bila 384 EUR (leta 2023 357 EUR) (Tabela 15).

TABELA 15: ŠTEVILO IZDANIH RECEPTOV TER VREDNOSTI IZDANIH ZDRAVIL PO ATC SKUPINAH TER SPOLU V LETU 2024

ATC	Število Rp			Vrednost izdanih zdravil (v EUR)			Vrednost Rp/1 preb.	Povprečna vrednost/1Rp
	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj		
A	1.390.692	1.853.222	3.243.914	59.454.457	56.657.237	116.111.694	55	36
B	581.808	588.986	1.170.794	53.615.936	31.207.028	84.822.964	40	72
C	2.531.557	2.625.202	5.156.759	55.554.730	49.151.722	104.706.452	49	20
D	307.762	391.892	699.654	6.763.248	7.879.792	14.643.040	7	21
G	373.924	497.640	871.564	10.544.912	11.949.147	22.494.059	11	26
H	127.585	453.580	581.165	5.849.930	8.341.034	14.190.964	7	24
J	493.876	703.611	1.197.487	17.272.367	13.524.518	30.796.885	14	26
L	110.592	153.218	263.810	111.447.355	100.589.229	212.036.584	100	804
M	595.577	794.634	1.390.211	14.920.140	23.331.774	38.251.914	18	28
N	1.569.409	2.522.809	4.092.218	40.594.457	53.456.405	94.050.862	44	23
P	29.000	42.665	71.665	485.107	703.012	1.188.119	1	17
R	564.297	657.869	1.222.166	24.655.370	23.653.919	48.309.289	23	40
S	344.792	490.917	835.709	5.511.232	9.301.320	14.812.552	7	18
V	97.257	86.957	184.214	7.018.303	5.676.875	12.695.178	6	69
ostalo	119.213	179.729	298.942	3.263.572	4.372.395	7.635.967	4	26
SKUPAJ	9.237.341	12.042.931	21.280.272	416.951.116	399.795.407	816.746.523	384	38

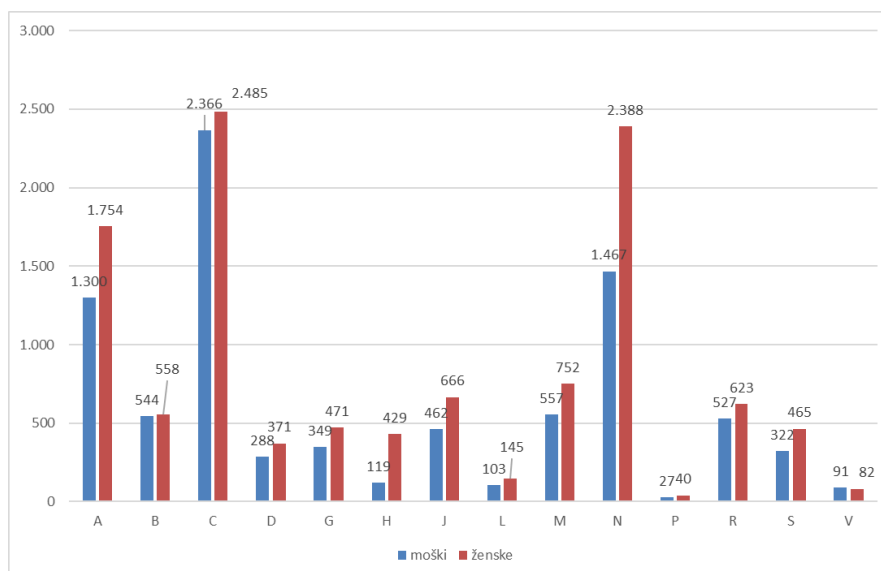
Povprečno je bilo v Sloveniji predpisanih 11.400 receptov na 1.000 žensk in 8.634 receptov na 1.000 moških. Razlika v številu predpisanih receptov na 1.000 prebivalcev je bila med ženskami in moškimi najvišja v pomurski, podravske in zasavske regiji (Slika 13).

SLIKA 13: SKUPNO ŠTEVILO RECEPTOV NA 1.000 PREBIVALCEV PO STATISTIČNIH REGIJAH IN SPOLU V LETU 2024

V vseh ATC skupinah so ženske prejele več predpisanih receptov, razen za razna zdravila (V), kjer so več receptov prejeli moški. Velike razlike v številu predpisanih receptov med spoloma so bile pri zdravilih iz skupine zdravil z delovanjem na živčevje (N), kjer so ženske prejele 64,7 % več receptov ter pri zdravilih za bolezn prebavil in presnove (A), kjer so ženske prejele 35,7 % več receptov.

V skupini hormonskih zdravil za sistemsko zdravljenje – razen spolnih hormonov in inzulinov (H) so razlike največje, saj se predpisujejo skoraj štirikrat več ženskam kot moškim (Slika 14).

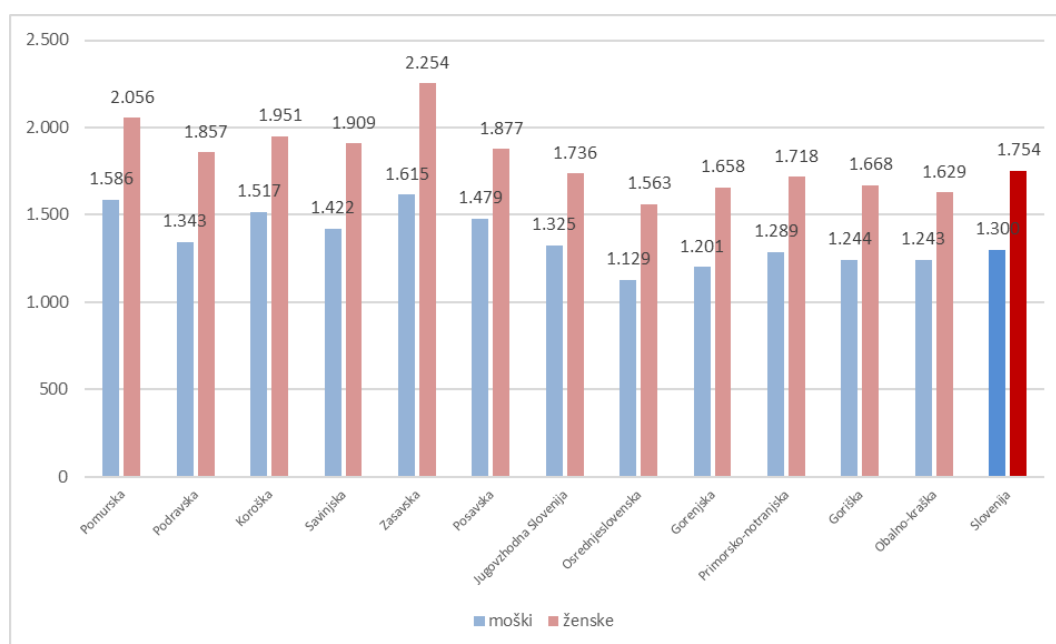
SLIKA 14: ŠTEVILO RECEPTOV/1.000 PREBIVALCEV PO GLAVNIH ATC SKUPINAH IN SPOLU, SLOVENIJA 2024

V nadaljevanju podrobneje prikazujemo razlike v številu receptov/1.000 prebivalcev za najbolj pogosto predpisana zdravila iz ATC skupin A, C in N.

3.2.1. Zdravila za bolezni prebavil in presnove (skupina A)

Povprečno je bilo v Sloveniji v letu 2024 v skupini zdravil za bolezni prebavil in presnove na 1000 žensk predpisanih 1.754 receptov, na 1000 moških pa 1.300 receptov. Leta 2023 je bilo predpisanih 1.631 receptov za zdravila za bolezni prebavil in presnove na 1000 žensk in 1.201 receptov na 1000 moških.

Največ receptov na 1.000 prebivalcev je bilo predpisanih v zasavski regiji (2.254 receptov za ženske in 1.615 receptov za moške), najmanj pa v osrednjeslovenski regiji (1.563 receptov za ženske in 1.129 receptov za moške) (Slika 15).

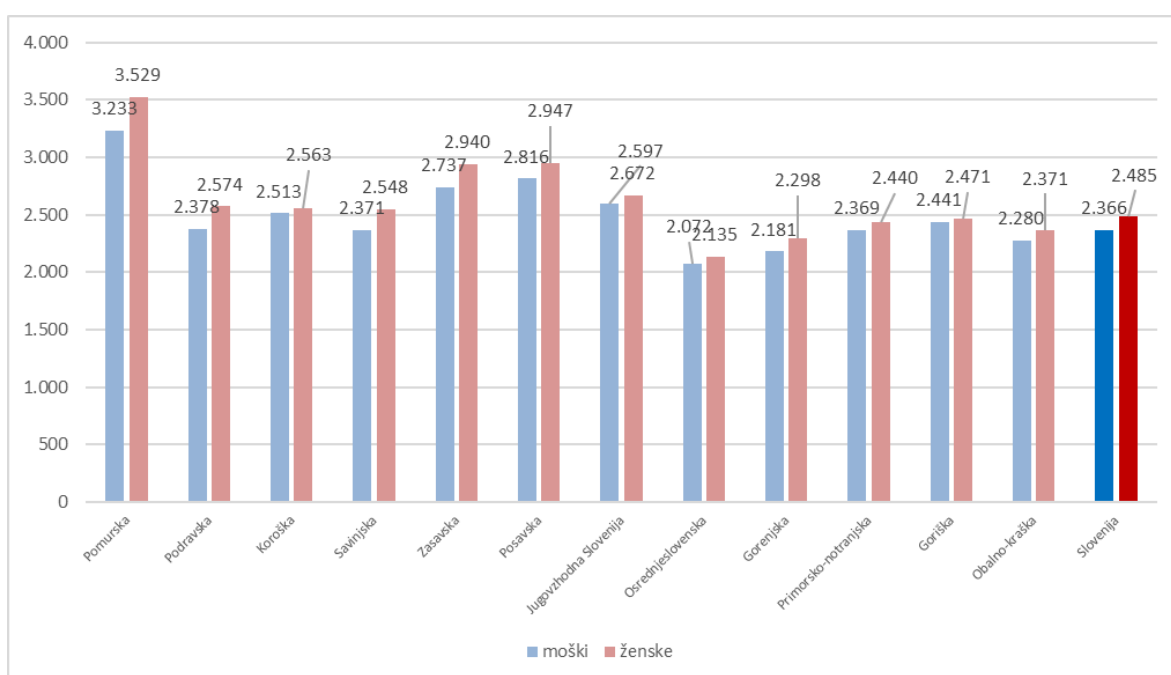
SLIKA 15: ŠTEVILO RECEPTOV/1.000 PREBIVALCEV ZA ZDRAVILA ZA BOLEZNI PREBAVIL IN PRESNOVE (SKUPINA A), PO REGIJAH IN SPOLU V LETU 2024

3.2.2. Zdravila za bolezni srca in ožilja (skupina C)

Povprečno je bilo v Sloveniji v letu 2024 v skupini zdravil za bolezni srca in ožilja na 1000 žensk predpisanih 2.485 receptov, na 1000 moških pa 2.366 recept. Leta 2023 je bilo predpisanih 2.415 receptov za zdravila za bolezni srca in ožilja za ženske in 2.282 receptov za moške.

Pri obeh spolih je bilo na 1.000 prebivalcev predpisanih največ receptov v pomurski regiji (3.529 za ženske in 3.233 za moške), sledita posavska regija (2.947 receptov za ženske in 2.816 receptov za moške) in zasavska regija (2.940 receptov za ženske in 2.737 receptov za moške).

Najmanj receptov je bilo predpisanih v osrednjeslovenski regiji (2.135 receptov za ženske in 2.072 receptov za moške) (Slika 16).

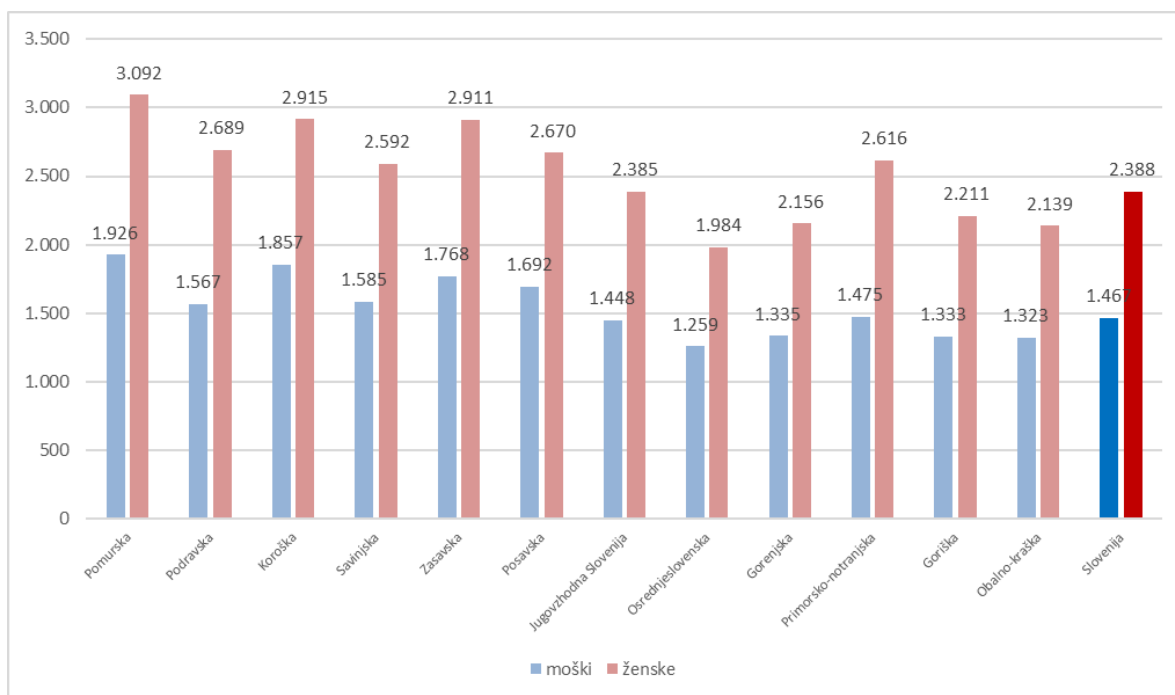
SLIKA 16: ŠTEVILO RECEPTOV/1.000 PREBIVALCEV ZA ZDRAVILA ZA BOLEZNI SRCA IN OŽILJA (SKUPINA C), PO REGIJAH IN SPOLU V LETU 2024

3.2.3. Zdravila za bolezni živčevja (skupina N)

Povprečno je bilo v Sloveniji v letu 2024 v skupini zdravil za bolezni živčevja na 1000 žensk predpisanih 2.388 receptov, na 1000 moških pa 1.467 receptov. Leta 2023 je bilo predpisanih 2.325 receptov za zdravila z delovanjem na živčevje za ženske in 1.412 receptov za moške.

Pri obeh spolih je bilo predpisanih največ receptov v pomurski regiji (3.092 receptov za ženske in 1.926 receptov za moške), sledita koroška (2.915 receptov za ženske in 1.857 receptov za moške) in zasavska regija (2.911 receptov za ženske in 1.768 receptov za moške).

Najmanj receptov tako za ženske kot za moške je bilo predpisanih v osrednjeslovenski regiji (1.984 receptov za ženske in 1.259 receptov za moške) (Slika 17).

SLIKA 17: ŠTEVILO RECEPTOV/1.000 PREBIVALCEV ZA ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA ŽIVČEVJE (SKUPINA N), PO REGIJAH IN SPOLU V LETU 2024

3.3 ŠTEVILO RECEPTOV IN VREDNOST PREDPISANIH ZDRAVIL PO ATC SKUPINAH TER LISTAH ZDRAVIL V LETU 2024

V tabeli 16 prikazujemo število receptov ter vrednost izdanih zdravil, razvrščenih na pozitivno listo ter listo, ki je izven obveznega zdravstvenega zavarovanja. V letu 2024 je bilo skupno predpisanih 21.280.272 receptov. Od tega za zdravila s pozitivne liste 20.748.342 receptov (97,5 %). Za zdravila izven OZZ je bilo izdanih 531.930 receptov (2,5 %).

Za vse recepte je bilo porabljeno 816.746.524 EUR, za zdravila, ki so razvrščena na pozitivno listo, 806.232.063 EUR (98,7 %), za zdravila izven OZZ pa 10.514.461 EUR (1,3 %) (Tabela 16).

TABELA 16: ŠTEVILO IN VREDNOST IZDANIH RECEPTOV PO LISTAH ZDRAVIL IN PO GLAVNIH SKUPINAH ATC KLASIFIKACIJE, SLOVENIJA 2024

ATC	Število receptov (v EUR)			Vrednost receptov (v EUR)		
	vsi Rp	pozitivna	izven OZZ	vsi Rp	pozitivna	izven OZZ
A	3.243.914	3.184.108	59.806	116.111.694	114.064.972	2.046.722
B	1.170.794	1.108.045	62.749	84.822.964	83.770.546	1.052.418
C	5.156.759	5.100.516	56.243	104.706.453	103.939.602	766.851
D	699.654	551.400	148.254	14.643.039	12.873.655	1.769.384
G	871.564	810.084	61.480	22.494.058	19.907.549	2.586.509
H	581.165	579.363	1.802	14.190.964	14.121.993	68.971
J	1.197.487	1.166.064	31.423	30.796.885	30.402.626	394.259
L	263.810	263.165	645	212.036.585	211.904.826	131.759
M	1.390.211	1.377.399	12.812	38.251.914	38.082.617	169.297
N	4.092.218	4.045.959	46.259	94.050.862	93.311.721	739.141
P	71.665	68.274	3.391	1.188.119	1.038.714	149.405
R	1.222.166	1.195.987	26.179	48.309.289	47.953.023	356.266
S	835.709	816.776	18.933	14.812.553	14.614.174	198.379
V	184.214	183.867	347	12.695.178	12.675.187	19.991
Ostalo	298.942	297.335	1.607	7.635.967	7.570.858	65.109
Skupaj	21.280.272	20.748.342	531.930	816.746.524	806.232.063	10.514.461

3.4 ZDRAVILA, PREDPISANA NA RECEPT PO ATC KLASIFIKACIJI IN PRIKAZANA V ŠTEVILU DDD IN DID

Opažamo stalen porast števila predpisanih DDD in DID zdravil v vseh ATC skupinah. Podatki o porabi zdravil v definiranih dnevni odmerkih na 1.000 prebivalcev na dan so uporabni tako za mednarodne primerjave kot tudi za ugotavljanje trendov predpisovanja količine učinkovin iz posameznih skupin zdravil.

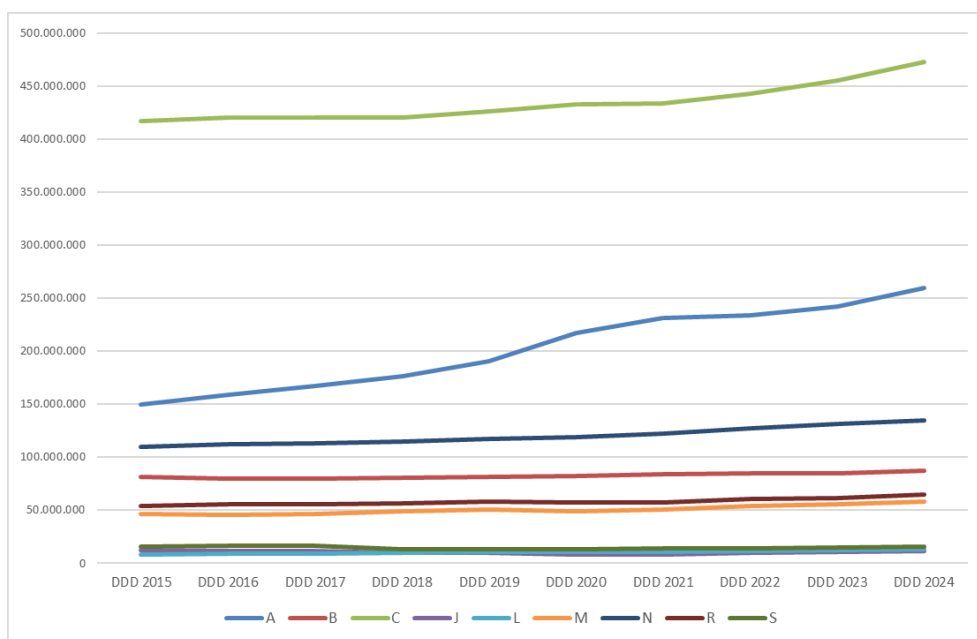
Podrobnejši podatki o porabi zdravil na vseh petih nivojih ATC klasifikacije, izraženi v definiranih dnevni odmerkih in stroški za zdravila so prikazani v poglavju 4 v nadaljevanju tega poročila.

V spodnji tabeli prikazujemo trend porabe vseh zdravil po ATC klasifikaciji, prikazan v definiranih dnevni odmerkih (DDD) od leta 2015 do leta 2024 (Tabela 17).

TABELA 17: ŠTEVILO DDD PO GLAVNIH SKUPINAH ATC KLASIFIKACIJE, SLOVENIJA, V LETIH 2015 DO 2024

	DDD 2015	DDD 2016	DDD 2017	DDD 2018	DDD 2019	DDD 2020	DDD 2021	DDD 2022	DDD 2023	DDD 2024
A	149.355.585	159.036.489	167.215.227	176.285.883	190.514.035	216.708.517	230.970.913	234.082.919	242.039.073	259.574.529
B	81.074.966	79.325.482	79.669.653	80.446.937	81.194.992	82.088.397	83.830.861	84.551.487	84.879.910	87.238.095
C	416.425.659	420.263.675	420.183.652	420.006.989	425.862.425	432.386.682	433.664.808	442.347.391	455.512.116	472.488.901
D	30.608.942	31.159.671	31.235.852	30.212.159	29.935.505	27.503.631	27.723.774	28.552.916	29.787.160	30.609.796
G	55.804.848	55.601.358	54.209.557	54.211.936	55.130.333	53.652.924	53.602.376	53.199.033	53.569.359	55.802.308
H	17.695.818	18.182.359	19.224.529	20.093.604	20.766.309	21.846.998	22.307.579	22.884.822	23.320.759	24.416.709
J	12.087.031	11.463.078	11.534.470	9.728.571	9.729.295	7.744.457	7.699.334	9.462.109	10.335.094	11.120.869
L	8.402.027	8.743.973	9.147.112	9.584.338	10.210.530	10.502.514	10.930.805	11.562.175	12.322.200	13.127.036
M	45.961.735	45.638.374	46.365.044	48.607.502	50.271.561	48.604.416	50.590.891	53.943.183	55.466.506	58.018.487
N	109.549.444	112.142.745	113.235.469	115.045.359	117.438.780	118.929.386	122.235.594	127.087.861	130.910.849	134.873.146
P	351.160	368.283	393.363	448.830	553.460	512.306	528.941	577.775	713.399	876.292
R	54.203.859	55.297.726	55.239.309	56.557.727	57.925.051	57.352.025	57.372.216	60.930.354	61.564.232	64.969.620
S	15.935.921	16.379.603	16.616.729	12.702.206	12.927.342	12.900.132	13.489.359	13.955.350	14.638.701	15.677.439
V	413.710	354.851	413.486	444.191	459.978	491.657	488.439	523.215	559.993	608.565

Na spodnji sliki prikazujemo trend porabe nekaterih najpogostejše predpisanih zdravil po ATC klasifikaciji (A, B, C, J, L, M, N, R, S), prikazan v definiranih dnevni odmerkih (DDD) od leta 2015 do leta 2024 (Slika 18).

SLIKA 18: TREND PORABE ZDRAVIL PO IZBRANIH ATC SKUPINAH V DDD, SLOVENIJA, V LETIH 2015 DO 2024.

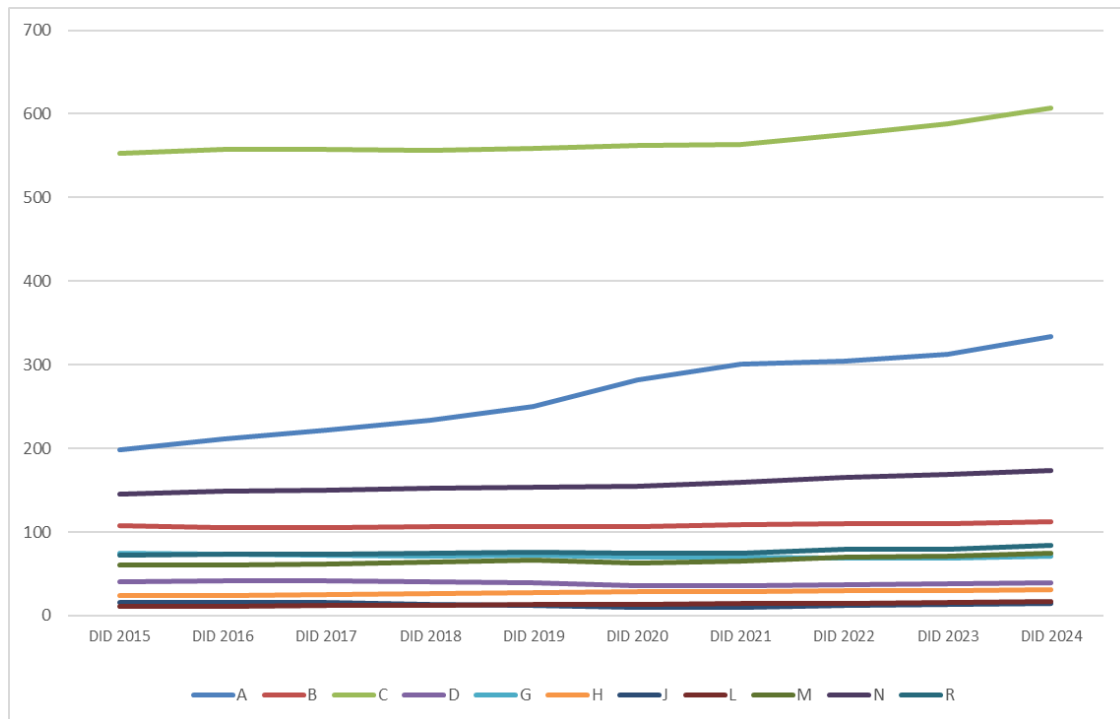
V spodnji tabeli prikazujemo trend, prikazan v definiranih dnevni odmerkih na 1.000 prebivalcev na dan (DID) od leta 2015 do leta 2024 (Tabela 18).

TABELA 18: ŠTEVILO DID PO GLAVNIH SKUPINAH ATC KLASIFIKACIJE, SLOVENIJA, V LETIH 2015 DO 2024

ATC	DID 2015	DID 2016	DID 2017	DID 2018	DID 2019	DID 2020	DID 2021	DID 2022	DID 2023	DID 2024
A	198,3	211,1	221,7	233,3	249,8	281,9	300,3	304,1	312,7	333,5
B	107,7	105,3	105,6	106,5	106,5	106,8	109,0	109,9	109,6	112,1
C	553,0	557,8	557,2	555,9	558,4	562,5	563,9	574,7	588,4	607,1
D	40,6	41,4	41,4	40,0	39,3	35,8	36,0	37,1	38,5	39,3
G	74,1	73,8	71,9	71,7	72,3	69,8	69,7	69,1	69,2	71,7
H	23,5	24,1	25,5	26,6	27,2	28,4	29,0	29,7	30,1	31,4
J	16,1	15,2	15,3	12,9	12,8	10,1	10,0	12,3	13,4	14,3
L	11,2	11,6	12,1	12,7	13,4	13,7	14,2	15,0	15,9	16,9
M	61,0	60,6	61,5	64,3	65,9	63,2	65,8	70,1	71,6	74,6
N	145,5	148,8	150,2	152,3	154,0	154,7	158,9	165,1	169,1	173,3
P	0,5	0,5	0,5	0,6	0,7	0,7	0,7	0,8	0,9	1,1
R	72,0	73,4	73,3	74,9	76,0	74,6	74,6	79,2	79,5	83,5
S	21,2	21,7	22,0	16,8	17,0	16,8	17,5	18,1	18,9	20,1
V	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8

Na spodnji sliki prikazujemo trend porabe nekaterih najpogostejše predpisanih zdravil po ATC klasifikaciji, prikazan v definiranih dnevni odmerkih na 1.000 prebivalcev na dan (DID) od leta 2015 do leta 2024 (Slika 19).

Največji porast predpisanih DID je opazen v ATC skupini A in ATC skupini C.

SLIKA 19: ŠTEVILO DID PO GLAVNIH SKUPINAH ATC KLASIFIKACIJE, SLOVENIJA, V LETIH 2015 DO 2024

3.5 NAJPOGOSTEJE PREDPISANE ZDRAVILNE UČINKOVINE IN GOTOVA ZDRAVILA (5. NIVO ATC KLASIFIKACIJE)

Kot že zadnjih nekaj let je bila tudi v letu 2024 najpogosteje predpisani učinkovini analgetik paracetamol in zaviralec protonske črpalke pantoprazol. Sledita selektivni antagonist adrenergičnih beta receptorjev bisoprolol in rosuvastatin iz skupine zdravil za zmanjšanje ravni serumskih lipidov.

Med prvimi desetimi najpogosteje predpisanimi učinkovinami so enako kot leto prej tri učinkovine iz skupine zdravil za bolezni srca in ožilja (ATC skupina C), in sicer poleg bisoprolola in rosuvastatina še zaviralec angiotenzinske konvertaze perindopril. Po dve učinkovini sta iz skupine zdravil z delovanjem na živčevje (ATC skupina N), in sicer analgetika paracetamol (antipiretik) ter natrijev metamizolat. Iz skupine zdravil za bolezni prebavil in presnove (ATC skupina A) pa sta to pantoprazol in holekalciferol.

Med najpogosteje predpisanimi učinkovinami so še acetilsalicilna kislina iz skupine zdravil za bolezni krvi in krvotvornih organov (ATC skupina B), natrijev levotiroksinat iz skupine hormonskih zdravil za sistemsko zdravljenje - razen spolnih hormonov (ATC skupina H) in naproksen iz skupine zdravil za bolezni mišično-skeletnega sistema (ATC skupina M) (Tabela 19).

TABELA 19: NAJPOGOSTEJE PREDPISANE UČINKOVINE V LETU 2024 (5. NIVO ATC KLASIFIKACIJE)

ATC	Zdravilna učinkovina	Število Rp	% v štev. Rp
N02BE01	paracetamol	906.251	4,3
A02BC02	pantoprazol	761.125	3,6
C10AA07	rosuvastatin	697.553	3,3
C07AB07	bisoprolol	680.821	3,2
B01AC06	acetilsalicilna kislina	552.887	2,6
A11CC05	holekalciferol	549.123	2,6
N02BB02	natrijev metamizolat	518.092	2,4
M01AE02	naproksen	470.041	2,2
H03AA01	natrijev levotiroksinat	469.793	2,2
C09AA04	perindopril	376.122	1,8
SKUPAJ		5.981.808	28,1

Največ sredstev je bilo porabljenih za semaglutid, ki je analog glukagonu podobnega peptida-1 (GLP-1) in se uporablja za zdravljenje sladkorne bolezni tipa 2, v zadnjih letih pa tudi za debelost.

Sledijo sredstva za antitrombotik rivaroksaban, antiandrogen enzalutamid, ki se uporablja pri raku prostate, zaviralec interleukinov ustekinumab, ki se uporablja za zdravljenje Crohnove bolezni in ulceroznega kolitisa in risdiplam, ki je zdravilo iz skupine zdravil za bolezni mišično-skeletnega sistema (skupina M) (Tabela 20).

TABELA 20: DESET UČINKOVIN, ZA KATERE JE BILO PORABLJENIH NAJVEČ SREDSTEV, SLOVENIJA 2024

ATC	Zdravilna učinkovina	Vrednost Rp v EUR	% v vred. Rp
A10BJ06	semaglutid	16.610.448	2,0
B01AF01	rivaroksaban	14.849.597	1,8
L02BB04	enzalutamid	13.563.167	1,7
L04AC05	ustekinumab	12.249.028	1,5
M09AX10	risdiplam	12.140.183	1,5
C09DX04	valsartan in sakubitril	11.809.776	1,4
L01EL01	ibrutinib	11.469.246	1,4
B02BX06	emicizumab	10.371.884	1,3
L04AC18	risankizumab	10.193.737	1,2
A10BK03	empagliflozin	10.142.278	1,2
SKUPAJ		123.399.343	15,1

3.5.1. Zdravila, predpisana na zeleni recept

V letu 2024 je bilo najpogostejše predpisano zdravilo na zeleni recept Nalgesin forte 550 mg filmsko obložene tablete z 2,1 % deležem receptov, drugi je bil Lekadol 500 mg tablete z 2,07 % deležem. Sledila sta analgetika Plivit D3 peroralne kapljice - vitamin D3 (holekalciferol) z 1,53 % deležem in Lekadol 1000 mg tablete z 1,19 % deležem.

Po pogostosti predpisovanja so sledili Concor Cor 2,5 mg (bisoprolol), Analgin 500 mg (natrijev metamizolat), nesteroidno protivnetno zdravilo, analgetik in antipiretik Naklofen duo ter Euthyrox 25 in 50 mcg tablete z učinkovino natrijev levotiroksinat, ki se uporablja za zdravljenje bolezni in okvar žleze ščitnice in ima enak učinek kot naravni ščitnični hormon. Deseto najpogostejše predpisano zdravilo je Nolpaza 20 mg (pantoprazol), zdravilo za zaviranje izločanja želodčne kisline.

Aspirin protect 100 mg (analgetik, zaviralec agregacije trombocitov), ki je bil dolga leta na prvem mestu ni več na lestvici desetih najpogostejše predpisanih zdravil na zeleni recept (Tabela 21).

Deset najpogostejše predpisanih zdravil na zeleni recept v letu 2024 je predstavljalo 12,07 % vseh izdanih zelenih receptov in 3,29 % vrednostni delež vseh predpisanih receptov (Tabela 21).

TABELA 21: DESET NAJPOGOSTEJE PREDPISANIH ZDRAVIL NA ZELENI RECEPT, SLOVENIJA 2024

ATC	Zdravilo	Pakiranje	Aktivna učinkovina	Število Rp	% števila Rp	% vrednosti Rp
M01AE02	Nalgesin forte 550 mg filmsko obložene tablete	3 x 10 tablet v pretisnem omotu	naproksen	436.320	2,10	0,55
N02BE01	Lekadol 500 mg tablete	2 x 10 tablet v pretisnem omotu	paracetamol	429.985	2,07	0,43
A11CC05	Plivit D3 4000 i.e./ml peroralne kapljice	10 ml raztopina	holekalciferol	316.333	1,53	0,56
N02BE01	Lekadol 1.000 mg tablete	2 x 10 tablet v pretisnem omotu	paracetamol	247.122	1,19	0,34
C07AB07	Concor Cor 2,5 mg filmsko obložene tablete	3 x 10 tablet v pretisnem omotu	bisoprolol	222.961	1,08	0,38
N02BB02	Analgin 500 mg tablete	3 x 10 tablet v pretisnem omotu	natrijev metamizolat	200.502	0,97	0,33
M01AB05	Naklofen duo 75 mg kapsule	3 x 10 tablet v pretisnem omotu	diklofenak	171.569	0,83	0,18
H03AA01	Euthyrox 25 mcg tablete	2 x 25 tablet v pretisnem omotu	natrijev levotiroksinat	169.129	0,82	0,14
H03AA01	Euthyrox 50 mcg tablete	2 x 25 tablet v pretisnem omotu	natrijev levotiroksinat	156.500	0,75	0,14
A02BC02	Nolpaza 40 mg tablete	6 x 15 gastrorezistentnih tablet	pantoprazol	153.174	0,74	0,24
SKUPAJ				2.503.595	12,07	3,29

Med zdravili na zeleni recepti z najvišjo vrednostjo je bil v letu 2024 prvič najvišje uvrščen antiandrogen Xtandi 40 mg (enzalutamid), sledi Evrysdi 0,75 mg/ml prašek za peroralno raztopino (risdiplam) iz skupine drugih zdravil za zdravljenje motenj mišično-skeletnega sistema, ki se uporablja za zdravljenje določenih tipov spinalne mišične atrofije, za katerega je bilo največ sredstev porabljenih v letu 2023. Iz skupine zaviralcev interlevkinov sledijo Stelara 90 mg raztopina za injiciranje (ustekinumab) in Skyrizi 150 mg raztopina za injiciranje (risankizumab), ki je indiciran za zdravljenje določenih oblik psoriaze v plakih in psoriatičnega artritisa.

Na petem mestu je Jardiance 10 mg filmsko obložene tablete empagliflozin, zdravilo, ki je indicirano pri odraslih bolnikih in otrocih, starih 10 let in več, za zdravljenje neustrezno urejene sladkorne bolezni tipa 2 kot dodatek k dieti in telesni aktivnosti.

Med prvimi desetimi zdravili je bilo pet zdravil iz skupine zdravil z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorjev (skupina L), dve zdravili iz skupine zdravil za bolezni prebavil in presnove (skupina A) ter po eno zdravilo iz skupin zdravil za bolezni mišično-skeletnega sistema (skupina M), skupine zdravil za bolezni dihal (skupina R) in skupine zdravil z delovanjem na živčevje (skupina N).

Prvih deset najdražjih zdravil je predstavljalo 11,82 % vrednosti vseh receptov na 1,04 % predpisanih receptov (Tabela 22).

TABELA 22: DESET ZDRAVIL Z NAJVIŠJO VREDNOSTJO IZDANIH RECEPTOV NA ZELENI RECEPT, SLOVENIJA 2024

ATC	Zdravilo	Pakiranje	Aktivna učinkovina	Vrednost Rp	% vrednosti Rp	% števila Rp
L02BB04	Xtandi 40 mg mehke kapsule	112 mehkih kapsul	enzalutamid	13.563.167	1,68	0,02
M09AX10	Evrysdi 0,75 mg/ml prašek za peroralno raztopino	vsebnik 60 mg 1x	risdiplam	12.140.183	1,51	0,00
L04AC05	STELARA 90 mg raztopina za injiciranje	škatla z eno napolnjeno injekcijsko brizgo	ustekinumab	10.201.972	1,27	0,03
L04AC18	Skyrizi 150 mg raztopina za injiciranje	peresnik 1x	risankizumab	10.193.737	1,26	0,02
A10BK03	Jardiance 10 mg filmsko obložene tablete	škatla z 30 tabletami v pretisnem omotu	empagliflozin	9.227.214	1,14	0,43
L04AC16	Tremfya 100 mg raztopina za injiciranje	škatla z 1 napolnjenim injekcijskim peresnikom	guselkumab	9.181.367	1,14	0,02
L01XE27	Imbruvica 420 mg filmsko obložene tablete	škatla z 28 tabletami v pretisnem omotu	ibrutinib	7.933.986	0,98	0,01
R07AX32	Kaftrio 75 mg/50 mg/100 mg filmsko obložene tablete	škatla s 56 tabletami v pretisnem omotu	ivakaftor, tezakaftor in eleksakaftor	7.931.985	0,98	0,00
N07XX08	Vyndaqel 61 mg mehke kapsule	30 mehkih kapsul	tafamidis	7.754.382	0,96	0,01
A10BK01	Forxiga 10 mg filmsko obložene tablete	škatla z 28 tabletami v pretisnem omotu	dapagliflozin	7.139.690	0,89	0,50
SKUPAJ				95.267.682	11,82	1,04

3.5.2. Zdravila, predpisana na beli recept

V letu 2024 je bilo najpogostejše predpisano zdravilo na beli recept kot leto prej Folacin 5 mg tablete (folna kislina), ki je vitamin skupine B, nujen za tvorbo rdečih krvnih celic in sintezo nukleoproteinov, torej tudi za sintezo DNK in RNK ter za zagotavljanje zdrave delitve celic.

Sledili so Lotriderm 0,5 mg/g/10 mg/g in Faktu 10 mg/50 mg v 1 g rektalno mazilo (cinchokain, poliketuzulen), Diprogenta 0,5 mg/1 mg v 1 g krema, ki je kombinacija betametazona in gentamicina in Fucidin 20 mg/g krema (fusidna kislina), ki je antibiotik ozkega spektra, posebej učinkovit proti bakterijam, ki povzročajo vnetja in razjede na koži.

Med desetimi najpogostejše predpisanimi zdravili je tudi antibiotik Amoksiklav 875 mg/125 mg filmsko obložene tablete.

Deset najpogostejše predpisanih zdravil na beli recept je v letu 2024 predstavljalo 35,03 % vseh izdanih belih receptov, z vrednostnim deležem 19,93 % (Tabela 23).

TABELA 23: DESET NAJPOGOSTEJE PREDPISANIH ZDRAVIL NA BELI RECEPT, SLOVENIJA 2024

ATC	Zdravilo	Pakiranje	Aktivna učinkovina	Število Rp	% števila Rp	% vrednosti Rp
B03BB01	Folacin 5 mg	škatla z 20 tabletami (2 x 10 tablet v pretisnem omotu)	folna kislina	50.058	9,22	7,51
D01AC20	Lotriderm 0,5 mg/g/10 mg/g	škatla s tubo s 15 g kreme	kombinacije	23.612	4,35	1,88
C05AD04	Faktu 10 mg/50 mg v 1 g rektalno mazilo	škatla s tubo z 20 g mazila in aplikatorjem	cinchokain (9 mg/1 g), poliketuzulen (50 mg/1 g)	21.810	4,02	1,86
D07CC01	Diprogenta 0,5 mg/1 mg v 1 g krema	škatla s tubo s 15 g kreme	betametazon (0,5 mg/1 g), gentamicin (1 mg/1 g)	18.972	3,49	1,54
D06AX01	Fucidin 20 mg/g mazilo	škatla s tubo s 15 g mazila	fusidna kislina	17.657	3,25	1,65
J01CR02	Amoksiklav 875 mg/125 mg filmsko obložene tablete	2 x 5 tablet v pretisnem omotu	amoksicilin in zaviralci laktamaz beta	12.670	2,33	1,31
D07CC01	Diprogenta 0,5 mg/1 mg v 1 g mazilo	škatla s tubo s 15 g mazila	betametazon (0,5 mg/1 g), gentamicin (1 mg/1 g)	11.718	2,16	0,95
AX09	Betrimon 20 mg/g mazilo	škatla s tubo s 15 g mazila	mupirocin	11.633	2,14	1,08
C05AD04	Faktu 2,5 mg/100 mg svečke	škatla z 10 svečkami	cinchokain	11.203	2,06	1,11
D06AX01	Fucidin 20 mg/g krema	škatla s tubo s 15 g kreme	fusidna kislina	10.830	1,99	1,04
SKUPAJ				190.163	35,03	19,93

Najvišjo vrednost izdanih zdravil na beli recept v Slovenji v letu 2024 je predstavljalo tudi tudi najpogostejše predpisano zdravilo na beli recept, Folacin 5 mg (folna kislina), porabljeno je bilo 810.099 EUR, kar je 7,51 % delež.

Na drugem mestu je analog glukagonu podobnega peptida-1 (GLP-1) Ozempic (semaglutid) 1 mg raztopina za injiciranje. Zanj je bilo porabljeno 743.534 EUR, kar je 6,9 % delež za samo 1,85 % vseh predpisanih receptov.

Na seznamu desetih zdravil z najvišjo vrednostjo izdanih belih receptov so še zdravilo za zdravljenje erektilne disfunkcije Tornetis 100 mg tablete, Lotriderm 0,5 mg/g/10 mg/g, Faktu 10 mg/50 mg v 1 g rektalno mazilo, Propecia 1 mg filmsko obložene tablete (finasterid), ki se uporablja za zdravljenje izključno moških z moškim tipom plešavosti (androgena alopecija). Sledi še Ozempic (semaglutid) 0,5 mg raztopina za injiciranje) in Fucidin 20 mg/g mazilo (fusidna kislina) za zdravljenje okužb kože. Za deset zdravil z najvišjo vrednostjo izdanih receptov na beli recept je bilo v letu 2024 porabljeno 3.059.262 EUR, kar je predstavljalo 28,38 % vrednosti na 24,99 % števila vseh izdanih belih receptov (Tabela 24).

TABELA 24: DESET ZDRAVIL Z NAJVIŠJO VREDNOSTJO IZDANIH RECEPTOV NA BELI RECEPT, SLOVENIJA 2024

ATC	Zdravilo	Pakiranje	Aktivna učinkovina	Vrednost Rp	% vrednosti Rp	% števila Rp
B03BB01	Folacin 5 mg	škatla z 20 tabletami (2 x 10 tablet v pretisnem omotu)	folna kislina	810.099	7,51	9,22
A10BJ06	Ozempic 1 mg raztopina za injiciranje	peresnik 1x	semaglutid	743.534	6,90	1,85
G04BE03	Tornetis 100 mg tablete	škatla z 12 tabletami (3 x 4 tablete v pretisnem omotu)	sildenafil	205.191	1,90	0,52
D01AC20	Lotriderm 0,5 mg/g/10 mg/g	škatla s tubo s 15 g kreme	kombinacije	203.180	1,88	4,35
C05AD04	Faktu 10 mg/50 mg v 1 g rektalno mazilo	škatla s tubo z 20 g mazila in aplikatorjem	cinchokain (9 mg/1 g), poliketuzulen (50 mg/1 g)	200.246	1,86	4,02
D11AX10	Propecia 1 mg filmsko obložene tablete	škatla z 28 tabletami v pretisnem omotu	finasterid	199.193	1,85	0,47
A10BJ06	Ozempic 0,5 mg raztopina za injiciranje	peresnik 1x	semaglutid	184.763	1,71	0,47
D06AX01	Fucidin 20 mg/g mazilo	škatla s tubo s 15 g mazila	fusidna kislina	177.411	1,65	3,25
G04BE03	Tornetis 100 mg tablete	škatla z 8 tabletami (2 x 4 tablete v pretisnem omotu)	sildenafil	168.581	1,56	0,54
A10BJ06	Rybelsus 14 mg tablete	škatla s 30 tabletami v pretisnem omotu	semaglutid	167.063	1,55	0,30
SKUPAJ				3.059.262	28,38	24,99

4. Predpisovanje zdravil po posameznih anatomskih skupinah ATC klasifikacije v letu 2024

Tatja Kostnapfel, Monika Brovč, Aleš Korošec

4.1 Zdravila za bolezni prebavil in presnove (ATC skupina A)

Za zdravila za bolezni prebavil in presnove, ki so razdeljena v šestnajst skupin, je bilo v letu 2024 izdanih 3.243.914 receptov (indeks 108), v vrednosti več kot 116,1 milijona EUR (indeks 113). Glede na predhodno leto se je povečalo tako število receptov kot tudi stroški. Povprečna vrednost recepta z zdravili iz te skupine je znašala 35,8 EUR, leto prej pa 34,1 EUR. V povprečju je bilo na tisoč prebivalcev predpisanih 1.526 receptov (leta 2023 1.415 receptov) za zdravila za bolezni prebavil in presnove.

Predpisanih je bilo 259.574.529 DDD, kar je 333,5 DDD na 1.000 prebivalcev na dan (DID) (leta 2023 312,7 DID). Največ receptov, 1.104.529, je bilo predpisanih v skupini zdravil za kislinsko pogojene bolezni (A02), sledijo zdravila za zdravljenje diabetesa (A10), za katera je bilo predpisanih 1.084.092 receptov (Tabela 25).

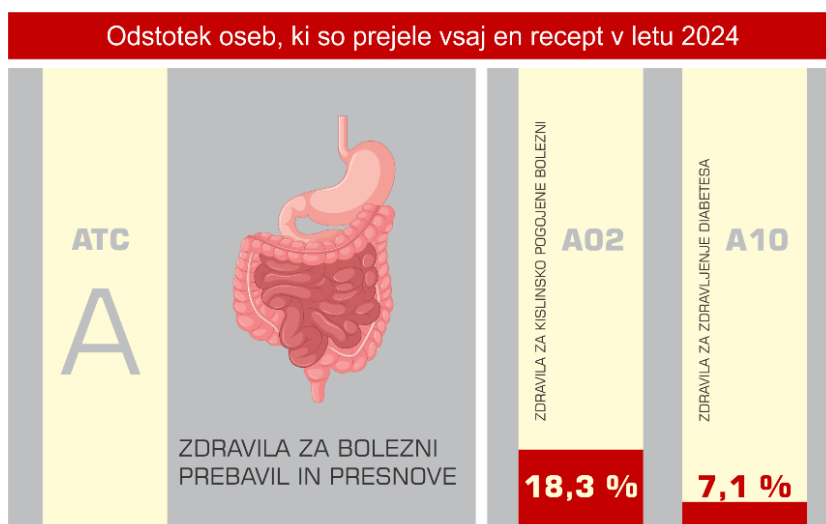

TABELA 25: ŠTEVILO PREDPISANIH RECEPTOV, VREDNOST IZDANIH ZDRAVIL TER ŠTEVILO DDD IN DID V SKUPINI ZDRAVIL ZA BOLEZNI PREBAVIL IN PRESNOVE (ATC SKUPINA A), SLOVENIJA 2024

ATC skupina	Število Rp 2024	Indeks št. Rp 24/23	Vrednost zdravil v EUR 2024	Indeks vrednosti 24/23	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2024	Število DID 2024
A - ZDRAVILA ZA BOLEZNI PREBAVIL IN PRESNOVE	3.243.914	108	116.111.694 €	113	35,8 €	1.526	259.574.529	333,5
A01 - ZDRAVILA V ZOBOZDRAVSTVU	25.185	103	258.083 €	111	10,2 €	12	139.848	0,2
A01A - Zdravila v zobozdravstvu	25.185	103	258.083 €	111	10,2 €	12	139.848	0,2
A01AA - Zdravila za zaščito pred zobnim kariesom	316	99	15.273 €	110	48,3 €	0	0	0,0
A01AA51 - natrijev fluorid, kombinacije	316	99	15.273 €	110	48,3 €	0	0	0,0
A01AB - Protimikrobne učinkovine in antiseptiki za lokalno oralno zdravljenje	24.705	103	241.520 €	111	9,8 €	12	138.920	0,2
A01AB09 - mikonazol	24.705	103	241.520 €	111	9,8 €	12	138.920	0,2
A01AD - Druga zdravila za lokalno oralno zdravljenje	164	100	1.290 €	105	7,9 €	0	928	0,0
A01AD02 - benzidamin	157	102	1.215 €	107	7,7 €	0	848	0,0
A01AD11 - razne učinkovine	7	70	75 €	83	10,7 €	0	80	0,0
A02 - ZDRAVILA ZA KISLINSKO POGOJENE BOLEZNI	1.104.529	104	12.362.185 €	104	11,2 €	519	70.876.640	91,1
A02A - Antacidi	22.214	100	1.192.087 €	102	53,7 €	10	454.939	0,6
A02AC - Kalcijeve spojine	3		37 €		12,3 €	0	0	0,0
A02AC01 - kalcijev karbonat	3		37 €		12,3 €	0	0	0,0
A02AD - Zdravila z aluminijem, kalcijem in magnezijem	5.316	93	45.168 €	99	8,5 €	3	16.184	0,0
A02AD01 - običajne kombinacije soli	50	52	672 €	58	13,4 €	0	342	0,0
A02AD04 - hidrotalcit	5.266	94	44.496 €	100	8,4 €	2	15.842	0,0
A02AH - Antacidi z natrijevim hidrogenkarbonatom	16.895	102	1.146.882 €	102	67,9 €	8	438.755	0,6
A02B - Zdravila za zdravljenje peptične razjede in gastroezofagealne refluksne bolezni (gerb)	1.082.315	104	11.170.098 €	105	10,3 €	509	70.421.701	90,5
A02BC - Zaviralci protonske črpalke	1.081.489	104	11.156.729 €	105	10,3 €	509	70.409.423	90,5
A02BC01 - omeprazol	57.317	92	790.345 €	94	13,8 €	27	5.425.196	7,0
A02BC02 - pantoprazol	761.125	103	7.460.897 €	105	9,8 €	358	43.898.211	56,4
A02BC03 - lansoprazol	8.993	101	130.759 €	100	14,5 €	4	471.380	0,6
A02BC05 - esomeprazol	254.054	109	2.774.729 €	108	10,9 €	119	20.614.636	26,5
A02BX - Druga zdravila za zdravljenje peptične razjede in gastroezofagealne refluksne bolezni (GERB)	826	192	13.368 €	228	16,2 €	0	12.278	0,0
A02BX05 - bazični bizmutov citrat	826	192	13.368 €	228	16,2 €	0	12.278	0,0
A03 - ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE GASTROINTESTINALNIH FUNKCIONALNIH MOTENJ	54.560	104	951.641 €	132	17,4 €	26	1.032.734	1,3
A03A - Zdravila za zdravljenje gastrointestinalnih funkcionalnih motenj	7.458	105	522.503 €	168	70,1 €	4	324.356	0,4
A03AA - Sintezni antiholinergiki, estri s terciarno aminoskupino	6.248	99	175.645 €	92	28,1 €	3	297.353	0,4
A03AA04 - mebeverin	6.248	99	175.645 €	92	28,1 €	3	297.353	0,4
A03AB - Sintezni antiholinergiki s kvaterno amonijevo skupino	702	289	342.730 €	297	488,2 €	0	24.580	0,0
A03AB02 - glikopirionij	702	289	342.730 €	297	488,2 €	0	24.580	0,0
A03AX - Druga zdravila za zdravljenje gastrointestinalnih funkcionalnih motenj	508	98	4.128 €	101	8,1 €	0	2.423	0,0
A03AX13 - silikoni	508	98	4.128 €	101	8,1 €	0	2.423	0,0
A03B - Alkaloidi volčje češnje in njihovi derivati, enokomponentna zdravila	12.488	107	166.358 €	106	13,3 €	6	80.430	0,1
A03BB - Polsintezni alkaloidi volčje češnje s kvaterno amonijevo skupino	12.488	107	166.358 €	106	13,3 €	6	80.430	0,1
A03BB01 - butilskopolamin	12.488	107	166.358 €	106	13,3 €	6	80.430	0,1
A03F - Propulzivi	34.527	103	261.515 €	103	7,6 €	16	626.892	0,8
A03FA - Propulzivi	34.527	103	261.515 €	103	7,6 €	16	626.892	0,8
A03FA01 - metoklopramid	32.265	101	234.389 €	101	7,3 €	15	587.492	0,8
A03FA03 - domperidon	2.262	134	27.125 €	136	12,0 €	1	39.400	0,1

A04 - ANTIEMETIKI IN ZDRAVILA PROTI SLABOSTI	5.461	89	411.013 €	95	75,3 €	3	32.666	0,0
A04A - Antiemetiki in zdravila proti slabosti	5.461	89	411.013 €	95	75,3 €	3	32.666	0,0
A04AA - Antagonisti serotoninskih 5-HT3-receptorjev	4.315	105	366.671 €	115	85,0 €	2	28.868	0,0
A04AA01 - ondansetron	173	30	7.254 €	32	41,9 €	0	725	0,0
A04AA02 - granisetron	2.749	114	151.899 €	121	55,3 €	1	24.655	0,0
A04AA55 - palonosetron, kombinacije	1.393	126	207.519 €	122	149,0 €	1	3.488	0,0
A04AD - Drugi antiemetiki	1.146	56	44.341 €	39	38,7 €	1	3.798	0,0
A04AD10 - dronabinol	2	200	745 €	406	372,7 €	0	0	0,0
A04AD12 - aprepitant	1.144	95	43.596 €	95	38,1 €	1	3.798	0,0
A05 - ZDRAVILA ZA BOLEZNI ŽOLČA IN JETER	13.744	106	1.682.964 €	141	122,5 €	6	787.614	1,0
A05A - Zdravila za bolezni žolča	13.744	106	1.682.964 €	141	122,5 €	6	787.614	1,0
A05AA - Žolčne kisline in derivati	13.631	106	1.125.171 €	111	82,5 €	6	786.939	1,0
A05AA02 - ursodeoksiholna kislina	13.452	106	683.927 €	103	50,8 €	6	782.514	1,0
A05AA04 - obetiholna kislina	179	130	441.244 €	127	2465,0 €	0	4.425	0,0
A05AX - Druga zdravila za bolezni žolča	113	114	557.793 €	299	4936,2 €	0	675	0,0
A05AX04 - maraliksibatijev klorid	11	550	297.587 €	550	27053,3 €	0	0	0,0
A05AX05 - odeviksibat	13	260	258.965 €	197	19920,4 €	0	0	0,0
A06 - ZDRAVILA PROTI ZAPRTJU	175.136	103	2.217.774 €	103	12,7 €	82	10.692.759	13,7
A06A - Zdravila proti zaprtju	175.136	103	2.217.774 €	103	12,7 €	82	10.692.759	13,7
A06AB - Kontaktna odvajala	10.451	124	103.256 €	139	9,9 €	5	81.468	0,1
A06AB02 - bisakodil	6.993	96	60.826 €	100	8,7 €	3	77.823	0,1
A06AB06 - senini glikozidi	1		17 €		17,2 €	0	5	0,0
A06AB58 - natrijev pikosulfat, kombinacije	3.455	346	42.394 €	348	12,3 €	2	3.550	0,0
A06AC - Odvajala za povečanje volumna črevesne vsebine	6	32	42 €	33	7,0 €	0	86	0,0
A06AC01 - trpotčeva semena	6	32	42 €	33	7,0 €	0	86	0,0
A06AD - Osmozna odvajala	160.641	101	2.019.563 €	101	12,6 €	76	10.547.239	13,6
A06AD11 - laktuloza	105.920	102	1.275.600 €	101	12,0 €	50	10.492.009	13,5
A06AD65 - makrogol, kombinacije	2.898	460	35.928 €	459	12,4 €	1	2.908	0,0
A06AH - Periferno delujoči antagonisti opioidnih receptorjev	152	96	39.876 €	99	262,3 €	0	3.706	0,0
A06AH01 - metilnaltreksonijev bromid	142	99	38.674 €	99	272,4 €	0	3.136	0,0
A06AH03 - naloksegol	10	63	1.202 €	93	120,2 €	0	570	0,0
A06AX - Druga zdravila proti zaprtju	3.886	99	55.037 €	109	14,2 €	2	60.260	0,1
A06AX01 - glicerol	3.517	98	50.105 €	108	14,2 €	2	55.700	0,1
A06AX02 - zdravila, ki razvijajo ogljikov dioksid	369	110	4.933 €	112	13,4 €	0	4.560	0,0
A07 - ANTIDIAROIKI, PROTIVNETNA IN PROTIMIKROBNA ZDRAVILA	65.488	103	4.663.348 €	115	71,2 €	31	3.050.262	3,9
A07A - Zdravila za lokalno zdravljenje infekcijskih bolezni črevesne sluznice	1.203	114	353.472 €	104	293,8 €	1	36.275	0,0
A07AA - Antibiotiki	1.203	114	353.472 €	104	293,8 €	1	36.275	0,0
A07AA09 - vankomicin	185	294	15.203 €	321	82,2 €	0	791	0,0
A07AA11 - rifaksimim	1.016	103	335.366 €	100	330,1 €	0	35.464	0,0
A07AA12 - fidaksomicin	2		2.903 €		1451,6 €	0	20	0,0
A07B - Zdravila z adsorpcijskim delovanjem v črevesju	83	138	877 €	139	10,6 €	0	81	0,0
A07BA - Zdravila z ogljem	83	138	877 €	139	10,6 €	0	81	0,0
A07BA01 - aktivno oglje	83	138	877 €	139	10,6 €	0	81	0,0
A07C - Elektroliti z ogljikovimi hidrati	8.341	105	264.021 €	122	31,7 €	4	102.984	0,1
A07CA - Soli za peroralno rehidracijo	8.341	105	264.021 €	122	31,7 €	4	102.984	0,1
A07D - Antiperistaltiki	18.612	107	177.551 €	131	9,5 €	9	106.608	0,1
A07DA - Antiperistaltiki	18.612	107	177.551 €	131	9,5 €	9	106.608	0,1
A07DA03 - loperamid	18.612	107	177.551 €	131	9,5 €	9	106.608	0,1
A07E - Zdravila s protivnetnim delovanjem v črevesju	29.431	100	3.748.223 €	116	127,4 €	14	2.743.903	3,5
A07EA - Kortikosteroidi z lokalnim delovanjem	4.653	106	1.270.245 €	184	273,0 €	2	175.434	0,2
A07EA02 - hidrokortizon	12	55	4.464 €	69	372,0 €	0	0	0,0
A07EA06 - budezonid	4.641	106	1.265.782 €	185	272,7 €	2	175.434	0,2
A07EC - Aminosalicilna kislina in njeni derivati	24.778	99	2.477.977 €	97	100,0 €	12	2.568.469	3,3
A07EC01 - sulfasalazin (salazosulfapiridin)	4.555	100	192.338 €	97	42,2 €	2	248.513	0,3
A07EC02 - mesalazin	20.223	98	2.285.639 €	98	113,0 €	10	2.319.957	3,0
A07F - Mikroorganizmi z antidiaroičnim delovanjem	3.072	97	55.479 €	102	18,1 €	1	27.201	0,0

A07FA - Mikroorganizmi z antidiaričnim delovanjem	3.072	97	55.479 €	102	18,1 €	1	27.201	0,0
A07FA01 - mlečnokislinske bakterije	3.072	97	55.479 €	102	18,1 €	1	27.201	0,0
A07X - Drugi antidiarički	4.746	105	63.726 €	108	13,4 €	2	33.210	0,0
A07XA - Drugi antidiarički	4.746	105	63.726 €	108	13,4 €	2	33.210	0,0
A07XA04 - racekadotril	4.746	105	63.726 €	108	13,4 €	2	33.210	0,0
A08 - ZAVIRALCI APETITA, BREZ DIETNIH PRIPRAVKOV	2		86.478 €		43239,0 €	0	0	0,0
A08A - Zaviralci apetita, brez dietnih pripravkov	2		86.478 €		43239,0 €	0	0	0,0
A08AA - Zaviralci apetita s centralnim delovanjem	2		86.478 €		43239,0 €	0	0	0,0
A08AA12 - setmelanotid	2		86.478 €		43239,0 €	0	0	0,0
A09 - DIGESTIVI, VKLJUČNO Z ENCIMI	25.957	111	2.458.428 €	114	94,7 €	12	1.757.800	2,3
A09A - Digestivi, vključno z encimi	25.957	111	2.458.428 €	114	94,7 €	12	1.757.800	2,3
A09AA - Encimska zdravila	25.957	111	2.458.428 €	114	94,7 €	12	1.757.800	2,3
A09AA02 - multiencimska zdravila (lipaze, proteaze)	25.957	111	2.458.428 €	114	94,7 €	12	1.757.800	2,3
A10 - ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE DIABETESA	1.084.092	113	73.819.843 €	115	68,1 €	510	80.334.231	103,2
A10A - Insulini in analogi	158.122	101	16.743.120 €	96	105,9 €	74	15.374.961	19,8
A10AB - Insulini in analogi za injiciranje, s hitrim delovanjem	54.464	106	4.360.770 €	104	80,1 €	26	5.846.500	7,5
A10AB01 - humani insulin	1.282	97	74.886 €	103	58,4 €	1	119.738	0,2
A10AB04 - insulin lispro	6.673	135	575.192 €	118	86,2 €	3	824.038	1,1
A10AB05 - insulin aspart	42.518	104	3.306.789 €	103	77,8 €	20	4.459.138	5,7
A10AB06 - insulin glulizin	3.991	94	403.903 €	93	101,2 €	2	443.588	0,6
A10AC - Insulini in analogi za injiciranje, s srednje dolгим delovanjem	12.108	95	722.267 €	96	59,7 €	6	893.813	1,1
A10AC01 - humani insulin	12.108	95	722.267 €	96	59,7 €	6	893.813	1,1
A10AD - Insulini in analogi za injiciranje, s srednje dolгим ali dolgotrajnim delovanjem, s takojšnjim učinkom	36.279	94	2.993.354 €	83	82,5 €	17	3.975.300	5,1
A10AD01 - humani insulin	1.097	84	98.313 €	106	89,6 €	1	123.788	0,2
A10AD04 - insulin lispro	10.824	93	765.487 €	88	70,7 €	5	1.111.575	1,4
A10AD05 - insulin aspart	24.358	96	2.129.554 €	81	87,4 €	11	2.739.938	3,5
A10AE - Insulini in analogi za injiciranje, z dolgotrajnim delovanjem	55.271	103	8.666.728 €	98	156,8 €	26	4.659.349	6,0
A10AE04 - insulin glargin	20.505	104	1.760.339 €	98	85,8 €	10	1.830.536	2,4
A10AE05 - insulin detemir	5.445	96	570.369 €	89	104,8 €	3	499.388	0,6
A10AE06 - insulin degludek	12.566	108	1.397.783 €	107	111,2 €	6	1.234.215	1,6
A10AE54 - insulin glargin in liksizenatid	1.012	85	163.147 €	85	161,2 €	0	23.505	0,0
A10AE56 - insulin degludek in liraglutid	15.743	104	4.775.089 €	97	303,3 €	7	1.071.705	1,4
A10B - Antidiabetiki, brez insulinov	925.970	115	57.076.723 €	122	61,6 €	435	64.959.270	83,5
A10BA - Bigvanidi	247.877	100	2.945.541 €	101	11,9 €	117	17.282.381	22,2
A10BA02 - metformin	247.877	100	2.945.541 €	101	11,9 €	117	17.282.381	22,2
A10BB - Sulfonilsečnine	138.868	99	2.435.523 €	102	17,5 €	65	14.583.450	18,7
A10BB07 - glipizid	4.300	105	126.444 €	86	29,4 €	2	345.225	0,4
A10BB08 - glikvidon	16.102	97	561.569 €	96	34,9 €	8	1.657.530	2,1
A10BB09 - gliklazid	112.918	100	1.669.266 €	107	14,8 €	53	11.908.125	15,3
A10BB12 - glimepirid	5.548	84	78.243 €	86	14,1 €	3	672.570	0,9
A10BD - Kombinacije peroralnih antidiabetikov	133.986	114	10.804.919 €	114	80,6 €	63	10.834.536	13,9
A10BD02 - metformin in sulfonilsečnine	7.173	93	256.826 €	103	35,8 €	3	775.320	1,0
A10BD07 - metformin in sitagliptin	21.196	119	811.458 €	94	38,3 €	10	1.598.520	2,1
A10BD11 - metformin in linagliptin	1.567	89	138.823 €	90	88,6 €	1	130.500	0,2
A10BD15 - metformin in dapagliflozin	39.401	112	2.808.579 €	114	71,3 €	19	3.116.316	4,0
A10BD20 - metformin in empagliflozin	64.649	118	6.789.233 €	119	105,0 €	30	5.213.880	6,7
A10BF - Zaviralci glukoizidaze alfa	177	15	5.042 €	12	28,5 €	0	7.300	0,0
A10BF01 - akarboza	177	15	5.042 €	12	28,5 €	0	7.300	0,0
A10BH - Zaviralci dipeptidil-peptidaze 4 (DPP-4)	26.078	127	1.392.567 €	113	53,4 €	12	1.963.774	2,5
A10BH01 - sitagliptin	15.886	146	510.558 €	126	32,1 €	7	1.124.494	1,4
A10BH02 - vildagliptin	618	83	32.808 €	84	53,1 €	0	39.690	0,1
A10BH05 - linagliptin	9.574	108	849.202 €	107	88,7 €	5	799.590	1,0
A10BJ - Analogi glukagonu podobnega peptida-1 (GLP-1)	169.661	144	22.057.726 €	123	130,0 €	80	6.672.731	8,6
A10BJ02 - liraglutid	1.464	97	309.506 €	85	211,4 €	1	90.888	0,1

A10BJ05 - dulaglutid	36.502	139	5.137.772 €	104	140,8 €	17	2.308.622	3,0
A10BJ06 - semaglutid	131.695	146	16.610.448 €	132	126,1 €	62	4.273.221	5,5
A10BK - Zaviralci natrijevih glukočnih koprenašalcev 2 (SGLT2)	200.280	135	17.290.544 €	138	86,3 €	94	13.057.649	16,8
A10BK01 - dapagliflozin	102.999	135	7.148.266 €	139	69,4 €	48	7.948.752	10,2
A10BK03 - empagliflozin	97.281	135	10.142.278 €	137	104,3 €	46	5.108.897	6,6
A10BX - Drugi antidiabetiki razen insulinov	9.043	95	144.861 €	94	16,0 €	4	557.449	0,7
A10BX02 - repaglinid	9.043	95	144.861 €	94	16,0 €	4	557.449	0,7
A11 - VITAMINI	588.484	112	8.002.213 €	109	13,6 €	277	88.175.570	113,3
A11B - Multivitamini brez dodatkov	1	25	4 €	14	4,4 €	0	30	0,0
A11BA - Multivitamini brez dodatkov	1	25	4 €	14	4,4 €	0	30	0,0
A11C - Vitamina A in D ter njune kombinacije	564.249	111	7.332.681 €	107	13,0 €	265	86.596.875	111,3
A11CC - Vitamin D in analogi	564.249	111	7.332.681 €	107	13,0 €	265	86.596.875	111,3
A11CC03 - alfacalcidol (kalcidol)	3.555	58	110.261 €	65	31,0 €	2	210.823	0,3
A11CC04 - kalcitriol	11.571	105	336.240 €	104	29,1 €	5	424.325	0,5
A11CC05 - holekalciferol	549.123	112	6.886.180 €	108	12,5 €	258	85.961.728	110,5
A11D - Vitamin B1, enokomponentna zdravila in v kombinaciji z vitaminoma B6 in B12	17.201	150	504.109 €	140	29,3 €	8	1.306.400	1,7
A11DA - Tiamin (vitamin B1), enokomponentna zdravila	3.621	120	123.455 €	119	34,1 €	2	266.450	0,3
A11DA01 - tiamin (vitamin b1)	134	141	4.251 €	154	31,7 €	0	6.080	0,0
A11DA03 - benfotiamin	3.487	120	119.204 €	118	34,2 €	2	260.370	0,3
A11DB - Vitamin B1 v kombinaciji z vitaminom B6 ali B12 ali obema	13.580	161	380.654 €	148	28,0 €	6	1.039.950	1,3
A11E - Vitamini kompleksa B in kombinacije	4.067	113	92.308 €	132	22,7 €	2	142.695	0,2
A11EA - Vitamini kompleksa B brez dodatkov	4.067	113	92.308 €	132	22,7 €	2	142.695	0,2
A11G - Askorbinska kislina (vitamin C) in kombinacije	136	103	1.373 €	101	10,1 €	0	11.288	0,0
A11GA - Askorbinska kislina (vitamin C), enokomponentna zdravila	118	98	1.183 €	96	10,0 €	0	11.038	0,0
A11GA01 - askorbinska kislina (vitamin C)	118	98	1.183 €	96	10,0 €	0	11.038	0,0
A11GB - Askorbinska kislina (vitamin C) v kombinacijah	18	150	190 €	150	10,6 €	0	250	0,0
A11GB01 - askorbinska kislina (vitamin C) v kombinaciji s kalcijem	18	150	190 €	150	10,6 €	0	250	0,0
A11H - Druga enokomponentna vitaminska zdravila	2.830	111	71.738 €	125	25,3 €	1	118.283	0,2
A11HA - Druga enokomponentna vitaminska zdravila	2.830	111	71.738 €	125	25,3 €	1	118.283	0,2
A11HA02 - piridoksin (vitamin B6)	1.660	108	36.677 €	106	22,1 €	1	61.771	0,1
A11HA03 - tokoferol (vitamin E)	127	265	2.781 €	343	21,9 €	0	18.675	0,0
A11HA04 - riboflavin (vitamin B2)	382	139	24.924 €	165	65,2 €	0	27.990	0,0
A11HA31 - kalcijev pantotemat	661	97	7.356 €	102	11,1 €	0	9.847	0,0
A12 - MINERALI	99.071	102	1.666.454 €	104	16,8 €	47	2.614.280	3,4
A12A - Kalcij	74.972	102	1.269.735 €	106	16,9 €	35	2.212.150	2,8
A12AA - Kalcij	74.972	102	1.269.735 €	106	16,9 €	35	2.212.150	2,8
A12AA04 - kalcijev karbonat	74.951	102	1.269.306 €	106	16,9 €	35	2.212.017	2,8
A12AA20 - kombinacije kalcijevih soli	21	62	429 €	84	20,4 €	0	133	0,0
A12B - Kalij	22.561	99	378.180 €	99	16,8 €	11	397.755	0,5
A12BA - Kalij	22.561	99	378.180 €	99	16,8 €	11	397.755	0,5
A12BA01 - kalijev klorid	3.918	99	60.396 €	98	15,4 €	2	54.435	0,1
A12BA30 - kombinacije kalijevih soli	18.643	99	317.784 €	99	17,0 €	9	343.320	0,4
A12C - Drugi minerali	1.538	103	18.539 €	122	12,1 €	1	4.376	0,0
A12CB - Cink	180	123	3.102 €	121	17,2 €	0	1.080	0,0
A12CB01 - cinkov sulfat	180	123	3.102 €	121	17,2 €	0	1.080	0,0
A12CC - Magnezij	1.358	101	15.436 €	122	11,4 €	1	3.296	0,0
A12CC04 - magnezijev citrat	1.358	101	15.436 €	122	11,4 €	1	3.296	0,0
A16 - DRUGA ZDRAVILA ZA BOLEZNI PREBAVIL IN PRESNOVE	2.205	107	7.531.271 €	114	3415,5 €	1	80.123	0,1
A16A - Druga zdravila za bolezni prebavil in presnove	2.205	107	7.531.271 €	114	3415,5 €	1	80.123	0,1
A16AA - Aminokisliline in njihovi derivati	566	109	90.252 €	90	159,5 €	0	18.618	0,0
A16AA01 - levokarnitin	530	113	45.714 €	118	86,3 €	0	16.465	0,0
A16AA04 - merkaptamin	1	25	2.369 €	28	2369,3 €	0	83	0,0
A16AA06 - betain	35	76	42.168 €	79	1204,8 €	0	2.070	0,0
A16AB - Encimi	256	76	1.708.271 €	74	6672,9 €	0	3.652	0,0
A16AB02 - imigluceraza	87	71	731.685 €	73	8410,2 €	0	719	0,0

A16AB03 - agalidaza alfa	41	80	283.111 €	79	6905,1 €	0	655	0,0
A16AB04 - agalidaza beta	93	79	430.253 €	77	4626,4 €	0	974	0,0
A16AB10 - velagluceraza alfa	7	41	62.599 €	34	8942,7 €	0	61	0,0
A16AB19 - pegvaliaza	23	82	180.889 €	83	7864,7 €	0	1.034	0,0
A16AB20 - pegunigalsidaza alfa	5		19.735 €		3947,0 €	0	210	0,0
A16AX - Razna zdravila za bolezni prebavil in presnove	1.383	114	5.732.748 €	137	4145,2 €	1	57.853	0,1
A16AX01 - tioktinska kislina	725	111	23.391 €	110	32,3 €	0	33.150	0,0
A16AX05 - cinkov acetat	27	117	9.111 €	104	337,4 €	0	1.917	0,0
A16AX06 - miglustat	41	124	446.464 €	112	10889,4 €	0	3.444	0,0
A16AX07 - sapropterin	174	169	263.284 €	110	1513,1 €	0	2.370	0,0
A16AX08 - teduglutid	217	148	2.734.095 €	143	12599,5 €	0	5.698	0,0
A16AX09 - glicerilfenilbutirat	24	20	39.884 €	18	1661,8 €	0	427	0,0
A16AX10 - eliglustat	66	200	898.281 €	200	13610,3 €	0	1.848	0,0
A16AX12 - trientin	90	105	559.589 €	115	6217,7 €	0	7.404	0,0
A16AX14 - migalastat	19	173	758.651 €	173	39929,0 €	0	1.596	0,0

A01 Zdravila v zobozdravstvu

Za zdravila v zobozdravstvu je bilo v letu 2024 predpisanih 25.185 receptov, kar je skoraj 3 % več kot leto prej. Največ receptov (24.705) predstavlja predpisovanje [protimikrobnih učinkovin in antiseptikov za lokalno oralno zdravljenje \(A01AB\)](#), vsa vsebujejo mikonazol (A01AB09).

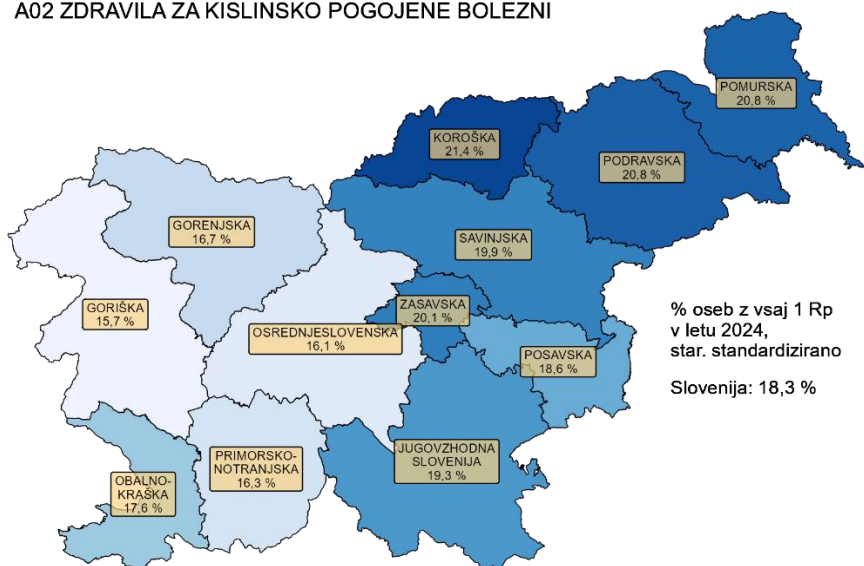
A02 Zdravila za kislinsko pogojene bolezni

V tej skupini je bil predpisan največji delež receptov (34,0 %) glede na celotno skupino A. Predpisanih je bilo 1.104.529 receptov (indeks 104) v vrednosti 12,4 milijona EUR, to je skoraj 70,9 milijona DDD oz. 91,1 DID.

Število receptov za ATC skupino A02 se je v letu 2024 glede na prejšnje leto povečalo za skoraj 4 %, tako kot tudi vrednost izdanih zdravil za 4 %. Skupno je bilo izdanih 519 receptov za zdravila za kislinsko pogojene bolezni na 1.000 prebivalcev, leto prej 501 receptov.

V letu 2024 je ta zdravila prejelo 18,3 % oseb (leta 2023 17,9, leta 2022 17,5 %, leta 2021 16,8 %, leta 2020 15,7 %), največ v koroški (21,4 %), podravski (20,8 %), pomurski (20,8 %), zasavski (20,1 %) in savinjski (19,9 %) regiji (Slika 20).

A02 ZDRAVILA ZA KISLINSKO POGOJENE BOLEZNI

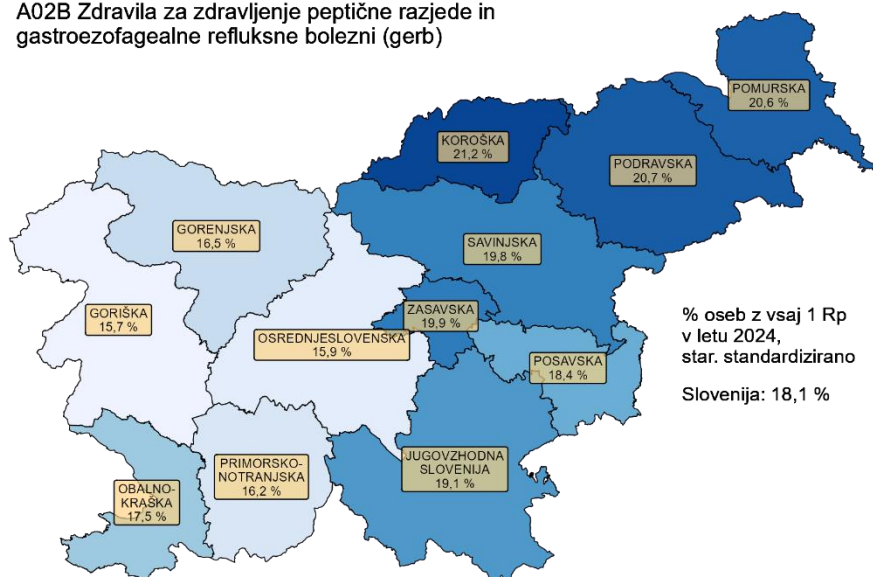
SLIKA 20: Odstotek oseb, ki so jim bila predpisana zdravila za kislinsko pogojene bolezni (A02) v posamezni statistični regiji R Slovenije v letu 2024

V letu 2024 je bilo predpisanih 22.214 receptov za **antacide (A02A)** (indeks 100), kar je 454.939 DDD oz. 0,6 DID.

Največji delež v skupini zdravil za kislinsko pogojene bolezni predstavljajo **zdravila za zdravljenje peptične razjede in gastroezofagealne refluksne bolezni (gerb) (A02B)**, predpisanih je bilo 1.082.315 receptov, kar je približno 4 % več kot leto prej, v vrednosti skoraj 11,2 milijona EUR (skoraj 5 % več kot leto prej).

V letu 2024 je ta zdravila prejemale 18,1 % oseb (leta 2023 17,7 %, leta 2022 17,3 %, leta 2021 16,6 %, leta 2020 15,6 %), največ v koroški (21,2 %), podravski (20,7 %), pomurski (20,6 %) in zasavski (19,9 %) regiji, sledijo savinjska (19,8 %) in ostale regije (Slika 21).

A02B Zdravila za zdravljenje peptične razjede in gastroezofagealne refluksne bolezni (gerb)

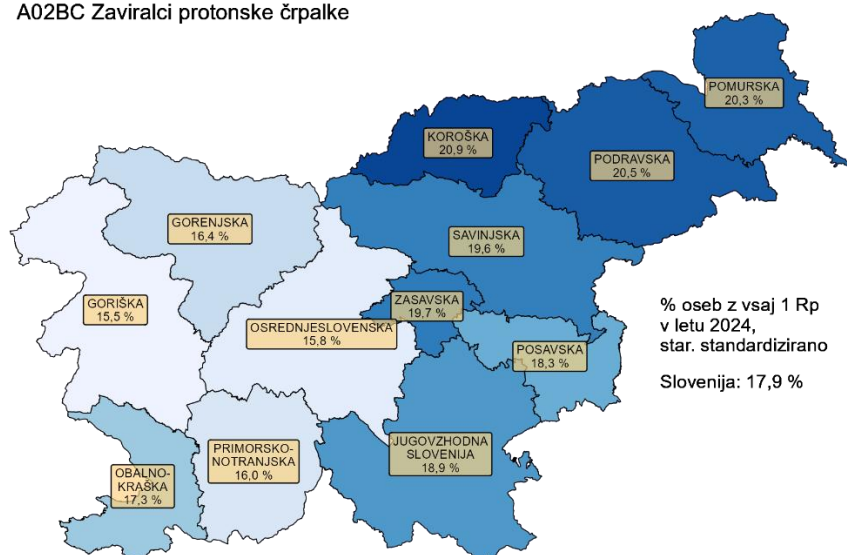

SLIKA 21: Odstotek oseb, ki so jim bila predpisana zdravila za zdravljenje peptične razjede in gastroezofagealne refluksne bolezni (gerb) (A02B) v posamezni statistični regiji R Slovenije v letu 2024

Večina zdravil za zdravljenje peptične razjede in gastroezofagealne refluksne bolezni (gerb) (A02B) je bilo [zaviralcev protonske črpalke \(A02BC\)](#) z 1.081.489 recepti v vrednosti skoraj 11,2 milijona EUR. Zaviralci protonske črpalke (A02BC) so zdravila, ki zavirajo izločanje želodčne kisline in delujejo protiulkusno. Predpisanih je bilo 4 % več teh zdravil kot leta 2023, vrednost teh zdravil se je zvišala za skoraj 5 %. Predpisanih je bilo 70.409.423 DDD zaviralcev protonske črpalke (A02BC) oziroma 90,5 DDD na 1.000 prebivalcev na dan (leta 2023 86,9 DID). Najpogosteje predpisan zaviralec protonske črpalke je bil pantoprazol (A02BC02) s 761.125 recepti, sledita muesomeprazol (A02BC05) z 254.054 recepti in omeprazol (A02BC01) s 57.317 recepti (indeks 92), katerega trend predpisovanja stalno upada. Pantoprazol je edini zaviralec protonske črpalke, ki ga je mogoče v Sloveniji kupiti v lekarni tudi brez zdravniškega recepta, zato je njegova dejanska poraba večja.

Zaviralce protonske črpalke (A02BC) je v letu 2024 prejelo povprečno 17,9 % prebivalcev Slovenije (v letu 2023 17,5 %, v letu 2022 17,2 %, leta 2021 16,5 %, leta 2020 15,4 %). Če pogledamo predpisovanje zaviralcev protonske črpalke po slovenskih regijah, ugotovimo, da so največ zaviralcev protonske črpalke predpisali v koroški (20,9 %), podravski (20,5 %) in pomurski regiji (20,3 %) (Slika 22).

A02BC Zaviralci protonske črpalke

SLIKA 22: ODSOTOK OSEB, KI JIM JE BIL PREDPISAN ZAVIRALEC PROTONSKE ČRPALKE (A02BC) V POSAMEZNI STATISTIČNI REGIJI R SLOVENIJE V LETU 2024

A03 Zdravila za zdravljenje gastrointestinalnih funkcionalnih motenj

V letu 2024 je bilo predpisano 54.560 receptov za zdravila za zdravljenje gastrointestinalnih funkcionalnih motenj, kar je 4 % več kot leto prej. Največ je bilo predpisanih **propulzivov (A03F)**, 34.527 receptov v vrednosti 261,5 tisoč EUR, vsi spadajo v podskupino **propulzivov (A03FA)**. Predpisanih je bilo 626.892 DDD oz. 0,8 DID. Največ sta se predpisovala metoklopramid (A03FA01) z 32.265 recepti (indeks 101), ki se uporablja za zdravljenje in preprečevanje slabosti in bruhanja, in domperidon (A03FA03) z 2.262 recepti (indeks 134), ki se uporablja za preprečevanje in zdravljenje akutne slabosti in bruhanja zaradi okužbe, hrane, radioterapije.

A06 Zdravila proti zaprtju

V letu 2024 je bilo predpisanih 175.136 receptov (indeks 103) za vsa zdravila proti zaprtju (odvajala) v vrednosti 2,2 milijona EUR. Večinoma so bila predpisana **osmozna odvajala (A06AD)**, in sicer 160.641 receptov (indeks 101), od tega največ laktuloza (A06AD11), 105.920 receptov. Ker se večina teh zdravil lahko izdaja v lekarnah tudi brez zdravniškega recepta, je njihovo dejansko porabo težko natančno določiti.

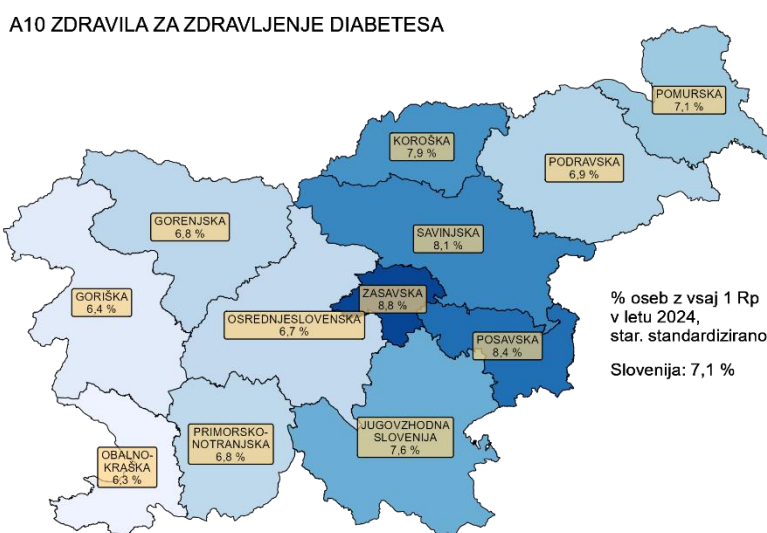
A07 Antidiaroiki, protivnetna in protimikrobna zdravila

Predpisanih je bilo 65.488 receptov te skupine, največ **zdravil s protivnetnim delovanjem v črevesju (A07E)**, 29.431 receptov (indeks 100) v vrednosti dobrih 3,7 milijona EUR.

A10 Zdravila za zdravljenje diabetesa

Zdravila za zdravljenje diabetesa (A10) so v letu 2024 predstavljala 33,4 % delež števila receptov skupine A in skoraj 63,6 % vrednostni delež zdravil skupine A. Predpisanih je bilo 1.084.092 receptov (indeks 113) v vrednosti 73,8 milijona EUR (indeks 122). Povprečna vrednost recepta za celotno skupino A10 je znašala 68,1 EUR (leta 2023 66,8 EUR, leta 2022 61,9 EUR, leta 2021 56,2 EUR). Na 1.000 prebivalcev je bilo predpisanih 510 receptov za zdravila za zdravljenje diabetesa (A10), leto prej 452 receptov. Povprečna vrednost recepta v prvi podskupini (A10A) je bila 105,9 EUR, v drugi (A10B) pa 61,6 EUR.

Povprečno je zdravila za zdravljenje diabetesa prejemale 7,1 % prebivalcev Slovenije (leta 2023 6,6 %, leta 2022 5,9 %, leta 2021 pa 5,5 %). Zdravila za zdravljenje diabetesa so najpogosteje predpisovali v zasavski regiji (8,8 %, leta 2023 8,1 %), najmanj pa v obalno-kraški (6,3 %) in goriški regiji (6,4 %) regiji (Slika 23).

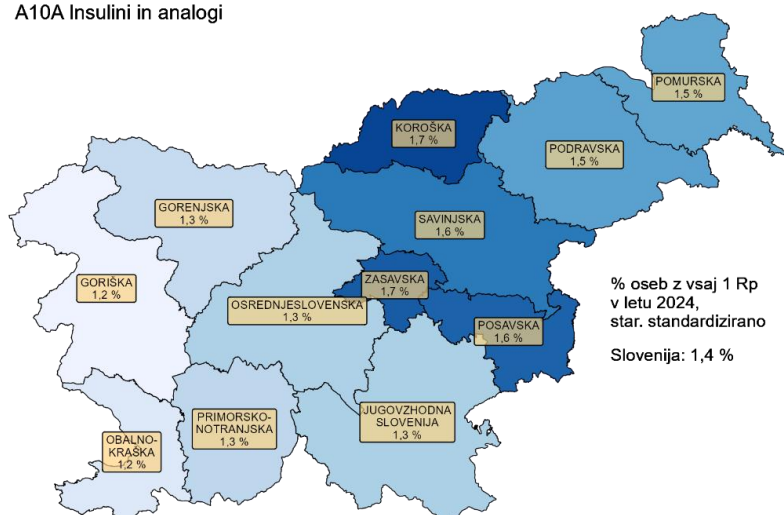
SLIKA 23: ODSOTOK OSEB, KI SO JIM BILA PREDPISANA ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE DIABETESA (A10) V POSAMEZNI STATISTIČNI REGIJI R SLOVENIJE V LETU 2024

Zdravila za zdravljenje diabetesa delimo v dve veliki podskupini. Prva podskupina so **insulini in analogi (A10A)**, predpisanih je bilo 158.122 receptov, kar je 1 % več kot leto prej. Druga podskupina so **antidiabetiki brez insulinov (A10B)**, za katere je bilo predpisanih 925.970 receptov, kar je 15 % več kot leto prej, vrednost pa je višja za 22 %.

Na 1.000 prebivalcev je bilo predpisanih 74 receptov z **insulini in analogi (A10A)**, enako kot v letu 2023. V tej skupini je bilo predpisanih 15.374.961 DDD oz. 19,8 DID.

Povprečno je insuline in analoge (A10A) prejemale 1,4 % prebivalcev Slovenije, enako kot leto prej. Največ so insuline in analoge predpisovali v zasavski in koroški regiji (1,7 %), sledijo posavska in savinjska regija (1,6 %), podravska in pomurska regija (1,5 %), najmanj pa v goriški in obalno-kraški regiji (1,2 %) (Slika 24).

A10A Insulini in analogi

SLIKA 24: ODSOTOK OSEB, KI SO JIM BILI PREDPISANI INSULINI IN ANALOGI (A10A) V POSAMEZNI STATISTIČNI REGIJI R SLOVENIJE V LETU 2024

Predpisanih je bilo 925.970 receptov za **antidiabetike brez insulinov (A10B)**. V tej skupini je bilo predpisanih 64.959.270 DDD oz. 83,5 DID.

Najpogosteje so bili predpisani **bigvanidi (A10BA)**, predpisanih je bilo 247.877 receptov (indeks 100), od tega vsi za metformin (A10BA02) v vrednosti več kot 2,9 milijona EUR.

Za **sulfonilsečnine (A10BB)** je bilo predpisanih 138.868 receptov (indeks 99), največ za gliklazid (A10BB09), 112.918 receptov, in glikvidon (A10BB08), 16.102 receptov. Za **kombinacije peroralnih antidiabetikov (A10BD)** z drugimi učinkovinami je bilo predpisanih 133.986 receptov (indeks 114), največ za kombinacijo metformina in empagliflozina (A10BD20), 64.649 receptov, ter kombinacijo metformina in dapagliflozina (A10BD15), 39.401 receptov.

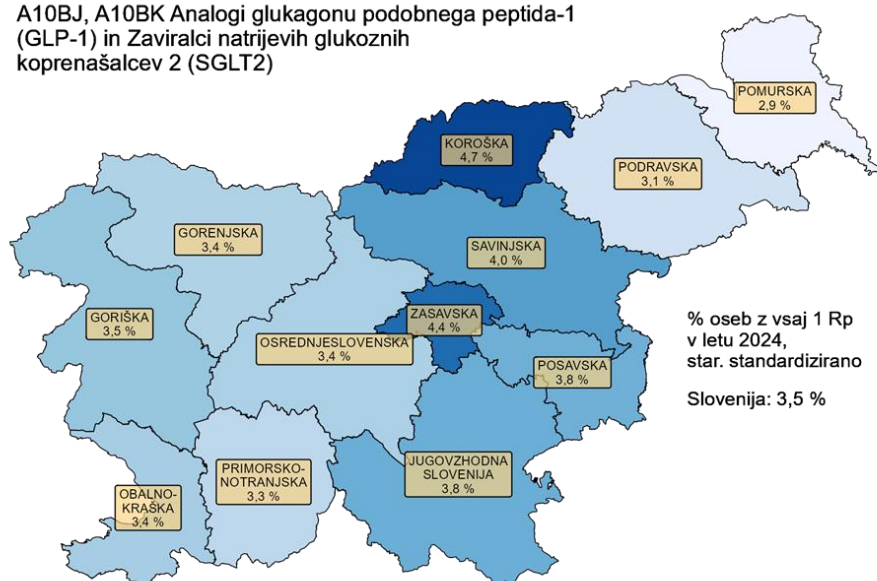
Pri uporabi kombinacij bolniki dnevno zaužijejo manjše število tablet, kar lahko izboljša njihovo komplianco. Metformin je zdravilo prvega izbora in najpogosteje predpisana učinkovina za zdravljenje sladkorne bolezni tipa 2, predvsem zaradi njegove varnosti, učinkovitosti in cenovne dostopnosti (18).

Tudi v letu 2024 je zaznati porast **analogov glukagonu podobnega peptida-1 (GLP-1) (A10BJ)**, predpisanih je bilo 169.661 receptov (indeks 144), od tega 131.695 receptov za semaglutid (A10BJ06) (indeks 146) in 36.502 receptov za dulaglutid (A10BJ05) (indeks 139), ter **zaviralcev natrijevih glukoznih koprenašalcev 2 (SGLT-2) (A10BK)**, predpisanih je bilo 200.280 receptov (indeks 135), največ dapagliflozina (A10BK01) na 102.999 receptih (indeks 135).

Analoge glukagonu podobnega peptida-1 (GLP-1) in zaviralce natrijevih glukoznih koprenašalcev 2 (SGLT2) je v letu 2024 prejelo 3,5 % populacije.

Največ v koroški regiji (4,7 %), ki sta ji sledili zasavska regija (4,4 %) in savinjska regija (4,0 %), najmanj pa v pomurski regiji (2,9 %) (Slika 25).

A10BJ, A10BK Analogi glukagonu podobnega peptida-1 (GLP-1) in Zaviralci natrijevih glukoznih koprenašalcev 2 (SGLT2)

SLIKA 25: Odstotek oseb, ki so jim bili predpisani analogi glukagonu podobnega peptida-1 (GLP-1) (A10BJ), v posamezni statistični regiji R Slovenije v letu 2024

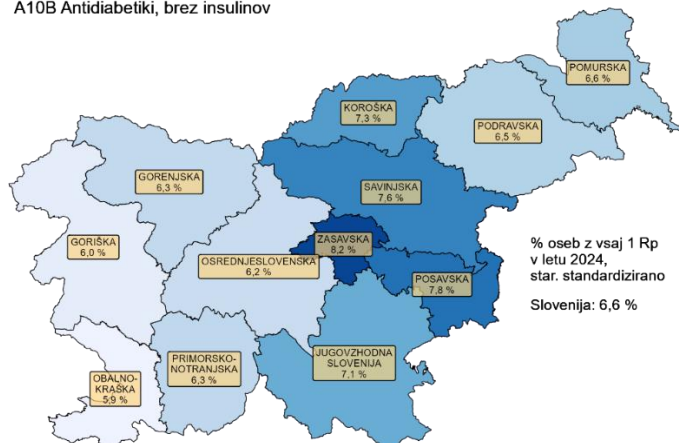
Semaglutid (se že nekaj let uporablja za nezadostno urejeno sladkorno bolezen tipa 2 kot dopolnilo k dieti in telesni vadbi in v Sloveniji stroške tega zdravljenja pod določenimi pogoji (omejitve predpisovanja) krije obvezno zdravstveno zavarovanje. V letu 2022 je Evropska agencija za zdravila (angl. European Medicines Agency, EMA) semaglutid odobrila tudi za zdravljenje debelosti. Za namene hujšanja brez zgoraj navedene indikacije je v Sloveniji dostopen z belim receptom, katerih število je v zadnjih letih poraslo. Zdravilo, ki je sicer uradno registrirano za zdravljenje debelosti – Wegovy, v Sloveniji ni dostopno. Poleg tega, naj bi se glede na priporočila NICE 2022 zdravljenje s semaglutidom vodilo le v specialistični ambulanti za uravnavanje telesne mase, največ dve leti (19, 20, 21).

Dulaglutid se uporablja za zdravljenje odraslih z nezadostno urejeno sladkorno boleznijo tipa 2 kot dopolnilo k dieti in telesni vadbi, lahko pa se predpisuje tudi kot dodatek k zdravi prehrani in povečani telesni dejavnosti za uravnavanje telesne mase pri mladostnikih, starih 10 let in več, z debelostjo, a le na osnovi mnenja strokovnega konzilija Kliničnega oddelka za endokrinologijo, diabetes in presnovne bolezni Pediatrične klinike UKC Ljubljana (21).

Dapagliflozin je indiciran pri odraslih in otrocih starih 10 let in več za zdravljenje nezadostno urejene sladkorne bolezni tipa 2 kot dodatek k dieti in telesni aktivnosti, za samostojno zdravljenje, kadar metformin ni primerno zdravilo, ker ga bolniki ne prenašajo, ali v kombinaciji z drugimi zdravili za zdravljenje sladkorne bolezni (21).

Antidiabetike, brez insulinov je v letu 2024 prejelo 6,6 % populacije (leta 2023 6,0 %) največ v zasavski (8,2 %, leta 2023 7,5 %) in posavski regiji (7,8 %, leta 2023 7,1 %) (Slika 26).

A10B Antidiabetiki, brez insulinov

SLIKA 26: Odstotek oseb, ki so jim bili predpisani antidiabetiki, brez insulinov, v posamezni statistični regiji R Slovenije v letu 2024

A11 Vitamini

V letu 2024 je bilo v Sloveniji predpisanih 588.484 receptov v vrednosti 8,0 milijona EUR za vitamine, kar je skoraj 12 % več receptov in skoraj 9 % zvišanje stroškov v primerjavi z letom 2022.

Večino vseh receptov skupine A11 so predstavljali **vitamina A in D ter njune kombinacije (A11C)**. Predpisanih je bilo 564.249 receptov, 86.596.875 DDD oz. 111,3 DID.

Največ je bilo predpisanega **vitamina D in analogov (A11CC)**, predvsem holekalCIFerola - vitamina D (A11CC05), in sicer 549.123 receptov (indeks 112) v vrednosti skoraj 6,9 milijona EUR.

A12 Minerali

V primerjavi s prejšnjim letom se je število receptov za različne minerale zvišalo za skoraj 2 %, stroški so bili ob tem 4 % višji, predpisano je bilo 99.071 receptov, 2.614.280 DDD oz. 3,4 DID.

Kalcij (A12A) je bil predpisan na 74.972 receptih, predvsem v obliki kalcijevega karbonata (A12AA04) s 74.951 recepti (indeks 102) v vrednosti skoraj 1,3 milijona EUR (indeks 106).

Kalij (A12B) je bil predpisan na 22.561 receptih, predvsem v obliki kombinacije kalijevih soli (A12BA30) z 18.643 recepti v vrednosti 317,8 tisoč EUR.

Kalcij (Ca) je najbolj pogost mineral v telesu, večinoma prisoten v zobeh in kosteh. Je ključen za razvoj in ohranjanje normalne gostote kosti, potreben pa je tudi za celično signalizacijo, za delovanje mišic in druge funkcije. Priporočen dnevni vnos kalcija za odrasle je 1000 mg, pri čemer dolgotrajno pomanjkanje lahko povzroči osteoporozo. Zaradi tega se pacientom z osteoporozo predpisuje kalcij v obliki tablet, če ga s hrano ne zaužijejo dovolj (22, 23, 24).

4.2 Zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov (ATC skupina B)

Zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov so razvrščena v pet skupin. V letu 2024 je bilo izdanih 1.170.794 receptov (indeks 103) v vrednosti 84,8 milijona EUR, kar je skoraj 4 % več kot leto prej. Povprečna vrednost enega recepta z zdravili za bolezni krvi in krvotvornih organov je znašala 72,4 EUR, na tisoč prebivalcev je bilo predpisanih 551 receptov. Predpisanih je bilo 87.238.095 DDD, to je 112,1 DID (Tabela 26).

TABELA 26: ŠTEVILO PREDPISANIH RECEPTOV, VREDNOST IZDANIH ZDRAVIL TER ŠTEVILO DDD IN DID V SKUPINI ZDRAVIL ZA BOLEZNI KRV IN KRVOTVORNIH ORGANOV (B), SLOVENIJA 2024

ATC skupina	Število Rp 2024	Indeks št. Rp 24/23	Vrednost zdravil v EUR 2024	Indeks vrednosti 24/23	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2024	Število DID 2024
B - ZDRAVILA ZA BOLEZNI KRV IN KRVOTVORNIH ORGANOV	1.170.794	103	84.822.964 €	104	72,4 €	551	87.238.095	112,1
B01 - ANTITROMBOTIKI	1.002.277	103	47.829.805 €	103	47,7 €	471	81.980.026	105,3
B01A - Antitrombotiki	1.002.277	103	47.829.805 €	103	47,7 €	471	81.980.026	105,3
B01AA - Antagonisti vitamina K	49.831	91	753.544 €	94	15,1 €	23	3.191.320	4,1
B01AA03 - varfarin	44.772	91	649.037 €	93	14,5 €	21	2.891.800	3,7
B01AA07 - acenokumarol	5.059	94	104.507 €	106	20,7 €	2	299.520	0,4
B01AB - Heparinska skupina	80.457	98	6.372.792 €	98	79,2 €	38	3.426.586	4,4
B01AB01 - heparin	1	50	142 €	99	141,5 €	0	50	0,0
B01AB04 - dalteparin	50.725	91	4.283.943 €	92	84,5 €	24	2.442.596	3,1
B01AB05 - enoksaparin	6.443	102	399.045 €	105	61,9 €	3	250.380	0,3
B01AB06 - nadroparin	23.288	116	1.689.663 €	118	72,6 €	11	733.560	0,9
B01AC - Zaviralci agregacije trombocitov brez heparina	598.108	102	7.736.379 €	111	12,9 €	281	57.490.431	73,9
B01AC04 - klopidoogrel	30.780	101	451.866 €	102	14,7 €	14	2.149.584	2,8
B01AC06 - acetilsalicilna kislina	552.887	102	3.896.958 €	104	7,0 €	260	54.397.610	69,9
B01AC11 - iloprost	2	200	4.053 €	200	2026,4 €	0	24	0,0
B01AC21 - treprostiniil	221	97	1.596.932 €	132	7225,9 €	0	7.070	0,0
B01AC22 - prasugrel	2.985	96	128.904 €	98	43,2 €	1	207.682	0,3
B01AC24 - ticagrelor	11.092	94	1.277.932 €	92	115,2 €	5	725.368	0,9
B01AC27 - seleksipag	141	415	379.734 €	465	2693,1 €	0	3.093	0,0
B01AE - Direktni zaviralci trombina	52.159	99	6.276.071 €	77	120,3 €	25	3.651.901	4,7
B01AE07 - dabigatraneteksilat	52.159	99	6.276.071 €	77	120,3 €	25	3.651.901	4,7
B01AF - Direktni zaviralci faktorja Xa	218.917	112	26.447.360 €	111	120,8 €	103	14.157.708	18,2
B01AF01 - rivaroksaban	104.880	105	14.849.597 €	104	141,6 €	49	6.766.103	8,7
B01AF02 - apiksaban	98.635	113	9.753.473 €	113	98,9 €	46	6.494.680	8,3
B01AF03 - edoksaban	15.402	187	1.844.290 €	207	119,7 €	7	896.925	1,2

B01AX - Drugi antitrombotiki	2.805	110	243.659 €	110	86,9 €	1	62.080	0,1
B01AX05 - fondaparinuks	2.805	110	243.659 €	110	86,9 €	1	62.080	0,1
B02 - ANTIHEMORAGIKI	6.269	102	27.757.492 €	106	4427,7 €	3	170.063	0,2
B02A - Antifibrinolitiki	2.167	108	72.084 €	123	33,3 €	1	45.754	0,1
B02AA - Aminokisline	2.167	108	72.084 €	123	33,3 €	1	45.754	0,1
B02AA02 - traneksaminska kislina	2.167	108	72.084 €	123	33,3 €	1	45.754	0,1
B02B - Vitamin K in drugi hemostatiki	4.102	100	27.685.408 €	106	6749,2 €	2	124.309	0,2
B02BA - Vitamin K	10	53	290 €	44	29,0 €	0	80	0,0
B02BA01 - fitomenadion	10	53	290 €	44	29,0 €	0	80	0,0
B02BD - Krvni koagulacijski faktorji	908	98	13.232.954 €	103	14573,7 €	0	45.447	0,1
B02BD02 - koagulacijski faktor VIII	689	93	9.293.742 €	93	13488,7 €	0	35.852	0,0
B02BD04 - koagulacijski faktor IX	117	122	1.916.512 €	115	16380,4 €	0	4.506	0,0
B02BD06 - kombinacija von willebrandovega faktorja in koagulacijskega faktorja VIII	80	121	954.934 €	114	11936,7 €	0	3.210	0,0
B02BD08 - koagulacijski faktor VIIa	22	92	1.067.766 €	257	48534,8 €	0	1.879	0,0
B02BX - Drugi hemostatiki za sistemsko zdravljenje	3.184	100	14.452.163 €	108	4539,0 €	1	78.783	0,1
B02BX04 - romiplostim	916	85	2.001.610 €	84	2185,2 €	0	29.892	0,0
B02BX05 - eltrombopag	1.391	99	1.466.332 €	97	1054,2 €	1	25.039	0,0
B02BX06 - emicizumab	546	114	10.371.884 €	115	18996,1 €	0	12.062	0,0
B02BX08 - avatrombopag	331	150	612.338 €	148	1850,0 €	0	11.790	0,0
B03 - ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE SLABOKRVNOSTI	155.693	108	6.286.240 €	96	40,4 €	73	5.087.488	6,5
B03A - Zdravila z železom	85.655	107	1.202.589 €	100	14,0 €	40	2.946.731	3,8
B03AA - Zdravila z divalentnim železom za peroralno uporabo	70.109	103	936.436 €	95	13,4 €	33	1.991.506	2,6
B03AA01 - železov(II) glicin sulfat	3.521	44	73.315 €	36	20,8 €	2	143.161	0,2
B03AA07 - železov(II) sulfat	66.588	111	863.122 €	110	13,0 €	31	1.848.345	2,4
B03AB - Zdravila s trovalentnim železom za peroralno uporabo	15.537	129	264.747 €	124	17,0 €	7	955.144	1,2
B03AB05 - kompleksi železovega(III) oksida s polimaltozo	15.537	129	264.747 €	124	17,0 €	7	955.144	1,2
B03AC - Zdravila z železom za parenteralno uporabo	9	150	1.406 €	201	156,3 €	0	80	0,0
B03B - Vitamin B12 in folna kislina	58.668	110	942.538 €	109	16,1 €	28	1.288.880	1,7
B03BA - Vitamin B12 (cianokobalamin in analogi)	238	95	3.770 €	99	15,8 €	0	65.550	0,1
B03BA03 - hidroksokobalamin	238	95	3.770 €	99	15,8 €	0	65.550	0,1
B03BB - Folna kislina in njeni derivati	58.430	110	938.768 €	109	16,1 €	27	1.223.330	1,6
B03BB01 - folna kislina	58.430	110	938.768 €	109	16,1 €	27	1.223.330	1,6
B03X - Druga zdravila za zdravljenje slabokrvnosti	11.370	99	4.141.113 €	92	364,2 €	5	851.877	1,1
B03XA - Druga zdravila za zdravljenje slabokrvnosti	11.370	99	4.141.113 €	92	364,2 €	5	851.877	1,1
B03XA01 - eritropoetin	2.586	93	1.027.681 €	86	397,4 €	1	227.436	0,3

B03XA02 - darbepoetin alfa	6.080	92	2.609.854 €	93	429,3 €	3	541.940	0,7
B03XA03 - metoksipolietilenglikol epoetin beta	962	74	152.107 €	61	158,1 €	0	33.971	0,0
B03XA05 - roksadustat	1.742	229	351.470 €	145	201,8 €	1	48.530	0,1
B05 - NADOMESTKI KRVNI IN PERFUZIJSKE RAZTOPINE	6.476	94	2.627.147 €	118	405,7 €	3	0	0,0
B05A - Kri in sorodna zdravila	1	100	6 €	87	5,9 €	0	0	0,0
B05AA - Nadomestki krvi in plazemske proteinske frakcije	1	100	6 €	87	5,9 €	0	0	0,0
B05AA01 - albumin	1		6 €		5,9 €	0	0	0,0
B05B - Raztopine za intravensko uporabo	3.597	90	2.253.903 €	117	626,6 €	2	0	0,0
B05BA - Raztopine za parenteralno prehrano	1.268	109	2.079.090 €	120	1639,7 €	1	0	0,0
B05BA01 - aminokisline	5	33	2.362 €	33	472,3 €	0	0	0,0
B05BA02 - maščobne emulzije	177	253	182.129 €	365	1029,0 €	0	0	0,0
B05BA10 - kombinacije	1.086	101	1.894.599 €	113	1744,6 €	1	0	0,0
B05BB - Raztopine za uravnavanje ravnotežja elektrolitov	2.329	82	174.812 €	92	75,1 €	1	0	0,0
B05BB01 - elektroliti	2.316	82	171.092 €	98	73,9 €	1	0	0,0
B05BB02 - elektroliti z ogljikovimi hidrati	13	81	3.721 €	24	286,2 €	0	0	0,0
B05X - Dodatki intravenskimi raztopinam	2.878	101	373.239 €	120	129,7 €	1	0	0,0
B05XA - Raztopine elektrolitov	1.015	102	141.771 €	135	139,7 €	0	0	0,0
B05XA01 - kalijev klorid	31	49	4.690 €	129	151,3 €	0	0	0,0
B05XA05 - magnezijev sulfat	83	95	8.343 €	93	100,5 €	0	0	0,0
B05XA06 - kalijev fosfat in njegove kombinacije z drugimi kalijevimi solmi	12	109	346 €	80	28,8 €	0	0	0,0
B05XA14 - natrijev glicerofosfat	29	126	8.071 €	165	278,3 €	0	0	0,0
B05XA31 - kombinacije elektrolitov z drugimi učinkovinami	835	106	116.581 €	139	139,6 €	0	0	0,0
B05XB - Aminokisline	4	400	1.722 €	70	430,6 €	0	0	0,0
B05XB02 - alanilglutamin	4	400	1.722 €	70	430,6 €	0	0	0,0
B05XC - Vitamini	1.859	100	229.745 €	113	123,6 €	1	0	0,0
B06 - DRUGA KRVNA ZDRAVILA	79	116	322.279 €	100	4079,5 €	0	519	0,0
B06A - Druga krvna zdravila	79	116	322.279 €	100	4079,5 €	0	519	0,0
B06AC - Zdravila za zdravljenje hereditarnega angioedema	79	116	322.279 €	100	4079,5 €	0	519	0,0
B06AC02 - ikatibant	49	129	23.847 €	129	486,7 €	0	56	0,0
B06AC05 - lanadelumab	27	90	260.028 €	86	9630,7 €	0	379	0,0
B06AC06 - berotralstat	3		38.405 €		12801,7 €	0	84	0,0

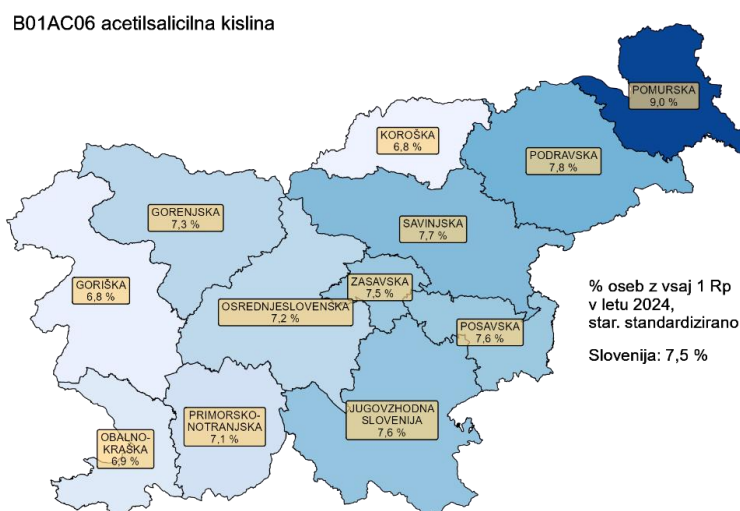
B01 Antitrombotiki

Antitrombotiki so najpogostejše predpisana zdravila iz skupine B. V letu 2024 so zavzemali skoraj 86 % delež receptov in 56 % delež stroškov za zdravila iz te skupine. Predpisanih je bilo 1.002.277 receptov (indeks 103) v vrednosti 47.829.805 EUR (indeks 103).

Največ predpisanih antitrombotikov je bilo iz podskupine [zaviralcev agregacije trombocitov brez heparina \(B01AC\)](#), predpisanih je bilo 598.108 receptov (indeks 102) v vrednosti 7,7 milijona EUR (indeks 111).

Najpogostejše predpisana učinkovina v tej skupini je acetilsalicilna kislina 100 mg (B01AC06), ki zmanjšuje tveganja za nastanek krvnih strdkov ter s tem pripomore k preprečevanju različnih srčno-žilnih dogodkov. Predpisano je bilo 552.887 receptov (indeks 102) v vrednosti skoraj 3,9 milijona EUR (indeks 104).

V povprečju je 7,5 % prebivalcev Slovenije prejemalo acetilsalicilno kislino 100 mg, kar je enako kot leto prej. Največ so acetilsalicilno kislino 100 mg predpisovali v pomurski regiji (9,0 %, leta 2023 9,0 %, leta 2022 9,0 %, leta 2021 9,2 %), sledita podravska (7,8 %, leta 2023 7,9 %, leta 2022 8,0 %, leta 2021 8,3 %) in savinjska regija (7,7 %, leta 2023 7,7 %, leta 2022 7,9 %, leta 2021 8,1 %) (Slika 27).

SLIKA 27: Odstotek oseb, ki jim je bila predpisana acetilsalicilna kislina 100 mg (B01AC06) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024

Nadaljeval se je tudi trend zmanjševanja števila predpisanih receptov za [antagoniste vitamina K \(B01AA\)](#), predpisanih je bilo 49.831 receptov, predpisovanje se je zmanjšalo za skoraj 10 %, stroški pa so se zmanjšali za 6 %. Največ je bilo predpisanih receptov z varfarinom (B01AA03), in sicer 44.772 receptov (indeks 91) v vrednosti 649,0 tisoč EUR (indeks 93).

V **heparinski skupini zdravil (B01AB)** je bilo predpisanih 80.457 receptov, število receptov je bilo za 2 % manjše kot leto prej, stroški so se znižali za 1,5 %. Najpogostejše so bila predpisana zdravila z dalteparinom (B01AB04) s 50.725 recepti (indeks 91) in nadroparinom (B01AB06) s 23.288 recepti (indeks 116).

V skupini **direktnih zaviralcev faktorja Xa (B01AF)** je bilo predpisanih 218.917 receptov (indeks 112) v vrednosti 26,4 milijona EUR (indeks 111). Najpogostejše predpisana sta bila rivaroksaban (B01AF01) na 104.880 receptih in apiksaban (B01AF02) na 98.635 receptih.

B02 Antihemoragiki

Skupina antihemoragikov (zdravila, ki preprečujejo krvavitev) predstavlja le 0,5 % delež v ATC skupini B. Predpisanih je bilo 6.269 receptov (indeks 102), katerih vrednost je znašala skoraj 27,8 milijona EUR (indeks 97). To predstavlja 32,7 % delež vrednosti vseh zdravil v ATC skupini B.

Vrednost enega recepta za ta zdravila je znašala 4.427,7 EUR, povprečna vrednost enega recepta za zdravila iz celotne skupine B pa je bila 72,4 EUR.

Skupino antihemoragikov tvorita dve večji podskupini. Predpisanih je bilo 2.167 receptov za **antifibrinolitike (B02A)**, vsi za traneksaminsko kislino (B02AA02), in 4.102 receptov za **vitamin K in druge hemostatike (B02B)**.

Največ receptov v skupini B02B je bilo predpisanih za eltrombopag (B02BX05), in sicer 1.391 receptov (indeks 99) v vrednosti skoraj 1,5 milijona EUR ter za romiplostim (B02BX04) 916 receptov, oba iz skupine **drugi hemostatiki za sistemsko zdravljenje (B02BX)**, za katero je bilo tudi sicer porabljenih največ sredstev med antihemoragiki, in sicer skoraj 14,5 milijona EUR.

Sledili so **krvni koagulacijski faktorji (B02BD)**, kjer je bilo predpisanih 908 receptov (indeks 98), vrednost izdanih zdravil pa je bila 13,2 milijona EUR (indeks 103). Povprečna vrednost enega recepta v podskupini krvnih koagulacijskih faktorjev je bila 14.573,7 EUR. Predpisanih je bilo 689 receptov za koagulacijski faktor VIII (B02BD02) (indeks 93), ki se uporablja kot nadomestno zdravljenje pri hemofiliji, v vrednosti skoraj 9,3 milijona EUR (indeks 91). Predpisanih je bilo 80 receptov (indeks 121) za kombinacijo von willebrandovega faktorja in koagulacijskega faktorja VIII (B02BD06).

B03 Zdravila za zdravljenje slabokrvnosti

Predpisanih je bilo 155.693 receptov v vrednosti skoraj 6,3 milijona EUR. V primerjavi z letom 2023 se je število receptov zvišalo za skoraj 8 %, pri čemer so se stroški znižali za 4 %.

V podskupini **zdravil z železom (B03A)** je bilo predpisanih 85.655 receptov (indeks 107), in sicer 15.537 receptov za **zdravila s trovalentnim železom za peroralno uporabo (B03AB)** (indeks 129) in 70.109 receptov za **zdravila z dvovalentnim železom za peroralno uporabo (B03AA)** (indeks 103).

Predpisanih je bilo tudi 58.668 receptov za **vitamin B12 in folno kislino (B03B)**.

Največji del stroškov v skupini zdravil za zdravljenje slabokrvnosti so predstavljala **druga zdravila za zdravljenje slabokrvnosti (B03X)**, predpisanih je bilo 11.370 receptov (indeks 99) v vrednosti 4,1 milijona EUR (indeks 92). Povprečna vrednost recepta je bila 364,2 EUR. Predpisanih je bilo 851.877 DDD oz. 1,1 DID drugih zdravil za zdravljenje slabokrvnosti.

Zdravila iz te skupine so vključevala darbepoetin alfa (B03XA02) s 6.080 recepti (indeks 92) v vrednosti 2,6 milijona EUR (indeks 93), eritropoetin (B03XA01) z 2.586 recepti (indeks 93) v vrednosti 1,0 milijona EUR (indeks 86), metoksipolietilenglikol epoetin beta (B03XA03) z 962 recepti (indeks 74) v vrednosti 152,1 tisoč EUR (indeks 61) in roksadustat s 1.742 recepti (indeks 229) v vrednosti skoraj 351,5 tisoč EUR (indeks 145).

4.3 Zdravila za bolezni srca in ožilja (ATC skupina C)

Zdravila za bolezni srca in ožilja, ki so razvrščena v devet podskupin, ostajajo najpogosteje predpisana zdravila v Sloveniji. V letu 2024 je bilo izdanih 5.156.759 receptov (indeks 104) v vrednosti 104,7 milijona EUR (indeks 108). Skupno je bilo predpisanih 472.488.901 DDD, to je 607,1 DDD na 1.000 prebivalcev na dan (DID).

Največ DDD na 1.000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih v skupini zdravil z delovanjem na renin – angiotenzinski sistem (C09), in sicer 231,9 DID na 1.816.767 receptih (indeks 102), ki ostaja najpomembnejša tako glede na število predpisanih receptov kot tudi glede na vrednost izdanih zdravil (skoraj 41 milijona EUR) (indeks 107).

Sem spadajo učinkovine za zdravljenje povišanega krvnega tlaka (antihipertenzivi), ki z zaviranjem renina preprečijo pretvorbo angiotenzinogena v angiotenzin I. Na 1.000 prebivalcev je bilo predpisanih 854 receptov.

Po številu receptov sledita skupini zdravil za spreminjanje ravni serumskih lipidov (C10) z 1.305.004 recepti (indeks 109) v vrednosti skoraj 27,2 milijona EUR (indeks 118) ter antagonisti adrenergičnih receptorjev beta (C07) z 891.496 recepti (indeks 101) v vrednosti 12,1 milijona EUR (indeks 103) (Tabela 27).

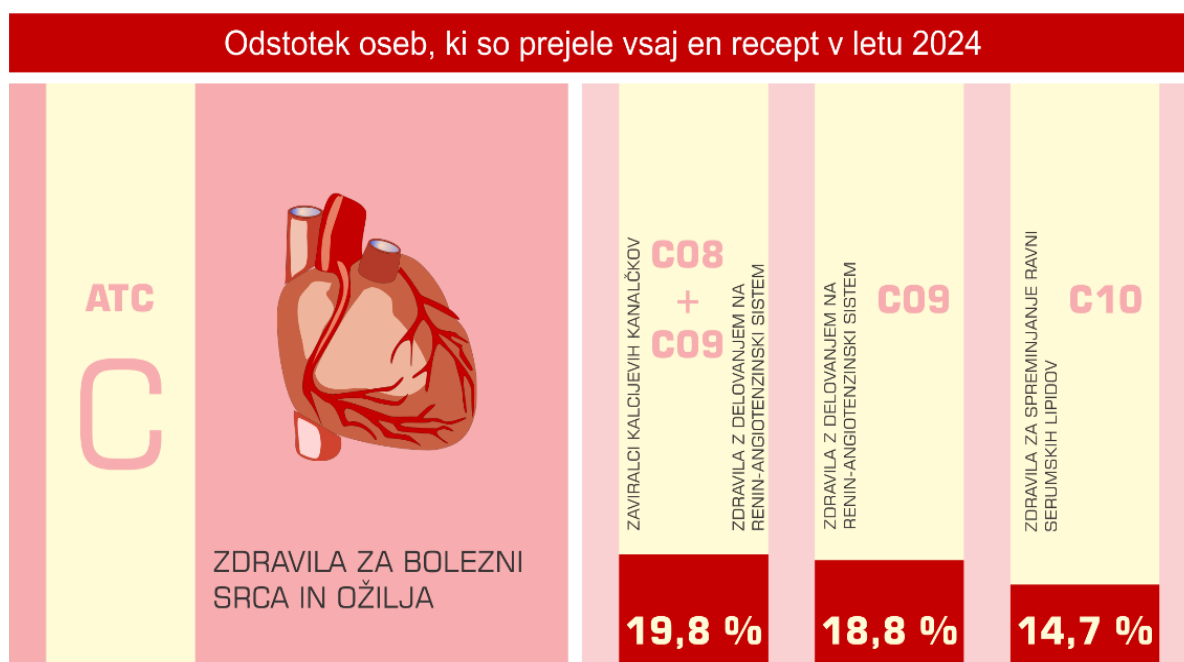

TABELA 27: ŠTEVILO PREDPISANIH RECEPTOV, VREDNOST IZDANIH ZDRAVIL TER ŠTEVILO DDD IN DID V SKUPINI ZDRAVIL ZA BOLEZNI SRCA IN OŽILJA (C), SLOVENIJA 2024

ATC skupina	Število Rp 2024	Indeks št. Rp 24/23	Vrednost zdravil v EUR 2024	Indeks vrednosti 24/23	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2024	Število DID 2024
C - ZDRAVILA ZA BOLEZNI SRCA IN OŽILJA	5.156.759	104	104.706.453 €	108	20,3 €	2.425	472.488.901	607,1
C01 - ZDRAVILA ZA BOLEZNI SRCA	186.760	105	6.207.938 €	94	33,2 €	88	15.440.434	19,8
C01A - Kardiotonični glikozidi	23.246	96	264.558 €	95	11,4 €	11	887.900	1,1
C01AA - Digitalisovi glikozidi	23.246	96	264.558 €	95	11,4 €	11	887.900	1,1
C01AA08 - metildigoksin	23.246	96	264.558 €	95	11,4 €	11	887.900	1,1
C01B - Antiaritmiki, skupini I in III	37.615	107	1.029.843 €	106	27,4 €	18	3.127.458	4,0
C01BC - Antiaritmiki skupine IC	17.850	111	446.127 €	115	25,0 €	8	1.362.828	1,8
C01BC03 - propafenon	13.634	98	334.172 €	99	24,5 €	6	1.211.500	1,6
C01BC04 - flekainid	4.216	189	111.955 €	220	26,6 €	2	151.328	0,2
C01BD - Antiaritmiki skupine III	19.765	103	583.716 €	100	29,5 €	9	1.764.630	2,3
C01BD01 - amjodaron	19.085	103	546.692 €	99	28,6 €	9	1.716.090	2,2
C01BD07 - dronedaron	680	121	37.024 €	124	54,4 €	0	48.540	0,1
C01C - Spodbujevalci srčne funkcije brez kardiotoničnih glikozidov	8.166	139	635.484 €	156	77,8 €	4	5.598	0,0
C01CA - Adrenergiki in dopaminergiki	8.166	139	635.484 €	156	77,8 €	4	5.598	0,0
C01CA24 - adrenalin	8.166	139	635.484 €	156	77,8 €	4	5.598	0,0
C01D - Vazodilatatorji za zdravljenje koronarne ishemije	34.787	95	759.722 €	101	21,8 €	16	2.414.713	3,1
C01DA - Organski nitrati	33.571	94	594.287 €	97	17,7 €	16	2.372.111	3,0
C01DA02 - gliceriltrinitrat	17.027	96	240.518 €	105	14,1 €	8	789.246	1,0
C01DA14 - izosorbidmononitrat	16.544	93	353.769 €	93	21,4 €	8	1.582.865	2,0
C01DX - Drugi vazodilatatorji za zdravljenje koronarne ishemije	1.216	100	165.435 €	115	136,0 €	1	42.602	0,1
C01DX22 - vericigvat	1.216	100	165.435 €	115	136,0 €	1	42.602	0,1
C01E - Druga zdravila za bolezni srca	82.946	109	3.518.331 €	85	42,4 €	39	9.004.766	11,6
C01EB - Druga zdravila za bolezni srca	82.946	109	3.518.331 €	85	42,4 €	39	9.004.766	11,6
C01EB15 - trimetazidin	48.609	113	1.224.980 €	114	25,2 €	23	6.906.848	8,9
C01EB17 - ivabradin	13.071	97	546.813 €	98	41,8 €	6	1.076.950	1,4
C01EB18 - ranolazin	21.260	109	1.744.942 €	69	82,1 €	10	1.020.580	1,3
C01EB22 - meldonium	5		199 €		39,9 €	0	360	0,0
C01EB24 - mavakamten	1		1.396 €		1396,1 €	0	28	0,0
C02 - ANTIHIPERTENZIVI	126.342	103	4.919.770 €	104	38,9 €	59	12.025.600	15,5
C02A - Antiadrenergiki s centralnim delovanjem	16.805	104	413.829 €	113	24,6 €	8	1.409.401	1,8
C02AB - Metildopa	2.251	108	66.915 €	109	29,7 €	1	57.688	0,1
C02AB01 - L-metildopa	2.251	108	66.915 €	109	29,7 €	1	57.688	0,1
C02AC - Agonisti imidazolinskih receptorjev	14.554	104	346.914 €	114	23,8 €	7	1.351.713	1,7
C02AC01 - klonidin	330	157	34.634 €	154	105,0 €	0	51.553	0,1
C02AC05 - moksonidin	14.224	103	312.280 €	111	22,0 €	7	1.300.160	1,7
C02C - Antiadrenergiki s perifernim delovanjem	107.782	102	2.082.607 €	105	19,3 €	51	10.546.348	13,6

C02CA - Antagonisti adrenergičnih receptorjev alfa	107.782	102	2.082.607 €	105	19,3 €	51	10.546.348	13,6
C02CA04 - doksazosin	107.781	102	2.082.584 €	105	19,3 €	51	10.546.345	13,6
C02CA06 - urapidil	1	100	23 €	50	23,5 €	0	3	0,0
C02D - Zdravila z delovanjem na gladko mišičje arterij	1	100	141 €	109	141,4 €	0	25	0,0
C02DC - Derivati pirimidina	1	100	141 €	109	141,4 €	0	25	0,0
C02DC01 - minoksidil	1	100	141 €	109	141,4 €	0	25	0,0
C02K - Drugi antihipertenzivi	1.754	112	2.423.193 €	101	1381,5 €	1	69.827	0,1
C02KX - Antihipertenzivi za zdravljenje pljučne arterijske hipertenzije	1.754	112	2.423.193 €	101	1381,5 €	1	69.827	0,1
C02KX01 - bosentan	370	86	245.483 €	87	663,5 €	0	13.028	0,0
C02KX02 - ambrisentan	20	143	22.836 €	145	1141,8 €	0	420	0,0
C02KX04 - macitentan	347	121	1.034.743 €	125	2982,0 €	0	13.740	0,0
C02KX05 - riocigvat	1.017	121	1.120.131 €	89	1101,4 €	0	42.639	0,1
C03 - DIURETIKI	415.484	103	7.454.135 €	107	17,9 €	195	26.014.831	33,4
C03B - Diuretiki dilucijskega segmenta, brez tiazidov	72.919	92	1.036.634 €	93	14,2 €	34	3.796.944	4,9
C03BA - Sulfonamidi, enokomponentna zdravila	72.919	92	1.036.634 €	93	14,2 €	34	3.796.944	4,9
C03BA04 - klortalidon	1	0	16 €	0	15,5 €	0	60	0,0
C03BA11 - indapamid	72.918	92	1.036.619 €	93	14,2 €	34	3.796.884	4,9
C03C - Diuretiki vhodnega kraka Henlejeve zanke	225.526	100	2.891.407 €	97	12,8 €	106	17.730.648	22,8
C03CA - Sulfonamidi, enokomponentna zdravila	225.526	100	2.891.407 €	97	12,8 €	106	17.730.648	22,8
C03CA01 - furosemid	177.394	98	2.101.089 €	93	11,8 €	83	16.092.802	20,7
C03CA04 - torasemid	48.132	110	790.318 €	108	16,4 €	23	1.637.847	2,1
C03D - Antagonisti aldosterona in drugi antikaliuretični diuretiki (varčevalni s kalijem)	116.823	116	3.331.003 €	125	28,5 €	55	4.473.351	5,7
C03DA - Antagonisti aldosteronskih receptorjev	116.823	116	3.331.003 €	125	28,5 €	55	4.473.351	5,7
C03DA01 - spironolakton	87.095	122	1.658.968 €	125	19,0 €	41	3.104.299	4,0
C03DA04 - eplerenon	27.178	95	1.374.589 €	107	50,6 €	13	1.268.070	1,6
C03DA05 - finerenon	2.550	593	297.446 €	598	116,6 €	1	100.982	0,1
C03X - Drugi diuretiki	216	110	195.091 €	92	903,2 €	0	13.888	0,0
C03XA - Antagonisti vazopresinskih receptorjev	216	110	195.091 €	92	903,2 €	0	13.888	0,0
C03XA01 - tolvaptan	216	110	195.091 €	92	903,2 €	0	13.888	0,0
C04 - PERIFENI VAZODILATORJI	1.475	82	30.604 €	84	20,7 €	1	40.968	0,1
C04A - Periferni vazodilatorji	1.475	82	30.604 €	84	20,7 €	1	40.968	0,1
C04AD - Derivati purina	1.475	82	30.604 €	84	20,7 €	1	40.968	0,1
C04AD03 - pentoksifilin	1.475	82	30.604 €	84	20,7 €	1	40.968	0,1
C05 - VAZOPROTEKTIVI	46.504	105	552.879 €	109	11,9 €	22	1.136.033	1,5
C05A - Učinkovine za lokalno zdravljenje hemoroidov in analne fisure	34.263	103	338.279 €	105	9,9 €	16	659.160	0,8
C05AD - Lokalni anestetiki	34.263	103	338.279 €	105	9,9 €	16	659.160	0,8
C05AD01 - lidokain	1.250	947	18.853 €	1079	15,1 €	1	38.490	0,0
C05AD04 - cinhokain	33.013	100	319.426 €	100	9,7 €	16	620.670	0,8
C05B - Antivarikozno zdravljenje	6.670	120	88.633 €	133	13,3 €	3	288.500	0,4
C05BA - Heparini ali heparinoidi za lokalno zdravljenje	2.014	104	24.101 €	109	12,0 €	1	162.200	0,2

C05BA03 - heparin	2.014	104	24.101 €	109	12,0 €	1	162.200	0,2
C05BX - Druga sklerozirajoča sredstva	4.656	128	64.532 €	146	13,9 €	2	126.300	0,2
C05BX01 - kalcijev dobesilat	4.656	128	64.532 €	146	13,9 €	2	126.300	0,2
C05C - Zdravila za stabiliziranje kapilar	5.571	103	125.967 €	105	22,6 €	3	188.373	0,2
C05CA - Bioflavonoidi	5.571	103	125.967 €	105	22,6 €	3	188.373	0,2
C05CA03 - diosmin	805	190	17.884 €	172	22,2 €	0	29.970	0,0
C05CA53 - diosmin, kombinacije	4.766	96	108.083 €	98	22,7 €	2	158.403	0,2
C07 - ANTAGONISTI ADRENERGIČNIH RECEPTORJEV BETA	891.496	101	12.125.334 €	103	13,6 €	419	33.774.187	43,4
C07A - Antagonisti adrenergičnih receptorjev beta	879.153	101	11.870.410 €	103	13,5 €	413	32.702.897	42,0
C07AA - Neselektivni antagonisti adrenergičnih receptorjev beta	19.660	82	545.054 €	104	27,7 €	9	700.901	0,9
C07AA05 - propranolol	15.214	78	446.829 €	106	29,4 €	7	374.133	0,5
C07AA07 - sotalol	4.382	98	92.816 €	103	21,2 €	2	322.794	0,4
C07AA12 - nadolol	64	51	5.410 €	49	84,5 €	0	3.975	0,0
C07AB - Selektivni antagonisti adrenergičnih receptorjev beta	802.544	103	10.153.524 €	105	12,7 €	377	29.472.153	37,9
C07AB02 - metoprolol	31.061	94	555.979 €	103	17,9 €	15	1.846.940	2,4
C07AB03 - atenolol	5.265	93	115.571 €	94	22,0 €	2	408.807	0,5
C07AB07 - bisoprolol	680.821	103	8.312.185 €	105	12,2 €	320	20.593.539	26,5
C07AB12 - nebivolol	85.397	103	1.169.789 €	104	13,7 €	40	6.622.868	8,5
C07AG - Antagonisti adrenergičnih receptorjev alfa in beta	56.949	91	1.171.832 €	92	20,6 €	27	2.529.842	3,3
C07AG02 - karvedilol	56.949	91	1.171.832 €	92	20,6 €	27	2.529.842	3,3
C07B - Antagonisti adrenergičnih receptorjev beta in tiazidi	12.343	97	254.924 €	98	20,7 €	6	1.071.290	1,4
C07BB - Selektivni antagonisti adrenergičnih receptorjev beta in tiazidi	12.343	97	254.924 €	98	20,7 €	6	1.071.290	1,4
C07BB07 - bisoprolol in tiazidi	9.344	95	188.612 €	96	20,2 €	4	831.750	1,1
C07BB12 - nebivolol in tiazidi	2.999	102	66.312 €	103	22,1 €	1	239.540	0,3
C08 - ZAVIRALCI KALCIJEVIH KANALČKOV	366.927	99	5.275.795 €	100	14,4 €	173	37.686.338	48,4
C08C - Selektivni zaviralci kalcijevih kanalčkov z delovanjem na žile	359.660	99	5.057.716 €	100	14,1 €	169	37.307.324	47,9
C08CA - Derivati dihidropiridina	359.660	99	5.057.716 €	100	14,1 €	169	37.307.324	47,9
C08CA01 - amlodipin	139.270	100	1.469.601 €	101	10,6 €	65	14.986.680	19,3
C08CA05 - nifedipin	26.457	100	669.258 €	112	25,3 €	12	3.022.468	3,9
C08CA06 - nimodipin	403	90	19.755 €	91	49,0 €	0	6.426	0,0
C08CA09 - lacidipin	129.585	99	2.047.061 €	97	15,8 €	61	11.297.692	14,5
C08CA13 - lerkandipin	63.945	96	852.041 €	98	13,3 €	30	7.994.058	10,3
C08D - Selektivni zaviralci kalcijevih kanalčkov z direktnim delovanjem na prevodni sistem srca	5.454	81	183.019 €	101	33,6 €	3	233.544	0,3
C08DA - Fenilalkilaminski derivati	1.843	63	58.989 €	119	32,0 €	1	60.350	0,1
C08DA01 - verapamil	1.843	63	58.989 €	119	32,0 €	1	60.350	0,1
C08DB - Derivati benzotiazepina	3.611	94	124.030 €	95	34,3 €	2	173.194	0,2
C08DB01 - diltiazem	3.611	94	124.030 €	95	34,3 €	2	173.194	0,2
C08G - Zaviralci kalcijevih kanalčkov in diuretiki	1.813	106	35.061 €	105	19,3 €	1	145.470	0,2
C08GA - Zaviralci kalcijevih kanalčkov in diuretiki	1.813	106	35.061 €	105	19,3 €	1	145.470	0,2
C08GA02 - amlodipin in diuretiki	1.813	106	35.061 €	105	19,3 €	1	145.470	0,2

C09 - ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA RENIN-ANGIOTENZINSKI SISTEM	1.816.767	102	40.959.621 €	107	22,5 €	854	180.450.357	231,9
C09A - Zaviralci angiotenzinske konvertaze, enokomponentna zdravila	551.482	97	7.162.914 €	97	13,0 €	259	65.813.185	84,6
C09AA - Zaviralci angiotenzinske konvertaze, enokomponentna zdravila	551.482	97	7.162.914 €	97	13,0 €	259	65.813.185	84,6
C09AA01 - kaptopril	5.795	87	30.402 €	92	5,2 €	3	120.220	0,2
C09AA02 - enalapril	40.680	88	578.675 €	85	14,2 €	19	6.144.060	7,9
C09AA03 - lizinopril	8.755	91	102.850 €	92	11,7 €	4	1.092.480	1,4
C09AA04 - perindopril	376.122	100	4.759.102 €	101	12,7 €	177	39.378.450	50,6
C09AA05 - ramipril	96.445	94	1.195.627 €	92	12,4 €	45	16.671.662	21,4
C09AA09 - fosinopril	7.894	89	164.986 €	89	20,9 €	4	958.384	1,2
C09AA10 - trandolapril	8.170	86	152.154 €	89	18,6 €	4	997.808	1,3
C09AA15 - zofenopril	7.621	91	179.119 €	92	23,5 €	4	450.121	0,6
C09B - Zaviralci angiotenzinske konvertaze, kombinacije	720.331	104	14.149.338 €	105	19,6 €	339	61.757.410	79,4
C09BA - Zaviralci angiotenzinske konvertaze in diuretiki	324.335	99	5.547.355 €	100	17,1 €	153	28.305.038	36,4
C09BA02 - enalapril in diuretiki	20.712	88	306.614 €	84	14,8 €	10	1.972.530	2,5
C09BA03 - lizinopril in diuretiki	2.067	93	30.701 €	95	14,9 €	1	173.910	0,2
C09BA04 - perindopril in diuretiki	270.957	101	4.827.502 €	102	17,8 €	127	23.671.890	30,4
C09BA05 - ramipril in diuretiki	24.544	92	278.916 €	94	11,4 €	12	2.025.436	2,6
C09BA09 - fosinopril in diuretiki	4.918	100	82.856 €	92	16,8 €	2	368.060	0,5
C09BA15 - zofenopril in diuretiki	1.137	95	20.766 €	96	18,3 €	1	93.212	0,1
C09BB - Zaviralci angiotenzinske konvertaze in zaviralci kalcijevih kanalčkov	221.343	109	4.354.259 €	110	19,7 €	104	18.743.252	24,1
C09BB02 - enalapril in lerkandipin	3.003	91	65.952 €	100	22,0 €	1	279.720	0,4
C09BB04 - perindopril in amlodipin	200.725	111	3.919.810 €	111	19,5 €	94	17.078.400	21,9
C09BB07 - ramipril in amlodipin	11.651	102	203.327 €	100	17,5 €	5	903.252	1,2
C09BB10 - trandolapril in verapamil	5.964	94	165.171 €	93	27,7 €	3	481.880	0,6
C09BX - Zaviralci angiotenzinske konvertaze, druge kombinacije	174.653	109	4.247.723 €	109	24,3 €	82	14.709.120	18,9
C09BX01 - perindopril, amlodipin in indapamid	165.337	109	4.061.282 €	109	24,6 €	78	13.940.250	17,9
C09BX02 - bisoprolol in perindopril	9.316	102	186.442 €	105	20,0 €	4	768.870	1,0
C09C - Blokatorji receptorjev za angiotenzin II (ARBs), enokomponentna zdravila	245.326	104	3.402.120 €	104	13,9 €	115	29.687.358	38,1
C09CA - Blokatorji receptorjev za angiotenzin II (ARBs), enokomponentna zdravila	245.326	104	3.402.120 €	104	13,9 €	115	29.687.358	38,1
C09CA01 - losartan	42.192	96	567.319 €	97	13,4 €	20	4.736.208	6,1
C09CA03 - valsartan	58.396	102	868.553 €	103	14,9 €	27	8.494.878	10,9
C09CA04 - irbesartan	9.415	91	123.050 €	92	13,1 €	4	1.119.300	1,4
C09CA06 - kandesartan	65.719	115	849.004 €	114	12,9 €	31	7.699.160	9,9
C09CA07 - telmisartan	69.604	103	994.195 €	103	14,3 €	33	7.637.812	9,8
C09D - Blokatorji receptorjev za angiotenzin II (ARBs), kombinacije	299.628	107	16.245.250 €	114	54,2 €	141	23.192.404	29,8
C09DA - Blokatorji receptorjev za angiotenzin II (ARBs) in diuretiki	162.966	103	2.477.644 €	104	15,2 €	77	12.902.876	16,6
C09DA01 - losartan in diuretiki	36.302	97	487.390 €	99	13,4 €	17	2.979.620	3,8
C09DA03 - valsartan in diuretiki	48.670	106	806.453 €	107	16,6 €	23	3.861.228	5,0
C09DA04 - irbesartan in diuretiki	6.174	94	83.430 €	96	13,5 €	3	496.216	0,6

C09DA06 - kandesartan in diuretiki	20.702	101	296.367 €	97	14,3 €	10	1.538.096	2,0
C09DA07 - telmisartan in diuretiki	51.117	106	803.944 €	108	15,7 €	24	4.027.660	5,2
C09DA08 - medoksomilolmesartanat in diuretiki	1		60 €		60,3 €	0	56	0,0
C09DB - Blokatorji receptorjev za angiotenzin II (ARBs) in zaviralci kalcijevih kanalčkov	53.164	113	1.110.936 €	115	20,9 €	25	4.241.710	5,5
C09DB01 - valsartan in amlodipin	22.528	110	443.916 €	113	19,7 €	11	1.906.230	2,4
C09DB04 - telmisartan in amlodipin	22.110	107	490.865 €	109	22,2 €	10	1.720.992	2,2
C09DB07 - kandesartan in amlodipin	8.526	146	176.155 €	147	20,7 €	4	614.488	0,8
C09DX - Blokatorji receptorjev za angiotenzin II (ARBs), druge kombinacije	83.498	112	12.656.670 €	117	151,6 €	39	6.047.818	7,8
C09DX01 - valsartan, amlodipin in hidroklorotiazid	39.554	108	846.894 €	109	21,4 €	19	3.105.984	4,0
C09DX04 - valsartan in sakubitril	43.944	115	11.809.776 €	117	268,7 €	21	2.941.834	3,8
C10 - ZDRAVILA ZA SPREMINJANJE RAVNI SERUMSKIH LIPIDOV	1.305.004	109	27.180.375 €	118	20,8 €	614	165.920.154	213,2
C10A - Zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov, enokomponentna zdravila	1.157.593	106	23.388.813 €	114	20,2 €	544	153.715.854	197,5
C10AA - Zaviralci reduktaze HMG CoA	1.077.152	105	13.846.791 €	106	12,9 €	507	147.078.690	189,0
C10AA01 - simvastatin	66.882	92	772.301 €	92	11,5 €	31	4.308.463	5,5
C10AA03 - pravastatin	20.793	106	285.943 €	106	13,8 €	10	1.694.500	2,2
C10AA05 - atorvastatin	291.924	103	3.316.044 €	102	11,4 €	137	29.437.305	37,8
C10AA07 - rosuvastatin	697.553	108	9.472.503 €	108	13,6 €	328	111.638.422	143,5
C10AB - Fibrati	35.848	103	890.535 €	102	24,8 €	17	3.906.038	5,0
C10AB05 - fenofibrat	35.848	103	890.535 €	102	24,8 €	17	3.906.038	5,0
C10AC - Adsorbenti žolčnih kislin	376	157	14.938 €	156	39,7 €	0	7.457	0,0
C10AC01 - holestiramin	376	157	14.938 €	156	39,7 €	0	7.457	0,0
C10AX - Druga zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov	44.217	128	8.636.550 €	133	195,3 €	21	2.723.669	3,5
C10AX06 - omega-3-trigliceridi z drugimi estri in kislinami	1.326	99	64.396 €	105	48,6 €	1	32.928	0,0
C10AX09 - ezetimib	24.740	122	663.539 €	116	26,8 €	12	1.891.830	2,4
C10AX12 - lomitapid	5		399 €		79,9 €	0	63	0,0
C10AX13 - evolokumab	10.532	140	4.642.795 €	135	440,8 €	5	341.292	0,4
C10AX14 - alirokumab	7.614	140	3.265.421 €	135	428,9 €	4	457.556	0,6
C10B - Zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov, kombinacije	147.411	137	3.791.562 €	144	25,7 €	69	12.204.300	15,7
C10BA - Kombinacije različnih zdravil za spreminjanje ravni serumskih lipidov	122.644	146	3.056.846 €	151	24,9 €	58	10.154.220	13,0
C10BA02 - simvastatin in ezetimib	2.595	115	127.757 €	115	49,2 €	1	196.020	0,3
C10BA04 - simvastatin in fenofibrat	15.469	112	525.961 €	113	34,0 €	7	1.288.980	1,7
C10BA06 - rosuvastatin in ezetimib	104.580	154	2.403.128 €	166	23,0 €	49	8.669.220	11,1
C10BX - Zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov v kombinaciji z drugimi zdravili	24.767	103	734.716 €	119	29,7 €	12	2.050.080	2,6
C10BX05 - rosuvastatin in acetilsalicilna kislina	1.394	50	20.641 €	50	14,8 €	1	108.600	0,1
C10BX10 - rosuvastatin in valsartan	4.357	120	91.153 €	125	20,9 €	2	353.370	0,5
C10BX13 - rosuvastatin, perindopril in indapamid	14.130	105	467.573 €	120	33,1 €	7	1.191.180	1,5
C10BX14 - rosuvastatin, amlodipin in perindopril	4.886	117	155.349 €	139	31,8 €	2	396.930	0,5

V spodnji tabeli je prikazanih dvajset najpogostejše predpisanih učinkovin skupine C. Med njimi ni prišlo do večjih sprememb, razen zamenjave prvih dveh.

Največkrat predpisana zdravilna učinkovina v letu 2024 je bil tako rosuvastatin (C10AA07) s 697.553 recepti, ki mu je sledil bisoprolol (C07AB07) s 680.821 recepti. Sledijo perindopril (C09AA04) s 376.122 recepti in atorvastatin (C10AA05) z 291.924 recepti.

Med desetimi najpogostejše predpisanimi učinkovinami je bilo največ sredstev porabljenih za rosuvastatin (skoraj 9,5 milijona EUR), bisoprolol (8,3 milijona EUR), kombinacijo perindoprila in diuretikov (4,8 milijona EUR), perindopril (skoraj 4,8 milijona EUR), kombinacijo perindoprila, amlodipina in indapamida (skoraj 4,1 milijona EUR) in kombinacijo perindoprila in amlodipina (3,9 milijona EUR). Med vsemi učinkovinami iz skupine C je bilo sicer največ sredstev porabljenih za valsartan in sakubitril (C09DX04), 11.809.776 EUR (indeks 117) za 43.944 receptov (indeks 115) (Tabela 28).

TABELA 28: NAJPOGOSTEJE PREDPISANE ZDRAVILNE UČINKOVINE V SKUPINI C PO ŠTEVILU RECEPTOV V LETU 2024

ATC skupina	Število Rp 2024	Indeks št. Rp 24/23	Vrednost zdravil v EUR 2024	Indeks vrednosti 24/23	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2024	Število DID 2024
C10AA07 - rosuvastatin	697.553	108	9.472.503 €	108	13,6 €	328	111.638.422	143,5
C07AB07 - bisoprolol	680.821	103	8.312.185 €	105	12,2 €	320	20.593.539	26,5
C09AA04 - perindopril	376.122	100	4.759.102 €	101	12,7 €	177	39.378.450	50,6
C10AA05 - atorvastatin	291.924	103	3.316.044 €	102	11,4 €	137	29.437.305	37,8
C09BA04 - perindopril in diuretiki	270.957	101	4.827.502 €	102	17,8 €	127	23.671.890	30,4
C09BB04 - perindopril in amlodipin	200.725	111	3.919.810 €	111	19,5 €	94	17.078.400	21,9
C03CA01 - furosemid	177.394	98	2.101.089 €	93	11,8 €	83	16.092.802	20,7
C09BX01 - perindopril, amlodipin in indapamid	165.337	109	4.061.282 €	109	24,6 €	78	13.940.250	17,9
C08CA01 - amlodipin	139.270	100	1.469.601 €	101	10,6 €	65	14.986.680	19,3
C08CA09 - lacidipin	129.585	99	2.047.061 €	97	15,8 €	61	11.297.692	14,5
C02CA04 - doksazosin	107.781	102	2.082.584 €	105	19,3 €	51	10.546.345	13,6
C10BA06 - rosuvastatin in ezetimib	104.580	154	2.403.128 €	166	23,0 €	49	8.669.220	11,1
C09AA05 - ramipril	96.445	94	1.195.627 €	92	12,4 €	45	16.671.662	21,4
C03DA01 - spironolakton	87.095	122	1.658.968 €	125	19,0 €	41	3.104.299	4,0
C07AB12 - nebivolol	85.397	103	1.169.789 €	104	13,7 €	40	6.622.868	8,5
C03BA11 - indapamid	72.918	92	1.036.619 €	93	14,2 €	34	3.796.884	4,9
C09CA07 - telmisartan	69.604	103	994.195 €	103	14,3 €	33	7.637.812	9,8
C10AA01 - simvastatin	66.882	92	772.301 €	92	11,5 €	31	4.308.463	5,5
C09CA06 - kandesartan	65.719	115	849.004 €	114	12,9 €	31	7.699.160	9,9
C08CA13 - lerkandipin	63.945	96	852.041 €	98	13,3 €	30	7.994.058	10,3
C09CA03 - valsartan	58.396	102	868.553 €	103	14,9 €	27	8.494.878	10,9

C01 Zdravila za bolezni srca

Predpisanih je bilo 186.760 receptov za zdravila za bolezni srca (C01), kar je skoraj 5 % več kot leto prej, v vrednosti 6,2 milijona EUR (indeks 94). Povprečna vrednost na en recept je znašala 33,2 EUR, na 1.000 prebivalcev je bilo predpisanih 88 receptov.

Najpogosteje predpisana zdravila v tej skupini so bila tudi v letu 2024 **druga zdravila za bolezni srca (C01E)**. Predpisanih je bilo 82.946 receptov (indeks 109) v vrednosti dobrih 3,5 milijona EUR (indeks 85). Najpogosteje so bili predpisani trimetazidin (C01EB15) na 48.609 receptih, ranolazin (C01EB18) na 21.260 receptih in ivabradin (C01EB17) na 13.071 receptih.

Sledijo **antiaritmiki skupine I in III (C01B)**, predpisanih je bilo 37.615 receptov (indeks 107), v vrednosti 1,0 milijona EUR (indeks 106). Najpogosteje sta bila predpisana amjodaron (C01BD01) z 19.085 recepti (indeks 103) v vrednosti skoraj 546,7 tisoč EUR in propafenon (C01BC03) s 13.634 recepti (indeks 98) v vrednosti skoraj 334,2 tisoč EUR.

Tretja skupina so **vazodilatatorji za zdravljenje koronarne ishemije (C01D)**, predpisanih je bilo 34.787 receptov (indeks 95) v vrednosti 759,7 tisoč EUR (indeks 101). To je predstavljalo 2.414.713 DDD oz. 3,1 DID vazodilatatorjev, večinoma v obliki **organskih nitratov (C01DA)**, in sicer gliceriltrinitrata (C01DA02) in izosorbidmononitrata (C01DA14).

Predpisanih je bilo tudi 23.246 (indeks 94) **kardiotoničnih glikozidov (C01A)**. Digitalisov glikozid metildigoksin (C01AA08) je edini predstavnik skupine. Predpisanih je bilo 887.900 DDD oz. 1,1 DID metildigoksina.

C02 Antihipertenzivi

Predpisanih je bilo 126.342 receptov (indeks 103) za antihipertenzive (C02) v vrednosti 4,9 milijona EUR (indeks 104).

Največja podskupina so **antiadrenergiki s perifernim delovanjem (C02C)**. Predpisanih je bilo 107.782 receptov (indeks 102) v vrednosti skoraj 2,1 milijona EUR, vsi razen enega za doksazosin (C02CA04).

Sledijo **antiadrenergiki s centralnim delovanjem (C02A)**, predpisanih je bilo 16.805 receptov (indeks 104) v vrednosti 413.829 EUR (indeks 113). Poleg L-metildope (C02AB01) z 2.251 recepti (indeks 108) so predpisovali še moksonidin (C02AC05) s 14.224 recepti (indeks 103) in klonidin (C02AC01) s 330 recepti iz podskupine **agonistov imidazolinskih receptorjev (C02AC)**.

Predpisanih je bilo še 1.754 receptov (indeks 112) v vrednosti 2,4 milijona EUR (indeks 101) iz skupine **drugih antihipertenzivov (C02K)**, vsi so bili **antihipertenzivi za zdravljenje pljučne arterijske hipertenzije (C02KX)** s povprečno vrednostjo enega recepta 1.381,5 EUR.

C03 Diuretiki

Predpisanih je bilo 415.484 receptov (indeks 103) za diuretike v vrednosti skoraj 7,5 milijona EUR.

Najpogosteje se predpisujejo **diuretiki vhodnega kraka Henlejeve zanke (C03C)** z 225.526 recepti (indeks 100) v vrednosti skoraj 2,9 milijona EUR (indeks 97), vsa zdravila spadajo v skupino **sulfonamidi, enokomponentna zdravila (C03CA)**. Največji delež so predstavljali recepti s furosemidom (C03CA01), ki je bil predpisan na 177.394 receptih (indeks 98) v vrednosti 2,1 milijona EUR (indeks 93) in je tudi nasploh najbolj predpisana učinkovina med diuretiki, sledi torasemid (C03CA04) z 48.132 recepti.

Predpisano je bilo tudi 72.919 receptov (indeks 92) za **diuretike dilucijskega segmenta, brez tiazidov (C03B)** v vrednosti 1,0 milijona EUR (indeks 93), vse **sulfonamidi, enokomponentna zdravila (C03BA)**. Glavni predstavnik te skupine z 72.918 recepti (indeks 91) v vrednosti 1,0 milijona EUR (indeks 91) je indapamid (C03BA11), ki je namenjen zniževanju povišanega krvnega tlaka (hipertenzije) pri odraslih (21).

Predpisanih je bilo še 116.823 receptov (indeks 116) **antagonistov aldosterona in drugih antikaliuretičnih diuretikov (varčevalni s kalijem) (C03D)**, vse **antagonisti aldosteronskih receptorjev (C03DA)** v vrednosti 3,3 milijona EUR (indeks 125). Najpogosteje sta bila predpisana spironolakton (C03DA01) s 87.095 recepti in eplerenon (C03DA04) s 27.178 recepti.

C04 Periferni vazodilatatorji

Predpisanih je bilo 1.475 receptov (indeks 82) za periferne vazodilatatorje (C04) v vrednosti 30.604 EUR (indeks 94), kar pomeni le 0,03 % vseh predpisanih zdravil za bolezni srca in ožilja, vse za pentoksifilin (C04AD03). Nadaljuje se trend zmanjševanja števila receptov.

C05 Vazoprotektivi

Vazoprotektivi so prav tako manjša skupina, predpisanih je bilo 46.504 receptov (indeks 105) v vrednosti 552.879 EUR (indeks 109).

Največ receptov je bilo predpisanih za **učinkovine za lokalno zdravljenje hemoroidov in analnih fisur (C05A)**, predpisanih je bilo 34.263 receptov (indeks 103). Večina so bili **lokalni anestetiki (C05AD)**, in sicer cinhokain (C05AD04), ki je bil predpisan na 33.013 receptih (indeks 100). Ta zdravila so na razpolago tudi v lekarnah brez zdravniškega recepta, zato je njihova dejanska poraba zagotovo večja od prikazane.

Druga podskupina so **zdravila za stabiliziranje kapilar (C05C)**, predpisanih je bilo 5.571 receptov (indeks 103) v vrednosti 125.967 EUR (indeks 107).

Tretja podskupina so **zdravila za antivarikozno zdravljenje (C05B)**, predpisanih je bilo 6.670 receptov (indeks 120), v vrednosti 88.633 EUR (indeks 133).

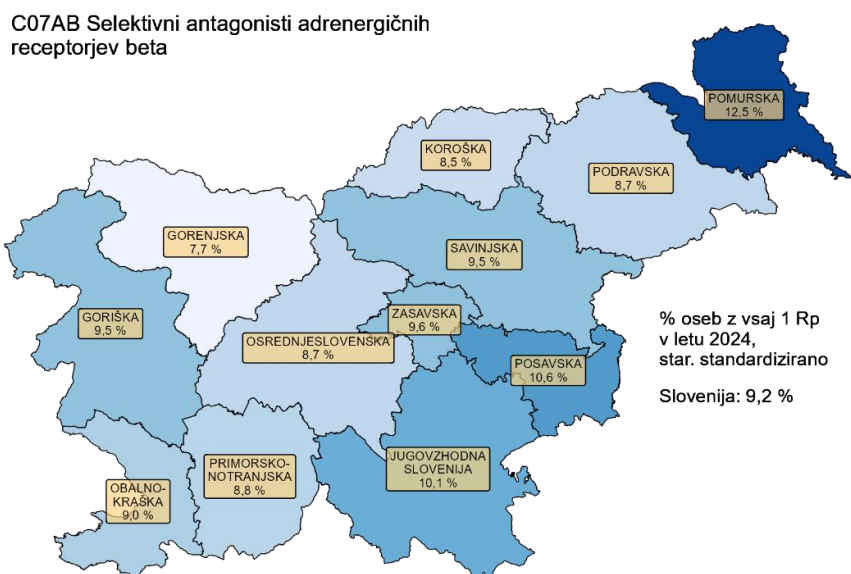
C07 Antagonisti adrenergičnih receptorjev beta

Predpisanih je bilo 891.496 receptov (indeks 101) za antagoniste adrenergičnih receptorjev beta (C07) v vrednosti 12,1 milijona EUR (indeks 103). Vrednost enega recepta s predpisanimi zdravili iz skupine C07 je bila 13,6 EUR, na 1.000 prebivalcev je bilo predpisanih 419 receptov, kar je nekoliko več kot leto prej (415 receptov / 1.000 prebivalcev).

Največ, 879.153 receptov (indeks 101), je bilo predpisanih **antagonistov adrenergičnih receptorjev beta (C07A)**, predvsem podskupine **selektivnih antagonistov adrenergičnih receptorjev beta (C07AB)**. Gre za zdravila, ki se uporabljajo za zdravljenje povišanega krvnega tlaka (hipertenzije), angine pectoris ter stabilnega kroničnega srčnega popuščanja. Predpisanih je bilo 802.544 receptov (indeks 103), skupaj 29.472.153 DDD oz. 37,9 DID selektivnih antagonistov adrenergičnih receptorjev beta. Največ se predpisuje bisoprolol (C07AB07) s 680.821 recepti (indeks 103) v vrednosti 8,3 milijona EUR (indeks 105). Sledil mu je nebivolol (C07AB12) s 85.397 recepti (indeks 103).

Povprečno je selektivne antagoniste adrenergičnih receptorjev beta (C07AB) prejemalo 9,2 % (leta 2023 9,1 %, leta 2022 9,1 %, leta 2021 9,0 %) prebivalcev Slovenije.

Največ so jih predpisovali v pomurski regiji (12,5 %), ki odstopa kar za 3 % navzgor od slovenskega povprečja. Sledijo ji posavska regija (10,6 %), regija jugovzhodne Slovenije (10,1 %), zasavska regija (9,6 %), savinjska in goriška (9,5 %) regija, kjer se tudi predpisujejo nad povprečjem (Slika 28).

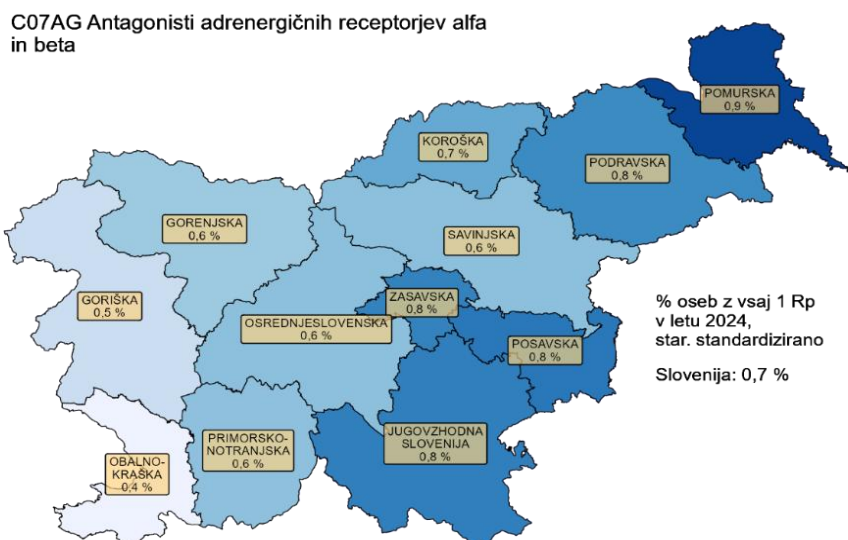
SLIKA 28: Odstotek oseb, ki so jim bili predpisani selektivni antagonisti adrenergičnih receptorjev beta (C07AB) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024

Neselektivni antagonisti adrenergičnih receptorjev beta (C07AA) se glede na selektivne predpisujejo manj in za druge indikacije, kot npr. tireotoksikoza, migrena, esencialni tremor. V letu 2024 je bilo predpisanih 19.600 receptov (indeks 82), od tega največ zdravil s propranololom (C07AA05), ki je bil predpisan na 15.214 receptih (indeks 78).

Predpisanih je bilo 56.949 receptov (indeks 91) za **antagoniste adrenergičnih receptorjev alfa in beta (C07AG)**, vsi za karvedilol (C07AG02).

Povprečno je v Sloveniji antagoniste adrenergičnih receptorjev alfa in beta (C07AG) prejemale 0,7 % prebivalcev (enako leta 2023 0,7 %, leta 2022 0,8 %).

Najpogosteje so jih predpisovali v pomurski regiji (0,9 %), sledijo ji podravska, posavska, zasavska regija in regija jugovzhodne Slovenije (0,8 %), najmanj pa v obalno-kraški regiji (0,4 %) (Slika 29).

SLIKA 29: Odstotek oseb, ki so jim bili predpisani antagonisti adrenergičnih receptorjev alfa in beta (C07AG) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024

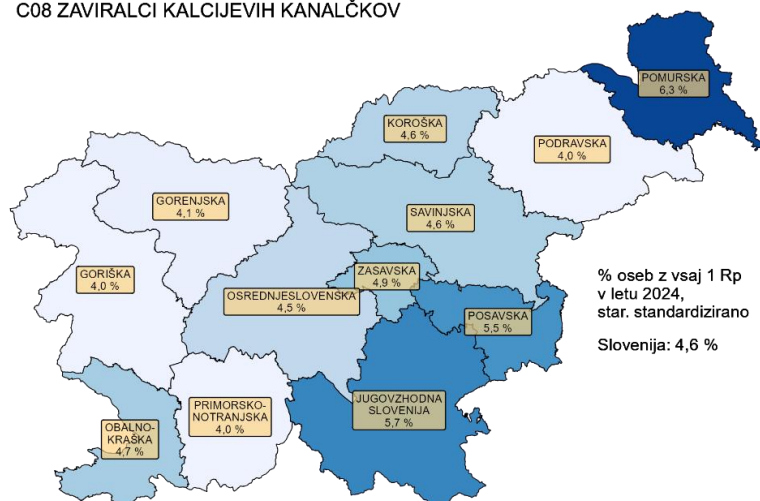
C08 Zaviralci kalcijevih kanalčkov

V skupini zaviralcev kalcijevih kanalčkov je bilo predpisanih 366.927 receptov (indeks 99), v vrednosti skoraj 5,3 milijona EUR (indeks 100). Povprečna vrednost recepta z zdravili iz podskupine C08 je znašala 14,4 EUR. Predpisanih je bilo 37.686.338 DDD oz. 48,4 DID zaviralcev kalcijevih kanalčkov.

Večina vseh predpisanih zdravil iz te skupine (359.660 receptov) spada v skupino **selektivnih zaviralcev kalcijevih kanalčkov z delovanjem na žile (C08C)**, vsi so **derivati dihidropiridina (C08CA)**. Leta 2024 sta bila najpogosteje predpisana zaviralca kalcijevih kanalčkov amlodipin (C08CA01) s 139.270 recepti (indeks 100) v vrednosti skoraj 1,5 milijona EUR (indeks 101) in lacidipin (C08CA09) s 129.585 recepti (indeks 99) v vrednosti 2,0 milijona EUR (indeks 97). Sledita jima lerkandipin (C08CA13) s 63.945 recepti in nifedipin (C08CA05) s 26.457 recepti.

Nadaljuje se trend padanja števila oseb, ki prejemale zaviralce kalcijevih kanalčkov. V letu 2024 jih je prejemale 4,6 % oseb (v letu 2023 4,8 %, v letu 2022 4,9 %, leta 2021 5,0 %, leta 2020 5,1 % prebivalcev). Največ so zaviralce kalcijevih kanalčkov predpisovali v pomurski regiji (6,3 %), ki ji sledi regija jugovzhodne Slovenije (5,7 %) (Slika 30).

C08 ZAVIRALCI KALCIJEVIH KANALČKOV

SLIKA 30: Odstotek oseb, ki so jim bili predpisani zaviralci kalcijevih kanalčkov (C08) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024

C09 Zdravila z delovanjem na renin – angiotenzinski sistem

Skupina zdravil z delovanjem na renin – angiotenzinski sistem (C09) je največja skupina med zdravili za bolezni srca in ožilja, saj predstavlja kar 35 % delež v številu receptov in 39 % delež stroškov zdravil za bolezni srca in ožilja. V letu 2024 je bilo predpisanih 1.816.767 receptov (indeks 102) v vrednosti skoraj 41,0 milijona EUR (indeks 107). Predpisanih je bilo 180.450.357 DDD oz. 231,9 DID zdravil z delovanjem na renin-angiotenzinski sistem (C09).

Največ je bilo predpisanih **zaviralcev angiotenzinske konvertaze, kombinacije (C09B)**, in sicer 720.331 receptov (indeks 104) v vrednosti 14,1 milijona EUR (indeks 105).

Največ je bilo predpisanih zdravil skupine **zaviralcev angiotenzinske konvertaze in diuretikov (C09BA)**, 324.335 receptov, od tega največ perindopрила in diuretikov (C09BA04), 270.957 receptov (indeks 101).

Sledijo **zaviralci angiotenzinske konvertaze in zaviralci kalcijevih kanalčkov (C09BB)** s predpisanimi 221.343 recepti, največ je bilo predpisane kombinacije perindopрила in amlodipin (C09BB04) z 200.725 recepti.

Tretja večja podskupina pa so **zaviralci angiotenzinske konvertaze, druge kombinacije (C09BX)**, predpisanih je bilo 174.653 receptov (indeks 109), največ je bilo predpisane trojne kombinacije perindopрила, amlodipin in indapamid (C09BX01), predpisanih je bilo 165.337 receptov (indeks 109) v vrednosti skoraj 4,1 milijona EUR (indeks 109).

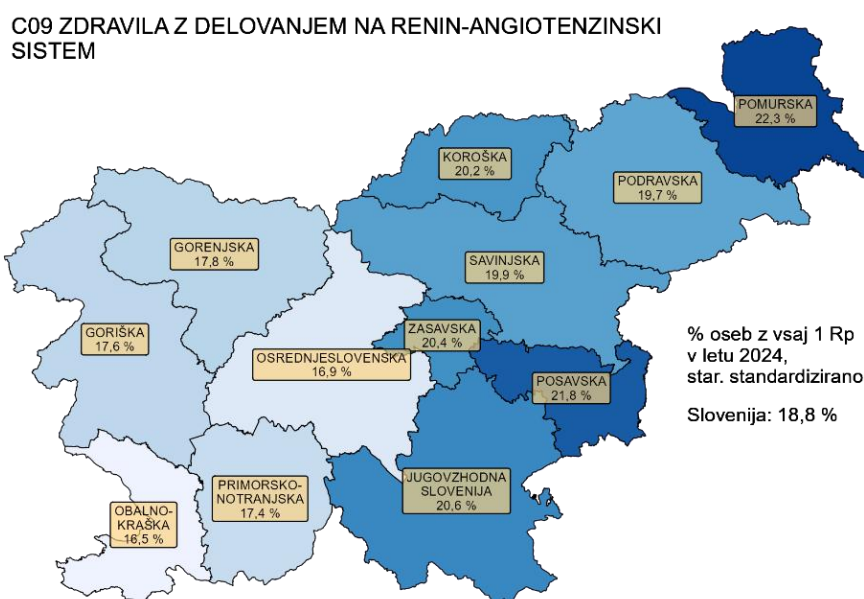
Druga največja podskupina znotraj skupine zdravil z delovanjem na renin – angiotenzinski sistem (C09) so **zaviralci angiotenzinske konvertaze, enokomponentna zdravila (C09A)**. Predpisanih je bilo 551.482 receptov (indeks 97) v vrednosti skoraj 7,2 milijona EUR (indeks 97), največ je bilo predpisanega perindopрила (C09AA04) s 376.122 recepti.

Tretja podskupina so **blokatorji receptorjev za angiotenzin II (ARBs), enokomponentna zdravila (C09C)**. V letu 2024 je bilo predpisanih 245.326 receptov (indeks 104) v vrednosti 3,4 milijona EUR (indeks 104).

V četrti podskupini, tretji največji, so **blokatorji receptorjev za angiotenzin II (ARBs), kombinacije (C09D)**, predpisanih je bilo 299.628 receptov (indeks 107), največ je bilo **blokatorjev receptorjev za angiotenzin II (ARBs) in diuretikov (C09DA)**, predpisanih je bilo 162.966 receptov (indeks 103). Največ je bilo predpisane kombinacije telmisartana in diuretikov (C09DA07) z 51.117 recepti (indeks 106) ter kombinacije valsartana in diuretikov (C09DA03) z 48.670 recepti.

Sledijo **blokatorji receptorjev za angiotenzin II (ARBs), druge kombinacije (C09DX)**, predpisanih je bilo 83.498 receptov (indeks 112), od tega 39.554 (indeks 108) za valsartan, amlodipin in hidroklorotiazid (C09DX01) in 43.944 receptov (indeks 115) za valsartan in sakubitril (C09DX04), ki se uporablja pri bolnikih s kroničnim simptomatskim srčnim popuščanjem z zmanjšanim iztisnim deležem (21).

V povprečju je 18,8 % prebivalcev Slovenije prejelo zdravila z delovanjem na renin-angiotenzinski sistem (C09), skoraj enako kot leto prej (18,7 %). Največ zdravil z delovanjem na renin-angiotenzinski sistem (C09) so predpisali v pomurski (22,3 %) in posavski regiji (21,8 %), najmanj v obalno-kraški regiji (16,5 %) (Slika 31).

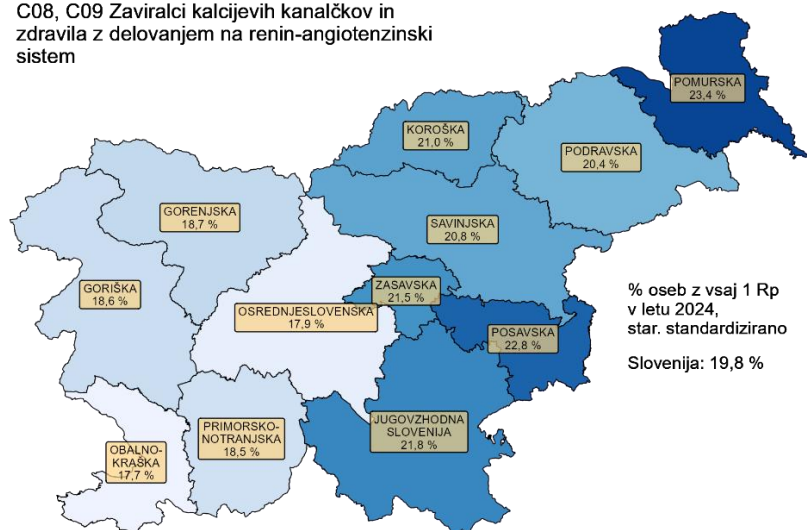
SLIKA 31: ODSOTOK OSEB, KI SO JIM BILA PREDPISANA ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA RENIN-ANGIOTENZINSKI SISTEM (C09) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2024

Urejenost krvnega tlaka je velikokrat težko doseči z monoterapijo, zato tudi Slovenske smernice za zdravljenje hipertenzije navajajo različne kombinacije. Priporočeno je, da se večini bolnikov s hipertenzijo že na začetku uvede kombinacijo dveh zdravil, pri čemer je zaželeno je, da kombinacija vsebuje zaviralec renin-angiotenzinskega sistema (ACEi ali ARB) in kalcijev antagonist ali tiazidni in tiazidom podobni diuretik. Lahko se uvede tudi kombinacijo drugih antihipertenzivnih zdravil (25).

Skoraj petina populacije (19,8 %) prejema vsaj eno od obeh zdravil ali pa njuno kombinacijo.

Največ teh zdravil je bilo predpisanih v pomurski regiji (23,4 %, leta 2023 23,2 %, leta 2022 23,0 %) in posavski regiji (22,8 %, leta 2023 22,6 %, leta 2022 22,5 %, leta 2021 22,3 %), najmanj pa v obalno-kraški regiji (17,7 %, leta 2023 17,6 %, leta 2022 17,4 %) (Slika 32).

C08, C09 Zaviralci kalcijevih kanalčkov in zdravila z delovanjem na renin-angiotenzinski sistem

SLIKA 32: Odstotek oseb, ki so jim bila predpisana zdravila z delovanjem na renin-angiotenzinski sistem (C09) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024

C10 Zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov

V letu 2024 je bilo predpisanih 1.305.004 receptov (indeks 109) v vrednosti skoraj 27,2 milijona EUR (indeks 118) za zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov. Vrednost na en recept je znašala 20,8 EUR. Predpisanih je bilo 165.920.154 DDD zdravil za spreminjanje ravni serumskih lipidov oziroma 213,2 DID.

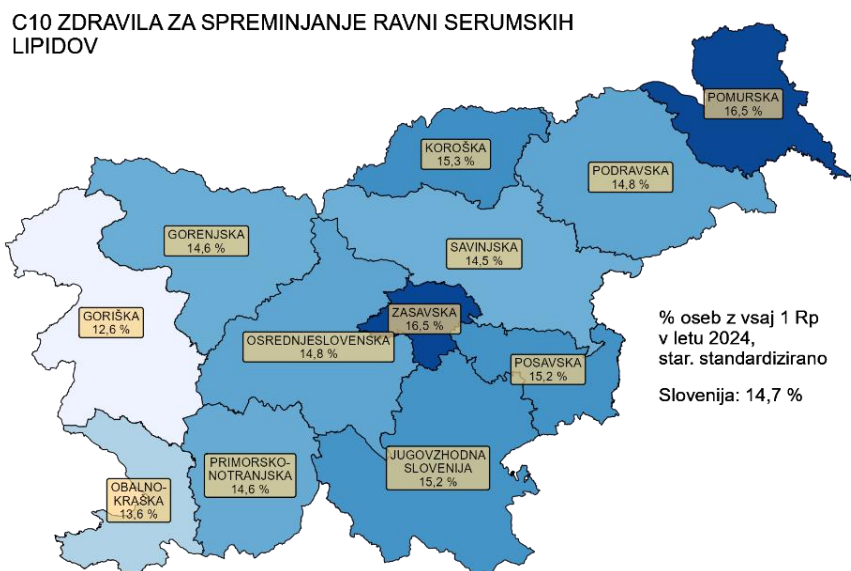
Najpogosteje predpisana skupina so **zdravila za spreminjanje serumskih lipidov, enokomponentna zdravila (C10A)**, ki predstavljajo skoraj 89 % vseh zdravil za spreminjanje ravni serumskih lipidov. Predpisanih je bilo 1.157.593 receptov (indeks 106) v vrednosti skoraj 23,4 milijona EUR (indeks 114). Predpisano je bilo 153.715.854 DDD oz. 197,5 DID zdravil iz te skupine. Večina so **zaviralci reduktaze HMG-CoA (C10AA)**, predpisanih je bilo 1.077.152 receptov (indeks 105) v vrednosti 13,8 milijona EUR (indeks 106). Najpogosteje predpisana učinkovina je bila rosuvastatin (C10AA07) s 697.553 recepti (indeks 108) v vrednosti skoraj 9,5 milijona EUR (indeks 108). Sledita atorvastatin (C10AA05) z 291.924 recepti v vrednosti 3,3 milijona EUR in simvastatin (C10AA01) s 66.882 recepti v vrednosti 772,3 tisoč EUR.

Predpisanih je bilo tudi 147.411 receptov (indeks 137) v vrednosti skoraj 3,8 milijona EUR (indeks 144) za **zdravila za spreminjanje serumskih lipidov, kombinacije (C10B)**. Najpogosteje predpisani kombinaciji sta bili rosuvastatin in ezetimib (C10BA06) s 104.580 recepti v vrednosti 2,4 milijona EUR in simvastatin in fenofibrat (C10BA04) s 15.469 recepti v vrednosti skoraj 526,0 tisoč EUR, obe iz podskupine **kombinacije različnih zdravil za spreminjanje ravni serumskih lipidov (C10BA)**. Sledila je kombinacija rosuvastatina, perindoprila in indapamida (C10BX13) iz podskupine **zdravil za spreminjanje ravni serumskih lipidov v kombinaciji z drugimi zdravili (C10BX)**, zanjo je bilo predpisanih 14.130 receptov (indeks 105) v vrednosti skoraj 467,6 tisoč EUR (indeks 120). Upad predpisovanja pa je bil pri kombinaciji rosuvastatina in

acetylsalicylic acid (C10BX05), prescribed there were 1,394 prescriptions (index 50) worth 20,641 EUR (index 50).

In Slovenia, in 2024, 14.7 % of the population received drugs for changing serum lipid levels (in 2023 13.8 %, in 2022 13.0 %, in 2021 12.4 %).

The highest percentage of prescriptions was in the Zasavska (16.5 % in 2023 15.7 %, in 2022 15.1 %) and Pomurska (16.5 %, in 2023 15.7 %, in 2022 14.8 %) regions, the lowest in the Goriška (12.6 %, in 2023 12.1 %, in 2022 11.4 %) (Figure 33).

SLIKA 33: ODSOTOK OSEB, KI SO JIM BILA PREDPISANA ZDRAVILA ZA SPREMINJANJE RAVNI SERUMSKIH LIPIDOV (C10) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2024

4.4 Zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva (ATC skupina D)

Skupno je bilo za zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva, ki so razvrščena v enajst skupin, v letu 2024 predpisanih 699.654 receptov (indeks 105) v vrednosti 14,6 milijona EUR (indeks 114).

Povprečna vrednost predpisanih zdravil za bolezni kože in podkožnega tkiva na en recept je znašala 20,9 EUR. Skupno je bilo predpisanih 30.609.796 DDD, oziroma 39,3 DID, od tega največ za skupino kortikosteroidov – dermatikov (D07), 12.478.421 DDD (Tabela 29).

TABELA 29: ŠTEVILO PREDPISANIH RECEPTOV, VREDNOST IZDANIH ZDRAVIL TER ŠTEVILO DDD IN DID V SKUPINI ZDRAVIL ZA BOLEZNI KOŽE IN PODKOŽNEGA TKIVA (D), SLOVENIJA 2024

ATC skupina	Število Rp 2024	Indeks št. Rp 24/23	Vrednost zdravil v EUR 2024	Indeks vrednosti 24/23	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2024	Število DID 2024
D - ZDRAVILA ZA BOLEZNI KOŽE IN PODKOŽNEGA TKIVA	699.654	105	14.643.039 €	114	20,9 €	329	30.609.796	39,3
D01 - ANTIMIKOTIKI ZA ZDRAVLJENJE DERMATOLOŠKIH BOLEZNI	192.983	104	2.094.465 €	104	10,9 €	91	6.328.444	8,1
D01A - Antimikotiki za lokalno zdravljenje	181.292	105	1.825.221 €	105	10,1 €	85	5.878.610	7,6
D01AC - Derivati imidazola in triazola	130.338	104	1.154.665 €	109	8,9 €	61	4.228.305	5,4
D01AC01 - klotrimazol	85.191	101	784.617 €	107	9,2 €	40	2.890.130	3,7
D01AC02 - mikonazol	19.928	114	143.316 €	120	7,2 €	9	810.690	1,0
D01AC08 - ketokonazol	1.215	101	18.505 €	105	15,2 €	1	124.000	0,2
D01AC10 - bifonazol	392	103	5.048 €	118	12,9 €	0	8.895	0,0
D01AC20 - imidazoli/triazoli v kombinaciji s kortikosteroidi	23.612	112	203.180 €	112	8,6 €	11	394.590	0,5
D01AE - Drugi antimikotiki za lokalno zdravljenje	50.954	105	670.555 €	100	13,2 €	24	1.650.305	2,1
D01AE14 - ciklopiroks	87	69	2.344 €	74	26,9 €	0	290	0,0
D01AE15 - terbinafin	50.775	106	665.827 €	100	13,1 €	24	1.649.544	2,1
D01AE16 - amorolfi	80	70	2.243 €	68	28,0 €	0	230	0,0
D01AE22 - naftifin	12	75	141 €	90	11,8 €	0	240	0,0
D01B - Antimikotiki za sistemsko zdravljenje	11.691	95	269.245 €	94	23,0 €	5	449.834	0,6
D01BA - Antimikotiki za sistemsko zdravljenje	11.691	95	269.245 €	94	23,0 €	5	449.834	0,6
D01BA02 - terbinafin	11.691	95	269.245 €	94	23,0 €	5	449.834	0,6
D02 - ZDRAVILA ZA MEHČANJE IN VAROVANJE KOŽE	17.625	100	185.074 €	100	10,5 €	8	1.493.170	1,9
D02A - Zdravila za mehčanje in varovanje kože	17.625	100	185.074 €	100	10,5 €	8	1.493.170	1,9
D02AE - Zdravila s sečnino	17.568	100	184.539 €	100	10,5 €	8	1.492.300	1,9
D02AE01 - sečnina	17.568	100	184.539 €	100	10,5 €	8	1.492.300	1,9
D02AX - Druga zdravila za mehčanje in varovanje kože	57	98	535 €	95	9,4 €	0	870	0,0
D03 - ZDRAVILA ZA OSKRBO RAN IN RAZJED	6.452	124	112.709 €	159	17,5 €	3	2.010.115	2,6
D03A - Zdravila za oskrbo brazgotin	6.452	124	112.709 €	159	17,5 €	3	2.010.115	2,6
D03AX - Druga zdravila za oskrbo brazgotin	6.452	124	112.709 €	159	17,5 €	3	2.010.115	2,6
D03AX03 - dekspantenol	6.430	124	90.649 €	128	14,1 €	3	2.007.705	2,6
D03AX13 - skorja breze	22		22.060 €		1002,7 €	0	2.410	0,0
D04 - ANTIPRURITIKI Z ANTIHISTAMINIKI, ANESTETIKI ITD.	518	121	6.127 €	128	11,8 €	0	19.205	0,0
D04A - Antipruritiki z antihistaminiki, anestetiki itd.	518	121	6.127 €	128	11,8 €	0	19.205	0,0
D04AA - Antihistaminiki za lokalno zdravljenje	503	120	5.977 €	127	11,9 €	0	18.660	0,0
D04AA13 - dimetinden	503	120	5.977 €	127	11,9 €	0	18.660	0,0
D04AB - Anestetiki za lokalno zdravljenje	15	188	150 €	230	10,0 €	0	545	0,0
D04AB01 - lidokain	15	188	150 €	230	10,0 €	0	545	0,0
D05 - ANTIPSORIATIKI	23.342	97	879.895 €	92	37,7 €	11	2.131.183	2,7

D05A - Antipsoriatiki za lokalno zdravljenje	22.265	98	807.609 €	92	36,3 €	10	2.099.490	2,7
D05AX - Drugi antipsoriatiki za lokalno zdravljenje	22.265	98	807.609 €	92	36,3 €	10	2.099.490	2,7
D05AX02 - kalcipotriol	5.079	86	149.417 €	76	29,4 €	2	460.650	0,6
D05AX52 - kalcipotriol, kombinacije	17.186	102	658.192 €	97	38,3 €	8	1.638.840	2,1
D05B - Antipsoriatiki za sistemsko zdravljenje	1.077	87	72.286 €	87	67,1 €	1	31.693	0,0
D05BB - Retinoidi za zdravljenje psoriaze	1.077	87	72.286 €	87	67,1 €	1	31.693	0,0
D05BB02 - acitretin	1.077	87	72.286 €	87	67,1 €	1	31.693	0,0
D06 - ANTIBIOTIKI IN KEMOTERAPEVTIKI ZA UPORABO V DERMATOLOGIJI	107.826	107	1.388.815 €	109	12,9 €	51	2.214.375	2,8
D06A - Antibiotiki za lokalno zdravljenje	82.193	107	842.318 €	107	10,2 €	39	1.341.540	1,7
D06AX - Drugi antibiotiki za lokalno zdravljenje	82.193	107	842.318 €	107	10,2 €	39	1.341.540	1,7
D06AX01 - fusidna kislina	57.774	101	592.542 €	102	10,3 €	27	913.635	1,2
D06AX04 - neomicin	2.830	102	38.645 €	103	13,7 €	1	88.170	0,1
D06AX07 - gentamicin	9.956	83	94.740 €	83	9,5 €	5	156.600	0,2
D06AX09 - mupirocin	11.633	213	116.391 €	214	10,0 €	5	183.135	0,2
D06B - Kemoterapevtiki za lokalno zdravljenje	25.633	108	546.497 €	113	21,3 €	12	872.835	1,1
D06BA - Sulfonamidi	3.333	103	39.800 €	101	11,9 €	2	183.100	0,2
D06BA01 - srebrov sulfadiazinat	3.333	103	39.800 €	101	11,9 €	2	183.100	0,2
D06BB - Protivirusna zdravila	6.717	126	299.921 €	123	44,7 €	3	151.785	0,2
D06BB03 - aciklovir	2.668	130	37.384 €	139	14,0 €	1	27.185	0,0
D06BB10 - imikimod	4.049	124	262.536 €	121	64,8 €	2	124.600	0,2
D06BX - Drugi kemoterapevtiki	15.583	103	206.776 €	105	13,3 €	7	537.950	0,7
D06BX01 - metronidazol	15.583	103	206.776 €	105	13,3 €	7	537.950	0,7
D07 - KORTIKOSTEROIDI - DERMATIKI	248.899	104	2.620.492 €	102	10,5 €	117	12.478.421	16,0
D07A - Kortikosteroidi, enokomponentna zdravila	173.045	103	1.921.022 €	101	11,1 €	81	8.377.871	10,8
D07AB - Kortikosteroidi z zmernim učinkom (skupina II)	34.487	112	435.370 €	114	12,6 €	16	1.488.280	1,9
D07AB10 - alklometazon	34.487	112	435.370 €	114	12,6 €	16	1.488.280	1,9
D07AC - Kortikosteroidi z močnim učinkom (skupina III)	138.558	101	1.485.652 €	98	10,7 €	65	6.889.591	8,9
D07AC01 - betametazon	42.508	103	264.232 €	106	6,2 €	20	381.241	0,5
D07AC13 - mometazon	68.497	108	952.599 €	100	13,9 €	32	4.940.950	6,3
D07AC14 - metilprednizolonaceponat	27.553	83	268.821 €	84	9,8 €	13	1.567.400	2,0
D07C - Kortikosteroidi v kombinaciji z antibiotiki	42.786	111	409.671 €	112	9,6 €	20	800.430	1,0
D07CC - Kortikosteroidi z močnim učinkom v kombinaciji z antibiotiki	42.786	111	409.671 €	112	9,6 €	20	800.430	1,0
D07CC01 - betametazon in antibiotiki	42.786	111	409.671 €	112	9,6 €	20	800.430	1,0
D07X - Kortikosteroidi, druge kombinacije	33.068	101	289.799 €	101	8,8 €	16	3.300.120	4,2
D07XC - Kortikosteroidi z močnim učinkom, druge kombinacije	33.068	101	289.799 €	101	8,8 €	16	3.300.120	4,2
D07XC01 - betametazon	33.068	101	289.799 €	101	8,8 €	16	3.300.120	4,2
D08 - ANTISEPTIKI IN DEZINFICIENSI	107	74	714 €	86	6,7 €	0	0	0,0
D08A - Antiseptiki in dezinficiens	107	74	714 €	86	6,7 €	0	0	0,0
D08AG - Jodova zdravila	33	58	162 €	75	4,9 €	0	0	0,0
D08AG02 - povidon-jod	33	58	162 €	75	4,9 €	0	0	0,0

D08AJ - Spojine s kvaterno amonijevo skupino	67	92	522 €	96	7,8 €	0	0	0,0
D08AJ57 - oktenidin, kombinacije	67	92	522 €	96	7,8 €	0	0	0,0
D08AX - Drugi antiseptiki in dezinficiens	7	47	29 €	43	4,2 €	0	0	0,0
D08AX01 - vodikov peroksid	7	47	29 €	43	4,2 €	0	0	0,0
D09 - ZDRAVILNE OBVEZE	1.471	118	12.064 €	131	8,2 €	1	61.675	0,1
D09A - Zdravilne obveze	1.471	118	12.064 €	131	8,2 €	1	61.675	0,1
D09AB - Cinkovi povoji	1.471	118	12.064 €	131	8,2 €	1	61.675	0,1
D10 - ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE AKEN	60.796	106	1.159.352 €	113	19,1 €	29	2.462.240	3,2
D10A - Zdravila za lokalno zdravljenje aken	48.847	100	947.769 €	108	19,4 €	23	2.166.130	2,8
D10AD - Retinoidi za lokalno zdravljenje aken	12.385	167	188.415 €	200	15,2 €	6	493.110	0,6
D10AD03 - adapalen	7.427	119	79.674 €	118	10,7 €	3	303.660	0,4
D10AD53 - adapalen, kombinacije	4.958	408	108.740 €	409	21,9 €	2	189.450	0,2
D10AF - Protimikrobne učinkovine za zdravljenje aken	33.337	103	719.648 €	108	21,6 €	16	1.540.980	2,0
D10AF01 - klindamicin	23.312	105	441.154 €	115	18,9 €	11	1.139.130	1,5
D10AF02 - eritromicin	787	142	25.436 €	141	32,3 €	0	44.700	0,1
D10AF51 - klindamicin, kombinacije	9.238	95	253.058 €	96	27,4 €	4	357.150	0,5
D10AX - Druga zdravila za lokalno zdravljenje aken	3.125	35	39.706 €	34	12,7 €	1	132.040	0,2
D10AX03 - azelainska kislina	3.102	35	39.255 €	34	12,7 €	1	130.890	0,2
D10B - Zdravila za sistemsko zdravljenje aken	11.949	141	211.583 €	139	17,7 €	6	296.110	0,4
D10BA - Retinoidi za zdravljenje aken	11.949	141	211.583 €	139	17,7 €	6	296.110	0,4
D10BA01 - izotretinoin	11.949	141	211.583 €	139	17,7 €	6	296.110	0,4
D11 - DRUGA ZDRAVILA ZA BOLEZNI KOŽE IN PODKOŽNEGA TKIVA	39.634	111	6.183.327 €	132	156,0 €	19	1.410.968	1,8
D11A - Druga zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva	39.634	111	6.183.327 €	132	156,0 €	19	1.410.968	1,8
D11AH - Učinkovine za zdravljenje dermatitisa, razen kortikosteroidov	36.607	111	5.962.003 €	133	162,9 €	17	1.291.627	1,7
D11AH01 - takrolimus	6.098	79	170.378 €	73	27,9 €	3	228.600	0,3
D11AH02 - pimekrolimus	24.523	117	978.287 €	118	39,9 €	12	888.300	1,1
D11AH04 - alitretinoin	228	80	78.162 €	77	342,8 €	0	8.910	0,0
D11AH05 - dupilumab	5.679	141	4.684.719 €	142	824,9 €	3	162.710	0,2
D11AH08 - abrocitinib	75	833	47.126 €	855	628,3 €	0	2.707	0,0
D11AH09 - ruksolitinib	4		3.331 €		832,7 €	0	400	0,0
D11AX - Druga dermatološka zdravila	2.911	107	220.446 €	108	75,7 €	1	118.844	0,2
D11AX01 - minoksidil	169	74	9.314 €	77	55,1 €	0	6.690	0,0
D11AX10 - finasterid	2.561	107	199.193 €	108	77,8 €	1	98.224	0,1

D01 Antimikotiki za zdravljenje dermatoloških bolezni

Predpisanih je bilo 192.983 receptov (indeks 104) v vrednosti skoraj 2,1 milijona EUR (indeks 104). Recepti s predpisanimi antimikotiki za zdravljenje dermatoloških bolezni (D01) so predstavljali skoraj 27,6 % delež receptov in 14,3 % delež stroškov za zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva in so druga največja podskupina.

Največ je bilo predpisanih **antimikotikov za lokalno zdravljenje (D01A)**, 181.292 receptov (indeks 105), v vrednosti 1,8 milijona EUR (indeks 119). Veliko antimikotikov za lokalno zdravljenje ima režim izdaje brez recepta, zato je poraba višja od predstavljene.

V tej skupini so bili večinoma predpisani **derivati imidazola in triazola (D01AC)**, predpisano je bilo 130.338 receptov (indeks 104). Za zdravila s klotrimazolom (D01AC01) je bilo predpisanih 85.191 receptov ter za imidazol/triazol v kombinaciji s kortikosteroidi (D01AC20) 23.612 receptov.

Predpisanih je bilo tudi 50.954 receptov (indeks 105) za **druge antimikotike za lokalno zdravljenje (D01AE)**, od tega je bil v največjem deležu predpisan terbinafin (D01AE15) na 50.775 receptih (indeks 106) v vrednosti 665,8 tisoč EUR.

D02 Zdravila za mehčanje in varovanje kože

Predpisanih je bilo 17.625 receptov (indeks 100) za **zdravila za mehčanje in varovanje kože (D02A)**, večinoma so bila to **zdravila s sečnino (D02AE)**, vsa sečnina (D02AE01).

D03 Zdravila za oskrbo ran in razjed

Za oskrbo ran in razjed je bilo predpisanih 6.452 receptov (indeks 124), vsa za **zdravila za oskrbo brazgotin (D03A)**.

D05 Antipsoriatiki

Tudi antipsoriatiki so po številu receptov manjša skupina znotraj skupine D. V letu 2024 je bilo zanje predpisanih 23.342 receptov (indeks 97) v vrednosti 879.895 EUR (indeks 92). Predpisanih je bilo 2.131.183 DDD oz. 2,7 DID antipsoriatikov.

Večinoma so zdravila iz skupine **antipsoriatikov za lokalno zdravljenje (D05A)**, večinoma iz podskupine **drugih antipsoriatikov za lokalno zdravljenje (D05AX)**. Največ so predpisovali zdravila, ki vsebujejo kombinacije s kalcipotriolom (D05AX52), in sicer na 17.186 receptih (indeks 102) v vrednosti skoraj 658,2 tisoč EUR (indeks 97) ter kalcipotriol (D05AX02) s 5.079 recepti (indeks 86) v vrednosti 149,4 tisoč EUR (indeks 76).

V podskupini **antipsoriatiki za sistemsko zdravljenje (D05B)** so bila vsa zdravila iz podskupine **retinoidi za zdravljenje psoriaze (D05BB)**, vsa acitretin (D05BB02) na 1.077 receptih (indeks 87) v vrednosti skoraj 72,3 tisoč EUR (indeks 95).

D06 Antibiotiki in kemoterapevtiki za uporabo v dermatologiji

Predpisanih je bilo 107.826 receptov (indeks 107) za antibiotike in kemoterapevtike v dermatologiji (D06), v vrednosti skoraj 1,4 milijona EUR (indeks 109).

Največ je bilo predpisanih **antibiotikov za lokalno zdravljenje (D06A)**, 82.193 receptov (indeks 107) v vrednosti 842,3 tisoč EUR (indeks 107), vsa v podskupini **drugi antibiotiki za lokalno zdravljenje (D06AX)**. Za fusidno kislino (D06AX01) je bilo predpisanih 57.774 receptov (indeks 101), za gentamicin (D06AX07) 9.956 receptov (indeks 83) ter za mupirocin (D06AX09) 11.633 receptov (indeks 213).

Predpisanih je bilo tudi 25.633 receptov (indeks 108) v vrednosti skoraj 546,5 tisoč EUR (indeks 113) za **kemoterapevtike za lokalno zdravljenje (D06B)**, 872.835 DDD oz. 1,1 DID. Največ, 15.583 receptov (indeks 103), je bilo predpisanih za zdravila z metronidazolom (D06BX01), sledita mu s 4.049 recepti imikimod (D06BB10) in s 3.333 recepti srebrov sulfadiazinat (D06BA01).

D07 Kortikosteroidi – dermatiki

Kortikosteroidi so največja podskupina v skupini zdravil za bolezni kože in podkožnega tkiva, za katero se predpiše skoraj 35,6 % receptov, skupina zavzema tudi največji delež stroškov (skoraj 17,9 %). Predpisanih je bilo 248.899 receptov (indeks 104) v vrednosti 2,6 milijona EUR (indeks 102), to je 12.478.421 DDD oz. 16,0 DID kortikosteroidov-dermatikov. Povprečna vrednost na en recept je znašala 10,5 EUR.

Največ se predpisujejo **kortikosteridi, enokomponentna zdravila (D07A)**, predpisanih je bilo 173.045 receptov (indeks 103) v vrednosti 1,9 milijona EUR (indeks 101).

Med njimi so največji delež zavzemali **kortikosteroidi z močnim učinkom (skupina III) (D07AC)**, predpisanih je bilo 138.558 receptov (indeks 101) v vrednosti skoraj 1,5 milijona EUR (indeks 98). Iz te podskupine so se še naprej najpogosteje predpisovala zdravila z mometazonom (D07AC13) z 68.497 recepti (indeks 108), betametazonom (D07AC01) na 42.508 receptih in metilprednizolonaceponatom (D07AC14) s 27.553 recepti (indeks 83).

Sledili so **kortikosteroidi z zmernim učinkom (skupina II) (D07AB)**, predpisanih je bilo 34.487 receptov (indeks 112), od tega vse zdravila z alklometazonom (D07AB10).

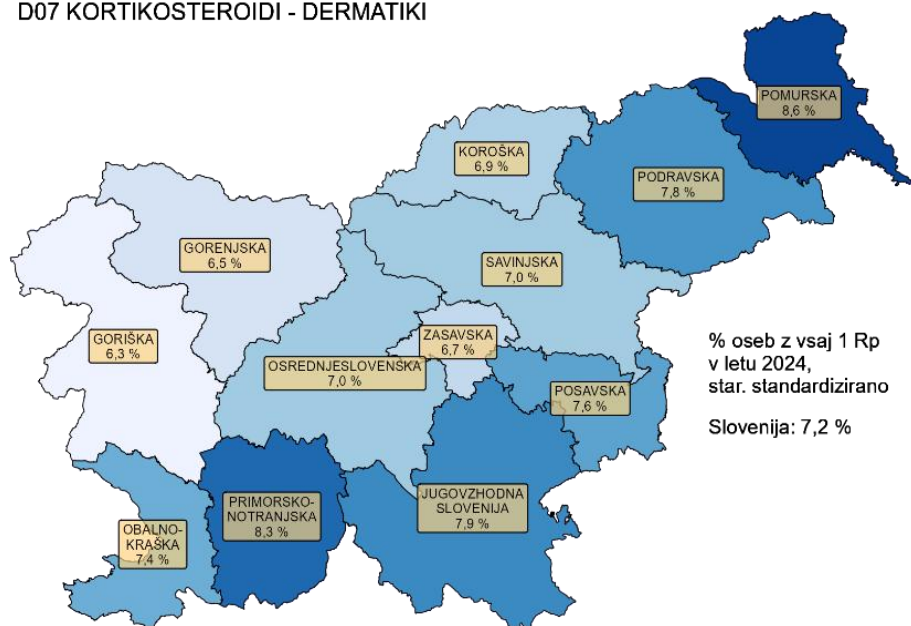
Pogosto so predpisani tudi **kortikosteroidi v kombinaciji z antibiotiki (D07C)**. Predpisanih je bilo 42.786 receptov (indeks 111), vsa iz podskupine **kortikosteroidi z močnim učinkom v kombinaciji z antibiotiki (D07CC)**, vsa za kombinacijo betametazona in antibiotikov (D07CC01).

V skupini **kortikosteroidi, druge kombinacije (D07X)** so bili vsi recepti, to je 33.068 receptov (indeks 101), predpisani za zdravila iz podskupine **kortikosteroidi z močnim učinkom, druge kombinacije (D07XC)**, vsi za betametazon (D07XC01).

Povprečno so kortikosteroide-dermatike (D07) predpisali 7,2 % prebivalcem Slovenije, leto prej 7,0 %. Po trendu zmanjševanja predpisovanja je že tretje leto zapored zaznan rahel porast.

Tokrat so največ kortikosteroidov – dermatikov (D07) predpisali v pomurski regiji (8,6 %), sledijo primorsko-notranjska regija (8,3 %), regija jugovzhodne Slovenije (7,9 %) in podravska regija (7,8 %), najmanj pa v goriški regiji (6,3 %) (Slika 34).

D07 KORTIKOSTEROIDI - DERMATIKI

SLIKA 34: ODSOTOK OSEB, KI SO JIM BILI PREDPISANI KORTIKOSTEROIDI - DERMATIKI (D07) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2024

D10 Zdravila za zdravljenje aken

Predpisanih je bilo 60.796 receptov (indeks 106) v vrednosti skoraj 1,2 milijona EUR (indeks 113). Skupno je bilo predpisanih 2.462.240 DDD oz. 3,2 DID zdravil za zdravljenje aken.

Največ je bilo izdanih receptov za **zdravila za lokalno zdravljenje aken (D10A)**, in sicer 48.847 receptov (indeks 100), največji delež so imele **protimikrobne učinkovine za zdravljenje aken (D10AF)**, predpisanih je bilo 33.337 receptov. Najpogosteje predpisana učinkovina za lokalno zdravljenje aken pri odraslih in

mladostnikih, ki so starejši od 12 let, ostaja sam klindamicin (D10AF01) s 23.312 recepti (indeks 105). Klindamicin, kombinacije (D10AF51) je bil predpisan na 9.238 receptih (indeks 95). Predpisanih je bilo 11.949 receptov za **zdravila za sistemsko zdravljenje aken (D10B)** (indeks 141). Vsa so zdravila z izotretinoinom (D10BA01) iz podskupine **retinoidov za zdravljenje aken (D10BA)**. Gre za teratogeno učinkovino, zato velja posebna pozornost pri ženskah v rodni dobi (21).

D11 Druga zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva

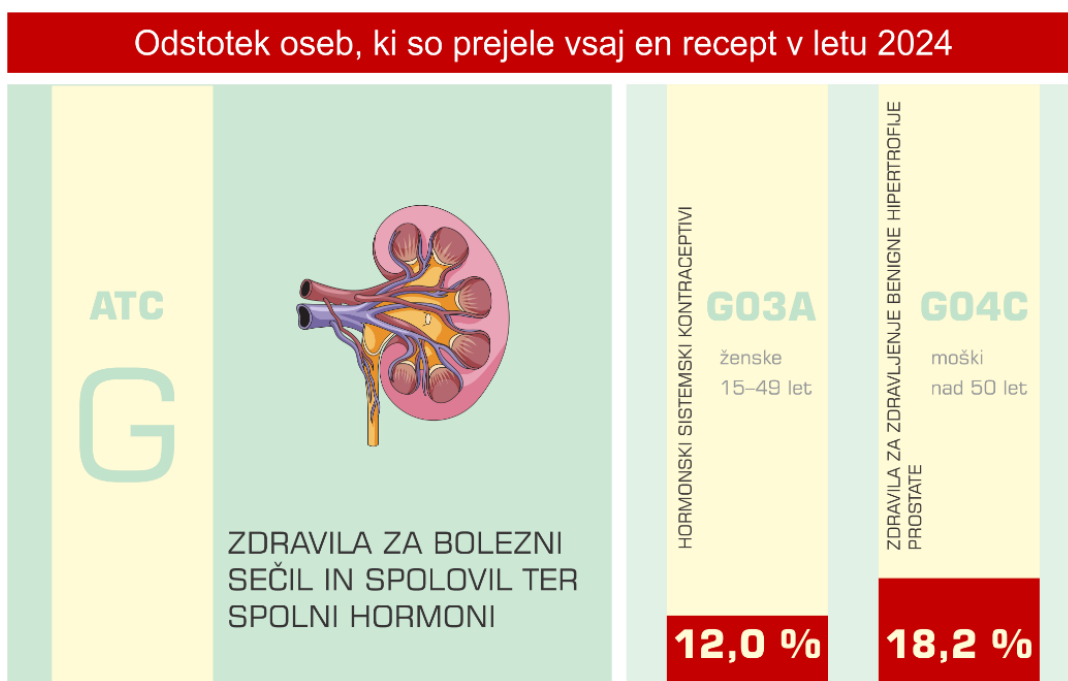
Predpisanih je bilo 39.634 receptov (indeks 111) v vrednosti skoraj 6,2 milijona EUR, porast stroškov je bil skoraj 32 %.

Vsa zdravila so bila iz podskupine **druga zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva (D11A)**, največ je bilo predpisanih **učinkovin za zdravljenje dermatitisa, razen kortikosteroidov (D11AH)**, predpisanih je bilo 36.607 receptov (indeks 111). Predpisanih je bilo 24.523 receptov (indeks 117) za pimekrolimus (D11AH02) in 6.098 receptov (indeks 79) za takrolimus (D11AH01).

4.5 Zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni (ATC skupina G)

Za zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolne hormone je bilo v letu 2024 predpisanih 871.564 receptov (indeks 102) v vrednosti skoraj 22,5 milijona EUR (indeks 105). Povprečna vrednost predpisanih zdravil na en recept je bila 25,8 EUR. Zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni so razvrščeni v štiri skupine, predpisanih je bilo 55.802.308 DDD, to je 71,7 DDD na 1.000 prebivalcev na dan.

Največ receptov je bilo predpisanih v skupini zdravil za bolezni sečil (G04), in sicer 457.537 receptov (indeks 103) v vrednosti skoraj 14,0 milijona EUR (indeks 106). Druga velika podskupina so skupina spolnih hormonov in zdravil za uravnavanje delovanja spolovil (G03), kjer je bilo predpisanih 286.779 receptov (indeks 101) v vrednosti skoraj 6,4 milijona EUR (indeks 105) (Tabela 35).

SLIKA 35: ŠTEVILO PREDPISANIH RECEPTOV, VREDNOST IZDANIH ZDRAVIL TER ŠTEVILO DDD IN DID V SKUPINI ZDRAVIL ZA BOLEZNI SEČIL IN SPOLOVIL TER SPOLNI HORMONI (G), SLOVENIJA 2024

ATC skupina	Število Rp 2024	Indeks št. Rp 24/23	Vrednost zdravil v EUR 2024	Indeks vrednosti 24/23	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2024	Število DID 2024
G - ZDRAVILA ZA BOLEZNI SEČIL IN SPOLOVIL TER SPOLNI HORMONI	871.564	102	22.494.059 €	105	25,8 €	410	55.802.308	71,7
G01 - GINEKOLOŠKA PROTIMIKROBNA ZDRAVILA IN ANTISEPTIKI	107.314	101	1.327.873 €	103	12,4 €	50	832.174	1,1
G01A - Protimikrobna zdravila in antiseptiki brez kombinacij s kortikosteroidi	107.314	101	1.327.873 €	103	12,4 €	50	832.174	1,1
G01AA - Antibiotiki	6.884	79	110.805 €	80	16,1 €	3	61.184	0,1
G01AA10 - klindamicin	6.881	79	110.761 €	80	16,1 €	3	61.184	0,1
G01AA51 - nistatin, kombinacije	3		44 €		14,8 €	0	0	0,0
G01AC - Derivati kinolina	34.164	105	360.623 €	106	10,6 €	16	116.247	0,1
G01AC05 - dekalinij	34.164	105	360.623 €	106	10,6 €	16	116.247	0,1
G01AD - Organske kisline	20.385	103	396.981 €	108	19,5 €	10	212.702	0,3
G01AD01 - mlečna kislina	20.385	103	396.981 €	108	19,5 €	10	212.702	0,3
G01AF - Derivati imidazola	45.016	102	451.278 €	103	10,0 €	21	429.343	0,6
G01AF01 - metronidazol	674	120	26.796 €	121	39,8 €	0	6.840	0,0
G01AF02 - klotrimazol	28.027	98	292.430 €	99	10,4 €	13	172.393	0,2
G01AF04 - mikonazol	16.162	111	130.532 €	111	8,1 €	8	249.018	0,3
G01AF12 - fentikonazol	153	77	1.521 €	73	9,9 €	0	1.092	0,0
G01AX - Druge protimikrobne učinkovine in antiseptiki	865	110	8.186 €	109	9,5 €	0	12.698	0,0
G01AX11 - povidon-jod	865	110	8.186 €	109	9,5 €	0	12.698	0,0
G02 - DRUGA GINEKOLOŠKA ZDRAVILA	19.934	97	809.118 €	100	40,6 €	9	1.937.541	2,5
G02B - Lokalni kontraceptivi	18.367	93	713.584 €	93	38,9 €	9	1.908.044	2,5
G02BA - Intrauterini kontraceptivi (maternični vložki)	368	99	33.733 €	99	91,7 €	0	402.960	0,5
G02BA03 - plastični maternični vložki z dodatkom progestogenov	368	99	33.733 €	99	91,7 €	0	402.960	0,5
G02BB - Intravaginalni kontraceptivi	17.999	93	679.851 €	93	37,8 €	8	1.505.084	1,9
G02BB01 - vaginalni obroček s progestogenom in estrogenom	17.999	93	679.851 €	93	37,8 €	8	1.505.084	1,9
G02C - Druga ginekološka zdravila	1.567	201	95.534 €	224	61,0 €	1	29.497	0,0
G02CB - Zaviralci prolaktina	1.547	203	95.117 €	225	61,5 €	1	28.807	0,0
G02CB01 - bromokriptin	51	44	1.774 €	71	34,8 €	0	1.865	0,0
G02CB03 - kabergolin	1.496	232	93.343 €	235	62,4 €	1	26.942	0,0
G02CX - Druga ginekološka zdravila	20	125	417 €	99	20,9 €	0	690	0,0
G02CX03 - plod navadne konopljike	2		26 €		13,0 €	0	60	0,0
G02CX04 - korenika grozdnate svetilke (cimicifuge)	18	113	391 €	93	21,7 €	0	630	0,0
G03 - SPOLNI HORMONI IN ZDRAVILA ZA URAVNAVANJE DELOVANJA SPOLOVIL	286.779	101	6.394.283 €	105	22,3 €	135	21.572.248	27,7
G03A - Hormonski sistemski kontraceptivi	172.467	97	3.537.625 €	99	20,5 €	81	14.191.745	18,2
G03AA - Progestogeni in estrogeni, enofazna zdravila	120.630	95	2.366.201 €	99	19,6 €	57	9.885.064	12,7
G03AA07 - levonorgestrel in etinilestradiol	4.130	95	50.788 €	102	12,3 €	2	320.992	0,4
G03AA10 - gestoden in etinilestradiol	21.643	89	280.658 €	90	13,0 €	10	1.772.428	2,3
G03AA12 - drospirenin in etinilestradiol	47.417	87	936.677 €	88	19,8 €	22	3.896.312	5,0
G03AA13 - norelgestromin in etinilestradiol	3.418	113	101.285 €	113	29,6 €	2	272.524	0,4
G03AA15 - klormadinon in etinilestradiol	11.279	95	200.073 €	96	17,7 €	5	929.544	1,2
G03AA16 - dienogest in etinilestradiol	22.861	106	495.741 €	103	21,7 €	11	1.881.628	2,4
G03AA18 - drospirenin in estetrol	9.882	151	300.979 €	155	30,5 €	5	811.636	1,0
G03AB - Progestogeni in estrogeni, dvo- ali trifazna zdravila	8.386	91	293.498 €	91	35,0 €	4	689.332	0,9
G03AB08 - dienogest in estradiol	8.386	91	293.498 €	91	35,0 €	4	689.332	0,9
G03AC - Progestogeni	43.435	102	877.560 €	103	20,2 €	20	3.617.328	4,6
G03AC06 - medoksiprogesteron	11	157	443 €	253	40,2 €	0	1.800	0,0
G03AC09 - dezogestrel	43.424	102	877.118 €	103	20,2 €	20	3.615.528	4,6
G03AD - Urgentni kontraceptivi	16	55	366 €	64	22,9 €	0	21	0,0
G03AD01 - levonorgestrel	13	59	295 €	72	22,7 €	0	18	0,0
G03AD02 - ulipristal	3	43	71 €	45	23,6 €	0	3	0,0
G03B - Androgeni	3.858	107	461.923 €	115	119,7 €	2	219.995	0,3

G03BA - Derivati 3-oksoandrost-4-ena	3.858	107	461.923 €	115	119,7 €	2	219.995	0,3
G03BA03 - testosteron	3.858	107	461.923 €	115	119,7 €	2	219.995	0,3
G03C - Estrogeni	41.800	112	819.238 €	124	19,6 €	20	2.604.456	3,3
G03CA - Naravni in polsintezni estrogeni, enokomponentna zdravila	39.709	113	739.166 €	126	18,6 €	19	2.437.016	3,1
G03CA03 - estradiol	34.318	103	577.133 €	110	16,8 €	16	2.097.736	2,7
G03CA04 - estriol	5.391	269	162.033 €	266	30,1 €	3	339.280	0,4
G03CX - Drugi estrogeni	2.091	109	80.072 €	109	38,3 €	1	167.440	0,2
G03CX01 - tibolon	2.091	109	80.072 €	109	38,3 €	1	167.440	0,2
G03D - Progestogeni	54.995	108	1.260.393 €	112	22,9 €	26	3.449.903	4,4
G03DA - Derivati pregnena	23.370	116	747.436 €	117	32,0 €	11	1.972.633	2,5
G03DA04 - progesteron	23.370	116	747.436 €	117	32,0 €	11	1.972.633	2,5
G03DB - Derivati pregnadiena	11.612	99	326.201 €	107	28,1 €	5	706.750	0,9
G03DB01 - didrogesteron	10.339	99	228.372 €	105	22,1 €	5	605.670	0,8
G03DB08 - dienogest	1.273	97	97.829 €	110	76,8 €	1	101.080	0,1
G03DC - Derivati estrena	20.013	104	186.757 €	105	9,3 €	9	770.520	1,0
G03DC02 - noretisteron	20.013	104	186.757 €	105	9,3 €	9	770.520	1,0
G03F - Progestogeni v kombinaciji z estrogeni	12.545	98	212.195 €	99	16,9 €	6	1.024.996	1,3
G03FA - Progestogeni in estrogeni, kombinacije	7.886	99	176.288 €	101	22,4 €	4	645.680	0,8
G03FA01 - noretisteron in estrogen	3.969	96	31.735 €	99	8,0 €	2	326.620	0,4
G03FB - Progestogeni in estrogeni, dvo- ali trifazna zdravila	4.659	97	35.907 €	90	7,7 €	2	379.316	0,5
G03FB05 - noretisteron in estrogen	4.659	106	35.907 €	111	7,7 €	2	379.316	0,5
G03G - Gonadotropni hormoni in drugi spodbujevalci ovulacije	710	89	59.185 €	106	83,4 €	0	43.081	0,1
G03GA - Gonadotropni hormoni	225	100	51.248 €	110	227,8 €	0	1.970	0,0
G03GA02 - humani menopavzni gonadotropin	19	70	6.455 €	52	339,8 €	0	842	0,0
G03GA05 - folitropin alfa	97	73	23.908 €	89	246,5 €	0	864	0,0
G03GA06 - folitropin beta	9	300	1.438 €	143	159,8 €	0	12	0,0
G03GA08 - horigonadotropin alfa	60	113	1.734 €	92	28,9 €	0	67	0,0
G03GA10 - folitropin delta	10	500	2.254 €	343	225,4 €	0	42	0,0
G03GA30 - kombinacije	30	375	15.458 €	403	515,3 €	0	143	0,0
G03GB - Sintezni spodbujevalci ovulacije	485	84	7.936 €	87	16,4 €	0	41.111	0,1
G03GB02 - klomifen	485	84	7.936 €	87	16,4 €	0	41.111	0,1
G03H - Antiandrogeni	367	21	30.701 €	63	83,7 €	0	35.580	0,0
G03HA - Antiandrogeni, enokomponentna zdravila	323	83	30.311 €	82	93,8 €	0	31.800	0,0
G03HA01 - ciproteron	323	83	30.311 €	82	93,8 €	0	31.800	0,0
G03HB - Antiandrogeni in estrogeni	44	3	389 €	3	8,9 €	0	3.780	0,0
G03HB01 - ciproteron in estrogen	44	3	389 €	3	8,9 €	0	3.780	0,0
G03X - Drugi spolni hormoni in zdravila za uravnavanje delovanja spolovil	37	65	13.023 €	59	352,0 €	0	2.492	0,0
G03XB - Modulatorji progesteronskega receptorja	37	65	13.023 €	59	352,0 €	0	2.492	0,0
G03XB02 - ulipristal	37	65	13.023 €	59	352,0 €	0	2.492	0,0
G04 - ZDRAVILA ZA BOLEZNI SEČIL	457.537	103	13.962.784 €	106	30,5 €	215	31.460.345	40,4
G04B - Zdravila za bolezni sečil	169.647	104	8.292.156 €	108	48,9 €	80	7.495.719	9,6
G04BC - Topila za konkremente	3.200	122	109.624 €	126	34,3 €	2	3.300	0,0
G04BD - Zdravila za zdravljenje povečane pogostnosti uriniranja in inkontinence	119.059	105	5.375.614 €	109	45,2 €	56	6.814.555	8,8
G04BD04 - oksibutinin	381	114	15.935 €	124	41,8 €	0	17.960	0,0
G04BD07 - tolterodin	749	132	17.747 €	137	23,7 €	0	53.088	0,1
G04BD08 - solifenacin	20.236	108	402.180 €	107	19,9 €	10	2.231.070	2,9
G04BD09 - trospij	43.706	99	653.482 €	91	15,0 €	21	175.440	0,2
G04BD10 - darifenacin	3.665	98	149.916 €	79	40,9 €	2	416.668	0,5
G04BD11 - fesoterodin	693	34	17.320 €	30	25,0 €	0	64.400	0,1
G04BD12 - mirabegron	49.629	113	4.119.034 €	116	83,0 €	23	3.855.930	5,0
G04BE - Zdravila za zdravljenje erektilne disfunkcije	47.258	101	2.804.597 €	106	59,3 €	22	677.032	0,9
G04BE01 - alprostadil	3.812	105	366.759 €	104	96,2 €	2	24.084	0,0
G04BE03 - sildenafil	27.079	97	1.393.137 €	105	51,4 €	13	428.804	0,6
G04BE08 - tadalafil	13.849	112	958.909 €	111	69,2 €	7	203.912	0,3
G04BE09 - vardenafil	679	91	26.374 €	81	38,8 €	0	5.932	0,0
G04BE10 - avanafil	1.839	91	59.419 €	91	32,3 €	1	14.300	0,0
G04BX - Drugi urologiki	130	160	2.321 €	212	17,9 €	0	832	0,0

G04BX14 - dapoksetin	22		521 €		23,7 €	0	87	0,0
G04C - Zdravila za zdravljenje benigne hipertrofije prostate	287.890	102	5.670.627 €	103	19,7 €	135	23.964.626	30,8
G04CA - Antagonisti adrenergičnih receptorjev alfa	235.240	104	4.531.762 €	105	19,3 €	111	19.573.320	25,2
G04CA02 - tamsulozin	128.345	103	2.115.937 €	105	16,5 €	60	10.560.030	13,6
G04CA03 - terazosin	6.973	79	160.449 €	81	23,0 €	3	652.890	0,8
G04CA52 - tamsulozin in dutasterid	75.413	108	1.453.752 €	109	19,3 €	35	6.356.730	8,2
G04CA53 - tamsulozin in solifenacin	24.509	103	801.624 €	101	32,7 €	12	2.003.670	2,6
G04CB - Zaviralci testosteron-5-alfa reduktaze	52.624	97	1.138.111 €	97	21,6 €	25	4.389.866	5,6
G04CB01 - finasterid	41.168	97	871.774 €	98	21,2 €	19	3.401.006	4,4
G04CB02 - dutasterid	11.456	96	266.336 €	97	23,2 €	5	988.860	1,3
G04CX - Druga zdravila za zdravljenje benigne hipertrofije prostate	26	100	755 €	83	29,0 €	0	1.440	0,0
G04CX02 - plod palmeta	26	100	755 €	83	29,0 €	0	1.440	0,0

G01 Ginekološka protimikrobna zdravila in antiseptiki

Ginekološka protimikrobna zdravila in antiseptiki (G01) so manjša skupina zdravil, predpisanih je bilo 107.314 receptov (indeks 101) v vrednosti 1,3 milijona EUR (indeks 103).

Vsa predpisana zdravila so bila iz podskupine **protimikrobnih zdravil in antiseptikov brez kombinacij s kortikosteroidi (G01A)**. Največ je bilo predpisanih **derivatov imidazola (G01AF)**, predpisanih je bilo 45.016 receptov (indeks 102), kar je 429.343 DDD oz. 0,6 DID. Prevladovala so zdravila s klotrimazolom (G01AF02) na 28.027 receptih (indeks 98) in z mikonazolom (G01AF04) na 16.162 receptih (indeks 111).

Predpisano je bilo 34.164 receptov (indeks 105) za **derivate kinolina (G01AC)**, vse za dekalinium (G01AC05). Predpisano je bilo tudi 6.884 receptov (indeks 79) z **antibiotiki (G01AA)**, večina klindamicin (G01AA10).

G02 Druga ginekološka zdravila

Predpisano je bilo 19.934 receptov (indeks 97) za druga ginekološka zdravila v vrednosti 809.118 EUR (indeks 100). Povprečna vrednost zdravil predpisanih na en recept je bila 40,6 EUR.

Najpogosteje so bili predpisani **lokalni kontraceptivi (G02B)**, in sicer 18.367 receptov (indeks 93) z vrednostjo zdravil 713.584 EUR (indeks 93). Večinoma so to **intravaginalni kontraceptivi (G02BB)** na 17.999 receptih, vse vaginalni obročki s progestogenom in estrogenom (G02BB01).

Predpisanih je bilo še 368 receptov za **intrauterine kontraceptive (maternične vložke) (G02BA)**.

G03 Spolni hormoni in zdravila za uravnavanje delovanja spolovil

Predpisanih je bilo 286.779 receptov za spolne hormone in zdravila za uravnavanje delovanja spolovil (G03) (indeks 101), ki zavzemajo 32,9 % delež števila receptov v vrednosti skoraj 6,4 milijona EUR (indeks 105).

Največji delež v številu izdanih receptov so predstavljali **hormonski sistemski kontraceptivi (G03A)**. Predpisanih je bilo 172.467 receptov (indeks 97) v vrednosti 3,5 milijona EUR (indeks 99), 14.191.745 DDD oz. 18,2 DID hormonskih sistemskih kontraceptivov (G03A).

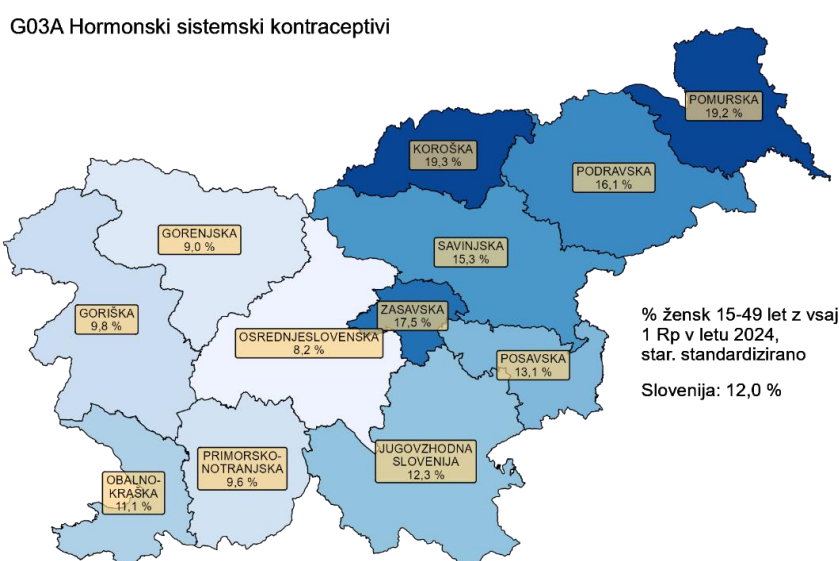
Najpogosteje predpisana so bila **enofazna zdravila, ki so vsebujejo progestogene in estrogene (G03AA)**, in sicer na 120.630 receptih (indeks 95), največ je bilo izdanih zdravil s kombinacijo drospirenona in etinilestradiola (G03AA12) s 47.417 recepti (indeks 87) v vrednosti 936.677 EUR (indeks 88). Sledila so zdravila s kombinacijo dienogesta in etinilestradiola (G03AA16) na 22.861 receptih (indeks 106) v vrednosti 495.741 EUR (indeks 103) in nadalje kombinacija gestodena in etinilestradiola (G03AA10) na 21.643 receptih (indeks 89) v vrednosti 280.658 EUR (indeks 90). Opazen je bil porast v predpisovanju kombinacije drospirenon in estetrol (G03AA18), predpisanih je bilo 9.882 receptov (indeks 151) v vrednosti 300.979 EUR (indeks 155).

Receptov z **dvo- ali tri- faznimi zdravili s progestogeni in estrogeni (G03AB)** je bilo 8.386 (indeks 91), samo s **progestogeni (G03AC)** pa 43.435 (indeks 102).

Opaziti je trend zmanjševanja jemanja hormonskih sistemskih kontraceptivov – v letu 2024 je povprečno 12,0 % žensk, starih od 15 do 49 let, v Sloveniji prejelo hormonske sistemske kontraceptive (v letu 2023 12,6 %, v letu 2022 13,3 %, leta 2021 pa 14,2 %).

Največ so hormonske sistemske kontraceptive predpisovali v koroški regiji (19,3 %), sledili sta pomurska (19,2 %) in zasavska regija (17,5 %).

Najmanj žensk je posegalo po kontraceptivih v osrednjeslovenski regiji (8,2 %) (Slika 36).

SLIKA 36: Odstotek žensk v starosti 15-49 let, ki so jim bili predpisani hormonski sistemski kontraceptivi (G03A) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024

Znotraj skupine spolni hormoni in zdravila za uravnavanje delovanja spolovil (G03) je bilo predpisanih 3.858 receptov (indeks 107) za zdravila z **androgeni (G03B)**, vse **derivati 3-oksoandrost-4-ena (G03BA)**, in sicer testosteron (G03BA03).

Predpisanih je bilo 41.800 receptov (indeks 112) za zdravila z **estrogeni (G03C)** v vrednosti 819,2 tisoč EUR (indeks 124), večina iz skupine **naravnih in plosinteznih estrogenov, enokomponentna zdravila (G03CA)**. Zdravila so vsebovala dve različni učinkovini: estradiol (G03CA03) je bil predpisan na 34.318 receptih in estriol (G03CA04) na 5.391 receptih.

Predpisanih je bilo 54.995 receptov (indeks 108) za **progestogene (G03D)** v vrednosti skoraj 1,3 milijona EUR (indeks 112). Od tega je bilo predpisanih 23.370 receptov (indeks 116) za derivate **pregnena (G03DA)**, vse za progesteron (G03DA04), in 11.612 receptov (indeks 99) za **derivate pregnadiena (G03DB)**, večinoma didrogesteron (G03DB01) (indeks 99). Predpisanih je bilo 20.013 receptov (indeks 104) za noretisteron (G03DC02) iz podskupine **derivati estrena (G03DC)**.

Predpisanih je bilo 12.545 receptov (indeks 98) za zdravila s **progestogeni v kombinaciji z estrogeni (G03F)** v vrednosti skoraj 212,2 tisoč EUR (indeks 83). Najpogosteje predpisana zdravila so iz podskupine **progestogeni in estrogeni, kombinacije (G03FA)**, največ noretisteron in estrogen (G03FA01), ki so bila predpisana na 3.969 receptih (indeks 96). V podskupini **progestogeni in estrogeni, dvo- ali trifazna zdravila (G03FB)**, je bilo predpisanih 4.659 receptov (indeks 97).

Predpisanih je bilo tudi 710 receptov (indeks 89) za **gonadotropne hormone in druge spodbujevalce ovulacije (G03G)**.

Nadaljuje se zniževanje števila receptov s predpisanimi zdravili iz skupine **antiandrogenov (G03H)**. Predpisanih je bilo 367 receptov (indeks 21), večina so bila zdravila iz podskupine **antiandrogeni, enokomponentna zdravila (G03HA)**, vsa za ciproteron (G03HA01), medtem ko je bila kombinacija ciproterona in estrogena (G03HB01) iz podskupine **antiandrogeni in estrogeni (G03HB)** predpisana na 44 receptih (indeks 3).

G04 Zdravila za bolezni sečil

Zdravila za bolezni sečil so največja skupina v skupini G, predpisanih je bilo 457.537 receptov (indeks 103) v vrednosti skoraj 14,0 milijona EUR. Povprečna vrednost recepta je v letu 2024 znašala 30,5 EUR.

Predpisanih je bilo 169.647 receptov (indeks 104) za **zdravila za bolezni sečil (G04B)** v vrednosti skoraj 8,3 milijona EUR (indeks 108).

Največ predpisanih zdravil je bilo iz podskupine **zdravil za zdravljenje povečane pogostosti uriniranja in inkontinence (G04BD)** s 119.059 recepti (indeks 105). Najbolj pogosto so predpisana zdravila z mirabegronom (G04BD12) z 49.629 recepti (indeks 113), s trospijem (G04BD09) s 43.706 recepti (indeks 99) in solifenacinom (G04BD08) z 20.236 recepti (indeks 108).

V podskupini **zdravil za zdravljenje erektilne disfunkcije (G04BE)** je bil najpogosteje predpisan sildenafil (G04BE03) na 27.079 receptih (indeks 97) in tadalafil (G04BE08) na 13.849 receptih (indeks 112).

V skupini zdravil za bolezen sečil so bila najpogosteje predpisana **zdravila za zdravljenje benigne hipertrofije prostate (G04C)**. Predpisanih je bilo 287.890 receptov (indeks 102) v vrednosti skoraj 5,7 milijona EUR (indeks 103). Predpisanih je bilo 23.964.626 DDD oz. 30,8 DID zdravil za zdravljenje benigne hipertrofije prostate.

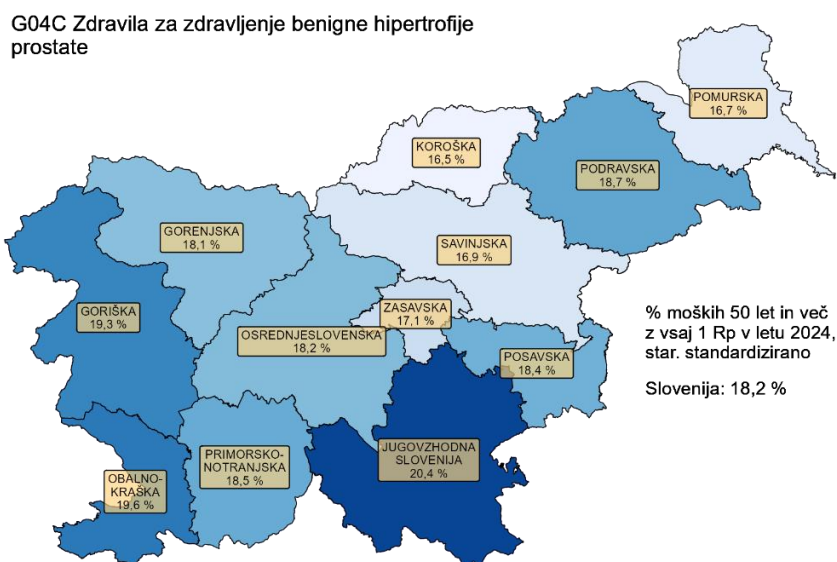
Zdravila za zdravljenje benigne hipertrofije prostate so razvrščena v tri podskupine: **antagonisti adrenergičnih receptorjev alfa (G04CA)**, predpisanih je bilo 235.240 receptov (indeks 104), **zaviralci testosteron-5-alfa reduktaze (G04CB)**, predpisanih je bilo 52.624 receptov (indeks 97), in **druga zdravila za zdravljenje benigne hipertrofije prostate (G04CX)**, predpisanih je bilo 26 receptov (indeks 100).

Antagonisti adrenergičnih receptorjev alfa (G04CA) sproščajo gladko mišičje v prostati in s tem olajšajo mokrenje. Učinek zdravljenja z zaviralci alfa je viden že po 2-4 tednih (26).

Tamsulozin (G04CA02), ki deluje kot selektivni zaviralec receptorjev alfa in se uporablja izključno za zdravljenje benigne hiperplazije prostate (26), je bil predpisan na 128.345 receptih (indeks 103). Sledila je kombinacija tamsulozina in dutasterida (G04CA52) na 75.413 receptih (indeks 108) in tamsulozina in solifenacina (G04CA53), predpisanih je bilo 24.509 receptov (indeks 103).

Zaviralci testosteron-5-alfa reduktaze (G04CB) delujejo na moške spolne hormone tako, da zavrejo pospešeno rast žleze. Rast prostate se upočasni, njen volumen se zmanjša za 20-30 %, mokrenje se izboljša (26). Najpogosteje je bil predpisan finasterid (G04CB01) na 41.168 receptih (indeks 96).

Povprečno je prejelo ta zdravila 18,2 % moških, starejših od 50 let. Največ zdravil za zdravljenje benigne hipertrofije prostate so predpisali v jugovzhodni Sloveniji (20,4 %) ter v obalno-kraški (19,6 %) in goriški regiji (19,3 %), najmanj pa v koroški regiji (16,5 %) (Slika 37).

SLIKA 37: Odstotek moških, starejših od 50 let, ki so jim bila predpisana zdravila za zdravljenje benigne hipertrofije prostate (G04C) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024

4.6 Hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje – razen spolnih hormonov in inzulinov (ATC skupina H)

Za hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje – razen spolnih hormonov in inzulinov, ki so razvrščena v pet skupin, je bilo v letu 2024 predpisanih 581.165 receptov (indeks 105) v vrednosti skoraj 14,2 milijona EUR (indeks 112). Povprečna vrednost na en recept z zdravili iz skupine H je znašala 24,4 EUR. Predpisanih je bilo 24.416.709 DDD, to je 31,4 DDD na 1.000 prebivalcev na dan.

Največji delež (82,2 %) števila receptov skupine H je pripadal zdravilom za bolezni ščitnice (H03), zanje je bilo porabljenih 26,5 % vseh sredstev, namenjenih za to skupino (Tabela 30).

TABELA 30: ŠTEVILO PREDPISANIH RECEPTOV, VREDNOST IZDANIH ZDRAVIL TER ŠTEVILO DDD IN DID V SKUPINI HORMONSKIH ZDRAVIL ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE – RAZEN SPOLNIH HORMONOV IN INZULINOV (H), SLOVENIJA 2024

ATC skupina	Število Rp 2024	Indeks št. Rp 24/23	Vrednost zdravil v EUR 2024	Indeks vrednosti 24/23	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2024	Število DID 2024
H - HORMONSKA ZDRAVILA ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE – RAZEN SPOLNIH HORMONOV IN INZULINOV	581.165	105	14.190.964 €	112	24,4 €	273	24.416.709	31,4
H01 - HIPOFIZNI IN HIPOTALAMIČNI HORMONI TER SORODNE UČINKOVINE	16.144	119	6.705.647 €	120	415,4 €	8	706.762	0,9
H01A - Hormoni prednjega režnja hipofize in sorodne učinkovine	5.071	109	4.266.240 €	121	841,3 €	2	218.018	0,3
H01AC - Somatropin in njegovi agonisti	4.912	109	3.698.758 €	125	753,0 €	2	207.428	0,3
H01AC01 - somatropin	3.524	88	2.250.902 €	93	638,7 €	2	158.592	0,2
H01AC07 - somapacitan	656	271	834.218 €	312	1271,7 €	0	39.113	0,1
H01AC08 - somatogron	732	264	613.637 €	232	838,3 €	0	9.723	0,0
H01AX - Drugi hormoni prednjega režnja hipofize in sorodne učinkovine	159	114	567.483 €	100	3569,1 €	0	10.590	0,0
H01AX01 - pegvisomant	159	114	567.483 €	100	3569,1 €	0	10.590	0,0
H01B - Hormoni zadnjega režnja hipofize	7.170	112	535.346 €	106	74,7 €	3	241.921	0,3
H01BA - Vazopresin in sorodne učinkovine	5.457	103	514.043 €	105	94,2 €	3	215.268	0,3
H01BA02 - dezmopresin	5.457	103	514.043 €	105	94,2 €	3	215.268	0,3
H01BB - Oksitocin in analogi	1.713	152	21.303 €	149	12,4 €	1	26.653	0,0
H01BB02 - oksitocin	1.713	152	21.303 €	149	12,4 €	1	26.653	0,0
H01C - Hipotalamični hormoni	3.903	158	1.904.060 €	120	487,8 €	2	246.824	0,3
H01CB - Somatostatini in analogi	1.238	116	1.350.399 €	104	1090,8 €	1	50.156	0,1
H01CB02 - oktreotid	31	258	13.931 €	312	449,4 €	0	1.536	0,0
H01CB03 - lanreotid	1.207	114	1.336.468 €	103	1107,3 €	1	48.620	0,1
H01CC - Antagonisti gonadotropin sproščajočih hormonov	2.665	190	553.661 €	199	207,8 €	1	196.668	0,3
H01CC01 - ganireliks	55	250	3.694 €	276	67,2 €	0	161	0,0
H01CC02 - cetroreliks	52	56	6.285 €	59	120,9 €	0	143	0,0
H01CC54 - relugolijs, estradiol in noretisteron	2.558	199	543.682 €	204	212,5 €	1	196.364	0,3
H02 - KORTIKOSTEROIDI ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE	79.338	107	2.232.958 €	116	28,1 €	37	5.567.347	7,2
H02A - Kortikosteroidi za sistemsko zdravljenje, enokomponentna zdravila	79.298	107	2.073.038 €	111	26,1 €	37	5.566.495	7,2
H02AA - Mineralokortikoidi	579	3217	28.095 €	5670	48,5 €	0	68.880	0,1
H02AA02 - fludrokortizon	579	3217	28.095 €	5670	48,5 €	0	68.880	0,1
H02AB - Glukokortikoidi	78.719	106	2.044.943 €	109	26,0 €	37	5.497.615	7,1
H02AB01 - betametazon	9	13	330 €	10	36,7 €	0	327	0,0

H02AB02 - deksametazon	8.315	106	328.761 €	102	39,5 €	4	1.243.053	1,6
H02AB04 - metilprednizolon	48.439	103	518.435 €	102	10,7 €	23	3.401.824	4,4
H02AB06 - prednizolon	44	107	1.968 €	163	44,7 €	0	7.270	0,0
H02AB08 - triamcinolon	17	63	1.052 €	109	61,9 €	0	1.813	0,0
H02AB09 - hidrokortizon	21.895	114	1.194.397 €	115	54,6 €	10	843.328	1,1
H02C - Zaviralci adrenergičnega sistema	40	222	159.920 €	330	3998,0 €	0	852	0,0
H02CA - Antikortikosteroidi	40	222	159.920 €	330	3998,0 €	0	852	0,0
H02CA02 - osilodrostat	40	222	159.920 €	330	3998,0 €	0	852	0,0
H03 - ZDRAVILA ZA BOLEZNI ŠČITNICE	477.597	105	3.762.131 €	107	7,9 €	225	17.869.658	23,0
H03A - Zdravila za zdravljenje hipotiroze	469.793	105	3.609.524 €	107	7,7 €	221	17.306.258	22,2
H03AA - Ščitnični hormoni	469.793	105	3.609.524 €	107	7,7 €	221	17.306.258	22,2
H03AA01 - natrijev levotiroksinat	469.793	105	3.609.524 €	107	7,7 €	221	17.306.258	22,2
H03B - Zdravila za zdravljenje hipertiroze (tirostatiki)	7.804	107	152.607 €	120	19,6 €	4	563.400	0,7
H03BA - Tiouracili	1.010	116	40.897 €	125	40,5 €	0	41.460	0,1
H03BA02 - propiltiouracil	1.010	116	40.897 €	125	40,5 €	0	41.460	0,1
H03BB - Derivati imidazola z žveplom	6.790	106	111.576 €	119	16,4 €	3	521.940	0,7
H03BB02 - tiamazol	6.790	106	111.576 €	119	16,4 €	3	521.940	0,7
H03BC - Perklorati	4	100	134 €	105	33,4 €	0	0	0,0
H04 - HORMONI TREBUŠNE SLINAVKE	2.511	98	180.381 €	96	71,8 €	1	3.404	0,0
H04A - Glikogenolizni hormoni	2.511	98	180.381 €	96	71,8 €	1	3.404	0,0
H04AA - Glikogenolizni hormoni	2.511	98	180.381 €	96	71,8 €	1	3.404	0,0
H04AA01 - glukagon	2.511	98	180.381 €	96	71,8 €	1	3.404	0,0
H05 - ZDRAVILA ZA URAVNAVANJE HOMEOSTAZE KALCIJA	5.575	94	1.309.847 €	88	235,0 €	3	269.538	0,3
H05A - Obščitnični hormoni in analogi	1.654	130	557.645 €	118	337,1 €	1	121.530	0,2
H05AA - Obščitnični hormoni in analogi	1.654	130	557.645 €	118	337,1 €	1	121.530	0,2
H05AA02 - teriparatid	1.654	130	557.645 €	118	337,1 €	1	121.530	0,2
H05B - Paratiroideo zavirajoče učinkovine	3.921	84	752.202 €	74	191,8 €	2	148.008	0,2
H05BX - Druge paratiroideo zavirajoče učinkovine	3.921	84	752.202 €	74	191,8 €	2	148.008	0,2
H05BX01 - cinakalcet	2.673	80	430.062 €	66	160,9 €	1	105.602	0,1
H05BX02 - parikalcitol	1.248	97	322.141 €	90	258,1 €	1	42.406	0,1

H01 Hipofizni in hipotalamični hormoni ter sorodne učinkovine

Največji vrednostni delež (47,3 %) je, kljub nizkemu številu predpisanih receptov, pripadal zdravilom iz podskupine hipofizni in hipotalamični hormoni ter sorodne učinkovine (H01). Zdravila iz te podskupine izdana na en recept so bila v povprečju vredna 415,4 EUR.

Predpisanih je bilo 16.144 receptov (indeks 119) za hipofizne in hipotalamične hormone ter sorodne učinkovine v vrednosti 6,7 milijona EUR (indeks 120). V letu 2024 je bilo predpisanih 706.762 DDD oz. 0,9 DID hipofiznih in hipotalamičnih hormonov ter sorodnih učinkovin (H01).

Predvsem se predpisujejo **hormoni zadnjega režnja hipofize (H01B)**, predpisanih je bilo 7.170 receptov (indeks 112), v vrednosti 535,3 tisoč EUR (indeks 106), največ za podskupino **vazopresin in sorodne učinkovine (H01BA)**, vsa dezmopresin (H01BA02) na 5.457 receptih (indeks 103).

Nekoliko manj je bilo predpisanih **hormonov prednjega režnja hipofize in sorodnih učinkovin (H01A)**, in sicer 5.071 receptov (indeks 109) v vrednosti skoraj 4,3 milijona EUR (indeks 121). Največ so predpisovali somatropin (H01AC01) s 3.524 recepti iz podskupine **somatropin in njegovi agonisti (H01AC)**.

Predpisano je bilo tudi 3.903 receptov (indeks 158) za **hipotalamične hormone (H01C)**.

H02 Kortikosteroidi za sistemsko zdravljenje

Predpisanih je bilo 79.338 receptov (indeks 107) za kortikosteroide za sistemsko zdravljenje (H02) v vrednosti 2,2 milijona EUR (indeks 116).

Skoraj vso porabo zdravil iz te podskupine predstavljajo **kortikosteroidi za sistemsko zdravljenje, enokomponentna zdravila (H02A)** in manjši delež **zaviralci adrenergičnega sistema (H02C)**.

Za zdravila z **mineralokortikoidi (H02AA)** je bilo predpisanih 579 receptov (indeks 3217).

Vsi ostali recepti so bili predpisani za **glukokortikoide (H02AB)**, predpisanih pa je bilo 78.719 receptov (indeks 106) v vrednosti 2,0 milijona EUR (indeks 109), kar je 5.497.615 DDD oz. 7,1 DID glukokortikoidov (H02AB). Povprečna vrednost enega recepta s predpisanimi zdravili iz podskupine H02AB je bila 26,0 EUR. Najpogosteje se je predpisoval metilprednizolon (H02AB04) na 48.439 receptih (indeks 103) v vrednosti 518,4 tisoč EUR (indeks 102). Sledi mu hidrokortizon (H02AB09) z 21.895 recepti (indeks 114) v vrednosti skoraj 1,2 milijona EUR (indeks 115).

H03 Zdravila za bolezni ščitnice

Zdravila za bolezni ščitnice so najpogosteje predpisana podskupina v skupini hormonskih zdravil za sistemsko zdravljenje, predpisanih je bilo 477.597 receptov (indeks 105) v vrednosti skoraj 3,8 milijona EUR (indeks 107).

Od zdravil za bolezni ščitnice je največji delež števila receptov in stroškov pripadal **zdravilom za zdravljenje hipotiroze (H03A)**, kar kaže, da je hipotiroza pogostejša težava kot hipertiroza.

Vsa predpisana zdravila so spadala v podskupino **ščitničnih hormonov (H03AA)**, predpisanih je bilo 469.793 receptov (indeks 105) v vrednosti 3,6 milijona EUR (indeks 107). Gre za zdravila na osnovi natrijevega levotiroksinata (H03AA01), ki je predstavljal vsa predpisana zdravila v tej podskupini. Predpisanega je bilo 17.306.258 DDD oz. 22,2 DID natrijevega levotiroksinata.

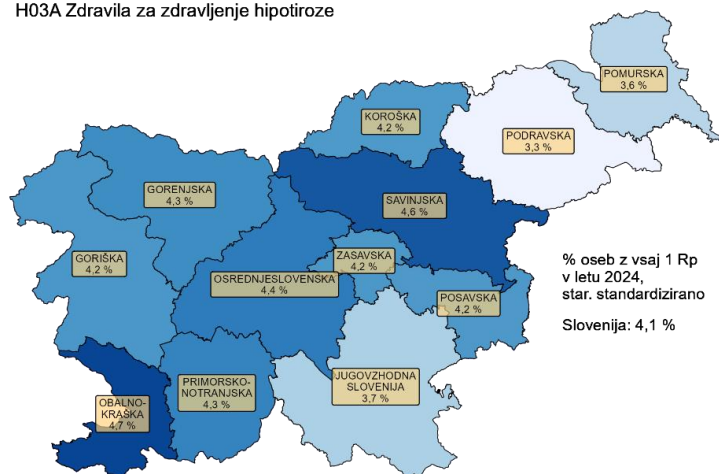
Za **zdravila za zdravljenje hipertiroze (tirostatiki) (H03B)** je bilo predpisanih 7.804 receptov (indeks 107). Večina so bili recepti za tiamazol (H03BB02) iz podskupine **derivati imidazola z žveplom (H03BB)**, predpisanih je bilo 6.790 receptov.

Povprečno so zdravila za zdravljenje hipotiroze predpisali 4,1 % prebivalcem, zaznana je rahla rast predpisovanja (leto 2023 4,0 %, leti 2022 in 2021 3,9 %, leta 2020 pa 3,8 %).

Največ so zdravila za zdravljenje hipotiroze predpisovali v obalno-kraški regiji (4,7 %), sledi savinjska regija (4,6 %) in osrednjeslovenska regija (4,4 %).

Najmanj so jih predpisali v podravski regiji (3,3 %), pomurski regiji (3,6 %) in v jugovzhodni Sloveniji (3,7 %) (Slika 38).

H03A Zdravila za zdravljenje hipotiroze

SLIKA 38: Odstotek oseb, ki so jim bila predpisana zdravila za zdravljenje hipotiroze (H03A) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024

H04 Hormoni trebušne slinavke

Predpisanih je bilo le 2.511 receptov (indeks 98) za hormone trebušne slinavke v vrednosti skoraj 180,4 tisoč EUR (indeks 96). Vsi hormoni trebušne slinavke so bili v skupini **glikogenoliznih hormonov (H04A)**, edini predstavnik iz te skupine na slovenskem tržišču je glukagon (H04AA01). Predpisanega je bilo 3.404 DDD glukagona.

H05 Zdravila za uravnavanje homeostaze kalcija

So ena manjših skupin, predpisanih je bilo le 5.575 receptov (indeks 94), v vrednosti 1,3 milijona EUR (indeks 88). Povprečna vrednost enega recepta je bila 235,0 EUR.

Predpisovala so se predvsem zdravila s **paratiroideo zavirajočimi učinkovinami (H05B)**, predpisanih je bilo 3.921 receptov (indeks 84). Zdravila so vsebovala cinakalcet (H05BX01) na 2.673 receptih (indeks 80) ter parikalcitol (H05BX02) na 1.248 receptih (indeks 97).

V skupini **obščitničnih hormonov in analogov (H05A)** je bilo predpisanih 1.654 receptov (indeks 130), edini predstavnik je bil teriparatid (H05AA02).

4.7 Zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij (ATC skupina J)

Za zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij, ki so razvrščena v šest skupin, je bilo v letu 2024 predpisanih 1.197.487 receptov (indeks 107) v vrednosti skoraj 30,8 milijona EUR (indeks 102). Povprečna vrednost zdravil za sistemsko zdravljenje infekcij na en recept je bil 25,7 EUR. Predpisanih je bilo 11.120.869 DDD, to je 14,3 DDD na 1.000 prebivalcev na dan (Tabela 31).

Največ, 1.128.389 receptov (indeks 108), je bilo predpisanih v skupini zdravil za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij (J01) v vrednosti skoraj 15,7 milijona EUR (indeks 109). V povprečju je 29,2 % oseb prejelo vsaj en recept za zdravila za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij (J01).

TABELA 31: ŠTEVILO PREDPISANIH RECEPTOV, VREDNOST IZDANIH ZDRAVIL TER ŠTEVILO DDD IN DID V SKUPINI ZDRAVIL ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE INFEKCIJ (J), SLOVENIJA 2024

ATC skupina	Število Rp 2024	Indeks št. Rp 24/23	Vrednost zdravil v EUR 2024	Indeks vrednosti 24/23	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2024	Število DID 2024
J - ZDRAVILA ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE INFEKCIJ	1.197.487	107	30.796.885 €	102	25,7 €	563	11.120.869	14,3
J01 - ZDRAVILA ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE BAKTERIJSKIH INFEKCIJ	1.128.389	108	15.675.528 €	109	13,9 €	531	9.929.144	12,8
J01A - Tetraciklini	16.660	114	277.275 €	132	16,6 €	8	523.673	0,7
J01AA - Tetraciklini	16.660	114	277.275 €	132	16,6 €	8	523.673	0,7
J01AA02 - doksiciklin	16.659	114	277.228 €	132	16,6 €	8	523.648	0,7
J01AA08 - minociklin	1	17	47 €	17	47,4 €	0	25	0,0
J01C - Betalaktamski antibiotiki, penicilini	634.832	104	8.507.600 €	106	13,4 €	299	5.600.273	7,2
J01CA - Širokospektralni penicilini	191.806	106	2.110.928 €	117	11,0 €	90	1.795.718	2,3
J01CA04 - amoksicilin	191.806	106	2.110.928 €	117	11,0 €	90	1.795.718	2,3
J01CE - Penicilini, občutljivi na laktamaze beta	104.376	96	1.976.144 €	94	18,9 €	49	1.135.239	1,5
J01CE02 - fenoksimetilpenicilin	1	0	18 €	0	17,7 €	0	13	0,0
J01CE08 - benzatinijev benzilpenicilinat	2	40	171 €	74	85,7 €	0	13	0,0
J01CE10 - benzatinijev fenoksimetilpenicilinat	104.373	101	1.975.955 €	98	18,9 €	49	1.135.212	1,5
J01CF - Antistafilokokni penicilini (proti laktamazam beta odporni penicilini)	18.281	116	288.628 €	148	15,8 €	9	151.235	0,2
J01CF05 - flukloksacilin	18.281	116	288.628 €	148	15,8 €	9	151.235	0,2
J01CR - Kombinacije penicilinov z zaviralci laktamaz beta	320.369	104	4.131.899 €	104	12,9 €	151	2.518.081	3,2
J01CR02 - amoksicilin in zaviralec laktamaz beta	320.369	104	4.131.899 €	104	12,9 €	151	2.518.081	3,2
J01D - Drugi betalaktamski antibiotiki	35.249	133	578.340 €	112	16,4 €	17	471.949	0,6
J01DB - Cefalosporini prve generacije	1.199	24	11.466 €	20	9,6 €	1	7.339	0,0
J01DB05 - cefadrokasil	1.199	24	11.466 €	20	9,6 €	1	7.339	0,0
J01DC - Cefalosporini druge generacije	29.818	210	405.535 €	208	13,6 €	14	420.648	0,5
J01DC02 - cefuroksim	28.705	237	384.722 €	245	13,4 €	13	415.453	0,5
J01DC04 - cefaklor	836	46	15.485 €	47	18,5 €	0	3.775	0,0
J01DC10 - cefprozil	277	112	5.328 €	115	19,2 €	0	1.420	0,0
J01DD - Cefalosporini tretje generacije	4.216	58	130.194 €	57	30,9 €	2	43.515	0,1
J01DD08 - cefiksim	4.216	58	130.194 €	57	30,9 €	2	43.515	0,1
J01DF - Monobaktami	16	94	31.146 €	84	1946,6 €	0	448	0,0
J01DF01 - aztreonam	16	94	31.146 €	84	1946,6 €	0	448	0,0
J01E - Sulfonamidi in trimetoprim	46.685	88	492.262 €	86	10,5 €	22	378.338	0,5
J01EC - Srednje dolgo delujoči sulfonamidi	10	48	1.436 €	38	143,6 €	0	1.550	0,0
J01EC02 - sulfadiazin	10	48	1.436 €	38	143,6 €	0	1.550	0,0
J01EE - Kombinacije sulfonamidov in trimetoprima ter njegovih derivatov	46.675	88	490.827 €	86	10,5 €	22	376.788	0,5
J01EE01 - sulfametoksazol in trimetoprim	46.675	88	490.827 €	86	10,5 €	22	376.788	0,5
J01F - Makrolidi, linkozamidi in streptogramini	205.618	131	2.333.417 €	133	11,3 €	97	1.666.152	2,1
J01FA - Makrolidni antibiotiki	176.842	139	1.831.132 €	146	10,4 €	83	1.469.498	1,9
J01FA03 - midekamicin	111	3	1.067 €	3	9,6 €	0	816	0,0
J01FA09 - klaritromicin	24.692	126	447.885 €	144	18,1 €	12	553.273	0,7
J01FA10 - azitromicin	152.039	147	1.382.181 €	156	9,1 €	72	915.409	1,2
J01FF - Piranozidni antibiotiki (linkozamidi)	28.776	98	502.285 €	99	17,5 €	14	196.655	0,3
J01FF01 - klindamicin	28.776	98	502.285 €	99	17,5 €	14	196.655	0,3
J01G - Aminoglikozidni antibiotiki	79	108	181.587 €	115	2298,6 €	0	4.760	0,0
J01GB - Drugi aminoglikozidni antibiotiki	79	108	181.587 €	115	2298,6 €	0	4.760	0,0
J01GB01 - tobramicin	79	108	181.587 €	115	2298,6 €	0	4.760	0,0
J01M - Kinolonske protimikrobne učinkovine	79.533	97	1.181.617 €	103	14,9 €	37	726.923	0,9
J01MA - Fluorokinoloni	79.533	97	1.181.617 €	103	14,9 €	37	726.923	0,9
J01MA02 - ciprofloksacin	58.612	97	832.829 €	101	14,2 €	28	482.910	0,6

J01MA06 - norfloksacin	5.701	84	58.061 €	85	10,2 €	3	66.980	0,1
J01MA12 - levofloksacin	6.656	98	200.536 €	113	30,1 €	3	115.936	0,1
J01MA14 - moksifloksacin	8.564	114	90.190 €	114	10,5 €	4	61.097	0,1
J01X - Druge protimikrobne učinkovine	109.733	107	2.123.429 €	108	19,4 €	52	557.076	0,7
J01XB - Polimiksini	41	105	40.000 €	111	975,6 €	0	967	0,0
J01XB01 - kolistin	41	105	40.000 €	111	975,6 €	0	967	0,0
J01XE - Derivati nitrofurana	63.616	102	1.236.204 €	103	19,4 €	30	486.431	0,6
J01XE01 - nitrofurantoin	63.616	102	1.236.204 €	103	19,4 €	30	486.431	0,6
J01XX - Druge protimikrobne učinkovine	46.076	115	847.225 €	116	18,4 €	22	69.679	0,1
J01XX01 - fosfomicin	45.294	115	628.353 €	119	13,9 €	21	61.779	0,1
J01XX08 - linezolid	782	103	218.872 €	108	279,9 €	0	7.900	0,0
J02 - ANTIMIKOTIKI ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE	21.238	97	1.424.128 €	98	67,1 €	10	187.491	0,2
J02A - Antimikotiki za sistemsko zdravljenje	21.238	97	1.424.128 €	98	67,1 €	10	187.491	0,2
J02AC - Triazol in derivati tetrazola	21.238	97	1.424.128 €	98	67,1 €	10	187.491	0,2
J02AC01 - flukonazol	15.774	98	341.239 €	96	21,6 €	7	73.740	0,1
J02AC02 - itrakonazol	4.037	92	125.735 €	91	31,1 €	2	88.396	0,1
J02AC03 - vorikonazol	222	133	93.842 €	122	422,7 €	0	4.596	0,0
J02AC04 - posakonazol	830	90	400.534 €	85	482,6 €	0	14.508	0,0
J02AC05 - izavukonazol	375	113	462.777 €	111	1234,1 €	0	6.251	0,0
J04 - UČINKOVINE ZA ZDRAVLJENJE INFEKCIJ Z MIKOBAKTERIJAMI	2.179	105	115.248 €	107	52,9 €	1	113.614	0,1
J04A - Zdravila z delovanjem na Mycobacterium tuberculosis	1.784	103	91.811 €	105	51,5 €	1	69.314	0,1
J04AB - Antibiotiki	789	113	54.956 €	104	69,7 €	0	27.878	0,0
J04AB02 - rifampicin	789	113	54.956 €	104	69,7 €	0	27.878	0,0
J04AC - Hidrazidi	346	137	15.431 €	142	44,6 €	0	11.110	0,0
J04AC01 - izoniazid	346	137	15.431 €	142	44,6 €	0	11.110	0,0
J04AK - Druga zdravila z delovanjem na Mycobacterium tuberculosis	48	300	3.119 €	640	65,0 €	0	2.058	0,0
J04AK01 - pirazinamid	5		560 €		112,1 €	0	200	0,0
J04AK02 - etambutol	43	269	2.559 €	525	59,5 €	0	1.858	0,0
J04AM - Kombinacije zdravil z delovanjem na Mycobacterium tuberculosis	601	79	18.305 €	78	30,5 €	0	28.268	0,0
J04AM02 - rifampicin in izoniazid	536	81	16.309 €	80	30,4 €	0	26.418	0,0
J04AM05 - rifampicin, pirazinamid in izoniazid	65	66	1.996 €	64	30,7 €	0	1.850	0,0
J04B - Zdravila z delovanjem na Mycobacterium leprae	395	111	23.437 €	113	59,3 €	0	44.300	0,1
J04BA - Zdravila z delovanjem na Mycobacterium leprae	395	111	23.437 €	113	59,3 €	0	44.300	0,1
J04BA02 - dapson	395	111	23.437 €	113	59,3 €	0	44.300	0,1
J05 - ZDRAVILA ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE VIRUSNIH INFEKCIJ	45.256	101	11.168.062 €	90	246,8 €	21	890.620	1,1
J05A - Zdravila z direktnim delovanjem na viruse	45.256	101	11.168.062 €	90	246,8 €	21	890.620	1,1
J05AB - Nukleozidi in nukleotidi (razen zaviralcev reverzne transkriptaze)	32.355	104	1.358.174 €	97	42,0 €	15	270.622	0,3
J05AB01 - aciklovir	5.706	95	150.271 €	92	26,3 €	3	15.899	0,0
J05AB11 - valaciklovir	21.922	109	547.759 €	111	25,0 €	10	203.441	0,3
J05AB14 - valganciklovir	625	81	440.913 €	85	705,5 €	0	22.463	0,0
J05AB15 - brivudin	4.102	98	219.231 €	96	53,4 €	2	28.819	0,0
J05AE - Zaviralci proteaz	1.857	52	76.660 €	1037	41,3 €	1	9.310	0,0
J05AE30 - nirmatrelvir in ritonavir	1.857	52	76.660 €	1037	41,3 €	1	9.310	0,0
J05AF - Nukleotidni in nukleozidni zaviralci reverzne transkriptaze	4.273	109	670.021 €	118	156,8 €	2	288.075	0,4
J05AF05 - lamivudin	189	80	22.088 €	86	116,9 €	0	3.915	0,0
J05AF07 - dizoproksiltenofovirat	432	104	84.865 €	114	196,4 €	0	20.250	0,0
J05AF10 - entekavir	2.990	110	349.974 €	117	117,0 €	1	237.300	0,3
J05AF13 - tenofovirafafenamid	662	119	213.094 €	128	321,9 €	0	26.610	0,0
J05AG - Zaviralci nenukleozidne reverzne transkriptaze	47	102	24.718 €	116	525,9 €	0	3.720	0,0
J05AG05 - rilpivirin	4	67	2.281 €	60	570,3 €	0	360	0,0
J05AG06 - doravirin	43	108	22.437 €	129	521,8 €	0	3.360	0,0
J05AH - Zaviralci nevraminidaz	2.568	139	34.385 €	139	13,4 €	1	12.648	0,0
J05AH02 - oseltamivir	2.568	139	34.385 €	139	13,4 €	1	12.648	0,0

J05AJ - Zaviralci integraze	220	86	248.010 €	80	1127,3 €	0	19.650	0,0
J05AJ01 - raltegravir	102	73	83.476 €	63	818,4 €	0	10.380	0,0
J05AJ03 - dolutegravir	118	101	164.535 €	92	1394,4 €	0	9.270	0,0
J05AP - Zdravila za zdravljenje infekcij z virusom hepatitisa C	318	89	2.266.998 €	63	7128,9 €	0	9.296	0,0
J05AP55 - sofosbuvir in velpatasvir	175	88	872.498 €	54	4985,7 €	0	5.180	0,0
J05AP56 - sofosbuvir, velpatasvir in voksilaprevir	2		47.276 €		23638,2 €	0	112	0,0
J05AP57 - glekaprevir in pibrentasvir	141	89	1.347.224 €	68	9554,8 €	0	4.004	0,0
J05AR - Zdravila za zdravljenje infekcij s HIV, kombinacije	3.283	103	4.639.557 €	102	1413,2 €	2	271.230	0,3
J05AR02 - lamivudin in abakavir	3	19	469 €	33	156,2 €	0	270	0,0
J05AR03 - dizoprosiltenofovirat in emtricitabin	139	89	28.913 €	85	208,0 €	0	8.670	0,0
J05AR13 - lamivudin, abakavir in dolutegravir	20	65	30.259 €	58	1513,0 €	0	1.500	0,0
J05AR14 - darunavir in kobicistat	26	90	30.664 €	87	1179,4 €	0	1.980	0,0
J05AR17 - emtricitabin in tenofovirafafenamid	56	71	54.711 €	68	977,0 €	0	4.200	0,0
J05AR19 - emtricitabin, tenofovirafafenamid in rilpivirin	282	83	329.063 €	87	1166,9 €	0	24.900	0,0
J05AR20 - emtricitabin, tenofovirafafenamid in bictegravir	1.668	111	2.643.874 €	108	1585,1 €	1	138.960	0,2
J05AR21 - dolutegravir in rilpivirin	68	115	106.451 €	109	1565,4 €	0	5.820	0,0
J05AR22 - emtricitabin, tenofovirafafenamid, darunavir in kobicistat	20	105	38.696 €	95	1934,8 €	0	1.740	0,0
J05AR24 - lamivudin, dizoprosiltenofovirat in doravirin	209	101	212.836 €	99	1018,4 €	0	16.320	0,0
J05AR25 - lamivudin in dolutegravir	792	104	1.163.621 €	100	1469,2 €	0	66.870	0,1
J05AX - Druga zdravila za sistemsko zdravljenje virusnih infekcij	335	88	1.849.538 €	95	5521,0 €	0	6.069	0,0
J05AX10 - maribavir	10		90.374 €		9037,4 €	0	91	0,0
J05AX18 - Ietermovir	325	85	1.759.164 €	91	5412,8 €	0	5.978	0,0
J06 - IMUNSKI SERUMI IN IMUNOGLOBULINI	415	113	2.413.397 €	139	5815,4 €	0	0	0,0
J06B - Imunoglobulini	415	113	2.413.397 €	139	5815,4 €	0	0	0,0
J06BA - Imunoglobulini humanega izvora	357	120	2.340.796 €	142	6556,9 €	0	0	0,0
J06BA01 - humani imunoglobulini za ekstravaskularno aplikacijo	357	120	2.340.796 €	142	6556,9 €	0	0	0,0
J06BB - Specifični imunoglobulini	58	82	72.601 €	85	1251,7 €	0	0	0,0
J06BB04 - humani imunoglobulin proti hepatitisu tipa B	58	82	72.601 €	85	1251,7 €	0	0	0,0
J07 - CEPIVA	10	83	523 €	98	52,3 €	0	0	0,0
J07B - Virusna cepiva	10	83	523 €	98	52,3 €	0	0	0,0
J07BA - Cepiva proti virusom encefalitisa	10	83	523 €	98	52,3 €	0	0	0,0
J07BA01 - cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu, s celimi virusi, inaktivirano	10	83	523 €	98	52,3 €	0	0	0,0

J01 Zdravila za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij

Predpisanih je bilo 1.128.389 receptov (indeks 108) za zdravila za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij (J01) v vrednosti skoraj 15,7 milijona EUR (indeks 109).

Na 1.000 prebivalcev je bilo predpisanih 531 receptov, skupaj 9.929.144 DDD oz. 12,8 DID teh zdravil.

Predpisanih je bilo 16.660 receptov za **tetracikline (J01A)** (indeks 114), večinoma doksiciklin (J01AA02), ki je bil predpisan na 16.659 receptih v vrednosti 277.228 EUR (indeks 132). Predpisanega je bilo 0,7 DID doksiciklina.

Najpogosteje predpisana zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij v letu 2024 so bili **betalaktamski antibiotiki, penicilini (J01C)**. Predpisanih je bilo 634.832 receptov (indeks 104), 5.600.273 DDD oz. 7,2 DID penicilinov.

Najpogosteje je bila predpisana kombinacija amoksicilin in zaviralec laktamaz beta (J01CR02), ki spada v skupino zdravil **kombinacije penicilinov z zaviralci laktamaz beta (J01CR)**. Predpisanih je bilo 320.369 receptov (indeks 104) v vrednosti 4,1 milijona EUR (indeks 104). Predpisanih je bilo 3,2 DID kombinacij amoksicilina z zaviralcem laktamaz beta, na 1.000 prebivalcev je bilo predpisanih 151 receptov.

Za amoksicilin (J01CA04), ki je edini predstavnik iz podskupine **širokospektralnih penicilinov (J01CA)**, je bilo predpisanih 191.806 receptov (indeks 106) v vrednosti 2,1 milijona EUR (indeks 117), za amoksicilin je bilo predpisanih 90 receptov na 1.000 prebivalcev.

V skupini **drugih betalaktamskih antibiotikov (J01D)** je bilo predpisanih 35.249 receptov (indeks 133), 471.949 DDD oz. 0,6 DID.

Največ receptov je bilo predpisanih za **cefalosporine druge generacije (J01DC)**, in sicer 29.818 receptov (indeks 210), od tega 28.705 receptov (indeks 237) za cefuroksim (J01DC02) v vrednosti 384.722 EUR. Na 1.000 prebivalcev je bilo predpisanih 13 receptov cefuroksima, 415.453 DDD oz. 0,5 DID.

Predpisanih je bilo tudi 1.199 receptov za **cefalosporine prve generacije (J01DB)** (indeks 24), vse za cefadroksil (J01DB05). Za **cefalosporine tretje generacije (J01DD)** je bilo predpisanih 4.216 receptov (indeks 58).

Za **sulfonamide in trimetoprim (J01E)** je bilo predpisanih 46.685 receptov (indeks 88). Predpisanih je bilo 378.338 DDD oz. 0,5 DID teh antibiotikov.

Druga največja podskupina glede na porabo so skupina **makrolidov, linkozamidov in streptograminov (J01F)**. Predpisanih je bilo 205.618 receptov (indeks 131) v vrednosti 2,3 milijona EUR (indeks 133), predpisanih pa je bilo 1.666.152 DDD oz. 2,1 DID.

Med njimi so bili najpogosteje predpisani **makrolidni antibiotiki (J01FA)**, predpisanih je bilo 176.842 receptov (indeks 139), največ zdravila z azitromicinom (J01FA10) na 152.039 receptih (indeks 147) in klaritromicinom (J01FA09) na 24.692 receptih (indeks 126). Predpisanih je bilo 111 receptov (indeks 3) za midekamicin (J01FA03).

Nekoliko je upadlo število receptov s **piranozidnimi antibiotiki (linkozamidi) (J01FF)**, katerih edini predstavnik je klindamicin (J01FF01). Predpisanih je bilo 28.776 receptov, to je 196.655 DDD oz. 0,3 DID klindamicina.

Za **kinolonske protimikrobne učinkovine (J01M)** je bilo predpisanih 79.533 receptov (indeks 97), 726.923 DDD oz. 0,9 DID. Vsi predpisani recepti so bili za **fluorokinolone (J01MA)**, in sicer za ciprofloksacin (J01MA02) na 58.612 receptih (indeks 97), moksifloksacin (J01MA14) na 8.564 receptih (indeks 114), norfloksacin (J01MA06) na 5.701 receptih (indeks 84) in levofloksacin (J01MA12) na 6.656 receptih (indeks 98).

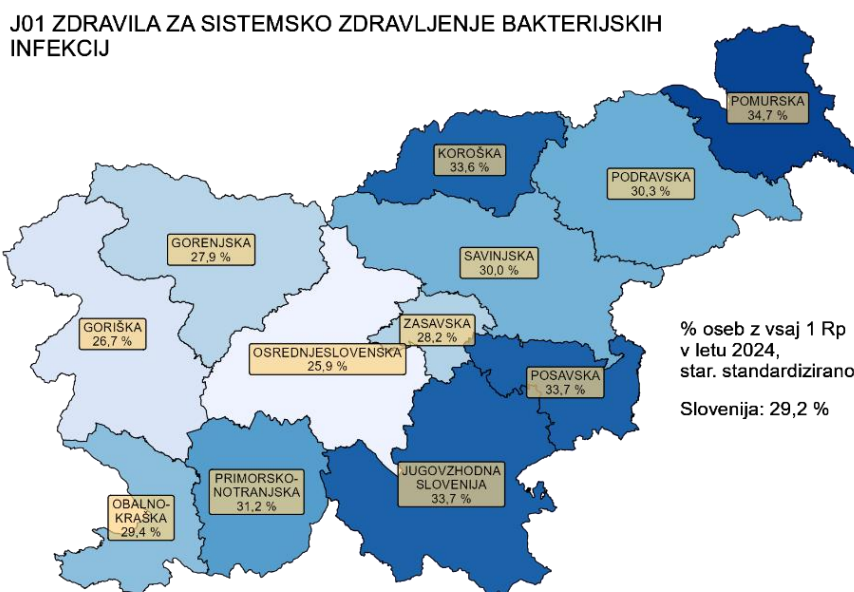
V skupini **drugih protimikrobnih učinkovin (J01X)** je opazen 6,8 % porast predpisovanja, predpisanih je bilo 109.733 receptov, največ za **derivate nitrofurana (J01XE)**. Za te je bilo predpisanih 63.616 receptov (indeks 102), vsi za nitrofurantoin (J01XE01), ki imajo zaradi manjše uporabe tudi manjšo resistenco (1 %). Narašča predpisovanje fosfomicina (J01XX01) iz skupine **drugih protimikrobnih učinkovin (J01XX)**, zanj je bilo predpisanih 45.294 receptov (indeks 115).

Predpisovanje antibiotikov mora biti v skladu s Strategijo obvladovanja odpornosti mikrobov, trendi porabe antibiotikov so tudi podrobno predstavljeni (27, 28).

V letu 2024 je 29,2 % oseb prejelo vsaj en recept za zdravila iz skupine zdravil za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij (J01) (leta 2023 27,2 %, leta 2022 25,2 %, leta 2021 pa 20,5 %).

Največ so zdravila za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij predpisovali v pomurski regiji (34,7 %) sledita posavska regija (33,7 %) in koroška regija (33,6 %).

Najmanj so jih predpisovali v osrednjeslovenski regiji (25,9 %) in goriški regiji (26,7 %) (Slika 39).

SLIKA 39: Odstotek oseb, ko so jim bila predpisana zdravila za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij (J01) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024

J02 Antimikotiki za sistemsko zdravljenje

Predpisanih je bilo 21.238 receptov za antimikotike za sistemsko zdravljenje (J02) (indeks 97) v vrednosti 1,4 milijona EUR (indeks 98). Vsi so bili iz skupine **triazol in derivati tetrazola (J02AC)**, od tega 15.774 receptov (indeks 98) s flukonazolom (J02AC01) in 4.037 receptov (indeks 92) z itraconazolom (J02AC02). Povprečna vrednost enega recepta je znašala 67,1 EUR. Predpisanih je bilo 187.491 DDD oz. 0,2 DID antimikotikov za sistemsko zdravljenje.

J04 Učinkovine za zdravljenje infekcij z mikobakterijami

Skupno je bilo predpisanih 2.179 receptov (indeks 105).

Za **zdravila z delovanjem na Mycobacterium tuberculosis (J04A)** je bilo predpisanih 1.784 receptov (indeks 103) v vrednosti 91.811 EUR (indeks 105). Povprečna vrednost enega recepta je znašala 51,5 EUR. Predpisanih je bilo 69.314 DDD zdravil z delovanjem na Mycobacterium tuberculosis.

Zdravila so razdeljena v tri podskupine. V skupini **antibiotikov (J04AB)** je bil predpisan rifampicin (J04AB02) na 789 receptih (indeks 113), v podskupini **hidrazidov (J04AC)** je bil predpisan izoniazid (J04AM02) na 346 receptih (indeks 137). V podskupini **kombinacije zdravil z delovanjem na Mycobacterium tuberculosis (J04AM)** je bilo predpisanih 601 receptov, od tega 536 receptov (indeks 81) za rifampicin in izoniazid (J04AM02).

V skupini **zdravil z delovanjem na Mycobacterium leprae (J04B)** je bilo predpisanih 395 receptov (indeks 111), vsa so bila zdravilo dapson (J04BA02).

J05 Zdravila za sistemsko zdravljenje virusnih infekcij

Zdravila za sistemsko zdravljenje virusnih infekcij (J05) so skupina zdravil, za katero je bilo v letu 2024 porabljenih skoraj 11,2 milijonov EUR (indeks 114). Predpisanih je bilo 45.256 receptov (indeks 101), kar je le 3,8 % vseh receptov za skupino J. Povprečna vrednost na en recept je bila 246,8 EUR.

Vsa predpisana zdravila so bila v skupini **zdravil z direktnim delovanjem na viruse (J05A)**.

Največ je bilo predpisanih **nukleozidov in nukleotidov (razen zaviralcev reverzne transkriptaze) (J05AB)**, in sicer 32.355 receptov (indeks 104), v vrednosti skoraj 1,4 milijona EUR (indeks 97), kar je 270.622 DDD oz. 0,3 DID. Največ je bilo izdanih zdravil z valaciklovirjem (J05AB11) na 21.922 receptih (indeks 109). Sledila so zdravila z aciklovirjem (J05AB01) na 5.706 receptih (indeks 95) in brivudinom (J05AB15) na 4.102 receptih (indeks 98).

Predpisano je bilo 4.273 receptov za **nukleotidne in nukleozidne zaviralce reverzne transkriptaze (J05AF)**, največ za entekavir (J05AF10), predpisanih je bilo 2.990 receptov (indeks 110). Predpisanih je bilo tudi 662 receptov (indeks 119) za tenofovirafenamid (J05AF13), ki se uporablja za kronično zdravljenje hepatitisa B.

Za zdravljenje hepatitisa C se uporabljajo direktno delujoča protivirusna [zdravila za zdravljenje infekcij z virusom hepatitisa C \(J05AP\)](#). Predpisanih je bilo 318 receptov (indeks 89) v vrednosti skoraj 2,3 milijona EUR (indeks 63). Največ je bilo predpisane kombinacije sofosbuvir in velpatasvir (J05AP55) na 175 receptih (indeks 88), sledila je kombinacija glekaprevir in pibrentasvir (J05AP57) na 141 receptih (indeks 89).

V skupini [zdravil za zdravljenje infekcij s HIV, kombinacije \(J05AR\)](#) je bilo predpisanih 3.283 receptov (indeks 103) v vrednosti 4,6 milijona EUR (indeks 102). Povprečna vrednost enega recepta je bila 1413,2 EUR, predpisanih pa je bilo 271.230 DDD oziroma 0,3 DID.

Najpogosteje so bile predpisane kombinacije emtricitabin, tenofoviralfenamid in bictegravir (J05AR20) na 1.668 receptih (indeks 111) ter lamivudin in dolutegravir (J05AR25) na 792 receptih.

4.8 Zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji (ATC skupina L)

Za zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorje, ki so razvrščena v štiri skupine, je bilo v letu 2024 ambulantno predpisanih 263.810 receptov (indeks 107) v skupni vrednosti 212,0 milijona EUR (indeks 108). To je sicer le del porabe zdravil z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorjev, saj ta zdravila bolniki v veliki prejemajo v bolnišnicah in so nekatera izmed njih razvrščena na seznam dragih bolnišničnih zdravil (seznam B). Podatke o porabi zdravil v bolnišnicah predstavljamo v ločeni publikaciji.

Povprečna vrednost na en recept s predpisanimi zdravili iz skupine L je znašala 803,7 EUR (Tabela 32).

Skupno je bilo predpisanih 13.127.036 DDD, to je 16,9 DID. Največ DDD na 1.000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih v skupini zdravil za zaviranje imunske odzivnosti (L04), 9,9 DID, sledijo zdravila za endokrino zdravljenje (L02) s 5,0 DID.

Najdražja v skupini še naprej ostajajo zdravila z delovanjem na novotvorbe (citostatiki, L01), kjer je povprečna vrednost na recept znašala 1.837,4 EUR (leta 2023 1.835,0 EUR, leta 2022 1.663,8 EUR, leta 2021 1.600,9 EUR).

TABELA 32: ŠTEVILO PREDPISANIH RECEPTOV, VREDNOST IZDANIH ZDRAVIL TER ŠTEVILO DDD IN DID V SKUPINI ZDRAVIL Z DELOVANJEM NA NOVOTVORBE IN IMUNOMODULATORJI (L), SLOVENIJA 2024

ATC skupina	Število Rp 2024	Indeks št. Rp 24/23	Vrednost zdravil v EUR 2024	Indeks vrednosti 24/23	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2024	Število DID 2024
L - ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA NOVOTVORBE IN IMUNOMODULATORJI	263.810	107	212.036.584 €	108	803,7 €	124	13.127.036	16,9
L01 - ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA NOVOTVORBE (CITOSTATIKI)	46.314	109	85.099.297 €	109	1837,4 €	22	1.239.313	1,6
L01A - Alkilirajoči citostatiki	2.606	97	271.299 €	120	104,1 €	1	100.162	0,1
L01AA - Analogi dušikovih iperitov	1.197	90	28.568 €	90	23,9 €	1	70.650	0,1
L01AA01 - ciklofosamid	698	90	10.867 €	90	15,6 €	0	22.650	0,0
L01AA02 - klorambucil	327	89	13.182 €	94	40,3 €	0	37.300	0,0
L01AA03 - melfalan	172	90	4.519 €	83	26,3 €	0	10.700	0,0
L01AB - Alkilsulfonati	5	250	294 €	340	58,7 €	0	250	0,0
L01AB01 - busulfan	5	250	294 €	340	58,7 €	0	250	0,0
L01AX - Drugi alkilirajoči citostatiki	1.404	104	242.437 €	124	172,7 €	1	29.262	0,0
L01AX03 - temozolomid	1.404	104	242.437 €	124	172,7 €	1	29.262	0,0
L01B - Zaviralci celične presnove (antimetaboliti)	7.204	103	1.700.467 €	133	236,0 €	3	165.492	0,2
L01BA - Analogi folne kisline	3	50	1.123 €	36	374,3 €	0	0	0,0
L01BA04 - pemetreksed	3	50	1.123 €	36	374,3 €	0	0	0,0
L01BB - Analogi purinskih baz	383	117	28.513 €	128	74,4 €	0	39.856	0,1
L01BB02 - merkaptopurin	360	119	19.237 €	118	53,4 €	0	39.600	0,1
L01BB03 - tiogvanin	19	90	2.619 €	74	137,8 €	0	256	0,0
L01BB04 - kladribin	4		6.657 €		1664,3 €	0	0	0,0
L01BC - Analogi pirimidinskih baz	6.818	102	1.670.831 €	134	245,1 €	3	125.636	0,2
L01BC06 - kapecitabin	5.860	98	487.185 €	100	83,1 €	3	116.831	0,2
L01BC07 - azacitidin	13	260	141.997 €	2333	10922,8 €	0	0	0,0
L01BC53 - tegafur, kombinacije	107	78	31.041 €	79	290,1 €	0	2.744	0,0
L01BC59 - trifluridin, kombinacije	838	147	1.010.608 €	141	1206,0 €	0	6.060	0,0
L01D - Citotoksični antibiotiki in sorodne učinkovine	1	100	1.115 €	966	1115,4 €	0	0	0,0
L01DB - Antraciklinski antibiotiki in sorodne učinkovine	1		1.115 €		1115,4 €	0	0	0,0
L01DB01 - doksorubicin	1		1.115 €		1115,4 €	0	0	0,0
L01E - Zaviralci protein kinaz	26.365	114	68.189.334 €	110	2586,4 €	12	694.915	0,9

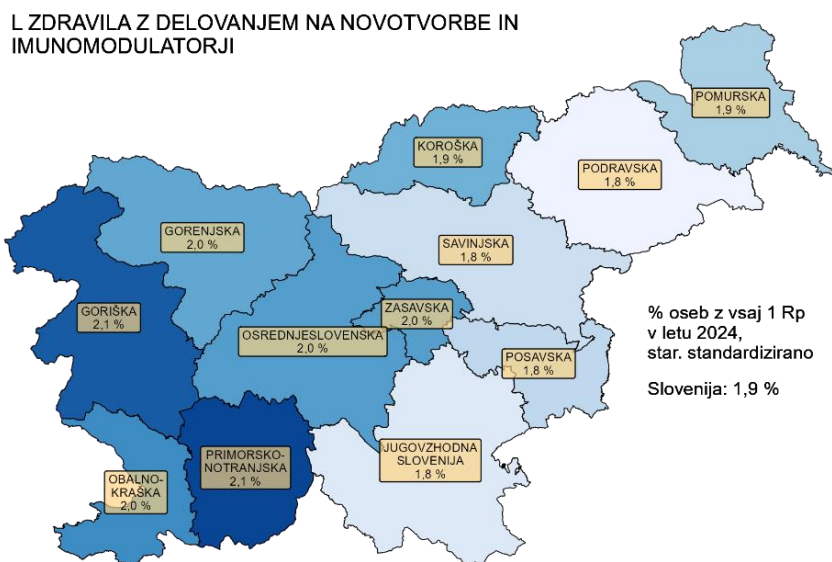
L01EA - Zaviralci BCR-ABL tirozin kinaze	3.389	103	3.198.442 €	100	943,8 €	2	110.313	0,1
L01EA01 - imatinib	2.196	104	887.116 €	101	404,0 €	1	74.145	0,1
L01EA02 - dasatinib	276	101	269.831 €	108	977,6 €	0	9.036	0,0
L01EA03 - nilotinib	606	92	1.249.442 €	85	2061,8 €	0	19.497	0,0
L01EA04 - bosutinib	253	118	447.352 €	120	1768,2 €	0	6.020	0,0
L01EA05 - ponatinib	28	108	190.518 €	107	6804,2 €	0	760	0,0
L01EA06 - askiminib	30	429	154.182 €	392	5139,4 €	0	855	0,0
L01EB - Zaviralci tirozin kinaze receptorja za epidermalni rastni faktor (EGFR)	1.737	96	6.249.219 €	100	3597,7 €	1	47.031	0,1
L01EB01 - gefitinib	55	56	44.525 €	56	809,5 €	0	1.710	0,0
L01EB02 - erlotinib	76	68	25.843 €	79	340,0 €	0	1.830	0,0
L01EB03 - afatinib	49	82	72.089 €	77	1471,2 €	0	1.029	0,0
L01EB04 - osimertinib	1.557	101	6.106.763 €	101	3922,1 €	1	42.462	0,1
L01EC - Zaviralci B-Raf serin-treonin kinaze (BRAF)	618	107	2.342.862 €	93	3791,0 €	0	13.695	0,0
L01EC01 - vemurafenib	49	153	162.373 €	120	3313,7 €	0	875	0,0
L01EC02 - dabrafenib	481	88	1.928.545 €	81	4009,4 €	0	11.084	0,0
L01EC03 - encorafenib	88		251.944 €		2863,0 €	0	1.736	0,0
L01ED - Zaviralci kinaze anaplastičnega limfoma (ALK)	1.088	104	3.879.791 €	97	3566,0 €	1	29.885	0,0
L01ED01 - krizotinib	120	76	216.824 €	37	1806,9 €	0	3.480	0,0
L01ED02 - ceritinib	17	106	93.807 €	126	5518,1 €	0	850	0,0
L01ED03 - alektinib	358	95	1.662.868 €	95	4644,9 €	0	10.052	0,0
L01ED04 - brigatinib	287	96	869.088 €	103	3028,2 €	0	6.548	0,0
L01ED05 - lorlatinib	306	153	1.037.204 €	136	3389,6 €	0	8.955	0,0
L01EE - Zaviralci mitogen-aktivirane protein kinaze (MEK)	590	102	2.696.677 €	108	4570,6 €	0	18.660	0,0
L01EE01 - trametinib	452	85	1.777.915 €	83	3933,4 €	0	13.733	0,0
L01EE02 - kobimetinib	32	73	212.303 €	77	6634,5 €	0	1.148	0,0
L01EE03 - binimetinib	64		149.600 €		2337,5 €	0	1.694	0,0
L01EE04 - selumetinib	42	700	556.859 €	773	13258,6 €	0	2.085	0,0
L01EF - Zaviralci od ciklina odvisne kinaze (CDK)	5.834	119	10.614.758 €	114	1819,5 €	3	147.215	0,2
L01EF01 - palbociklib	1.445	86	2.974.785 €	79	2058,7 €	1	38.939	0,1
L01EF02 - ribociklib	1.229	104	2.971.783 €	107	2418,0 €	1	40.656	0,1
L01EF03 - abemaciclib	3.160	156	4.668.190 €	168	1477,3 €	1	67.620	0,1
L01EG - Zaviralci kinaze tarče rapamicina pri sesalcih (mTOR)	737	112	588.124 €	70	798,0 €	0	17.583	0,0
L01EG02 - everolimus	737	112	588.124 €	70	798,0 €	0	17.583	0,0
L01EH - Zaviralci tirozin kinaze receptorja za humani epidermalni rastni faktor 2 (HER2)	174	161	613.039 €	245	3523,2 €	0	3.786	0,0
L01EH01 - lapatinib	44	80	18.026 €	81	409,7 €	0	966	0,0
L01EH03 - tukatinib	130	245	595.013 €	261	4577,0 €	0	2.820	0,0
L01EJ - Zaviralci Janusove kinaze (JAK)	2.612	128	7.169.142 €	121	2744,7 €	1	73.290	0,1
L01EJ01 - ruxolitinib	2.577	126	7.077.086 €	119	2746,2 €	1	72.240	0,1
L01EJ02 - fedratinib	35		92.056 €		2630,2 €	0	1.050	0,0
L01EK - Zaviralci tirozin kinaze receptorja za žilni endotelijski rastni faktor (VEGFR)	134	98	276.678 €	100	2064,8 €	0	3.164	0,0
L01EK01 - aksitinib	134	98	276.678 €	100	2064,8 €	0	3.164	0,0
L01EL - Zaviralci Brutonove tirozin kinaze (BTK)	4.248	119	17.956.104 €	112	4227,0 €	2	121.763	0,2
L01EL01 - ibrutinib	2.319	91	11.469.246 €	94	4945,8 €	1	62.515	0,1
L01EL02 - akalabrutinib	1.693	164	5.732.086 €	148	3385,8 €	1	52.080	0,1
L01EL03 - zanubrutinib	234		749.660 €		3203,7 €	0	7.140	0,0
L01EL05 - pirtobrutinib	2		5.112 €		2555,9 €	0	28	0,0
L01EM - Zaviralci fosfatidilinozitol-3-kinaze (PI3K)	35	58	124.040 €	56	3544,0 €	0	910	0,0
L01EM03 - alpelizib	35	58	124.040 €	56	3544,0 €	0	910	0,0
L01EX - Drugi zaviralci protein kinaz	5.169	120	12.480.458 €	118	2414,5 €	2	107.620	0,1
L01EX01 - sunitinib	342	83	188.640 €	67	551,6 €	0	8.125	0,0
L01EX02 - sorafenib	117	108	79.814 €	76	682,2 €	0	3.332	0,0
L01EX03 - pazopanib	251	83	228.439 €	73	910,1 €	0	4.418	0,0
L01EX04 - vandetanib	22	55	41.780 €	59	1899,1 €	0	420	0,0
L01EX05 - regorafenib	246	85	593.646 €	84	2413,2 €	0	6.916	0,0
L01EX07 - kabozantinib	725	126	3.575.911 €	125	4932,3 €	0	14.180	0,0
L01EX08 - lenvatinib	767	163	1.078.861 €	130	1406,6 €	0	13.345	0,0
L01EX09 - nintedanib	2.315	125	3.235.465 €	119	1397,6 €	1	45.324	0,1
L01EX10 - midostavrin	150	160	2.167.220 €	153	14448,1 €	0	5.236	0,0
L01EX12 - larotrektnib	41	158	197.776 €	158	4823,8 €	0	1.148	0,0

L01EX13 - gilteritinib	27	73	398.863 €	73	14772,7 €	0	756	0,0
L01EX14 - entrekatinib	22	71	111.014 €	71	5046,1 €	0	660	0,0
L01EX17 - kapmatinib	10		28.145 €		2814,5 €	0	233	0,0
L01EX18 - avapritinib	13		148.742 €		11441,7 €	0	260	0,0
L01EX22 - selperkatini	104	289	334.874 €	230	3219,9 €	0	2.758	0,0
L01EX23 - pralsetinib	17	46	71.269 €	21	4192,3 €	0	510	0,0
L01X - Druga zdravila z delovanjem na novotvorbe (citostatiki)	10.138	105	14.937.083 €	104	1473,4 €	5	278.744	0,4
L01XA - Platinove spojine	1		52 €		52,3 €	0	0	0,0
L01XA01 - cisplatin	1		52 €		52,3 €	0	0	0,0
L01XG - Zaviralci proteasoma	463	92	1.672.030 €	94	3611,3 €	0	8.930	0,0
L01XG03 - iksazomib	463	92	1.672.030 €	94	3611,3 €	0	8.930	0,0
L01XJ - Zaviralci signalne poti Hedgehog	115	74	651.116 €	78	5661,9 €	0	4.704	0,0
L01XJ01 - vismodegib	115	74	651.116 €	78	5661,9 €	0	4.704	0,0
L01XK - Zaviralci poly (ADP-riboza) polimeraze (PARP)	2.621	99	8.007.113 €	95	3055,0 €	1	57.991	0,1
L01XK01 - olaparib	1.774	96	5.061.892 €	87	2853,4 €	1	31.882	0,0
L01XK02 - niraparib	738	114	2.609.941 €	119	3536,5 €	0	22.904	0,0
L01XK04 - talazoparib	100	66	284.512 €	58	2845,1 €	0	2.925	0,0
L01XX - Druga zdravila z delovanjem na novotvorbe (citostatiki)	6.938	110	4.606.772 €	141	664,0 €	3	207.119	0,3
L01XX05 - hidrokisečnina	4.852	113	264.033 €	107	54,4 €	2	145.400	0,2
L01XX35 - anagrelid	997	88	251.096 €	92	251,9 €	0	36.000	0,0
L01XX52 - venetoklaks	945	115	3.245.456 €	137	3434,3 €	0	21.399	0,0
L01XX62 - ivozidenib	22		323.051 €		14684,1 €	0	660	0,0
L01XX73 - sotorasib	122	174	523.135 €	141	4288,0 €	0	3.660	0,0
L02 - ENDOKRINO ZDRAVLJENJE	49.135	103	28.257.163 €	116	575,1 €	23	3.884.207	5,0
L02A - Hormoni in sorodne učinkovine	1.144	88	189.562 €	86	165,7 €	1	81.090	0,1
L02AB - Progesterogeni	1.118	88	187.304 €	86	167,5 €	1	80.280	0,1
L02AB01 - megestrol	1.118	88	187.304 €	86	167,5 €	1	80.280	0,1
L02AE - Analogi gonadotropin sproščajočih hormonov	26	81	2.258 €	99	86,8 €	0	810	0,0
L02AE03 - goserelin	8	200	1.052 €	154	131,5 €	0	558	0,0
L02AE04 - triptorelin	18	64	1.206 €	76	67,0 €	0	252	0,0
L02B - Hormonski antagonisti in sorodne učinkovine	47.991	103	28.067.601 €	116	584,9 €	23	3.803.116	4,9
L02BA - Antiestrogeni	6.881	91	213.755 €	92	31,1 €	3	549.016	0,7
L02BA01 - tamoksifen	6.877	91	213.081 €	92	31,0 €	3	548.655	0,7
L02BA03 - fulvestrant	4		674 €		168,4 €	0	361	0,0
L02BB - Antiandrogeni	11.793	108	25.823.316 €	119	2189,7 €	6	918.092	1,2
L02BB03 - bikalutamid	4.256	94	495.634 €	85	116,5 €	2	661.388	0,8
L02BB04 - enzalutamid	3.994	105	13.563.167 €	107	3395,9 €	2	135.604	0,2
L02BB05 - apalutamid	2.310	118	7.075.785 €	118	3063,1 €	1	78.988	0,1
L02BB06 - darolutamid	1.233	194	4.688.730 €	195	3802,7 €	1	42.112	0,1
L02BG - Zaviralci aromataze	28.160	104	1.069.344 €	106	38,0 €	13	2.293.888	2,9
L02BG03 - anastrozol	3.578	88	125.589 €	88	35,1 €	2	287.308	0,4
L02BG04 - letrozol	22.577	105	720.454 €	105	31,9 €	11	1.846.770	2,4
L02BG06 - eksemestan	2.005	118	223.301 €	120	111,4 €	1	159.810	0,2
L02BX - Drugi hormonski antagonisti in sorodne učinkovine	1.157	128	961.187 €	77	830,8 €	1	42.120	0,1
L02BX03 - abirateron	1.157	128	961.187 €	77	830,8 €	1	42.120	0,1
L03 - ZDRAVILA ZA SPODBUJANJE IMUNSKE ODZIVNOSTI	15.208	104	5.655.778 €	106	371,9 €	7	323.365	0,4
L03A - Zdravila za spodbujanje imunske odzivnosti	15.208	104	5.655.778 €	106	371,9 €	7	323.365	0,4
L03AA - Kolonije spodbujajoči faktorji	10.821	109	2.670.906 €	112	246,8 €	5	184.127	0,2
L03AA02 - filgrastim	2.329	91	338.459 €	94	145,3 €	1	13.047	0,0
L03AA13 - pegfilgrastim	8.104	119	2.224.469 €	119	274,5 €	4	163.160	0,2
L03AA14 - lipegfilgrastim	388	71	107.978 €	71	278,3 €	0	7.920	0,0
L03AB - Interferoni	3.030	100	2.116.070 €	111	698,4 €	1	102.954	0,1
L03AB07 - interferon beta-1a	861	86	558.055 €	81	648,1 €	0	54.958	0,1
L03AB08 - interferon beta-1b	504	87	270.527 €	89	536,8 €	0	20.052	0,0
L03AB11 - peginterferon alfa-2a	1.125	98	341.572 €	78	303,6 €	1	13.593	0,0
L03AB13 - peginterferon beta-1a	125	87	74.509 €	83	596,1 €	0	4.116	0,0
L03AB15 - ropeginterferon alfa-2b	415	269	871.407 €	222	2099,8 €	0	10.234	0,0
L03AX - Druga zdravila za spodbujanje imunske odzivnosti	1.357	84	868.802 €	84	640,2 €	1	36.284	0,0

L03AX13 - glatiramerijev acetat	1.357	84	868.802 €	84	640,2 €	1	36.284	0,0
L04 - ZDRAVILA ZA ZAVIRANJE IMUNSKO ODZIVNOSTI	153.153	108	93.024.346 €	105	607,4 €	72	7.680.152	9,9
L04A - Zdravila za zaviranje imunske odzivnosti	153.153	108	93.024.346 €	105	607,4 €	72	7.680.152	9,9
L04AA - Zdravila za selektivno zaviranje imunske odzivnosti	11.017	104	4.402.128 €	113	399,6 €	5	554.463	0,7
L04AA06 - mikofenolna kislina	8.837	101	1.288.567 €	99	145,8 €	4	446.750	0,6
L04AA24 - abatacept	1	100	9.346 €	150	9346,3 €	0	222	0,0
L04AA32 - apremilast	1.737	112	842.928 €	115	485,3 €	1	53.432	0,1
L04AA40 - kladribin	442	130	2.261.287 €	121	5116,0 €	0	54.059	0,1
L04AB - Zaviralci dejavnika tumorske nekroze alfa (TNF-alfa)	35.243	106	11.827.475 €	84	335,6 €	17	1.198.373	1,5
L04AB01 - etanercept	5.482	97	2.481.613 €	91	452,7 €	3	159.731	0,2
L04AB02 - infliksimab	1.857	447	836.426 €	349	450,4 €	1	144.704	0,2
L04AB04 - adalimumab	22.731	105	5.060.126 €	67	222,6 €	11	727.724	0,9
L04AB05 - certolizumab pegol	1.809	97	1.081.708 €	95	598,0 €	1	54.286	0,1
L04AB06 - golimumab	3.364	97	2.367.602 €	97	703,8 €	2	111.928	0,1
L04AC - Zaviralci interlevkinov	32.093	116	45.947.406 €	111	1431,7 €	15	2.318.942	3,0
L04AC03 - anakinra	512	116	380.803 €	127	743,8 €	0	12.376	0,0
L04AC05 - ustekinumab	7.279	116	12.249.028 €	96	1682,8 €	3	1.172.417	1,5
L04AC07 - tocilizumab	2.855	109	2.205.253 €	100	772,4 €	1	96.973	0,1
L04AC10 - sekukinumab	7.799	110	7.091.496 €	112	909,3 €	4	246.780	0,3
L04AC13 - iksekizumab	3.645	113	3.299.821 €	111	905,3 €	2	105.600	0,1
L04AC14 - sarilumab	461	106	373.371 €	105	809,9 €	0	12.531	0,0
L04AC16 - guselkumab	4.965	118	9.181.367 €	118	1849,2 €	2	281.397	0,4
L04AC18 - risankizumab	3.949	121	10.193.737 €	121	2581,3 €	2	355.329	0,5
L04AC21 - bimekizumab	614	310	962.459 €	287	1567,5 €	0	35.144	0,0
L04AC24 - mirikizumab	14		10.072 €		719,4 €	0	394	0,0
L04AD - Zaviralci kalcinevrina	15.664	105	2.553.837 €	107	163,0 €	7	402.221	0,5
L04AD01 - ciklosporin	3.696	97	171.257 €	95	46,3 €	2	76.145	0,1
L04AD02 - takrolimus	11.965	107	2.379.531 €	108	198,9 €	6	325.956	0,4
L04AD03 - voklosporin	3		3.049 €		1016,3 €	0	120	0,0
L04AE - Modulatorji sfingozin-1-fosfatnega receptorja (S1P)	3.034	94	3.865.525 €	93	1274,1 €	1	99.105	0,1
L04AE01 - fingolimod	1.647	87	2.129.243 €	82	1292,8 €	1	54.264	0,1
L04AE03 - siponimod	956	93	1.073.671 €	95	1123,1 €	0	30.691	0,0
L04AE04 - ponesimod	431	146	662.612 €	149	1537,4 €	0	14.150	0,0
L04AF - Zaviralci Janusove kinaze (JAK)	8.465	130	5.991.788 €	133	707,8 €	4	329.105	0,4
L04AF01 - tofacitinib	1.588	92	994.148 €	89	626,0 €	1	52.587	0,1
L04AF02 - baricitinib	1.434	98	1.038.024 €	88	723,9 €	1	64.633	0,1
L04AF03 - upadacitinib	4.799	150	3.609.790 €	167	752,2 €	2	192.024	0,2
L04AF04 - filgotinib	644	671	349.826 €	662	543,2 €	0	19.860	0,0
L04AG - Monoklonska protitelesa	7.837	128	7.697.309 €	127	982,2 €	4	283.856	0,4
L04AG05 - vedolizumab	4.334	115	2.681.200 €	115	618,6 €	2	162.960	0,2
L04AG12 - ofatumumab	3.503	149	5.016.109 €	135	1431,9 €	2	120.896	0,2
L04AH - Zaviralci kinaze tarče rapamicina pri sesalcih (mTOR)	1.387	102	437.317 €	100	315,3 €	1	67.740	0,1
L04AH01 - sirolimus	178	112	58.214 €	112	327,0 €	0	6.000	0,0
L04AH02 - everolimus	1.209	101	379.103 €	98	313,6 €	1	61.740	0,1
L04AJ - Zaviralci komplementa	8		251.480 €		31435,0 €	0	374	0,0
L04AJ03 - pegcetakoplan	8		251.480 €		31435,0 €	0	374	0,0
L04AK - Zaviralci dihidroorotat dehidrogenaze (DHODH)	9.084	100	1.230.552 €	70	135,5 €	4	486.345	0,6
L04AK01 - leflunomid	7.132	102	287.475 €	95	40,3 €	3	423.625	0,5
L04AK02 - teriflunomid	1.952	94	943.078 €	65	483,1 €	1	62.720	0,1
L04AX - Druga zdravila za zaviranje imunske odzivnosti	29.321	101	8.819.530 €	87	300,8 €	14	1.939.628	2,5
L04AX01 - azatioprin	2.974	86	112.644 €	85	37,9 €	1	179.433	0,2
L04AX02 - talidomid	33	73	7.358 €	81	223,0 €	0	672	0,0
L04AX03 - metotreksat	16.897	104	762.504 €	98	45,1 €	8	1.490.312	1,9
L04AX04 - lenalidomid	4.262	106	1.594.371 €	52	374,1 €	2	114.408	0,1
L04AX05 - pirfenidon	392	98	316.010 €	49	806,1 €	0	12.328	0,0
L04AX06 - pomalidomid	366	151	2.608.294 €	134	7126,5 €	0	9.555	0,0
L04AX07 - dimetilfumarat	4.397	95	3.418.349 €	98	777,4 €	2	132.920	0,2

Zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorje (L) je v letu 2024 prejelo 1,9 % prebivalcev Slovenije, skoraj enako kot leto prej (1,8 %).

Največ so jih predpisali v goriški in primorsko-notranjski regiji (2,1 %), sledijo obalno-kraška, gorenjska, osrednjeslovenska in zasavska regija (vse 2,0 %). Najmanj teh zdravil so predpisali v podravski, posavski, savinjski regiji ter v jugovzhodni Sloveniji (1,8 %) (Slika 40).

SLIKA 40: Odstotek oseb, ki so jim bila predpisana zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024

L01 Zdravila z delovanjem na novotvorbe (citostatiki)

V letu 2024 je bilo izdanih 46.314 receptov (indeks 109) za zdravila z delovanjem na novotvorbe (L01) v vrednosti skoraj 85,1 milijona EUR (indeks 109). Citostatiki predstavljajo skoraj 17,6 % delež receptov in 40,1 % delež stroškov skupine L.

Predpisanih je bilo 2.606 receptov (indeks 97) za **alikirajoče citostatike (L01A)**, največ za **druge alkilirajoče citostatike (L01AX)**, vse za temozolomid (L01AX03) na 1.404 receptih (indeks 104), in za **analoge dušikovih iperitov (L01AA)**, 1.197 receptov (indeks 90), največ za ciklofosamid (L01AA01) na 698 receptih (indeks 90).

Predpisanih je bilo 7.204 receptov (indeks 103) za **zaviralce celične presnove (antimetaboliti) (L01B)**. Največ je bilo predpisanih zdravil podskupine **analogi pirimidinskih baz (L01BC)**, največ kapecitabina

(L01BC06) s 5.860 recepti (indeks 98). Sledijo [analogi purinskih baz \(L01BB\)](#), največ je bilo predpisanega merkaptopurina (L01BB02) s 360 recepti (indeks 119).

Kapecitabin nima citostatičnega učinka in se šele po absorpciji v telesu spremeni v aktivno citostatično učinkovino (bolj v tumorskem tkivu kot v zdravih tkivih). Predpisuje se za zdravljenje raka debelega črevesa, danke, želodca in raka dojke ter za preprečevanje novega pojava raka debelega črevesa po popolni odstranitvi tumorja z operacijo (21).

Predpisanih je bilo 26.365 receptov (indeks 114) za [zaviralce proteinskih kinaz \(L01E\)](#) v vrednosti skoraj 68,2 milijona EUR (indeks 111).

Podskupina zajema veliko število učinkovin, najbolj pogosto se uporablja abemaciclib (L01EF03), iz skupine [zaviralci od ciklina odvisne kinaze \(CDK\) \(L01EF\)](#), za katerega je bilo predpisanih 3.160 receptov (indeks 156). Sledijo mu ruksolitinib (L01EJ01), iz skupine [zaviralci Janusove kinaze \(JAK\) \(L01EJ\)](#), za katerega je bilo predpisanih 2.577 receptov (indeks 126), ibrutinib (L01EL01) iz skupine [zaviralci Brutonove tirozin kinaze \(BTK\) \(L01EL\)](#), za katerega je bilo predpisanih 2.319 receptov (indeks 91) v vrednosti skoraj 11,5 milijona EUR (indeks 94). Sledi mu imatinib (L01EA01) iz podskupine [zaviralci BCR-ABL tirozin kinaze \(L01EA\)](#) z 2.196 recepti (indeks 100) v vrednosti 875.075 EUR (indeks 103).

Predpisanih je bilo 5.834 receptov (indeks 119) za zdravila podskupine [zaviralci od ciklina odvisne kinaze \(CDK\) \(L01EF\)](#), največ za amebaciclib (L01EF03) in 1.445 receptov (indeks 86) za palbociclib (L01EF01). Amebaciclib je indiciran za zdravljenje lokalno napredovalega ali metastatskega na hormonske receptorje pozitivnega (HR+) in na receptorje humanega epidermalnega rastnega faktorja 2 (HER2-) negativnega raka dojke v kombinaciji z zaviralcem aromataze ali s fulvestrantom, in sicer kot začetno hormonsko zdravljenje ali pri ženskah, ki so predhodno že prejemale hormonsko zdravljenje. Predpisovanje je omejeno na interniste onkologe (21).

Predpisanih je bilo tudi 10.138 receptov (indeks 105) za [druga zdravila z delovanjem na novotvorbe \(citostatiki\) \(L01X\)](#) v vrednosti 14,9 milijona EUR (indeks 104).

V tej podskupini so najbolj pogosto predpisana [druga zdravila z delovanjem na novotvorbe \(citostatiki\) \(L01XX\)](#), predpisanih je bilo 6.938 receptov (indeks 110) v vrednosti 4,6 milijona EUR (indeks 141), največ za hidoroksi-sečnino (L01XX05), 4.852 receptov.

Zdravila iz podskupine [zaviralci poly \(ADP-riboza\) polimeraze \(PARP\) \(L01XK\)](#) so bila predpisana na 2.621 receptih (indeks 99) v vrednosti 8,0 milijona EUR (indeks 95).

L02 Endokrino zdravljenje

Predpisanih je bilo 49.135 receptov (indeks 103) za zdravila za endokrino zdravljenje v vrednosti skoraj 28,3 milijona EUR (indeks 116). Povprečna vrednost enega recepta za zdravila za endokrino zdravljenje je znašala 575,1 EUR.

V skupini [hormonov in sorodnih učinkovin \(L02A\)](#) je bilo predpisanih 1.144 receptov (indeks 88), največ za [progestogene \(L02AB\)](#) z edinim zdravilom megestrolom (L02AB01) s 1.118 recepti. Uporablja se ga pri zdravljenju napredovalega raka dojke (če tumorja ni mogoče odstraniti z operacijo, če se bolezen po operaciji ponovi ali tumor metastazira), ter pri zdravljenju anoreksije (pomanjkanje ali izguba apetita) ali izgube telesne mase zaradi maligne bolezni ali sindroma pridobljene imunske pomanjkljivosti (AIDS) (21).

Največja podskupina so **hormonski antagonisti in sorodne učinkovine (L02B)**, predpisanih je bilo 47.991 receptov (indeks 103) v vrednosti skoraj 28,1 milijona EUR (indeks 116).

Predpisanih je bilo 6.881 receptov (indeks 91) za **antiestrogene (L02BA)** v vrednosti 213.755 EUR (indeks 92), skoraj vsi (6.877) za tamoksifen (L02BA01), ki vpliva na delovanje ženskega spolnega hormona estrogena v različnih tkivih telesa. Pri bolnicah z rakom dojke preprečuje vezavo estrogena na receptorska mesta v tumorju (21).

Predpisanih je bilo 11.793 receptov (indeks 108) za **antiandrogene (L02BB)**. Največ je bilo izdanih zdravil z bicalutamidom (L02BB03) na 4.256 receptih (indeks 94), ki se uporablja za zdravljenje napredovalega raka prostate v kombinaciji z analogom hormona, ki sprošča luteinizirajoči hormon (LHRH), ali kirurško kastracijo (21).

Sledi predpisovanje enzalutamida (L02BB04), predpisanih je bilo 3.994 receptov (indeks 105) v vrednosti skoraj 13,6 milijona EUR (indeks 107).

V skupini zdravil za endokrino zdravljenje je bilo največ predpisanih **zaviralcev aromataze (L02BG)**, predpisanih je bilo 28.160 receptov (indeks 104). Predpisovala so se predvsem zdravila z letrozolom (L02BG04) na 22.577 receptih (indeks 105) in anastrozolum (L02BG03) na 3.578 receptih (indeks 88).

L03 Zdravila za spodbujanje imunske odzivnosti

V letu 2024 je bilo predpisanih 15.208 receptov (indeks 104) v vrednosti skoraj 5,7 milijona EUR (indeks 106).

Vsa zdravila so bila uvrščena v skupino **zdravil za spodbujanje imunske odzivnosti (L03A)**.

V podskupini **kolonije spodbujajoči faktorji (L03AA)** je bilo predpisanih 10.821 receptov (indeks 109). Najpogosteje je bil predpisan pegfilgrastim (L03AA13) na 8.104 receptih (indeks 119) ter filgrastim (L03AA02) na 2.329 receptih (indeks 91).

V podskupini **interferonov (L03AB)** je bilo predpisanih 3.030 receptov (indeks 100) v vrednosti 2,1 milijona EUR (indeks 111). Predpisanih je bilo 102.954 DDD oz. 0,1 DID interferonov (L03AB).

V tej skupini je bilo predpisanih za peginterferon alfa-2a (L03AB11) 1.125 receptov (indeks 98) in 861 receptov za interferon beta-1a (L03AB07) (indeks 86).

L04 Zdravila za zaviranje imunske odzivnosti

Predpisanih je bilo 153.153 receptov (indeks 108) za zdravila za zaviranje imunske odzivnosti (L04) v vrednosti 93,0 milijona EUR (indeks 111).

Vsa zdravila spadajo v podskupino **zdravil za zaviranje imunske odzivnosti (L04A)**.

Največ predpisanih receptov je bilo v podskupini **zaviralci tumorje-nekrotizirajočega faktorja alfa (TNF-alfa) (L04AB)**, predpisanih je bilo 35.243 receptov (indeks 106) v vrednosti 11,8 milijona EUR (indeks 84). Najpogosteje predpisani učinkovini sta bili adalimumab (L04AB04) z 22.731 recepti (indeks 105) v vrednosti skoraj 5,1 milijona EUR (indeks 67) in etanercept (L04AB01) s 5.482 recepti (indeks 97) v vrednosti skoraj 2,5 milijona EUR (indeks 91).

Adalimumab je rekombinantno humano monoklonsko protitelo, zdravljenje mora uvesti in nadzorovati zdravnik specialist, izkušen v diagnosticiranju in zdravljenju revmatoidnega artritisa, poliartrikularnega juvenilnega idiopatskega artritisa, psoriatičnega artritisa, ankilozirajočega spondilitisa, Crohnove bolezni ali psoriaze (21).

Narašča tudi predpisovanje [zaviralcev interlevkinov \(L04AC\)](#), predpisanih je bilo 32.093 receptov (indeks 116). Najpogosteje predpisan zaviralec interlevkinov je bil sekukinumab (L04AC10) na 7.799 receptih (indeks 110). Sledi ustekinumab (L04AC05) s 7.279 recepti (indeks 116) in guselkumab (L04AC16), ki se uporablja za zdravljenje zmerne do hude psoriaze (21). Za slednjega je bilo predpisanih 4.965 receptov (indeks 118).

V podskupini [zaviralcev kalcinevrina \(L04AD\)](#) je bilo predpisanih 15.664 receptov (indeks 105) v vrednosti skoraj 2,6 milijona EUR (indeks 107). Od teh je bilo 11.965 receptov (indeks 107) v vrednosti skoraj 2,4 milijona EUR (indeks 108) predpisanih za takrolimus (L04AD02) in 3.696 receptov (indeks 97) v vrednosti skoraj 171,3 tisoč EUR (indeks 95) za ciklosporin (L04AD01).

Od [drugih zdravil za zaviranje imunske odzivnosti \(L04AX\)](#) so zdravniki predpisovali predvsem metotreksat (L04AX03) s 16.897 recepti (indeks 104) v vrednosti 762,5 tisoč EUR (indeks 98). Sledila sta dimetilfumarat (L04AX07) s 4.397 recepti (indeks 95) v vrednosti 3,4 milijona EUR (indeks 98) in lenalidomid (L04AX04) s 4.262 recepti (indeks 106) v vrednosti skoraj 1,6 milijona EUR (indeks 52). Azatioprin (L04AX01) je bil predpisan na 2.974 receptih (indeks 86) v vrednosti 112,6 tisoč EUR (indeks 85).

Iz podskupine [zdravil za selektivno zaviranje imunske odzivnosti \(L04AA\)](#) je bilo predpisanih 11.017 receptov (indeks 104) v vrednosti 4,4 milijona EUR. Največkrat predpisana so bila zdravila z mikofenolno kislino (L04AA06) z 8.837 recepti (indeks 101).

4.9 Zdravila za bolezni mišično-skeletnega sistema (ATC skupina M)

V letu 2024 je bilo izdanih 1.390.211 receptov (indeks 104) z zdravili za bolezni mišično-skeletnega sistema (M), ki so razvrščena v šest skupin, v vrednosti skoraj 38,3 milijona EUR (indeks 108).

Predpisanih je bilo 58.018.487 DDD, to je 74,6 DDD na 1.000 prebivalcev na dan (DID). Največ DDD na 1.000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih v skupini zdravil s protivnetnim in protirevmatičnim učinkom (M01), 50,0 DID (Tabela 33).

TABELA 33: ŠTEVILO PREDPISANIH RECEPTOV, VREDNOST IZDANIH ZDRAVIL TER ŠTEVILO DDD IN DID V SKUPINI ZDRAVIL ZA BOLEZNI MIŠIČNO-SKELETNEGA SISTEMA (M), SLOVENIJA 2024

ATC skupina	Število Rp 2024	Indeks št. Rp 24/23	Vrednost zdravil v EUR 2024	Indeks vrednosti 24/23	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2024	Število DID 2024
M - ZDRAVILA ZA BOLEZNI MIŠIČNO-SKELETNEGA SISTEMA	1.390.211	104	38.251.914 €	108	27,5 €	654	58.018.487	74,6
M01 - ZDRAVILA S PROTIVNETNIM IN PROTIREVMATIČNIM UČINKOM	1.099.937	104	10.217.463 €	113	9,3 €	517	38.875.579	50,0
M01A - Nesteroidna protivnetna in protirevmatična zdravila	1.099.937	104	10.217.463 €	113	9,3 €	517	38.875.579	50,0
M01AB - Derivati očetne kisline in sorodne učinkovine	225.341	96	1.857.243 €	96	8,2 €	106	7.735.921	9,9
M01AB01 - indometacin	2.261	89	15.087 €	94	6,7 €	1	29.685	0,0
M01AB05 - diklofenak	223.080	96	1.842.157 €	96	8,3 €	105	7.706.236	9,9
M01AC - Oksikami	19.374	96	180.786 €	96	9,3 €	9	800.540	1,0
M01AC06 - meloksikam	19.374	96	180.786 €	96	9,3 €	9	800.540	1,0
M01AE - Derivati propionske kisline	783.706	107	7.156.052 €	122	9,1 €	369	26.823.134	34,5
M01AE01 - ibuprofen	286.583	111	2.130.479 €	114	7,4 €	135	4.527.594	5,8
M01AE02 - naproksen	470.041	105	4.841.407 €	127	10,3 €	221	21.694.598	27,9
M01AE03 - ketoprofen	26.990	97	182.780 €	101	6,8 €	13	600.005	0,8
M01AE17 - deksketoprofen	5	125	35 €	140	7,0 €	0	27	0,0
M01AE51 - ibuprofen, kombinacije	87	128	1.351 €	140	15,5 €	0	910	0,0
M01AH - Koksibi	71.470	98	1.022.320 €	99	14,3 €	34	3.514.676	4,5
M01AH01 - celekoksib	1.964	89	31.460 €	91	16,0 €	1	122.700	0,2
M01AH05 - etorikoksib	69.506	98	990.860 €	100	14,3 €	33	3.391.976	4,4
M01AX - Druge nesteroidne protivnetne in protirevmatične učinkovine	45	58	1.043 €	68	23,2 €	0	1.288	0,0
M01AX05 - glukozamin	45	58	1.043 €	68	23,2 €	0	1.288	0,0
M02 - ZDRAVILA ZA LOKALNO ZDRAVLJENJE MIŠIČNIH IN SKLEPNIH BOLEČIN	4.516	102	55.578 €	103	12,3 €	2	414.245	0,5
M02A - Zdravila za lokalno zdravljenje mišičnih in sklepnih bolečin	4.516	102	55.578 €	103	12,3 €	2	414.245	0,5
M02AA - Protivnetna nesteroidna zdravila za lokalno zdravljenje	4.106	102	49.607 €	103	12,1 €	2	383.545	0,5
M02AA10 - ketoprofen	2.679	102	32.926 €	102	12,3 €	1	294.200	0,4
M02AA15 - diklofenak	1.427	102	16.681 €	106	11,7 €	1	89.345	0,1
M02AX - Druga zdravila za lokalno zdravljenje mišičnih in sklepnih bolečin	410	106	5.972 €	99	14,6 €	0	30.700	0,0
M03 - MIŠIČNI RELAKSANTI	74.423	105	1.078.937 €	101	14,5 €	35	1.251.960	1,6
M03A - Mišični relaksanti s perifernim delovanjem	85	89	32.654 €	75	384,2 €	0	0	0,0
M03AX - Drugi periferno delujoči mišični relaksanti	85	89	32.654 €	75	384,2 €	0	0	0,0
M03AX01 - botulinski toksin	85	89	32.654 €	75	384,2 €	0	0	0,0
M03B - Mišični relaksanti s centralnim delovanjem	74.337	105	1.044.355 €	102	14,0 €	35	1.251.955	1,6
M03BX - Druge centralno delujoče učinkovine	74.337	105	1.044.355 €	102	14,0 €	35	1.251.955	1,6
M03BX01 - baklofen	6.878	99	206.947 €	92	30,1 €	3	330.575	0,4
M03BX02 - tizanidin	67.459	106	837.408 €	105	12,4 €	32	921.380	1,2
M03C - Mišični relaksanti z direktnim delovanjem	1		1.928 €		1928,4 €	0	5	0,0
M03CA - Dantrolen in njegovi derivati	1		1.928 €		1928,4 €	0	5	0,0
M03CA01 - dantrolen	1		1.928 €		1928,4 €	0	5	0,0

M04 - ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE PROTINA	112.825	104	1.231.925 €	106	10,9 €	53	3.800.691	4,9
M04A - Zdravila za zdravljenje protina	112.825	104	1.231.925 €	106	10,9 €	53	3.800.691	4,9
M04AA - Zdravila za zaviranje nastajanja sečne kisline	109.669	103	1.162.533 €	105	10,6 €	52	3.718.601	4,8
M04AA01 - alopurinol	106.060	103	1.054.557 €	105	9,9 €	50	3.444.425	4,4
M04AA03 - feboksostat	3.609	104	107.976 €	110	29,9 €	2	274.176	0,4
M04AC - Zdravila brez vpliva na metabolizem sečne kisline	3.156	114	69.392 €	132	22,0 €	1	82.090	0,1
M04AC01 - kolhicin	3.156	114	69.392 €	132	22,0 €	1	82.090	0,1
M05 - ZDRAVILA ZA BOLEZNI KOSTI	98.025	109	11.697.037 €	125	119,3 €	46	13.657.479	17,5
M05B - Zdravila z učinkom na strukturo in mineralizacijo kosti	98.025	109	11.697.037 €	125	119,3 €	46	13.657.479	17,5
M05BA - Difosfonati	25.153	104	766.122 €	123	30,5 €	12	2.270.486	2,9
M05BA06 - ibandronska kislina	13.802	88	261.132 €	104	18,9 €	6	1.244.970	1,6
M05BA07 - risedronska kislina	11.332	136	503.942 €	136	44,5 €	5	1.024.830	1,3
M05BA08 - zoledronska kislina	19	238	1.048 €	176	55,2 €	0	686	0,0
M05BB - Difosfonati, kombinacije	18.952	105	343.984 €	106	18,2 €	9	1.596.756	2,1
M05BB03 - alendronska kislina in holekalciferol	18.952	105	343.984 €	106	18,2 €	9	1.596.756	2,1
M05BX - Druga zdravila z učinkom na strukturo in mineralizacijo kosti	53.920	113	10.586.931 €	126	196,3 €	25	9.790.238	12,6
M05BX04 - denosumab	53.826	113	9.063.680 €	113	168,4 €	25	9.790.238	12,6
M05BX07 - vosoritid	94	392	1.523.251 €	441	16204,8 €	0	0	0,0
M09 - DRUGA ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE MOTENJ MIŠIČNO-SKELETNEGA SISTEMA	485	100	13.970.974 €	95	28806,1 €	0	18.533	0,0
M09A - Druga zdravila za zdravljenje motenj mišično-skeletnega sistema	485	100	13.970.974 €	95	28806,1 €	0	18.533	0,0
M09AX - Druga zdravila za zdravljenje motenj mišično-skeletnega sistema	485	100	13.970.974 €	95	28806,1 €	0	18.533	0,0
M09AX03 - ataluren	83	104	1.830.791 €	101	22057,7 €	0	725	0,0
M09AX10 - risdiplam	402	100	12.140.183 €	94	30199,5 €	0	17.808	0,0

M01 Zdravila s protivnetnim in protirevmatičnim učinkom

Zdravila s protivnetnim in protirevmatičnim učinkom (M01) so najpogosteje predpisana zdravila, predstavljala so 79,1 % delež v številu receptov, predpisanih je bilo 1.099.937 receptov (indeks 104) v vrednosti 10,2 milijona EUR (indeks 113). Predpisanih je bilo 38.875.579 DDD oz. 50,0 DID. Povprečna vrednost enega recepta podskupine M01 je bila 9,3 EUR, leto prej 8,5 EUR.

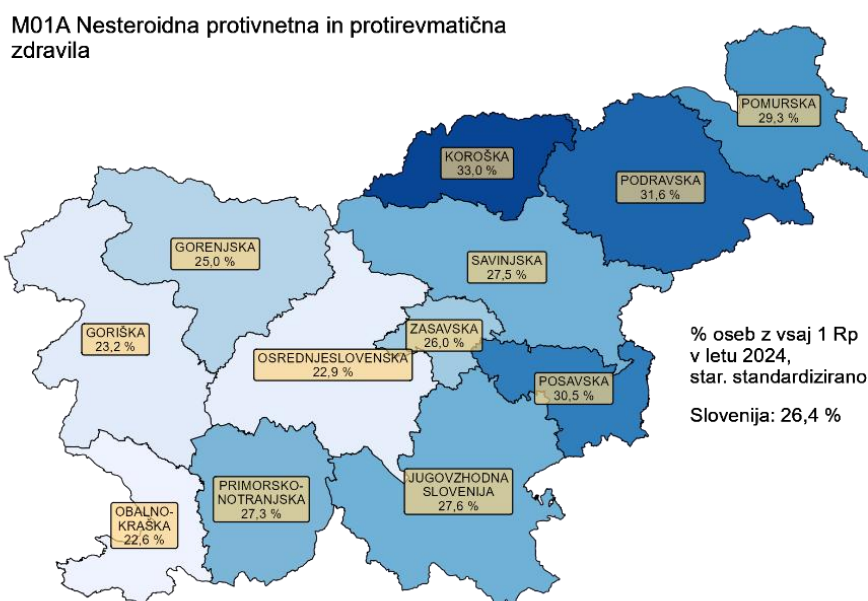
Vsa zdravila v tej skupini so **nesteroidna protivnetna in protirevmatična zdravila (M01A)**.

Najpogosteje so bili predpisani **derivati propionske kisline (M01AE)** s 783.706 recepti (indeks 107), med njimi naproksen (M01AE02) s 470.041 recepti (indeks 105), za katerega je bilo porabljenih 4,8 milijona EUR (indeks 127). Drugi najpogosteje predpisan derivat propionske kisline je bil ibuprofen (M01AE01), ki je bil predpisan na 286.583 receptih (indeks 111), zanj je bilo porabljenih 2,1 milijona EUR (indeks 114). Sledil je ketoprofen (M01AE03) s 26.990 recepti (indeks 97) v vrednosti skoraj 182,8 tisoč EUR (indeks 101).

Predpisanih je bilo 225.341 receptov (indeks 96) za [derivate ocetne kisline in sorodne učinkovine \(M01AB\)](#); najpogosteje je bil predpisan diklofenak (M01AB05) z 223.080 recepti (indeks 96), za katerega je bilo porabljenih 1,8 milijona EUR (indeks 96).

Tudi v letu 2024 se kaže porast predpisovanja nesteroidnih protivnetnih in protirevmatičnih zdravil (M01A), saj je ta zdravila prejemale 26,4 % prebivalcev, (v letu 2023 25,5 %, v letu 2022 25,0 % prebivalcev, leta 2021 22,2 %, leta 2020 pa 21,4 %).

Največ teh zdravil je bilo predpisanih v koroški regiji (33,0 %, leta 2023 32,8 %, leta 2022 31,5 %, leta 2021 26,6 %) ter podravski regiji (31,6 %, leta 2023 30,8 %, leta 2022 30,5 %, leta 2021 26,6 %) in posavski regiji (30,5 %, leta 2023 29,5 %, leta 2022 28,7 %, leta 2021 25,6 %) najmanj pa v osrednjeslovenski regiji (22,9 %, leta 2023 22,1 %) (Slika 41).

SLIKA 41: Odstotek oseb, ki so jim bila predpisana nesteroidna protivnetna in protirevmatična zdravila (M01A) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024

M02 Zdravila za lokalno zdravljenje mišičnih in sklepnih bolečin

Predpisanih je bilo 4.516 receptov (indeks 102) z zdravili za lokalno zdravljenje mišičnih in sklepnih bolečin, v vrednosti 55.578 EUR (indeks 103). Povprečna vrednost enega recepta se ni bistveno spremenila in je znašala 12,3 EUR.

Vsa predpisana zdravila so bila v skupini [zdravil za lokalno zdravljenje mišičnih in sklepnih bolečin \(M02A\)](#), večina v podskupini [protivnetna nesteroidna zdravila za lokalno zdravljenje \(M02AA\)](#). Največ je bilo predpisane ketoprofena (M02AA10) z 2.679 recepti (indeks 102) in diklofenaka (M02AA15) s 1.427 recepti (indeks 102). Zdravila za lokalno zdravljenje mišičnih in sklepnih bolečin se lahko dobijo v lekarnah tudi brez recepta, zato je njihova dejanska poraba znatno večja od prikazane.

M03 Mišični relaksanti

Predpisanih je bilo 74.423 receptov (indeks 105) za mišične relaksante. Večina, 74.337 receptov, so bili **mišični relaksanti s centralnim delovanjem (M03B)**, vsi v podskupini **druge centralno delujoče učinkovine (M03BX)**. Največ je bilo predpisanega tizanidina (M03BX02), 67.459 receptov (indeks 106) in baklofena (M03BX01), 6.878 receptov (indeks 99).

M04 Zdravila za zdravljenje protina

Predpisanih je bilo 112.825 receptov (indeks 104) s predpisanimi zdravili za zdravljenje protina (M04) v vrednosti 1,2 milijona EUR (indeks 106). Povprečna vrednost enega recepta je bila 10,9 EUR.

Vsa zdravila spadajo v skupino **zdravil za zdravljenje protina (M04A)**, večina v podskupino **zdravil za zaviranje nastajanja sečne kisline (M04AA)**. Večina predpisanih zdravil je vsebovala alopurinol (M04AA01), ki je bil predpisan na 106.060 receptih (indeks 103) v vrednosti skoraj 1,1 milijona EUR (indeks 105). Predpisano je bilo tudi 3.609 receptov za febuksostat (M04AA03) (indeks 104), v vrednosti skoraj 108,0 tisoč EUR (indeks 107).

M05 Zdravila za bolezni kosti

Predpisanih je bilo 98.025 receptov (indeks 109) za zdravila za bolezni kosti v vrednosti skoraj 11,7 milijona EUR (indeks 125). Zdravila za bolezni kosti predstavljajo le skoraj 7,1 % delež predpisanih receptov skupine M in drugi največji vrednostni delež s skoraj 30,6 % vrednosti zdravil skupine M. Povprečna vrednost enega recepta je znašala 119,3 EUR. Predpisanih je bilo 13.657.479 DDD oz. 17,5 DID teh zdravil.

Vsa predpisana zdravila te skupine spadajo v skupino **zdravil z učinkom na strukturo in mineralizacijo kosti (M05B)** in so razdeljena v tri večje podskupine.

Prva podskupina so zdravila z **difosfonati (M05BA)**, ki so prva izbira pri zdravljenju osteoporoze, predpisanih je bilo 25.153 receptov (indeks 104), največkrat je bila predpisana ibandronska kislina (M05BA06) s 13.802 recepti (indeks 88) v vrednosti 261.132 EUR (indeks 104). Difosfonati so najpogostejše predpisovana zdravila za zdravljenje osteoporoze, saj so močni zaviralci kostne razgradnje (24).

V podskupini **difosfonatov in kombinacij (M05BB)** je bilo predpisanih 18.952 receptov (indeks 105), vsi alendronska kislina in holekalciferol (M05BB03), v vrednosti 343.984 EUR (indeks 106).

Največja podskupina pa so **druga zdravila z učinkom na strukturo in mineralizacijo kosti (M05BX)**, predpisanih je bilo 53.826 receptov (indeks 113). V veliki večini je bil to denosumab (M05BX04) na 53.826 receptih v vrednosti skoraj 9,1 milijona EUR (indeks 113).

Denosumab je monoklonsko protitelo, ki upočasni razgradnjo kostnine in se uporablja za preprečevanje zapletov kostnih zasevkov pri bolnikih z napredovalim rakom. Veže se na beljakovino, ligand RANK, s čimer onemogoča aktivacijo osteoklastov ter zavre prekomerno razgradnjo kostnine (29).

4.10 Zdravila z delovanjem na živčevje (ATC skupina N)

Zdravila z delovanjem na živčevje so druga najpogostejše predpisana skupina zdravil v Sloveniji, razvrščena so v sedem skupin. V letu 2024 je bilo izdanih 4.092.218 receptov (indeks 103) v vrednosti skoraj 94,1 milijona EUR (indeks 111). Kot vsako leto so največji odstotni deleži v številu receptov pripadali analgetikom (N02) (48,1 %), psiholeptikom (N05) (23,9 %) ter psihoanaleptikom (N06) (19,6 %).

Povprečna vrednost na en recept s predpisanimi zdravili z delovanjem na živčevje je znašala 23,0 EUR.

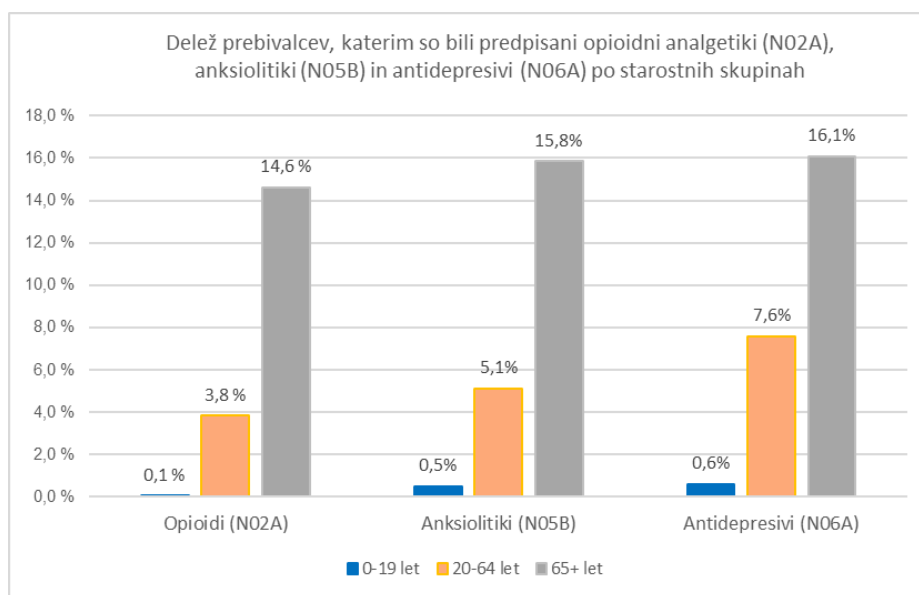
Na 1.000 prebivalcev je bilo predpisanih 1.925 receptov, leto prej 1.866 receptov, največ iz skupine analgetikov (926 receptov/1.000 prebivalcev), sledijo psiholeptiki (461 receptov/1.000 prebivalcev) ter psihoanaleptiki (378 receptov/1.000 prebivalcev).

Skupno je bilo predpisanih 134.873.146 DDD, to je 173,3 DDD na 1.000 prebivalcev na dan (Tabela 34).

Odstotek oseb, ki so prejele vsaj en recept v letu 2024				
ATC N	ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA ŽIVČEVJE			
		N02A OPIOIDI	N05B ANKSIOLITIKI	N06A ANTIDEPRESIVI
	0–19 let	0,1 %	0,5 %	0,6 %
	20–64 let	3,8 %	5,1 %	7,6 %
	nad 65 let	14,6 %	15,8 %	16,1 %
	SKUPAJ	5,5 %	6,6 %	8,1 %

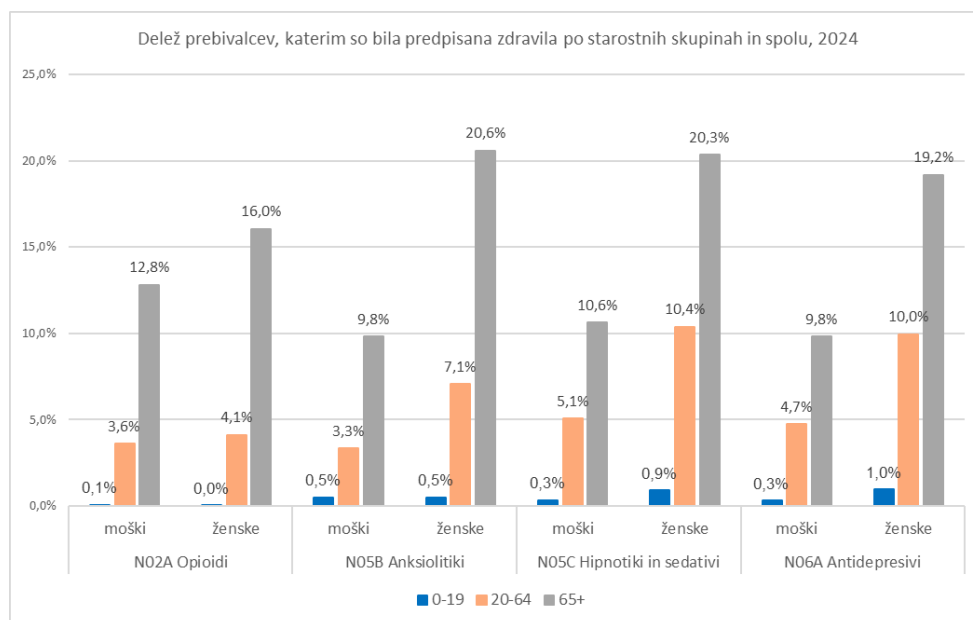
Skupno je opioide (N02A) prejelo 5,5 % populacije, anksiolitike (N05B) je prejelo 6,5 % populacije ter antidepresive (N06A) 8,1 % populacije.

Največji delež vseh omenjenih predpisanih zdravil je v starostni skupini nad 65 let, prav tako je povsod večji delež žensk, ki prejema ta zdravila (Sliki 42, 43).

SLIKA 42: SKUPEN DELEŽ PREDPISANIH OPIOIDOV (N02A), ANKSIOLOTIKOV (N05B) IN ANTIDEPRESIVOV (N06A) PO GLAVNIH STAROSTNIH SKUPINAH V LETU 2024

Vsa omenjena zdravila so bila pogosteje predpisana ženskam, najbolj izrazito v starostnih skupinah po 65. letu (Slika 42).

SLIKA 43: DELEŽ PREDPISANIH OPIOIDOV (N02A), ANKSIOLOTIKOV (N05B) IN ANTIDEPRESIVOV (N06A) PO SPOLU IN GLAVNIH STAROSTNIH SKUPINAH V LETU 2024

TABELA 34: ŠTEVILO PREDPISANIH RECEPTOV, VREDNOST IZDANIH ZDRAVIL TER ŠTEVILO DDD IN DID V SKUPINI ZDRAVIL Z DELOVANJEM NA ŽIVČEVJE (N), SLOVENIJA 2024

ATC skupina	Število Rp 2024	Indeks št. Rp 24/23	Vrednost zdravil v EUR 2024	Indeks vrednosti 24/23	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2024	Število DID 2024
N - ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA ŽIVČEVJE	4.092.218	103	94.050.862 €	111	23,0 €	1.925	134.873.146	173,3
N01 - ANESTETIKI	12.343	85	385.646 €	88	31,2 €	6	0	0,0
N01B - Lokalni anestetiki	12.343	85	385.646 €	88	31,2 €	6	0	0,0
N01BA - Estri aminobenzojske kisline	3		70 €		23,4 €	0	0	0,0
N01BA05 - benzokain	3		70 €		23,4 €	0	0	0,0
N01BB - Amidi	12.340	85	385.575 €	88	31,2 €	6	0	0,0
N01BB02 - lidokain	12.232	85	381.276 €	88	31,2 €	6	0	0,0
N01BB20 - kombinacije	106	118	4.184 €	189	39,5 €	0	0	0,0
N01BB58 - artikain, kombinacije	2	200	116 €	312	57,9 €	0	0	0,0
N02 - ANALGETIKI	1.968.802	105	30.700.708 €	111	15,6 €	926	28.632.346	36,8
N02A - Opioidi	358.869	98	6.995.929 €	99	19,5 €	169	8.059.130	10,4
N02AA - Opiati	35.169	122	1.579.827 €	117	44,9 €	17	451.775	0,6
N02AA01 - morfin	14.474	186	304.254 €	152	21,0 €	7	220.802	0,3
N02AA05 - oksikodon	3.594	86	129.019 €	106	35,9 €	2	62.513	0,1
N02AA51 - morfin, kombinacije	2.482	129	731.062 €	127	294,5 €	1	16.852	0,0
N02AA55 - oksikodon in nalokson	14.619	99	415.491 €	93	28,4 €	7	151.608	0,2
N02AB - Derivati fenilpiperidina	19.019	102	539.248 €	86	28,4 €	9	332.633	0,4
N02AB03 - fentanil	19.019	102	539.248 €	86	28,4 €	9	332.633	0,4
N02AE - Derivati oripavina	2.138	94	93.018 €	97	43,5 €	1	57.495	0,1
N02AE01 - buprenorfin	2.138	94	93.018 €	97	43,5 €	1	57.495	0,1
N02AJ - Opioidi v kombinaciji z neopiodidnimi analgetiki	262.763	95	3.682.395 €	96	14,0 €	124	6.313.143	8,1
N02AJ13 - tramadol in paracetamol	262.763	95	3.682.395 €	96	14,0 €	124	6.313.143	8,1
N02AX - Drugi opioidi	39.780	96	1.101.441 €	96	27,7 €	19	904.085	1,2
N02AX02 - tramadol	29.501	96	411.908 €	93	14,0 €	14	759.785	1,0
N02AX06 - tapentadol	10.279	96	689.534 €	98	67,1 €	5	144.300	0,2
N02B - Drugi analgetiki in antipiretiki	1.551.392	107	17.410.997 €	111	11,2 €	730	19.274.354	24,8
N02BA - Salicilna kislina in njeni derivati	148	81	2.201 €	79	14,9 €	0	850	0,0
N02BA01 - acetilsalicilna kislina	89	87	881 €	85	9,9 €	0	308	0,0
N02BA51 - acetilsalicilna kislina, kombinacije brez psihoaleptikov	59	73	1.320 €	75	22,4 €	0	543	0,0
N02BB - Pirazoloni	518.092	106	6.314.423 €	109	12,2 €	244	5.968.980	7,7
N02BB02 - natrijev metamizolat	518.092	106	6.314.423 €	109	12,2 €	244	5.968.980	7,7
N02BE - Anilidi	906.763	107	8.138.207 €	116	9,0 €	426	8.874.384	11,4
N02BE01 - paracetamol	906.251	107	8.127.988 €	116	9,0 €	426	8.870.218	11,4
N02BE51 - paracetamol, kombinacije brez psihoaleptikov	458	69	9.471 €	70	20,7 €	0	3.728	0,0
N02BE71 - paracetamol, kombinacije s psihoaleptiki	54	67	749 €	65	13,9 €	0	438	0,0
N02BF - Gabapentinoidi	126.389	107	2.956.166 €	105	23,4 €	59	4.430.140	5,7
N02BF01 - gabapentin	14.257	104	543.807 €	111	38,1 €	7	355.169	0,5
N02BF02 - pregabalin	112.132	107	2.412.359 €	104	21,5 €	53	4.074.971	5,2
N02C - Zdravila proti migreni	58.541	118	6.293.781 €	127	107,5 €	28	1.298.861	1,7
N02CC - Selektivni agonisti serotoninskih 5HT1 receptorjev	40.705	107	768.136 €	97	18,9 €	19	631.867	0,8
N02CC01 - sumatriptan	27.676	100	561.674 €	91	20,3 €	13	501.237	0,6
N02CC02 - naratriptan	355	102	4.745 €	99	13,4 €	0	1.888	0,0
N02CC03 - zolmitriptan	1.442	177	21.281 €	178	14,8 €	1	15.756	0,0

N02CC06 - eletriptan	10.499	114	169.215 €	112	16,1 €	5	107.946	0,1
N02CC07 - frovatriptan	733	12217	11.221 €	15217	15,3 €	0	5.040	0,0
N02CD - Antagonisti receptorja za peptid, povezan z genom za kalcitonin (CGRP)	17.836	151	5.525.645 €	132	309,8 €	8	666.994	0,9
N02CD01 - erenumab	5.498	101	1.490.640 €	76	271,1 €	3	308.476	0,4
N02CD02 - galkanezumab	2.241	126	562.974 €	127	251,2 €	1	75.600	0,1
N02CD03 - fremanezumab	6.423	146	2.587.421 €	147	402,8 €	3	202.650	0,3
N02CD06 - rimegepant	3.639	2656	867.695 €	5951	238,4 €	2	79.204	0,1
N02CD07 - atogepant	35		16.916 €		483,3 €	0	1.064	0,0
N03 - ANTIEPILEPTIKI	173.183	105	9.044.345 €	118	52,2 €	81	7.081.735	9,1
N03A - Antiepileptiki	173.183	105	9.044.345 €	118	52,2 €	81	7.081.735	9,1
N03AA - Barbiturati in njihovi derivati	4.761	92	166.756 €	92	35,0 €	2	167.237	0,2
N03AA01 - metilfenobarbital	1.174	88	67.826 €	89	57,8 €	1	45.660	0,1
N03AA02 - fenobarbital	721	79	44.419 €	91	61,6 €	0	43.897	0,1
N03AA03 - primidon	2.866	98	54.510 €	98	19,0 €	1	77.680	0,1
N03AB - Derivati hidantoina	317	96	7.610 €	91	24,0 €	0	18.388	0,0
N03AB02 - fenitoin	317	96	7.610 €	91	24,0 €	0	18.388	0,0
N03AD - Derivati suksinimida	1.034	111	86.977 €	110	84,1 €	0	33.080	0,0
N03AD01 - etosuksimid	1.034	111	86.977 €	110	84,1 €	0	33.080	0,0
N03AE - Benzodiazepini	18.197	136	278.983 €	132	15,3 €	9	246.886	0,3
N03AE01 - klonazepam	18.197	136	278.983 €	132	15,3 €	9	246.886	0,3
N03AF - Derivati karboksamida	22.940	99	992.153 €	115	43,2 €	11	1.056.565	1,4
N03AF01 - karbamazepin	17.478	96	711.982 €	112	40,7 €	8	775.044	1,0
N03AF02 - okskarbazepin	5.252	106	219.357 €	97	41,8 €	2	273.293	0,4
N03AF03 - rufinamid	210	913	60.814 €	951	289,6 €	0	8.229	0,0
N03AG - Derivati prostih maščobnih kislin	28.272	99	501.235 €	103	17,7 €	13	1.207.696	1,6
N03AG01 - valprojska kislina	27.889	99	458.471 €	102	16,4 €	13	1.187.054	1,5
N03AG04 - vigabatrin	309	82	11.718 €	94	37,9 €	0	16.450	0,0
N03AG06 - tiagabin	74	97	31.046 €	116	419,5 €	0	4.192	0,0
N03AX - Drugi antiepileptiki	97.662	104	7.010.632 €	121	71,8 €	46	4.351.883	5,6
N03AX03 - sultiam	1.219	113	151.035 €	114	123,9 €	1	37.263	0,0
N03AX09 - lamotrigin	41.779	103	1.140.685 €	105	27,3 €	20	1.379.245	1,8
N03AX11 - topiramat	6.510	95	304.071 €	103	46,7 €	3	174.421	0,2
N03AX14 - levetiracetam	30.751	102	1.266.191 €	103	41,2 €	14	1.794.633	2,3
N03AX15 - zonisamid	1.318	143	122.397 €	132	92,9 €	1	69.038	0,1
N03AX17 - stiripentol	113	74	64.212 €	74	568,2 €	0	4.170	0,0
N03AX18 - lakoamid	9.310	104	869.927 €	87	93,4 €	4	505.905	0,7
N03AX23 - brivaracetam	4.081	119	717.339 €	120	175,8 €	2	339.008	0,4
N03AX24 - kanabidiol	2.581	163	2.374.773 €	185	920,1 €	1	48.201	0,1
N04 - ANTIPARKINSONIKI	82.552	103	7.312.704 €	108	88,6 €	39	3.324.731	4,3
N04A - Antiholinergiki	16.927	95	200.034 €	99	11,8 €	8	437.290	0,6
N04AA - Terciarni amini	16.927	95	200.034 €	99	11,8 €	8	437.290	0,6
N04AA01 - triheksifenidil	5	125	120 €	179	24,0 €	0	60	0,0
N04AA02 - biperiden	16.922	95	199.914 €	99	11,8 €	8	437.230	0,6
N04B - Dopaminergiki	65.625	105	7.112.670 €	108	108,4 €	31	2.887.441	3,7
N04BA - Dopa in njeni derivati	30.196	105	5.288.095 €	109	175,1 €	14	1.517.060	1,9
N04BA02 - levodopa in zaviralec dekarboksilaze	25.197	107	3.250.104 €	94	129,0 €	12	1.183.647	1,5
N04BA03 - levodopa, zaviralec dekarboksilaze in zaviralec COMT	4.817	92	1.574.031 €	113	326,8 €	2	333.413	0,4
N04BA07 - foslevodopa in zaviralec dekarboksilaze	182		463.959 €		2549,2 €	0	0	0,0
N04BB - Derivati adamantana	1.170	95	45.028 €	95	38,5 €	1	66.765	0,1
N04BB01 - amantadin	1.170	95	45.028 €	95	38,5 €	1	66.765	0,1
N04BC - Agonisti dopamina	30.145	104	1.342.157 €	98	44,5 €	14	1.024.907	1,3
N04BC04 - ropinirol	6.199	101	361.297 €	101	58,3 €	3	534.670	0,7
N04BC05 - pramipeksol	21.876	105	596.813 €	105	27,3 €	10	348.839	0,4
N04BC07 - apomorfin	11	61	19.344 €	70	1758,5 €	0	2.575	0,0

N04BC09 - rotigotin	2.059	95	364.703 €	87	177,1 €	1	138.824	0,2
N04BD - Zaviralci monoaminoooksidaz tipa B	3.261	105	306.215 €	108	93,9 €	2	224.528	0,3
N04BD02 - razagilin	2.334	92	187.761 €	88	80,4 €	1	171.668	0,2
N04BD03 - safinamid	927	160	118.454 €	168	127,8 €	0	52.860	0,1
N04BX - Drugi dopaminergiki	853	609	131.176 €	737	153,8 €	0	54.180	0,1
N04BX04 - opikapon	853	609	131.176 €	737	153,8 €	0	54.180	0,1
N05 - PSIHOLEPTIKI	980.017	101	16.268.922 €	102	16,6 €	461	26.190.756	33,7
N05A - Antipsihotiki	389.834	105	10.515.989 €	101	27,0 €	183	11.152.284	14,3
N05AA - Fenotiazini z alifatsko stransko verigo	12.494	103	491.775 €	105	39,4 €	6	242.066	0,3
N05AA02 - levomepromazin	2.150	76	56.209 €	69	26,1 €	1	37.887	0,0
N05AA03 - promazin	10.344	111	435.567 €	112	42,1 €	5	204.179	0,3
N05AB - Fenotiazini s piperazinsko strukturo	5.845	98	360.245 €	100	61,6 €	3	316.503	0,4
N05AB02 - flufenazin	5.845	98	360.245 €	100	61,6 €	3	316.503	0,4
N05AD - Derivati butirofenona	10.411	106	218.548 €	103	21,0 €	5	484.371	0,6
N05AD01 - haloperidol	10.411	106	218.548 €	103	21,0 €	5	484.371	0,6
N05AE - Derivati indola	1.734	91	166.180 €	97	95,8 €	1	104.028	0,1
N05AE04 - ziprasidon	932	91	83.221 €	97	89,3 €	0	63.098	0,1
N05AE05 - lurasidon	802	91	82.959 €	98	103,4 €	0	40.931	0,1
N05AF - Derivati tioksantena	1.723	97	44.499 €	95	25,8 €	1	123.100	0,2
N05AF01 - flupentiskol	435	89	12.644 €	93	29,1 €	0	36.100	0,0
N05AF05 - zuklopentiskol	1.288	100	31.855 €	96	24,7 €	1	87.000	0,1
N05AH - Diazepini, oksazepini, tiazepini in oksepini	242.577	105	4.627.810 €	100	19,1 €	114	6.375.510	8,2
N05AH02 - klopazin	15.478	102	832.815 €	102	53,8 €	7	655.279	0,8
N05AH03 - olanzapin	46.432	105	806.158 €	105	17,4 €	22	2.841.867	3,7
N05AH04 - kvetiapin	180.667	106	2.988.838 €	98	16,5 €	85	2.878.364	3,7
N05AL - Benzamidi	36.965	106	696.330 €	106	18,8 €	17	442.256	0,6
N05AL01 - sulpirid	32.647	107	522.110 €	108	16,0 €	15	212.118	0,3
N05AL05 - amisulprid	4.318	100	174.220 €	101	40,3 €	2	230.138	0,3
N05AN - Litij	2.499	95	73.648 €	110	29,5 €	1	164.775	0,2
N05AN01 - litij	2.499	95	73.648 €	110	29,5 €	1	164.775	0,2
N05AX - Drugi antipsihotiki	75.586	104	3.836.953 €	102	50,8 €	36	2.899.676	3,7
N05AX08 - risperidon	43.042	104	824.602 €	100	19,2 €	20	1.038.413	1,3
N05AX12 - aripiprazol	17.961	101	1.077.356 €	101	60,0 €	8	1.001.740	1,3
N05AX13 - paliperidon	5.254	97	875.991 €	98	166,7 €	2	344.477	0,4
N05AX15 - kariprazin	4.842	109	705.113 €	99	145,6 €	2	320.250	0,4
N05AX16 - breksipiprazol	4.487	131	353.890 €	131	78,9 €	2	194.796	0,3
N05B - Anksiolitiki	397.334	98	3.071.247 €	100	7,7 €	187	7.856.316	10,1
N05BA - Benzodiazepini	394.799	98	3.042.728 €	100	7,7 €	186	7.817.967	10,0
N05BA01 - diazepam	62.733	95	672.269 €	96	10,7 €	30	1.593.426	2,0
N05BA04 - oksazepam	7.060	93	105.339 €	98	14,9 €	3	108.924	0,1
N05BA06 - lorazepam	28.294	99	353.053 €	106	12,5 €	13	1.106.251	1,4
N05BA08 - bromazepam	124.153	97	898.848 €	100	7,2 €	58	1.570.023	2,0
N05BA09 - klobazam	3.160	102	65.501 €	119	20,7 €	1	198.690	0,3
N05BA12 - alprazolam	169.399	99	947.719 €	100	5,6 €	80	3.240.653	4,2
N05BB - Derivati difenilmetana	2.535	105	28.519 €	109	11,3 €	1	38.350	0,0
N05BB01 - hidroksizin	2.535	105	28.519 €	109	11,3 €	1	38.350	0,0
N05C - Hipnotiki in sedativi	192.849	99	2.681.686 €	105	13,9 €	91	7.182.156	9,2
N05CC - Aldehidi in njihovi derivati	195	174	13.012 €	216	66,7 €	0	9.666	0,0
N05CC01 - kloralhidrat	195	174	13.012 €	216	66,7 €	0	9.666	0,0
N05CD - Benzodiazepini	22.952	96	635.776 €	97	27,7 €	11	843.676	1,1
N05CD01 - flurazepam	6.780	95	113.440 €	100	16,7 €	3	173.185	0,2
N05CD02 - nitrazepam	11.173	104	125.126 €	107	11,2 €	5	644.970	0,8
N05CD08 - midazolam	4.999	83	397.209 €	93	79,5 €	2	25.521	0,0
N05CF - Benzodiazepinom sorodna zdravila	155.725	98	1.347.527 €	99	8,7 €	73	5.812.150	7,5
N05CF02 - zolpidem	155.725	98	1.347.527 €	99	8,7 €	73	5.812.150	7,5
N05CH - Agonisti melatoninskih receptorjev	6.237	132	397.620 €	171	63,8 €	3	453.044	0,6
N05CH01 - melatonin	6.237	132	397.620 €	171	63,8 €	3	453.044	0,6

N05CM - Drugi hipnotiki in sedativi	7.740	96	287.751 €	99	37,2 €	4	63.620	0,1
N05CM02 - klobetiazol	7.690	96	287.117 €	99	37,3 €	4	62.838	0,1
N05CM09 - korenina	26	325	373 €	311	14,3 €	0	410	0,0
zdravilne špajke								
N06 - PSIHOANALEPTIKI	803.964	103	19.522.457 €	106	24,3 €	378	64.093.486	82,4
N06A - Antidepresivi	686.145	102	13.513.737 €	105	19,7 €	323	55.611.652	71,5
N06AA - Neselektivni zaviralci privzema monoaminov	18.675	102	236.821 €	100	12,7 €	9	472.391	0,6
N06AA09 - amitriptilin	17.050	105	189.834 €	103	11,1 €	8	410.778	0,5
N06AA21 - maprotilin	1.625	83	46.986 €	89	28,9 €	1	61.613	0,1
N06AB - Selektivni zaviralci privzema serotonina	373.898	100	6.067.883 €	103	16,2 €	176	35.364.860	45,4
N06AB03 - fluoksetin	10.318	81	138.304 €	80	13,4 €	5	886.356	1,1
N06AB04 - citalopram	10.200	94	172.917 €	94	17,0 €	5	891.666	1,1
N06AB05 - paroksetin	45.055	98	856.751 €	101	19,0 €	21	4.179.028	5,4
N06AB06 - sertralin	162.103	103	2.883.370 €	108	17,8 €	76	17.026.924	21,9
N06AB10 - escitalopram	146.222	98	2.016.542 €	101	13,8 €	69	12.380.886	15,9
N06AG - Zaviralci monoaminooksidaz A	1.468	93	71.086 €	96	48,4 €	1	118.020	0,2
N06AG02 - moklobemid	1.468	93	71.086 €	96	48,4 €	1	118.020	0,2
N06AX - Drugi antidepresivi	292.104	105	7.137.947 €	107	24,4 €	137	19.656.382	25,3
N06AX05 - trazodon	56.672	113	955.770 €	110	16,9 €	27	1.689.210	2,2
N06AX11 - mirtazapin	60.882	104	967.943 €	104	15,9 €	29	4.591.920	5,9
N06AX12 - bupropion	20.376	105	683.582 €	104	33,5 €	10	1.058.685	1,4
N06AX14 - tianeptin	6.978	93	300.072 €	94	43,0 €	3	453.120	0,6
N06AX16 - venlafaksin	39.987	105	791.075 €	105	19,8 €	19	4.163.471	5,3
N06AX18 - reboksetin	362	103	16.576 €	105	45,8 €	0	22.320	0,0
N06AX21 - duloksetin	84.392	103	1.967.916 €	108	23,3 €	40	5.949.818	7,6
N06AX22 - agomelatin	3.582	97	302.750 €	97	84,5 €	2	339.724	0,4
N06AX26 - vortiooksetin	18.873	110	1.152.263 €	115	61,1 €	9	1.388.114	1,8
N06B - Psihostimulansi, učinkovine za zdravljenje hiperkinezije in učinkovine za obnavljanje celic CZS	18.043	103	902.005 €	93	50,0 €	8	915.484	1,2
N06BA - Simpatomimetiki s centralnim delovanjem	14.432	108	558.136 €	91	38,7 €	7	749.509	1,0
N06BA04 - metilfenidat	12.523	126	414.816 €	118	33,1 €	6	689.316	0,9
N06BA07 - modafinil	189	113	21.074 €	115	111,5 €	0	5.910	0,0
N06BA09 - atomoksetin	1.718	54	122.160 €	51	71,1 €	1	54.233	0,1
N06BA12 - lisdeksamfetamin	2		87 €		43,4 €	0	50	0,0
N06BC - Derivati ksantina	11	55	162 €	71	14,8 €	0	165	0,0
N06BC01 - kofein	11	55	162 €	71	14,8 €	0	165	0,0
N06BX - Drugi psihostimulansi in učinkovine za obnavljanje celic CZS	3.600	87	343.707 €	96	95,5 €	2	165.810	0,2
N06BX03 - piracetam	3.545	87	106.897 €	90	30,2 €	2	164.070	0,2
N06BX13 - idebenon	55	93	236.810 €	98	4305,6 €	0	1.740	0,0
N06D - Zdravila za zdravljenje demence	99.776	106	5.106.714 €	111	51,2 €	47	7.566.350	9,7
N06DA - Antiholinesteraze	70.510	105	3.679.406 €	105	52,2 €	33	5.583.979	7,2
N06DA02 - donepezil	25.420	107	780.473 €	108	30,7 €	12	2.219.243	2,9
N06DA03 - rivastigmin	36.600	105	2.533.079 €	104	69,2 €	17	2.648.860	3,4
N06DA04 - galantamin	8.490	104	365.854 €	104	43,1 €	4	715.876	0,9
N06DX - Druga zdravila za zdravljenje demence	29.266	109	1.427.308 €	132	48,8 €	14	1.982.371	2,5
N06DX01 - memantin	29.235	109	1.426.296 €	132	48,8 €	14	1.978.891	2,5
N06DX02 - list ginka	31	74	1.012 €	88	32,7 €	0	3.480	0,0
N07 - DRUGA ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA ŽIVČEVJE	71.357	103	10.816.081 €	142	151,6 €	34	5.550.092	7,1
N07A - Parasimpatomimetiki	2.542	97	231.330 €	103	91,0 €	1	150.703	0,2
N07AA - Antiholinesteraze	2.294	98	187.637 €	106	81,8 €	1	135.387	0,2
N07AA02 - piridostigmin	2.294	98	187.637 €	106	81,8 €	1	135.387	0,2
N07AX - Drugi parasimpatomimetiki	248	89	43.693 €	92	176,2 €	0	15.316	0,0
N07AX01 - pilokarpin	248	89	43.693 €	92	176,2 €	0	15.316	0,0

N07B - Zdravila za zdravljenje zasvojenosti	2.061	111	240.659 €	107	116,8 €	1	116.103	0,1
N07BA - Zdravila za zdravljenje zasvojenosti z nikotinom	4	36	94 €	25	23,4 €	0	35	0,0
N07BA01 - nikotin	4	36	94 €	25	23,4 €	0	35	0,0
N07BB - Zdravila za zdravljenje zasvojenosti z alkoholom	2.024	111	239.905 €	107	118,5 €	1	114.268	0,1
N07BB04 - naltrekson	2.003	111	239.113 €	107	119,4 €	1	114.016	0,1
N07BB05 - nalmeften	21	117	792 €	70	37,7 €	0	252	0,0
N07BC - Zdravila za zdravljenje zasvojenosti z opioidi	33	157	661 €	167	20,0 €	0	1.800	0,0
N07BC02 - metadon	33	157	661 €	167	20,0 €	0	1.800	0,0
N07C - Zdravila proti vrtoglavici	60.880	102	733.600 €	104	12,0 €	29	4.945.556	6,4
N07CA - Zdravila proti vrtoglavici	60.880	102	733.600 €	104	12,0 €	29	4.945.556	6,4
N07CA01 - betahistin	58.109	103	662.515 €	105	11,4 €	27	4.903.837	6,3
N07CA02 - cinarizin	1	13	8 €	6	8,3 €	0	42	0,0
N07CA52 - cinarizin, kombinacije	2.770	97	71.077 €	101	25,7 €	1	41.678	0,1
N07X - Druga zdravila z delovanjem na živčevje	5.874	110	9.610.492 €	149	1636,1 €	3	337.731	0,4
N07XX - Druga zdravila z delovanjem na živčevje	5.874	110	9.610.492 €	149	1636,1 €	3	337.731	0,4
N07XX02 - riluzol	623	127	148.673 €	108	238,6 €	0	38.902	0,0
N07XX04 - natrijev oksibat	260	99	180.647 €	105	694,8 €	0	10.896	0,0
N07XX05 - amifampridin	76	106	27.207 €	116	358,0 €	0	3.563	0,0
N07XX06 - tetrabenazin	372	96	50.818 €	79	136,6 €	0	16.884	0,0
N07XX07 - fampridin	3.258	100	673.941 €	89	206,9 €	2	149.366	0,2
N07XX08 - tafamidis	1.170	148	7.858.800 €	150	6716,9 €	1	108.446	0,1
N07XX11 - pitolizant	91	118	59.933 €	97	658,6 €	0	8.955	0,0
N07XX25 - omaveloksolon	24		610.472 €		25436,4 €	0	720	0,0

Če pogledamo samo najpogostejše predpisane učinkovine vidimo, da na vrhu ostaja paracetamol z 906.251 recepti (indeks 107), na 1.000 prebivalcev je predpisanih 426 receptov. Paracetamol je dostopen v lekarnah tudi brez zdravniškega recepta, tako da je njegova dejanska poraba še višja.

Druga najbolj predpisana učinkovina je natrijev metamizolat, predpisanih je bilo 518.092 receptov (indeks 106). Sledi jima kombinacija tramadola in paracetamola z 262.763 recepti (indeks 95) (Tabela 35).

TABELA 35: NAJPOGOSTEJE PREDPISANE UČINKOVINE V SKUPINI N, SLOVENIJA 2024

ATC skupina	Število Rp 2024	Indeks št. Rp 24/23	Vrednost zdravil v EUR 2024	Indeks vrednosti 24/23	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2024	Število DID 2024
N02BE01 - paracetamol	906.251	107	8.127.988 €	116	9,0 €	426	8.870.218	11,4
N02BB02 - natrijev metamizolat	518.092	106	6.314.423 €	109	12,2 €	244	5.968.980	7,7
N02AJ13 - tramadol in paracetamol	262.763	95	3.682.395 €	96	14,0 €	124	6.313.143	8,1
N05AH04 - kvetiapin	180.667	106	2.988.838 €	98	16,5 €	85	2.878.364	3,7
N05BA12 - alprazolam	169.399	99	947.719 €	100	5,6 €	80	3.240.653	4,2
N06AB06 - sertralin	162.103	103	2.883.370 €	108	17,8 €	76	17.026.924	21,9
N05CF02 - zolpidem	155.725	98	1.347.527 €	99	8,7 €	73	5.812.150	7,5
N06AB10 - escitalopram	146.222	98	2.016.542 €	101	13,8 €	69	12.380.886	15,9
N05BA08 - bromazepam	124.153	97	898.848 €	100	7,2 €	58	1.570.023	2,0
N02BF02 - pregabalin	112.132	107	2.412.359 €	104	21,5 €	53	4.074.971	5,2
N06AX21 - duloksetin	84.392	103	1.967.916 €	108	23,3 €	40	5.949.818	7,6
N05BA01 - diazepam	62.733	95	672.269 €	96	10,7 €	30	1.593.426	2,0
N06AX11 - mirtazapin	60.882	104	967.943 €	104	15,9 €	29	4.591.920	5,9
N07CA01 - betahistin	58.109	103	662.515 €	105	11,4 €	27	4.903.837	6,3
N06AX05 - trazodon	56.672	113	955.770 €	110	16,9 €	27	1.689.210	2,2
N05AH03 - olanzapin	46.432	105	806.158 €	105	17,4 €	22	2.841.867	3,7
N06AB05 - paroksetin	45.055	98	856.751 €	101	19,0 €	21	4.179.028	5,4
N05AX08 - risperidon	43.042	104	824.602 €	100	19,2 €	20	1.038.413	1,3
N03AX09 - lamotrigin	41.779	103	1.140.685 €	105	27,3 €	20	1.379.245	1,8
N06AX16 - venlafaksin	39.987	105	791.075 €	105	19,8 €	19	4.163.471	5,3
N06DA03 - rivastigmin	36.600	105	2.533.079 €	104	69,2 €	17	2.648.860	3,4

N01 Anestetiki

Anestetiki se praviloma uporabljajo v zdravstvenih zavodih in jih predpisujejo posebej.

Tu zajamemo **lokalne anestetike (N01B)**, predpisanih je bilo 12.343 receptov (indeks 85), v vrednosti 385.646 EUR (indeks 88). Skoraj vsi spadajo v podskupino **amidi (N01BB)**, večinoma so zdravila z lidokainom (N01BB02), predpisanih je bilo 12.232 receptov (indeks 85).

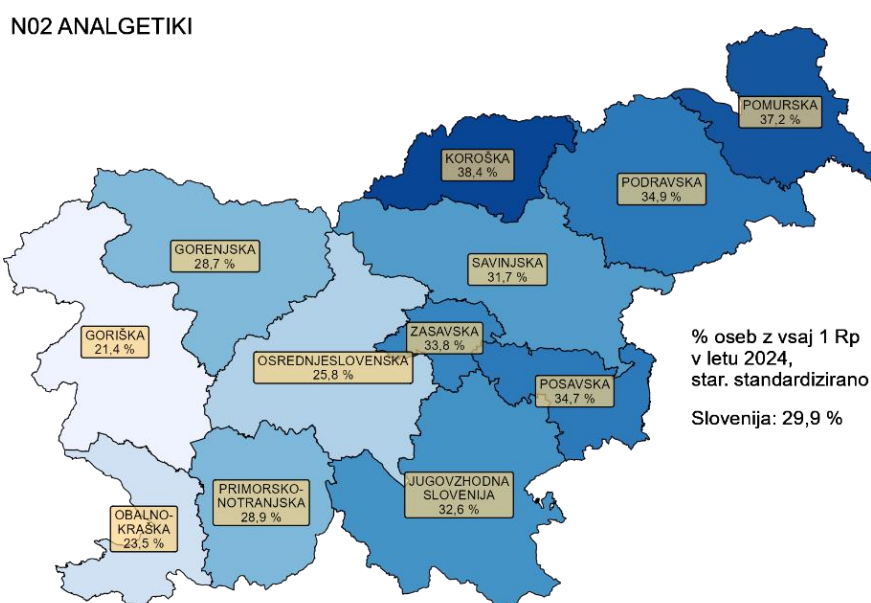
N02 Analgetiki

Predpisovanje analgetikov se je v letu 2024 zvišalo za 5 %. Zdravniki so predpisali 1.968.802 receptov (indeks 105) z analgetiki (N02) v vrednosti 30,7 milijona EUR (indeks 111).

Povprečno je v Sloveniji prejelo vsaj en recept za analgetike 29,9 % prebivalcev (leta 2023 29,2, leta 2022 27,9 %, leta 2021 24,3 %), kažejo pa se velike razlike v predpisovanju med regijami.

Največ analgetikov je bilo predpisanih v severovzhodni Sloveniji, predvsem v koroški regiji (38,4 %) ter pomurski (37,2 %) in podravski regiji (34,9 %). Sledita posavska (34,7 %) in zasavska regija (33,8 %).

Najmanj analgetikov so prejeli prebivalci goriške (21,4 %) in obalno-kraške regije (23,5 %) (Slika 43).

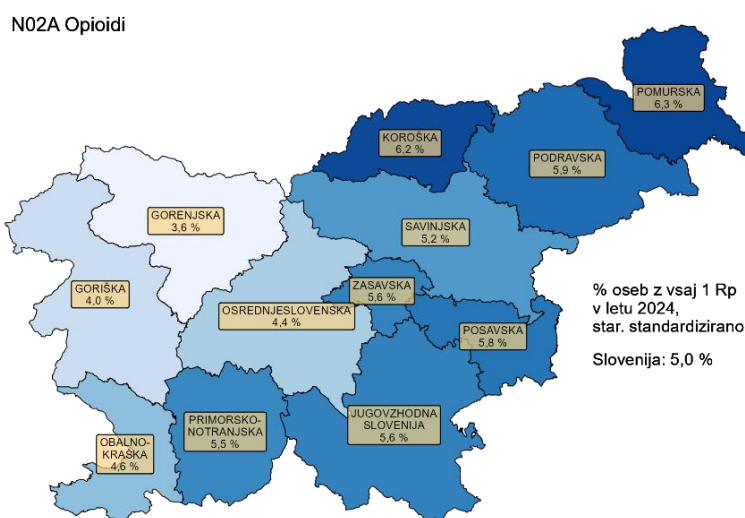
SLIKA 44: Odstotek oseb, ki so jim bili predpisani analgetiki (N02) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024

Opioidi (N02A)

Predpisanih je bilo 358.869 receptov (indeks 98), ki so predstavljali 18,2 % delež v številu receptov skupine N02 v vrednosti skoraj 7,0 milijona EUR (indeks 99). Povprečna vrednost enega recepta z opioidi je bila 19,5 EUR. Skupaj je bilo predpisanih 8.059.130 DDD opioidov oz. 10,4 DDD na 1.000 prebivalcev na dan. Vsaj en recept z opioidi je prejelo 5,0 % populacije, kar je 0,4 % manj kot leta 2023.

Največ opioidov je bilo predpisanih v pomurski regiji (6,3 %, leta 2023 6,6 %, leta 2022 6,7 %), koroški regiji (6,2 %, leta 2023 6,8 %, leta 2022 7,4 %), podravski regiji (5,9 %, leta 2023 6,3 %, leta 2022 6,7 %) in posavski regiji (5,8 %, leta 2023 6,1 %, leta 2022 6,3 %).

Najmanj opioidov so kot tudi doslej predpisovali na gorenjskem (3,6 %, leta 2023 3,8 %, leta 2022 3,9 %) (Slika 44).

SLIKA 45: Odstotek oseb, ki so jim bili predpisani opioidi (N02A) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024

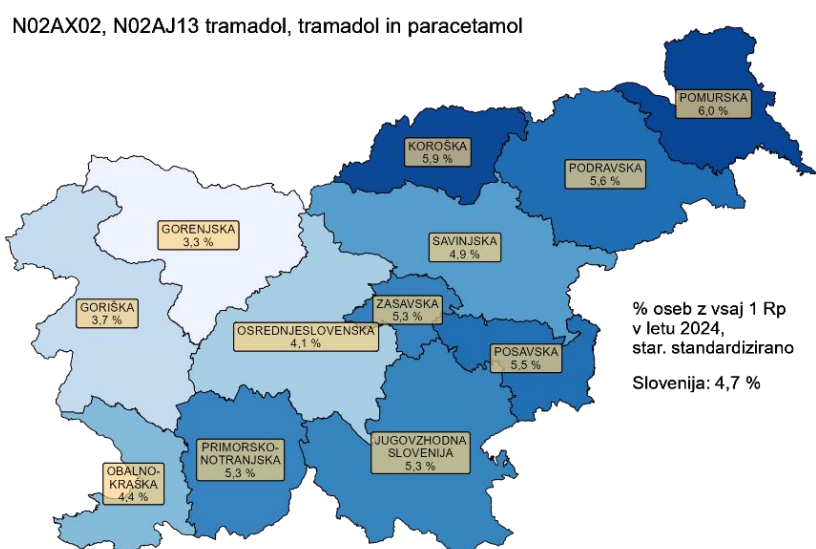
Za **opiate (N02AA)** je bilo predpisanih 35.169 receptov (indeks 122) v vrednosti 1.579.827 EUR (indeks 117), 451.775 DDD oz. 0,6 DID. Največ je bilo predpisanih receptov za kombinacijo oksikodona z naloksonom (N02AA55) - 14.619 receptov (indeks 99) in za morfin (N02AA01) 14.474 receptov (indeks 186), sledi oksikodon (N02AA05) s 3.594 recepti (indeks 86).

V podskupini **derivati fenilpiperidina (N02AB)** je bil fentanil (N02AB03) edini derivat, predpisan na 19.019 receptih (indeks 102). Edini **derivat oripavina (N02AE)** je bil buprenorfin (N02AE01) z 2.138 recepti (indeks 94).

Največ receptov pa je bilo predpisanih za **opioide v kombinaciji z neopioidnimi analgetiki (N02AJ)**, 262.763 receptov (indeks 95), vse kombinacija tramadola s paracetamolom (N02AJ13). Za kombinacijo teh dveh učinkovin je bilo porabljenih skoraj 3,7 milijona EUR (indeks 96), kar je 52,6 % sredstev, ki smo jih v Sloveniji porabili za opioide. Predpisanih je bilo 6.313.143 DDD oz. 8,1 DID zdravila tramadol v kombinaciji s paracetamolom.

V skupini **drugi opioidi (N02AX)** je bilo predpisanih 39.780 receptov, od tega za sam tramadol (N02AX02) 29.501 receptov (indeks 96).

Povprečno so bila ta zdravila (tramadol ali tramadol in paracetamol) predpisana 4,7 % (leta 2023 5,1 %, leta 2022 5,4 %) prebivalcem Slovenije. Skupaj so tramadol ter tramadol in kombinacije največ predpisovali v pomurski regiji (6,0 %), v koroški regiji (5,9 %) in v podravski regiji (5,6 %). Najmanj so jih predpisovali v gorenjski regiji (3,3 %) (Slika 45).

SLIKA 46: Odstotek oseb, ki jim je bil predpisan tramadol (N02AX02) ali tramadol v kombinaciji s paracetamolom (N02AJ13) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024

Na podlagi nekaterih opravljenih raziskav je število predpisanih opioidnih analgetikov v Sloveniji naraščalo med letoma 2010 in 2017, sledilo pa je zmanjšanje predpisovanja od leta 2018 do 2020. Med letoma 2010 in 2020 je bilo zaznanih 135 smrtnih primerov zaradi opioidov in metadona.

V Sloveniji se je število receptov za tramadol (N02AX02) v zadnjih letih zmanjšalo, število receptov za tramadol/paracetamol (N02AJ13) pa se je med letoma 2006 in 2017 povečalo, v letu 2018 pa se je zmanjšalo.

Odstotek prebivalstva, zdravljenega z opioidi na recept, se je povečal s 6,7 % v letu 2009 na 7,6 % v letu 2013 in se je med letoma 2013 in 2018 zmanjšal (30, 31, 32).

Drugi analgetiki in antipiretiki (N02B)

Največ predpisanih analgetikov je uvrščenih v skupino **drugi analgetiki in antipiretiki (N02B)**. Predpisanih je bilo 1.551.392 receptov (indeks 107) v vrednosti 17,4 milijona EUR (indeks 111), povprečna vrednost

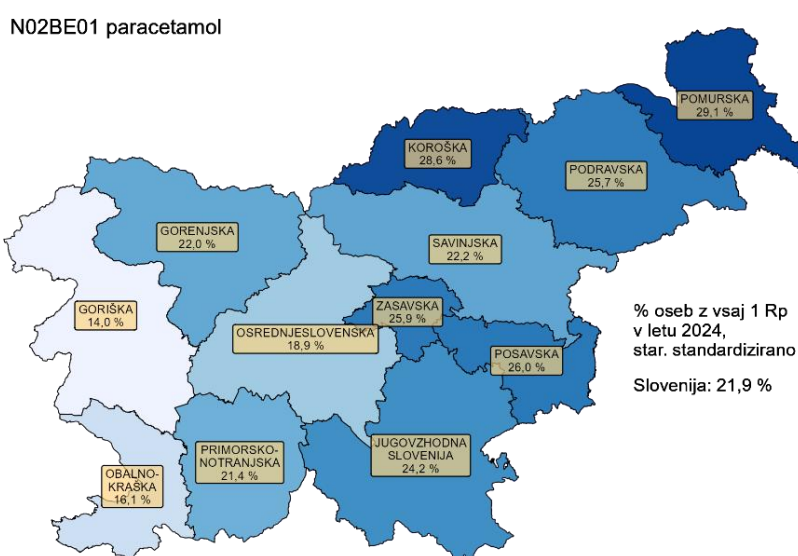
enega recepta je bila 11,2 EUR, na 1.000 prebivalcev je bilo predpisanih 730 receptov. Analgetiki in antipiretiki so tudi v prosti prodaji v lekarni, zato je njihova poraba znatno večja od prikazane.

Največja podskupina so **anilidi (N02BE)**, predpisanih je bilo 906.763 receptov (indeks 107). Najpogosteje predpisana učinkovina iz te skupine je bila, tako kot že vrsto let, paracetamol (N02BE01) z 906.251 recepti (indeks 107) v vrednosti 8,1 milijona EUR (indeks 116). Paracetamol 1.000 mg se izdaja samo na zdravniški recept, paracetamol 500 mg pa je dostopen tudi brez recepta, zato je skupna poraba precej višja.

Povprečno je 21,9 % prebivalcev Slovenije prejelo vsaj en recept za paracetamol (v letu 2023 20,7 %, v letu 2022 19,7 %, leta 2021 pa le 16,6 %).

Največ paracetamola je bilo predpisane v pomurski regiji (29,1 %), sledijo koroška (28,6 %), posavska regija (26,0 %) in podravska regija (25,7 %).

Najmanj paracetamola so predpisali na Goriškem (14,0 %) (Slika 46).

SLIKA 47: ODSOTOK OSEB, KI JIM JE BIL PREDPISAN PARACETAMOL (N02BE01) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2024

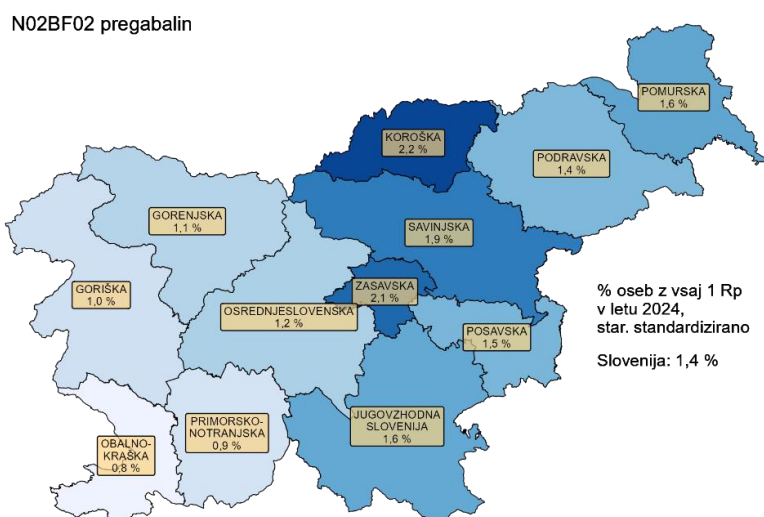
Zadnja leta je opazno naraščanje predpisovanja natrijevega metamizolata (N02BB02), ki je edini predstavnik skupine **pirazonov (N02BB)**. Predpisanih je bilo 518.092 receptov (indeks 106) v vrednosti 6,3 milijona EUR (indeks 109).

Upadlo pa je predpisovanje **salicilne kisline in njenih derivatov (N02BA)**, predpisanih je bilo le 148 receptov (indeks 81).

Leta 2023 sta bili v skupino drugi analgetiki in antipiretiki na novo razvrščeni tudi učinkovini gabapentin (N02BF01) in pregabalin (N02BF02). Do vključno leta 2022 sta bili ti dve učinkovini uvrščeni v podskupino drugi antiepileptiki (N03AX; gabapentin N03AX12 in pregabalin N03AX16) (32). Sedaj se nahajata v podskupini **gabapentinoidi (N02BF)**, v kateri je bilo leta 2024 predpisanih 126.389 receptov v vrednosti skoraj 3,0 milijona EUR.

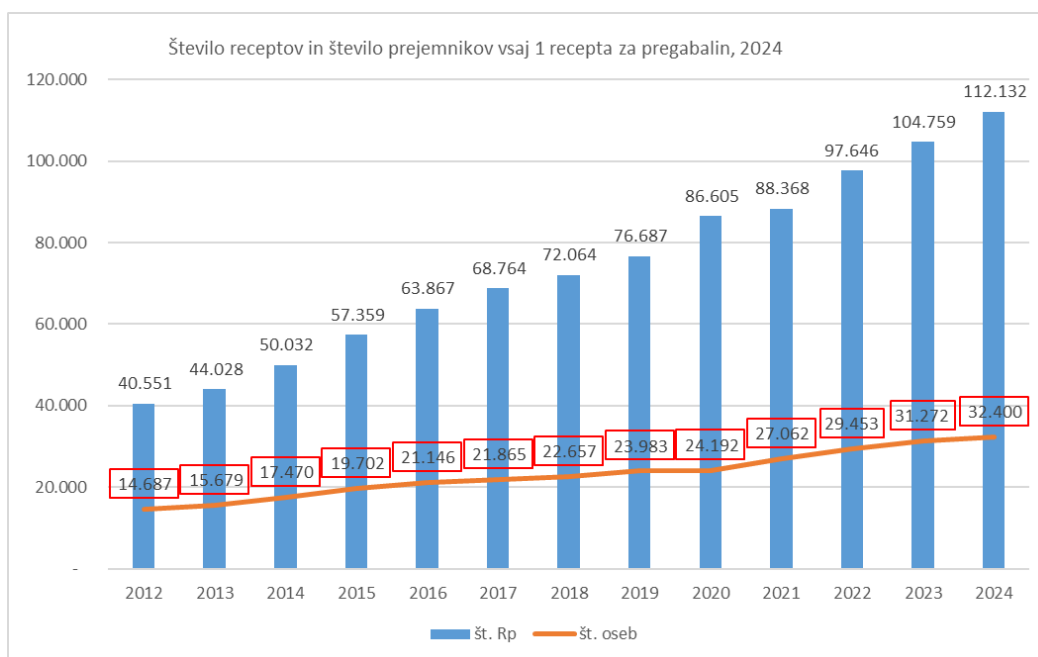
Najpogosteje predpisana učinkovina je bil pregabalin (N03AX16) s 112.132 recepti (indeks 107) v vrednosti 2,4 milijona EUR (indeks 104). Pregabalin se uporablja za zdravljenje periferne in centralne nevropatske bolečin, epilepsije in generalizirane anksiozne motnje (21).

V letu 2024 je pregabalin prejelo 1,4 % prebivalcev Slovenije, enako kot leta 2023 (leta 2022 1,3 %, leta 2021 1,2 %), največ v koroški regiji (2,2 %), zasavski regiji (2,1 %) in savinjski regiji (1,9 %), najmanj pa v obalno-kraški regiji (0,8 %) (Slika 47).

SLIKA 48: Odstotek oseb, ki jim je bil predpisan pregabalin (N02BF02) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024

Opazen je porast predpisovanja pregabalina tako v številu receptov kot tudi prejemnikov vsaj enega recepta za pregabalin. V letu 2024 je imel preko 32.000 prejemnikov (Slika 48).

SLIKA 49: TREND PREDPISOVANJA PREGABALINA (DO VKLJUČNO LETA 2022 ATC KODA N03AX16, LETA 2023 ATC KODA N02BF02) V ŠTEVILU RECEPTOV TER ŠTEVILU PREJEMNIKOV VSJAJ ENEGA RECEPTA, SLOVENIJA, V LETIH 2012 DO 2024

Zdravila proti migreni (N02C)

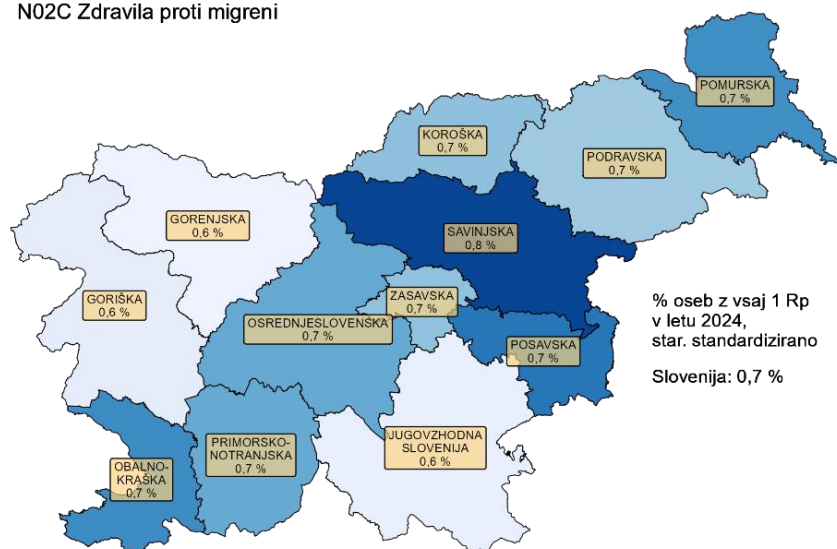
Najmanj predpisanih receptov med analgetiki je bilo v podskupini **zdravil proti migreni (N02C)**. Predpisanih je bilo 58.541 receptov (indeks 118) v vrednosti skoraj 6,3 milijona EUR (indeks 127).

Za **selektivne agoniste serotoninskih 5HT₁ receptorjev (N02CC)** je bilo predpisano 40.705 receptov (indeks 107). Zdravila s sumatriptanom (N02CC01) so bila predpisana na 27.676 receptih (indeks 100) v vrednosti skoraj 561,7 tisoč EUR (indeks 106), sledila so zdravila z eletriptanom (N02CC06) na 10.499 receptih (indeks 114).

Naraslo je predpisovanje **antagonistov receptorja za peptid, povezan z genom za kalcitonin (CGRP) (N02CD)**, predpisanih je bilo 17.836 receptov (indeks 151) v vrednosti 5,5 milijona EUR (indeks 132), od tega največ za erenumab (N02CD01), predpisanih je bilo 5.498 receptov (indeks 101) v vrednosti skoraj 1,5 milijona EUR (indeks 76). Najbolj pa je naraslo predpisovanje rimegepanta (N02CD06), predpisanih je bilo 3.639 receptov (indeks 2656) v vrednosti 867.695 EUR (indeks 5951). Zdravilo rimegepant je bilo odobreno v letu 2023, in sicer za preprečevanje migrene pri odraslih, ki imajo vsaj 4 migrenske napade na mesec (21).

Povprečno so bila zdravila proti migreni predpisana 0,7 % prebivalcev Slovenije. Največ so jih predpisovali v savinjski regiji (0,8 %), najmanj pa v gorenjski in goriški regiji ter jugovzhodni Sloveniji (0,6 %) (Slika 49).

N02C Zdravila proti migreni

SLIKA 50: ODSOTOK OSEB, KI SO JIM BILA PREDPISANA ZDRAVILA PROTI MIGRENI (N02C) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2024

N03 Antiepileptiki

Predpisanih je bilo 173.183 receptov z antiepileptiki (indeks 105) v vrednosti 9,0 milijona EUR (indeks 118). Povprečna vrednost enega recepta je bila 52,2 EUR, na 1.000 prebivalcev je bilo predpisanih 81 receptov. Vsa zdravila so uvrščena v podskupino **antiepileptiki (N03A)** in razdeljena v sedem podskupin.

Predpisanih je bilo 4.761 receptov (indeks 92) podskupine **barbiturati in njihovi derivati (N03AA)**. Najpogosteje so bila predpisana zdravila s primidonom (N03AA03) na 2.866 receptih (indeks 98) in z metilfenobarbitalom (N03AA01) na 1.174 receptih (indeks 88).

Edini predstavnik **benzodiazepskih antiepileptikov (N03AE)** je klonazepam (N03AE01) z 18.197 recepti (indeks 136) v vrednosti skoraj 278,0 tisoč EUR (indeks 93).

Predpisanih je bilo 22.940 receptov (indeks 99) **derivatov karboksamida (N03AF)**. Prevladoval je karbamazepin (N03AF01) z 17.478 recepti (indeks 96), sledil je oksakarbazepin (N03AF02) s 5.252 recepti (indeks 106).

Predpisanih je bilo 28.272 receptov za **derivate prostih maščobnih kislin (N03AG)**, skoraj vsa so vsebovala valprojsko kislino (N03AG01), ki je bila predpisana na 27.889 receptih (indeks 99). Zdravila z valprojsko kislino so predstavljala 16,1 % vseh antiepileptikov.

Največja podskupina antiepileptikov so **drugi antiepileptiki (N03AX)**. Predpisanih je bilo 97.662 receptov (indeks 104) v vrednosti 7,0 milijona EUR (indeks 121). Skupno je bilo predpisanih 4.351.883 DDD oz. 5,6 DID zdravil iz skupine drugih antiepileptikov (N03AX). Najpogosteje predpisovana antiepileptika iz te podskupine sta bila lamotrigin (N03AX09) s 41.779 recepti (indeks 103) in levetiracetam (N03AX14) s 30.751 recepti (indeks 102). Zdravila s kanabidiolom (N03AX24) so bila predpisana na 2.581 receptih v vrednosti skoraj 2,4 milijona EUR.

Do vključno leta 2022 sta bila v to podskupino uvrščena tudi gabapentin (N03AX12) in pregabalin (N03AX16), ki pa sta od leta 2023 razvrščena v ATC skupino N02B (drugi analgetiki in antipiretiki) z novima ATC kodama: gabapentin (N02BF01) in pregabalin (N02BF02) (33).

N04 Antiparkinsoniki

Predpisanih je bilo 82.552 receptov za antiparkinsonike (indeks 103) v vrednosti 7,3 milijona EUR (indeks 108), ki so razdeljeni v dve večji podskupini. Povprečna vrednost za 1 recept je bila 88,6 EUR, na 1.000 prebivalcev je bilo predpisanih 39 receptov.

Predpisanih je bilo 16.927 receptov (indeks 95) za podskupino **antiholinergikov (N04A)**, vsi skupina **terciarnih aminov (N04AA)**, od tega 16.922 receptov za biperiden (N04AA02).

Predpisanih je bilo 65.625 receptov (indeks 105) za podskupino **dopaminergikov (N04B)**, 2.887.441 DDD oz. 3,7 DID dopaminergikov (N04B). Povprečna vrednost enega recepta te skupine je bila 108,4 EUR.

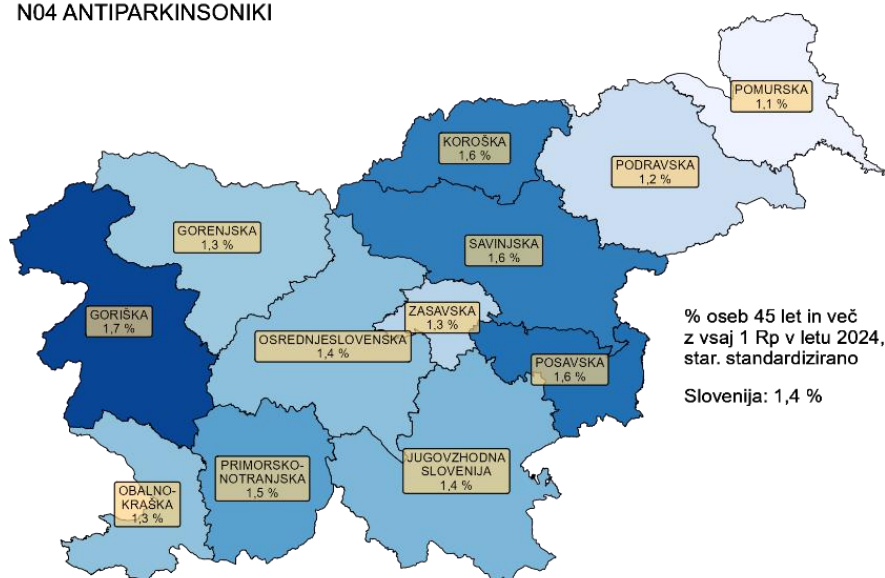
Najpogosteje predpisana so bila so zdravila z **dopo in njenimi derivati (N04BA)**, predpisanih je bilo 30.196 receptov (indeks 105) v vrednosti skoraj 5,3 milijona EUR (indeks 109). Najbolj pogosto je bila predpisana levodopa in zaviralec dekarboksilaze (N04BA02) s 25.197 recepti (indeks 107) v vrednosti skoraj 3,3 milijona EUR (indeks 94).

Druga največja podskupina dopaminergikov (N04B) so bili **agonisti dopamina (N04BC)**, predpisanih je bilo 30.145 receptov (indeks 104), največ za pramipeksol (N04BC05), za katerega je bilo predpisanih 21.876 receptov (indeks 105) v vrednosti 596,8 tisoč EUR (indeks 105).

Med **zaviralci monoaminooksidaz tipa B (N04BD)** sta se predpisovala razagilin (N04BD02) z 2.334 recepti (indeks 92) v vrednosti skoraj 187,8 tisoč EUR (indeks 94) in safinamid (N04BD03) z 927 recepti v vrednosti skoraj 118,5 tisoč EUR.

Povprečno je bil vsaj en recept za antiparkinsonike predpisan 1,4 % prebivalcev Slovenije, starih 45 in več let, enako kot v letu 2023 in 2022. Največ antiparkinsonikov je bilo predpisanih v goriški regiji (1,7 %), sledijo posavska, koroška in savinjska regija (1,6 %), najmanj pa jih je bilo predpisanih v pomurski (1,1 %) in podravski (1,2 %) regiji (Slika 50).

N04 ANTIPARKINSONIKI

SLIKA 51: ODSOTOK OSEB, STAREJŠIH OD 45 LET, KI JIM JE BIL PREDPISAN ANTIPARKINSONIK (N04) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2024

N05 Psiholeptiki

Psiholeptiki so druga najpogostejše predpisana skupina zdravil v skupini N. Predpisanih je bilo 980.017 receptov (indeks 101) v vrednosti skoraj 16,3 milijona EUR (indeks 102). Psiholeptiki predstavljajo 23,9 % delež v številu receptov in skoraj 17,3 % delež sredstev za zdravila z delovanjem na živčevje.

Povprečna vrednost za 1 recept je znašala 16,6 EUR, na 1.000 prebivalcev je bilo predpisanih 461 receptov.

Antipsihotiki (N05A)

Predpisanih je bilo 389.834 receptov (indeks 105) za antipsihotike (N05A) v vrednosti 10,5 milijona EUR (indeks 101). So druga največja podskupina v skupini psiholeptikov, zanje porabimo 64,6 % vseh sredstev namenjenih psiholeptikom, čeprav je delež receptov le 39,8 %. Povprečna vrednost na en recept je bila 27,0 EUR. Predpisanih je bilo 11.152.284 DDD oz. 14,3 DID antipsihotikov.

Predpisanih je bilo 12.494 receptov za **fenotiazine z alifatsko stransko verigo (N05AA)**. Najpogosteje je bil predpisan promazin (N05AA03) na 10.344 receptih (indeks 111).

Za **fenotiazine s piperazinsko strukturo (N05AB)** je bilo predpisanih 5.845 receptov (indeks 98), vse flufenazin (N05AB02).

Med **derivati butirofenona (N05AD)** je bil edini predpisan haloperidol (N05AD01) z 10.411 recepti (indeks 106) v vrednosti 218,5 tisoč EUR (indeks 97).

Največ je bilo predpisanih zdravil v podskupini **diazepinov, oksazepinov, tiazepinov in oksepinov (N05AH)**, 242.577 receptov (indeks 105) v vrednosti 4,6 milijona EUR (indeks 100).

Najpogosteje je bil predpisan kvetiapin (N05AH04) s 180.667 recepti (indeks 106) v vrednosti skoraj 3,0 milijona EUR (indeks 98). Sledila sta olanzapin (N05AH03) s 46.432 recepti (indeks 105) in klopazapin (N05AH02) s 15.478 recepti (indeks 102).

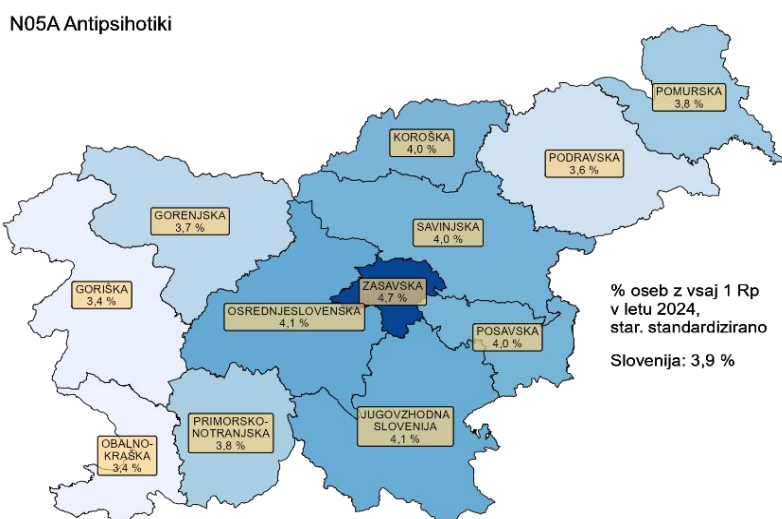
Med **benzamidami (N05AL)** je bil najpogosteje predpisan sulpirid (N05AL01) s 36.965 recepti (indeks 106).

Predpisanih je bilo tudi 2.499 receptov za **litij (N05AN)** (indeks 95).

Druga največja podskupina so **drugi antipsihotiki (N05AX)**, predpisanih je bilo 75.586 receptov (indeks 104), najpogosteje je bil predpisan risperidon (N05AX08) s 43.042 recepti (indeks 104). Sledi mu aripiprazol (N05AX12) s 17.961 recepti (indeks 101).

Povprečno je antipsihotike prejemale 3,9 % populacije, kar je 0,2 % več kot leta 2023 in 0,3 % več kot leta 2022. Največ antipsihotikov je bilo predpisanih v zasavski regiji (4,7 %), kar je enako kot leta 2023. Sledita osrednjeslovenska regija in jugovzhodna Slovenija (4,1 %).

Najmanj jih je bilo predpisanih v obalno-kraški in goriški regiji (3,4 %) (Slika 51).

SLIKA 52: Odstotek oseb, ki jim je bil predpisan antipsihotik (N05A) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024

Anksiolitiki (N05B)

Že vrsto let so najpogostejše predpisana skupina psiholeptikov anksiolitiki (N05B). Predpisanih je bilo 397.334 receptov (indeks 98) v vrednosti skoraj 3,1 milijona EUR (indeks 100). Povprečna vrednost enega recepta je znašala 7,7 EUR, na 1.000 prebivalcev je bilo predpisanih 187 receptov. V letu 2024 je bilo predpisanih 7.856.316 DDD oz. 10,1 DID anksiolitikov.

Velika večina predpisanih učinkovin je bila iz podskupine [benzodiazepinov \(N05BA\)](#).

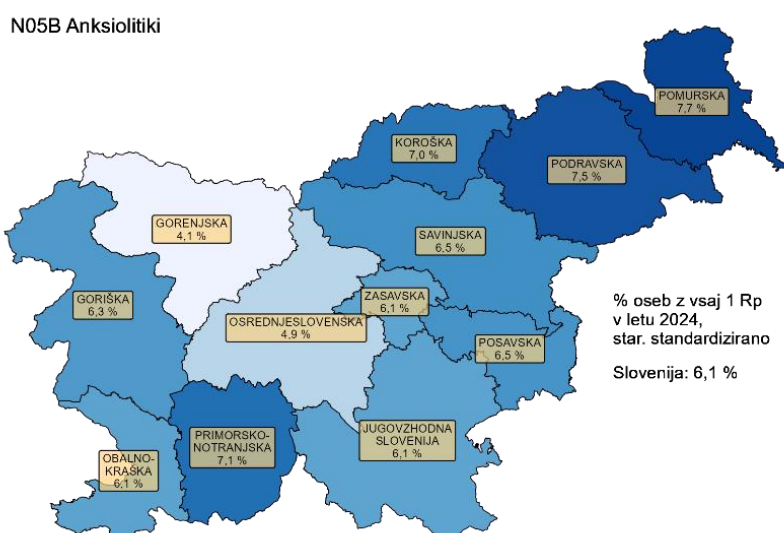
Najpogostejše predpisane učinkovine med anksiolitiki so bile alprazolam (N05BA12) s 169.399 recepti (indeks 99), bromazepam (N05BA08) s 124.153 recepti (indeks 97) in diazepam (N05BA01) s 62.733 recepti (indeks 95).

Predpisanih je bilo tudi 2.535 receptov (indeks 105) za zdravila iz skupine [derivati difenilmetana \(N05BB\)](#), vsi za hidroksizin (N05BB01).

Povprečno je v letu 2024 anksiolitike prejemale 6,1 % Slovenk in Slovencev (leta 2023 6,3 %, leta 2022 6,4 %, leta 2021 6,6 %).

Največ anksiolitikov so predpisali v pomurski (7,7 %) in podravski regiji (7,5 %), sledita primorsko-notranjska regija (7,1 %) in koroška regija (7,0 %).

Najmanj so jih predpisovali v gorenjski regiji (4,1 %) (Slika 52).

SLIKA 53: ODSOTOK OSEB, KI JIM JE BIL PREDPISAN ANKSOLIOTIK (N05B) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2024

Hipnotiki in sedativi (N05C)

Predpisanih je bilo 192.849 receptov (indeks 99) za hipnotike in sedative (N05C) v vrednosti skoraj 2,7 milijona EUR (indeks 105). Povprečna vrednost enega recepta je bila 13,9 EUR. Predpisanih je bilo skupno 7.182.156 DDD oz. 9,2 DID zdravil te podskupine.

Predpisanih je bilo 22.952 receptov iz podskupine **benzodiazepinov (N05CD)**, 11.173 receptov za nitrazepam (N05CD02), 6.780 receptov za flurazepam (N05CD01) in 4.999 receptov za midazolam (N05CD08).

Najpogosteje so bila predpisana zdravila iz podskupine **benzodiazepinom sorodnih zdravil (N05CF)**, predpisanih je bilo 155.725 receptov (indeks 98). Vsa vsebujejo zolpidem (N05CF02). Namenjen je za kratkotrajno zdravljenje nespečnosti pri odraslih.

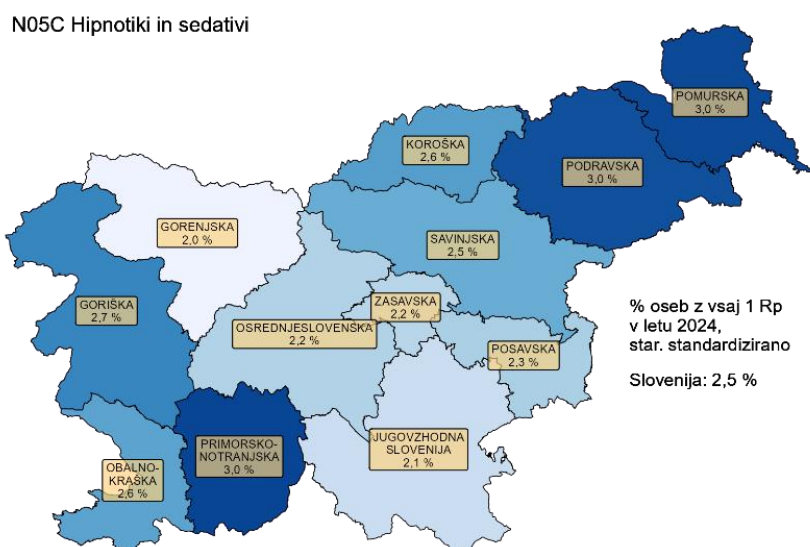
Zdravljenje z benzodiazepini in njim podobnimi zdravili je indicirano samo za klinično hudo izraženo nespečnost, ali če povzroča pri bolniku hudo izčrpanost. Pri uporabi benzodiazepinov ali njim podobnih učinkovin se namreč lahko pojavi fizična in psihična odvisnost, predvsem v primeru večjega odmerka in daljšega časa jemanja (21).

Predpisanih je bilo 6.237 receptov (indeks 132) iz podskupine **agonisti melatoninskih receptorjev (N05CH)**, vsi za melatonin (N05CH01).

Predpisano je bilo še 7.740 receptov (indeks 96) za **druge hipnotike in sedative (N05CM)**, večina za klometiazol (N05CM02) ter 26 receptov za korenino zdravilne špajke (N05CM09).

Povprečno je v letu 2024 hipnotike in sedative prejemale 2,5 % Slovenk in Slovencev (leta 2023 2,6 %, leta 2022 2,7 %, leta 2021 2,8 %). Največ hipnotikov in sedativov so predpisali v primorsko-notranjski, podravski in pomurski regiji (3,0 %).

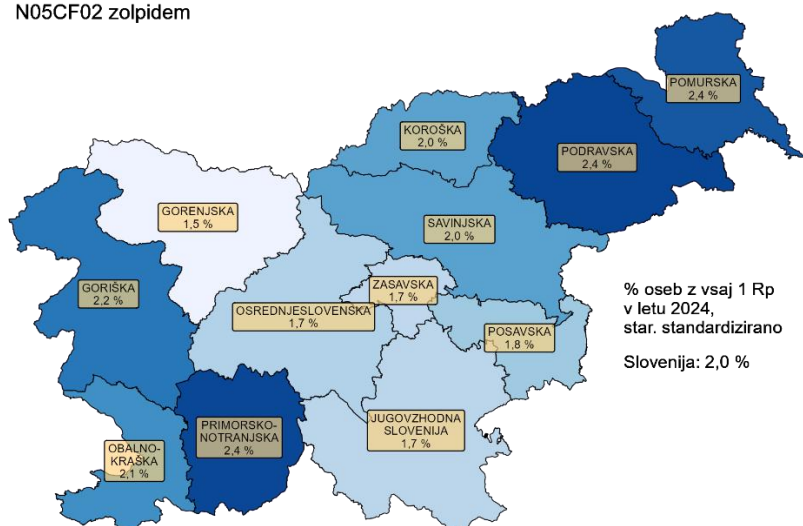
Najmanj so jih predpisovali v gorenjski regiji (2,0 %) (Slika 53).

SLIKA 54: Odstotek oseb, ki jim je bil predpisan hipnotik in sedativ (N05C) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024

Povprečno je v letu 2024 2,0 % slovenske populacije prejelo vsaj en recept za zolpidem (leta 2023 2,1 %, leta 2022 2,2 % in v letu 2021 2,3 %). Največ so zolpidem predpisovali v podravski, primorsko-notranjski in pomurski regiji (2,4 %). Najmanj so ga predpisovali v gorenjski regiji (1,5 %) (Slika 54).

N05CF02 zolpidem

SLIKA 55: Odstotek oseb, ki jim je bil predpisan zolpidem (N05CF02) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024

N06 Psihoanaleptiki

Predpisanih je bilo 803.964 receptov (indeks 103) za psihoanaleptike (N06) v vrednosti 19,5 milijona EUR (indeks 106), kar predstavlja 19,6 % delež v številu receptov in skoraj 20,8 % delež v vrednosti predpisanih zdravil z delovanjem na živčevje. Povprečna vrednost za 1 recept je znašala 24,3 EUR, na 1.000 prebivalcev je bilo predpisanih 378 receptov.

Antidepresivi (N06A)

Največ je bilo predpisanih antidepresivov (N06A), in sicer 686.145 receptov (indeks 102) v vrednosti 13,5 milijona EUR (indeks 105). Skupno je bilo predpisanih 55.611.652 DDD oz. 71,5 DID antidepresivov.

Predpisanih je bilo 18.675 receptov (indeks 102) za [neselektivne zaviralce privzema monoaminov \(N06AA\)](#) v vrednosti 236.821 EUR (indeks 104). Najpogosteje predpisan neselektivni zaviralec privzema monoaminov ostaja amitriptilin (N06AA09) s 17.050 recepti (indeks 105).

Najpogosteje predpisani antidepresivi so že vrsto let [selektivni zaviralci privzema serotonina \(N06AB\)](#), ki so ena izmed terapij prvega izbora zdravljenja depresivne motnje (34). Predpisanih je bilo 373.898 receptov (indeks 100) v vrednosti skoraj 6,1 milijona EUR (indeks 103), predpisanih je bilo 35.364.860 DDD oz. 45,4 DID te skupine antidepresivov.

Najpogosteje so bila predpisana zdravila s sertralinom (N06AB06) s 162.103 recepti (indeks 103) v vrednosti skoraj 2,9 milijona EUR (indeks 108). Drugi po porabi antidepresivov je escitalopram (N06AB10) s 146.222 recepti (indeks 98) v vrednosti 2,0 milijona EUR (indeks 101). Sledijo zdravila s paroksetinom (N06AB05) s 45.055 recepti (indeks 98) v vrednosti 856.751 EUR in fluoksetinom (N06AB03) z 10.318 recepti (indeks 81) v vrednosti 138.304 EUR (indeks 105).

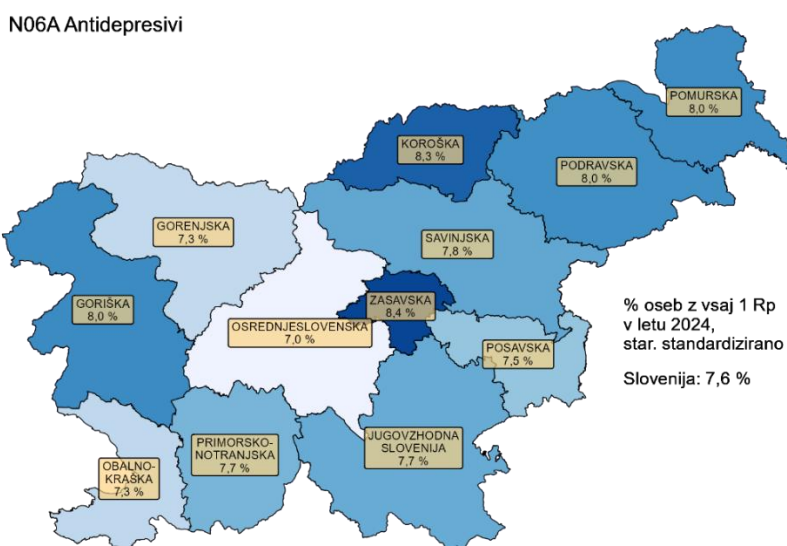
Predpisanih je bilo 1.468 receptov (indeks 93) za **zaviralce monoaminooksidaz A (N06AG)**, edini predstavnik je moklobemid (N06AG02).

Predpisanih je bilo tudi 292.104 receptov za **druge antidepresive (N06AX)** (indeks 105) v vrednosti 7,1 milijona EUR (indeks 107). Skupno je bilo predpisanih 19.656.382 DDD oz. 25,3 DID drugih antidepresivov (N06AX).

Največ predpisanih zdravil iz te podskupine je vsebovalo duloksetin (N06AX21), ki je bil predpisan na 84.392 receptih (indeks 103), sledijo mirtazapin (N06AX11) z 60.882 recepti (indeks 104), trazodon (N06AX05) s 56.672 recepti (indeks 113), venlafaksin (N06AX16) z 39.987 recepti (indeks 105) in bupropion (N06AX12) z 20.376 recepti (indeks 105). Narašča predpisovanje vortioksetina (N06AX26), ki se uporablja za zdravljenje epizod velike depresije pri odraslih. Predpisanih je bilo 18.873 receptov (indeks 110).

Povprečno je antidepresive prejemale 7,6 % slovenske populacije (enako kot leta 2023, leta 2022 7,4 %, leta 2021 7,2 %).

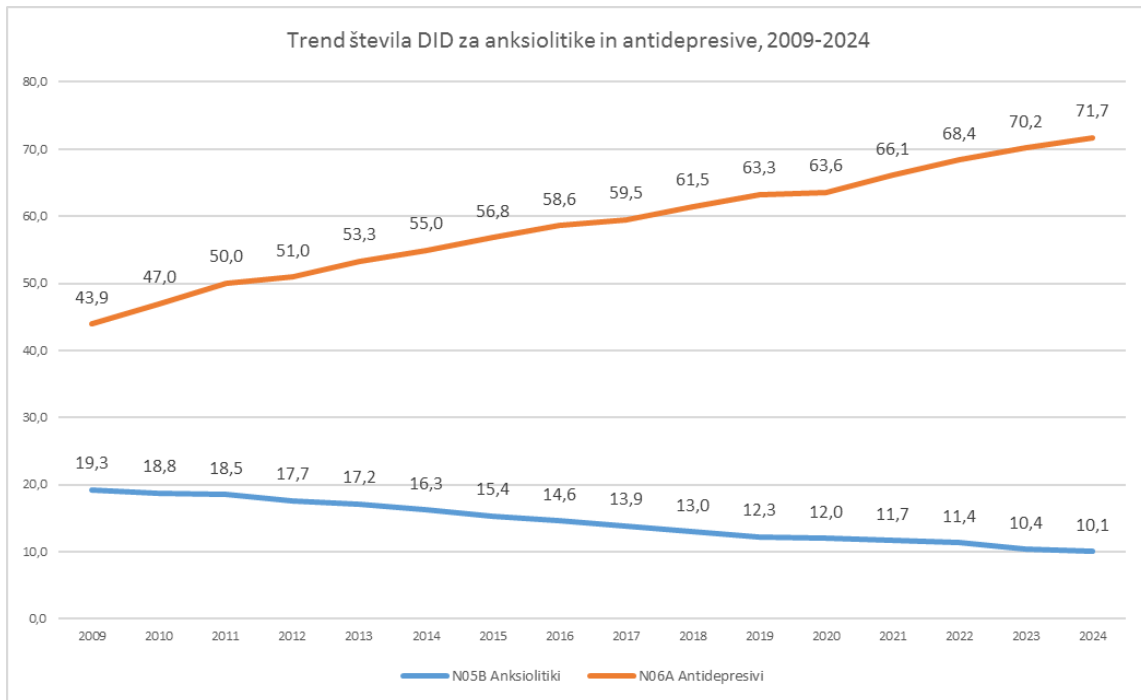
Največ antidepresivov je bilo predpisanih v zasavski regiji (8,4 %), sledijo koroška regija (8,3 %), goriška, podravska in pomurska regija (8,0 %), najmanj pa v osrednjeslovenski regiji (7,0 %) (Slika 55).

SLIKA 56: Odstotek oseb, ki jim je bil predpisan antidepresiv (N06A) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024

Trend predpisovanja antidepresivov in anksiolitikov

Skladno z doktrino predpisovanja je zaznan stalen porast predpisovanja antidepresivov (N06A) in padec predpisovanja anksiolitikov (N05B) (34) (Slika 57).

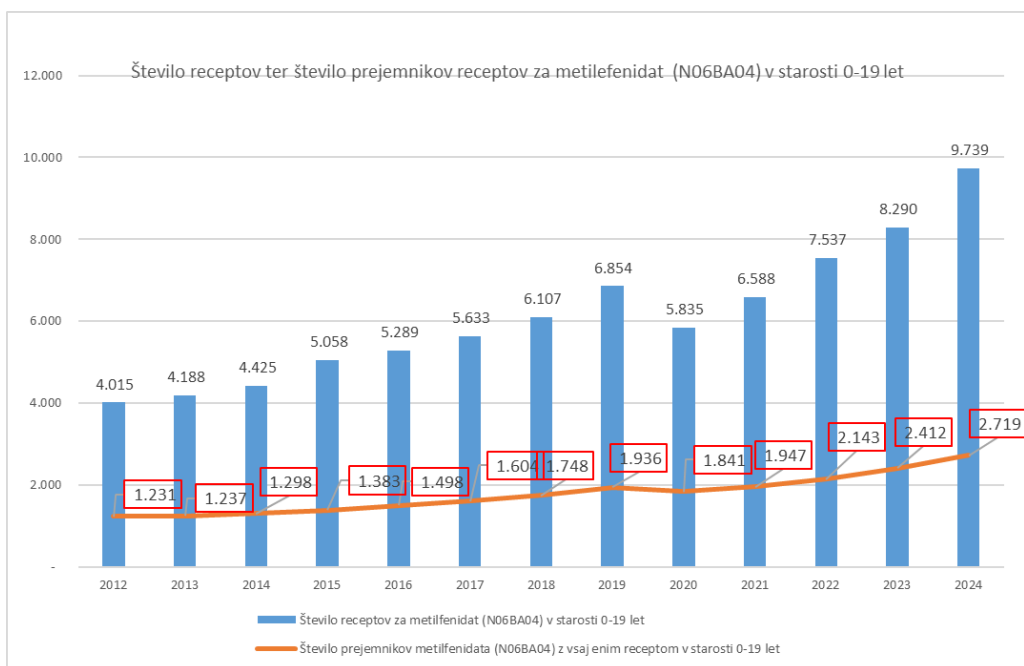
SLIKA 57: TREND PREDPISOVANJA ANTIDEPRESIVOV (N06A) IN ANKSIOLOTIKOV (N05B) V DID, SLOVENIJA, V LETIH 2009 DO 2024

Psihostimulansi, učinkovine za zdravljenje hiperkinezije in učinkovine za obnavljanje celic CŽS (N06B)

Psihostimulansi, učinkovine za zdravljenje hiperkinezije in učinkovine za obnavljanje celic CŽS (N06B) med psihoanaleptiki zavzemajo manjši delež tako v številu receptov, kot tudi v vrednosti zdravlil. Predpisanih je bilo 18.043 receptov (indeks 103) v vrednosti 902,0 tisoč EUR (indeks 93).

Največ je bilo predpisanih [simpatikomimetikov s centralnim delovanjem \(N06BA\)](#), in sicer 14.432 receptov (indeks 108). Najpogosteje predpisani učinkovini iz skupine sta bili metilfenidat (N06BA04) z 12.523 recepti (indeks 126) in atomoksetin (N06BA09) s 1.718 recepti (indeks 54), ki se uporabljata za zdravljenje motnje pozornosti s hiperaktivnostjo (ADHD).

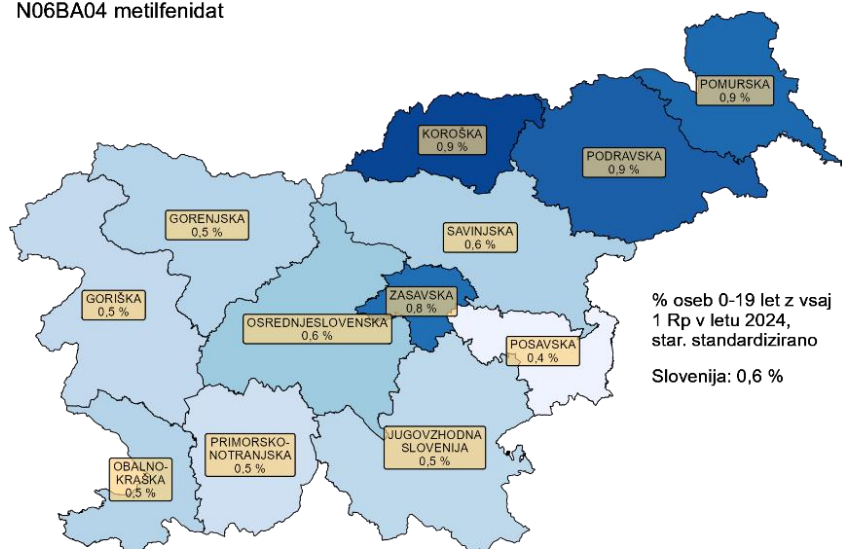
Spodnja slika prikazuje trend prejemnikov metilfenidata ter trend števila predpisanih receptov (Slika 57).

SLIKA 58: ŠTEVILO PREJEMNIKOV VSAJ ENEGA RECEPTA ZA METILFENIDAT V STAROSTI 0 - 19 LET IN ŠTEVILO RECEPTOV ZA METILFENIDAT, SLOVENIJA, V LETIH 2012 DO 2024

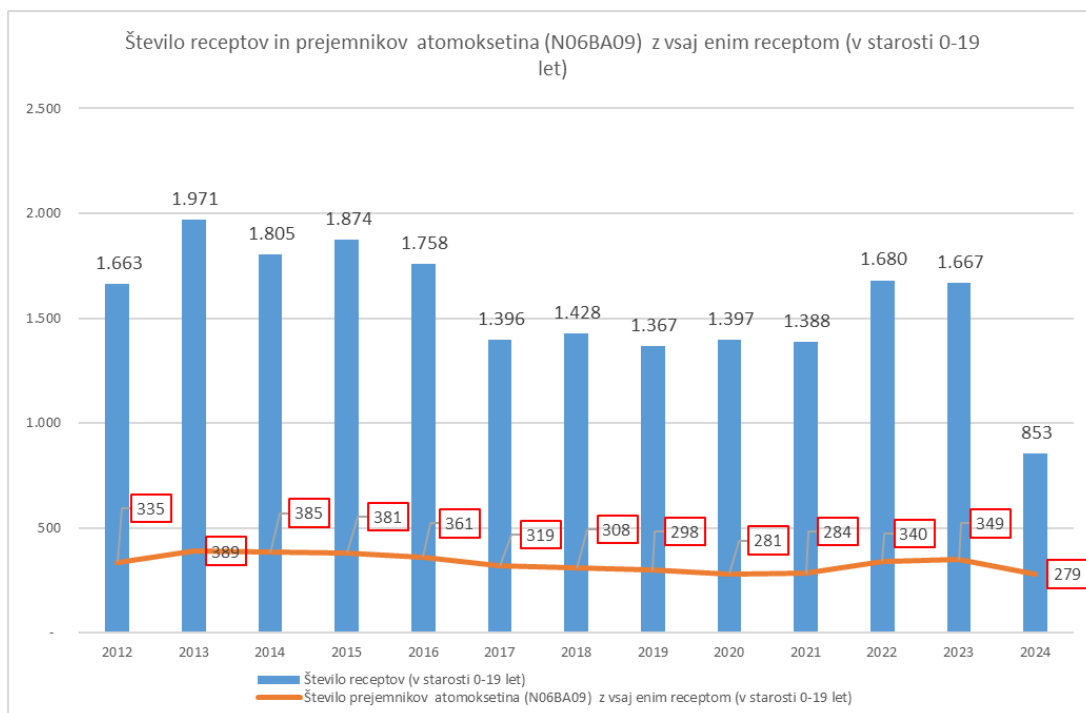
Metilfenidat, ki se predpisuje za zdravljenje hiperkinetične motnje, je v Sloveniji leta 2024 prejelo 0,6 % populacije v starosti 0 - 19 let, kar je enako kot v letu 2023 in 0,1 % več kot v 2022 in 2021, največ v podravski, pomurski in koroški regiji (0,9 %), najmanj pa v posavski regiji (0,4 %) (Slika 58).

N06BA04 metilfenidat

SLIKA 59: ODSOTOK OSEB, STARIH 0-19 LET, KI JIM JE BIL PREDPISAN METILFENIDAT V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2024

Na spodnji sliki je prikazano število receptov in prejemnikov atomoksetina (N06BA09) z vsaj enim receptom v starosti 0-19 let, pri čemer sta se ti števili v letu 2024 nekoliko zmanjšali. V letu 2024 je bilo predpisanih 853 receptov (v letu 2023 1.667 receptov), število prejemnikov pa se je zmanjšalo iz 349 oseb v letu 2023 na 279 oseb v letu 2024 (Slika 60).

SLIKA 60: ŠTEVILO RECEPTOV IN ŠTEVILO PREJEMNIKOV VSAJ ENEGA RECEPTA ZA ATOMOKSETIN V STAROSTI 0 - 19 LET, SLOVENIJA, V LETIH 2012 DO 2024

V podskupini **drugi psihostimulansi in učinkovine za obnavljanje celic CŽS (N06BX)** je bilo predpisanih 3.600 receptov (indeks 87), največ za piracetam (N06BX03), 3.545 receptov (indeks 87).

Zdravila za zdravljenje demence (N06D)

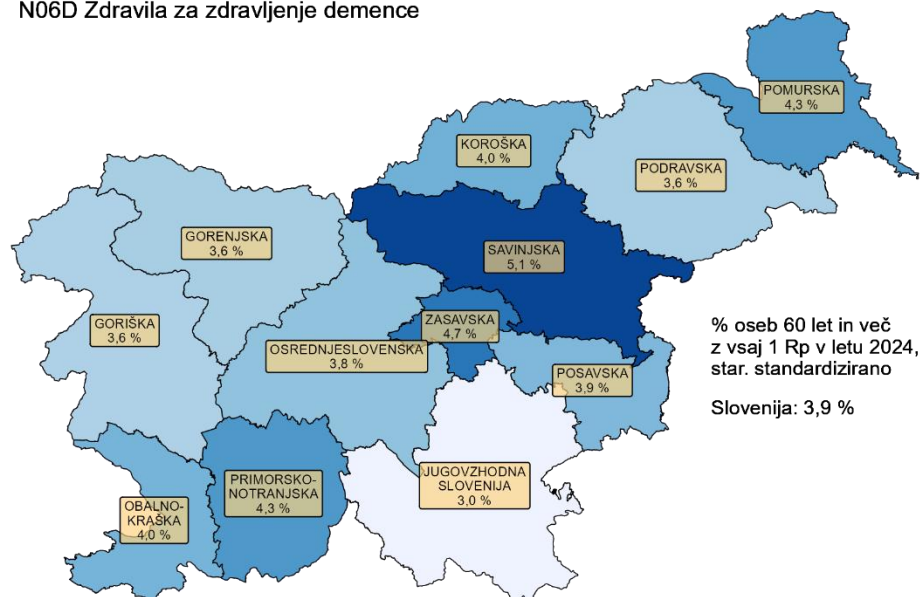
Predpisanih je bilo 99.776 receptov (indeks 106) za **zdravila za zdravljenje demence (N06D)** v vrednosti 5,1 milijona EUR (indeks 111), povprečna vrednost enega recepta se je zvišala in je znašala 51,2 EUR.

Največ predpisanih zdravil je bilo iz skupine **antiholinesteraz (N06DA)**, predpisanih je bilo 70.510 receptov. Med njimi je tudi najpogostejše predpisan antidementiv rivastigmin (N06DA03) s 36.600 recepti (indeks 105). Sledita mu donepezil (N06DA02) s 25.420 recepti (indeks 107) in galantamin (N06DA04) z 8.490 recepti (indeks 104). Skupno je bilo predpisanih 5.583.979 DDD oz. 7,2 DID antiholinesteraz.

Drugih zdravil za zdravljenje demence (N06DX) je bilo predpisanih 29.266 receptov (indeks 109), prevladoval je memantin (N06DX01) s 29.235 recepti (indeks 109), ki je takoj za rivastigminom drugi najpogostejše predpisani antidementiv.

Povprečno je zdravila za zdravljenje demence v letu 2023 prejemale 3,9 % prebivalcev Slovenije, starejših od 60 let, kar je 0,1 % več kot leta 2023 in 2022. Največ zdravil je bilo predpisanih v savinjski regiji (5,1 %), sledijo zasavska regija (4,7 %) in pomurska ter primorsko-notranjska regija (obe 4,3 %). Najmanj zdravil je bilo predpisanih v jugovzhodni Sloveniji (3,0 %) in na goriškem (3,6 %) (Slika 61).

N06D Zdravila za zdravljenje demence

SLIKA 61: ODSOTOK OSEB, STAREJŠIH OD 60 LET, KI SO JIM BILA PREDPISANA ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE DEMENCE (N06D) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2024

N07 Druga zdravila z delovanjem na živčevje

Recepti s predpisanimi zdravili, ki pripadajo skupini drugih zdravil z delovanjem na živčevje, predstavljajo 1,7 % delež v številu in 11,5 % vrednostni delež zdravil z delovanjem na živčevje. Predpisanih je bilo 71.357 receptov (indeks 103) v vrednosti 10,8 milijona EUR (indeks 142). Povprečna vrednost enega recepta je bila 151,6 EUR, kar je 37,9 % več kot v letu 2023. Na 1.000 prebivalcev je bilo predpisanih 34 receptov.

Večino predpisanih receptov so predstavljali recepti s predpisanimi **zdravili proti vrtoglavici (N07C)**. Predpisanih je bilo 60.880 receptov (indeks 102) v vrednosti 733,6 tisoč EUR (indeks 104). Med njimi je bila najpogosteje predpisana učinkovina betahistin (N07CA01) s 58.109 recepti (indeks 103).

Za **parasimpatikomimetike (N07A)** je bilo predpisanih 2.542 receptov (indeks 97) v vrednosti 231,3 tisoč EUR (indeks 103), od tega za piridostigmin (N07AA02) 2.294 receptov (indeks 98), za pilokarpin (N07AX01) pa 248 receptov (indeks 89).

Za **zdravila za zdravljenje zasvojenosti (N07B)** je bilo skupno predpisanih 2.061 receptov (indeks 111). Za zdravila za **zdravljenje zasvojenosti z alkoholom (N07BB)** je bilo predpisanih 2.024 receptov (indeks 111). Večinoma je pri tem šlo za naltrekson (N07BB04) z 2.003 recepti (indeks 111) in nalmefen (N07BB05) z 21 recepti (indeks 117). Skupno je bilo predpisanih 114.268 DDD oz. 0,1 DID zdravil za zdravljenje zasvojenosti z alkoholom.

Za **zdravljenje zasvojenosti z nikotinom (N07BA)** so bili predpisani le 4 recepti, vsi za nikotin (N07BA01). Ker so zdravila z nikotinom na voljo v lekarnah tudi brez recepta, je njihova poraba zagotovo večja, kot je tu prikazana.

Za **zdravila za zdravljenje zasvojenosti z opiodi (N07BC)** je bilo predpisanih 33 receptov (indeks 157), vsi za metadon (N07BC02).

Za **druga zdravila z delovanjem na živčevje (N07X)** je bilo predpisanih 5.874 receptov (indeks 110), največ za fampridin (N07XX07), 3.258 receptov (indeks 100), ki se uporablja za zdravljenje multiple skleroze.

Zdravila za zdravljenje bolezní odvisnosti od opioidov

Zdravila za zdravljenje bolezní odvisnosti od opioidov se skladno z Zakonom o preprečevanju uporabe drog in o obravnavi uživalcev prepovedanih drog v mreži Centrov za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti (CPZOPD) predpisujejo na naročilnico. CPZOPD podatke o porabi sporočajo Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki jih posreduje NIJZ (35).

V letu 2024 je bilo predpisanih 10.316 škatel **morfiná (N02AA01)** v vrednosti 573.621,3 EUR v obliki:

- Substitol 120 mg (škatla s 30 kapsulami (3 x 10 kapsul v pretisnem omotu)) – 1.721 škatel,
- Substitol 200 mg trdih kapsul s podaljšanim sproščanjem (škatla s 30 kapsulami (3 x 10 kapsul v pretisnem omotu)) – 8.595 škatel.

Predpisanih je bilo 23.463 škatel **buprenorfina (N07BC01)** v vrednosti 757.390,2 EUR v obliki:

- Buprenorfin Alkaloid 2 mg x 28 tbl (podjezične tablete, škatla z 28 tabletami (4 x 7 tablet v pretisnem omotu)) – 11.837 škatel,
- Buprenorfin Alkaloid 8 mg x 28 tbl (podjezične tablete, škatla z 28 tabletami (4 x 7 tablet v pretisnem omotu)) – 11.626 škatel.

Predpisanih je bilo tudi 3.565 brizg (raztopine za injiciranje s podaljšanim sproščanjem), leta 2023 2.297 brizg, leta 2022 1.816 brizg in leta 2021 327 brizg **buprenorfina (N07BC01)**, v vrednosti 756.758,0 EUR (leta 2023 551.415,2 EUR, leta 2022 303.219,3 EUR, leta 2021 36.041,1 EUR) v obliki:

- Buvidal 160 mg razt. za inj. s podaljšanim sproščanjem, brizga 1x – 17 kos,
- Buvidal 128 mg razt. za inj. s podaljšanim sproščanjem, brizga 1x – 500 kos (leta 2023 338 kos),
- Buvidal 96 mg razt. za inj. s podaljšanim sproščanjem, brizga 1x – 769 kos (leta 2023 583 kos),
- Buvidal 64 mg razt. za inj. s podaljšanim sproščanjem, brizga 1x – 819 kos (leta 2023 545 kos),
- Buvidal 32 mg razt. za inj. s podaljšanim sproščanjem, brizga 1x – 311 kos (leta 2023 301 kos),
- Buvidal 24 mg razt. za inj. s podaljšanim sproščanjem, brizga 1x – 398 kos (leta 2023 379 kos),
- Buvidal 16 mg razt. za inj. s podaljšanim sproščanjem, brizga 1x – 449 kos (leta 2023 233 kos),
- Buvidal 8 mg razt. za inj. s podaljšanim sproščanjem, brizga 1x – 302 kos (leta 2023 418 kos).

Predpisanih je bilo 4.527 steklenic **metadona (1000 ml) (N07BC02)** v vrednosti 309.535,5 EUR v obliki:

- metadonijevega klorida Alkaloid peroralna raztopina 10 mg/1 ml (škatla s steklenico s 1000 ml peroralne raztopine s plastičnim pokrovčkom, plastično odmerno pipeto in plastičnim adapterjem za steklenico).

Predpisanih je bilo 53 steklenic **metadona (100 ml)** v vrednosti 683,7 EUR v obliki:

- metadonijevega klorida Alkaloid peroralne raztopine 10 mg/1 ml (škatla s stekleničko s 100 ml peroralne raztopine s plastično odmerno pipeto in plastičnim pokrovčkom).

Predpisanih je bilo 111 škatel **naloksóna (V03AB15)** v vrednosti skoraj 3379,0 EUR v obliki:

- Nyxoid 1,8 mg pršilo za nos, razt. enoodmerni vsebnik, 2x.

V letu 2024 je znašal strošek zdravil v programu zdravljenja odvisnosti 2.401.367,7 EUR (leta 2023 2.179.900 EUR, leta 2022 2.042.312 EUR, leta 2021 1.823.778 EUR, leta 2020 pa 1.870.008 EUR). Po upadanju stroškov za ta zdravila je od leta 2022 opazen porast stroškov.

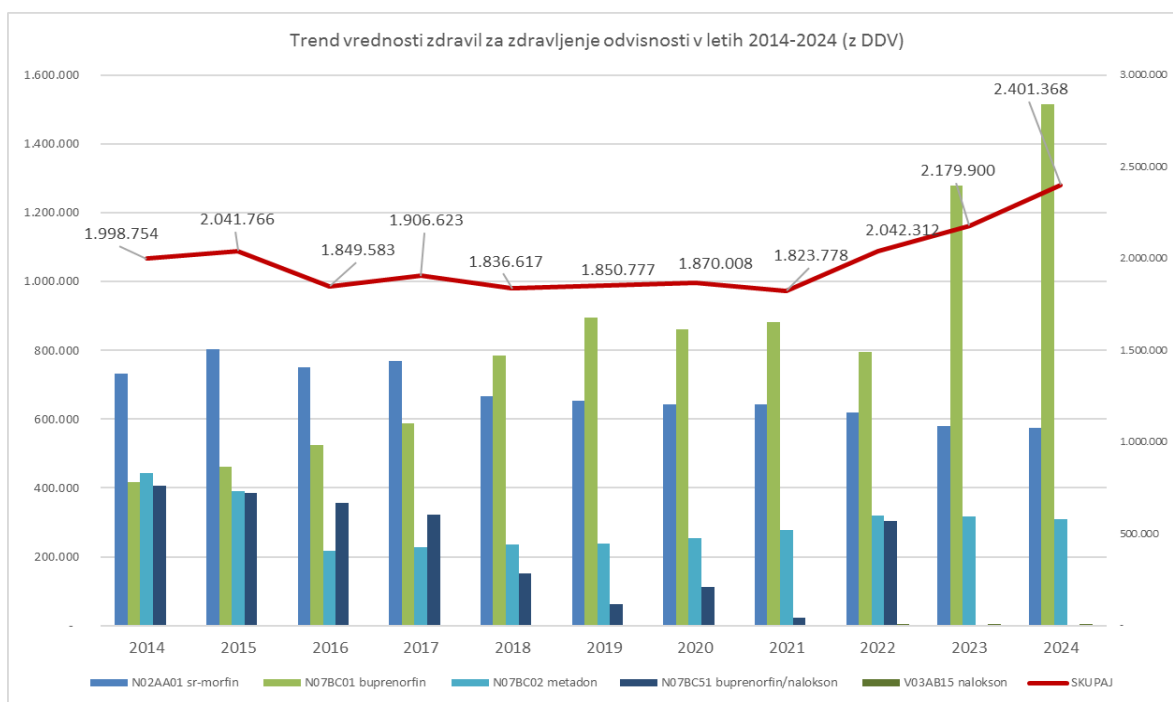
V znesku niso upoštevani stroški soka, plastenke, signature in konzervansa ob pripravi metadona.

V letu 2024 je bil strošek metadona 310.219,2 EUR (leta 2023 317.541 EUR, leta 2022 319.601 EUR, leta 2021 277.195 EUR), buprenorfina 1.514.148,2 EUR (leta 2023 1.278.037 EUR, leta 2022 1.098.272 EUR, leta 2021 881.329,5 EUR) ter sr-morfina 573.621,3 EUR (leta 2023 578.962 EUR, leta 2022 618.687 EUR, leta 2021 643.091,5 EUR).

Kombinacija buprenorfina in naloksone v letih od leta 2022 ni bila več v uporabi (strošek v letu 2021 21.703,6 EUR, leta 2020 112.635 EUR).

Strošek naloksone (V03AB15), ki se je pričel uporabljati v letu 2021, je znašal skoraj 3379,0 EUR (leta 2023 5.359 EUR, leta 2022 5.752 EUR, leta 2021 458,9 EUR). Zdravilo Nyxoid (nalokson) je namenjeno za takojšnjo uporabo kot nujno zdravljenje ob prevelikem odmerku opioida ali sumu nanj, ki se kaže v obliki respiratorne depresije in/ali depresije centralnega živčnega sistema v bolnišničnem okolju ali zunaj njega (21).

Na spodnji sliki so prikazane vrednosti posameznih zdravil za zdravljenje odvisnosti od leta 2014 do leta 2024 ter trend skupnih stroškov teh zdravil v EUR (Slika 62).

SLIKA 62: TREND VREDNOSTI ZDRAVIL V PROGRAMU ZDRAVLJENJA ODVISNOSTI PO POSAMEZNIH ZDRAVILIH, SLOVENIJA, V LETIH 2014 DO 2024

Predpisovanje zdravil s kanabinoidi

V mnogih evropskih državah je dostop do kanabinoidov in konoplje v medicinske namene odobren oziroma ustrezno reguliran. V Sloveniji je marca 2017 prišlo do spremembe Uredbe o razvrstitvi prepovedanih drog, ki je konopljo sprostila iz prve v drugo skupino prepovedanih drog in s tem tudi uradno omogočila uporabo konoplje v medicinske namene v obliki **magistralnih zdravil** (36, 37).

Trenutno je tako na ameriškem kot evropskem trgu kar nekaj **zdravil z dovoljenjem za promet**, ki vsebujejo naravne ali sintetične kanabinoide, predvsem **tetrahidrokanabinol (THC)** in **kanabidiol (CBD)**, v različnih koncentracijah in razmerjih.

V Sloveniji ima med tovrstnimi zdravili od septembra 2019 dovoljenje za promet le Epidyolex, ki vsebuje naravno pridobljen CBD in je odobren za zdravljenje nekaterih redkih oblik epilepsije (21). Ostala zdravila so slovenskim bolnikom dostopna preko **začasnega dovoljenja za uvoz**, vendar le, če pri bolniku z drugimi, v Sloveniji dostopnimi zdravili, ni mogoče doseči želenih učinkov. Pobudo za to mora dati lečeči zdravnik, predlog pa mora odobriti strokovni kolegij (36, 37).

Če povzamemo, v Sloveniji je dostop do zdravil s kanabinoidi omogočen:

- z **zdravili z dovoljenjem za promet v Republiki Sloveniji** (Epidyolex),
- z **začasnim uvozom** oziroma vnosom zdravil, ki imajo dovoljenje za promet v drugih državah članicah EU ali državah s primerljivimi standardi kakovosti, varnosti in učinkovitosti, kot so vzpostavljeni v EU in s tem tudi v Republiki Sloveniji (Sativex, Cesamet, Marinol in Syndros),
- z **magistralnimi zdravili** (36, 37).

V Sloveniji se lahko kot magistralno zdravilo iz konoplje, na poseben recept v dvojniku, predpisujejo:

- **izolirani ali sintezno pridobljeni kanabinoidi**, na primer kapljice s kanabinoidi, ki vsebujejo THC ali CBD ali kombinacijo obeh,
- **standardizirani ekstrakt cveta konoplje** ter
- kanabinoidi v obliki **posušenih cvetnih in plodnih vršičkov konoplje** za medicinske namene (37).

Predpisovanje standardiziranega ekstrakta cveta konoplje ter kanabinoidov v obliki posušenih cvetnih in plodnih vršičkov konoplje še ni vpeljano v rutinsko uporabo. Za uvoz standardiziranega ekstrakta cveta konoplje ter cvetnih in plodnih vršičkov konoplje mora biti izražena medicinska potreba (36).

Zdravniki magistralno zdravilo predpišejo na beli ali zeleni recept, ki se izda v dvojniku, vpisan mora biti v knjigo narkotikov, lekarna pa vodi evidenco o uporabi. Magistralno zdravilo lahko pripravi bolnišnična ali javna lekarna.

Lekarne so o predpisanih receptih za omenjene pripravke poročale neposredno na NIJZ, delno tudi na Lekarniško zbornico Slovenije. Ker vse lekarne niso poročale o številu receptov, podajamo le porabo posameznih učinkovin, katerih porabo smo zabeležili na NIJZ.

Prejeli smo 31 poročil posameznih lekarn, da izdelujejo magistralne pripravke s THC in CBD.

Po podatkih, ki so jih na NIJZ posredovale posamezne lekarne, je bilo v letu 2024 predpisanih 1.666 receptov in izdanih 2.091 magistralnih pripravkov.

Zanje je bilo porabljenih 20.638 g CBD in 58,0 g THC.
 Povprečno je bila cena 1 g CBD 86 EUR, cena 1 g THC pa 386 EUR.

Podatke o magistralnih pripravkih, ki imajo nacionalno šifro in so razvrščena (kanabidiol, N03AX24), pa od 30.3.2023 lekarne pošiljajo tudi Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Poraba CBD		Poraba THC
20,6 kg	SLOVENIJA	58 g
Povprečna cena 86 EUR/g	LETO 2024	Povprečna cena 386 EUR/g

V letu 2024 je opazen ponoven porast predpisovanja tako THC kot CBD (Slika 63).

SLIKA 63: SKUPNA PORABA THC IN CBD V GRAMIH, SLOVENIJA, V LETIH 2015 DO 2024

4.11 Antiparazitiki, insekticidi in repelenti (ATC skupina P)

Antiparazitiki, insekticidi in repelenti so razvrščeni v tri skupine. Glede na število predpisanih receptov in vrednost izdanih zdravil so antiparazitiki, insekticidi in repelenti najmanjša skupina v celotni ATC klasifikaciji zdravil. V letu 2024 je bilo predpisanih 71.665 receptov (indeks 105) v vrednosti 1.188.119 EUR (indeks 115). Povprečna vrednost na en recept z izdanimi zdravili iz skupine P je znašala 16,6 EUR, na 1.000 prebivalcev je bilo predpisanih 34 receptov (Tabela 36).

TABELA 36: ŠTEVILO PREDPISANIH RECEPTOV, VREDNOST IZDANIH ZDRAVIL TER ŠTEVILO DDD IN DID V SKUPINI ANTIPARAZITIKOV, INSEKTICIDOV IN REPELENTOV (P), SLOVENIJA 2024

ATC skupina	Število Rp 2024	Indeks št. Rp 24/23	Vrednost zdravil v EUR 2024	Indeks vrednosti 24/23	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2024	Število DID 2024
P - ANTIPARAZITIKI, INSEKTICIDI IN REPELENTI	71.665	105	1.188.119 €	115	16,6 €	34	876.292	1,1
P01 - ANTIPROTOZOIKI	31.784	103	640.141 €	112	20,1 €	15	295.976	0,4
P01A - Zdravila za zdravljenje ameboz in drugih protozojskih bolezni	24.744	101	391.519 €	110	15,8 €	12	89.624	0,1
P01AB - Derivati nitroimidazola	24.744	101	391.519 €	110	15,8 €	12	89.624	0,1
P01AB01 - metronidazol	24.744	101	391.519 €	110	15,8 €	12	89.624	0,1
P01B - Antimalariki	7.040	108	248.623 €	116	35,3 €	3	206.352	0,3
P01BA - Aminokinolini	5.686	107	132.929 €	118	23,4 €	3	171.128	0,2
P01BA02 - hidroksiklorokin	5.686	107	132.929 €	118	23,4 €	3	171.128	0,2
P01BB - Bigvanidi	1.344	114	115.301 €	114	85,8 €	1	35.088	0,0
P01BB51 - progvanil in atovakon	1.344	114	115.301 €	114	85,8 €	1	35.088	0,0
P01BD - Diaminopirimidini	10	48	393 €	38	39,3 €	0	136	0,0
P01BD01 - pirimetamin	10	48	393 €	38	39,3 €	0	136	0,0
P02 - ANTIHELMINTIKI	33.182	102	327.707 €	104	9,9 €	16	140.356	0,2
P02C - Zdravila proti boleznim, ki jih povzročajo nematodi (nitasti črvi)	33.182	102	327.707 €	104	9,9 €	16	140.356	0,2
P02CA - Derivati benzimidazola	33.182	102	327.707 €	104	9,9 €	16	140.356	0,2
P02CA01 - mebendazol	33.123	102	325.262 €	103	9,8 €	16	140.037	0,2
P02CA03 - albendazol	59	311	2.445 €	493	41,4 €	0	319	0,0
P03 - ZDRAVILA PROTI PARAZITOM ZUNANJIH POVRŠIN IN PROTI GARJAM, INSEKTICIDI IN REPELENTI	6.699	132	220.270 €	146	32,9 €	3	439.960	0,6
P03A - Zdravila proti parazitom zunanjih površin in proti garjam	6.699	132	220.270 €	146	32,9 €	3	439.960	0,6
P03AC - Piretrini in sintezne spojine	6.601	133	218.885 €	146	33,2 €	3	411.780	0,5
P03AC04 - permetrin	6.601	133	218.885 €	146	33,2 €	3	411.780	0,5
P03AX - Druga zdravila proti parazitom zunanjih površin in proti garjam	98	113	1.385 €	128	14,1 €	0	28.180	0,0
P03AX01 - benzilbenzoat	98	113	1.385 €	128	14,1 €	0	28.180	0,0

P01 Antiprotozoiki

Predpisanih je bilo 31.784 receptov (indeks 103) za skupino antiprotozoikov, to je 295.976 DDD oz. 0,4 DID antiprotozoikov.

Večinoma so bila predpisana **zdravila za zdravljenje ameboz in drugih protozojskih bolezni (P01A)**, predpisanih je bilo 24.744 receptov (indeks 101), vsi so **derivati nitroimidazola (P01AB)**, in sicer metronidazol (P01AB01).

Predpisanih je bilo še 7.040 receptov (indeks 108) za **antimalarike (P01B)**, predvsem **aminokinoline (P01BA)**, za hidroksiklorokin (P01BA02) 5.686 receptov, 1.344 receptov za **bigvanide (P01BB)**, vsi za progvanil in atovakon (P01BB51) ter 10 receptov za **diaminopirimidine (P01BD)**, vsi za pirimetamin (P01BD01).

P02 Antihelmintiki

Največja podskupina so antihelmintiki (P02), predpisanih je bilo 33.182 receptov (indeks 102), v vrednosti 327,7 tisoč EUR (indeks 104), 140.356 DDD oz. 0,2 DID antihelmintikov.

Vsa so bila **zdravila proti boleznim, ki jih povzročajo nematodi (nitasti črvi) (P02C)**, največ je bilo predpisanega mebendazola (P02CA01) z 33.123 recepti (indeks 102).

P03 Zdravila proti parazitom zunanjih površin in proti garjam, insekticidi in repelenti

Predpisanih je bilo tudi 6.699 receptov (indeks 132) za zdravila proti parazitom zunanjih površin in proti garjam, insekticide in repelente (P03), večinoma so uvrščeni v podskupino **piretrinov in sinteznih spojin (P03AC)**, na 6.601 receptih je bil predpisan permetrin (P03AC04).

4.12 Zdravila za bolezni dihal (ATC skupina R)

V letu 2024 je bilo predpisanih 1.222.166 receptov (indeks 107) v vrednosti 48,3 milijona EUR (indeks 103) za zdravila za bolezni dihal, ki so razvrščena v šest skupin. Povprečna vrednost na en recept s predpisanimi zdravili iz skupine R je bila 39,5 EUR (leta 2023 41,1 EUR, leta 2022 35,9 EUR), na 1.000 prebivalcev je bilo predpisanih 575 receptov.

Predpisanih je bilo 64.969.620 DDD, to je 83,5 DDD na 1.000 prebivalcev na dan. Največ DDD na 1.000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih za zdravila za obstruktivne pljučne bolezni (R03) ter v skupini antihistaminikov za sistemsko zdravljenje (R06) (Tabela 37).

TABELA 37: ŠTEVILO PREDPISANIH RECEPTOV, VREDNOST IZDANIH ZDRAVIL TER ŠTEVILO DDD IN DID V SKUPINI ZDRAVIL ZA BOLEZNI DIHAL (R), SLOVENIJA 2024

ATC skupina	Število Rp 2024	Indeks št. Rp 24/23	Vrednost zdravil v EUR 2024	Indeks vrednosti 24/23	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2024	Število DID 2024
R - ZDRAVILA ZA BOLEZNI DIHAL	1.222.166	107	48.309.289 €	103	39,5 €	575	64.969.620	83,5
R01 - ZDRAVILA ZA BOLEZNI NOSNE SLUZNICE	242.900	109	2.433.823 €	102	10,0 €	114	11.219.534	14,4
R01A - Dekongestivi in druga zdravila za lokalno zdravljenje nosne sluznice	242.768	109	2.432.473 €	102	10,0 €	114	11.218.754	14,4
R01AA - Simpatomimetiki, enokomponentna zdravila	4.847	117	47.222 €	128	9,7 €	2	46.813	0,1
R01AA05 - oksimetazolin	4.323	114	41.955 €	125	9,7 €	2	41.506	0,1
R01AA07 - ksilometazolin	524	151	5.267 €	161	10,1 €	0	5.306	0,0
R01AB - Simpatomimetiki, kombinacije brez kortikosteroidov	602	128	6.135 €	139	10,2 €	0	7.588	0,0
R01AB06 - ksilometazolin	602	128	6.135 €	139	10,2 €	0	7.588	0,0
R01AC - Zdravila s protialergijskim delovanjem brez kortikosteroidov	43	172	655 €	190	15,2 €	0	1.259	0,0
R01AC03 - azelastin	43	172	655 €	190	15,2 €	0	1.259	0,0
R01AD - Kortikosteroidi	232.120	109	2.291.933 €	101	9,9 €	109	10.975.251	14,1
R01AD05 - budezonid	264	17	2.639 €	14	10,0 €	0	16.450	0,0
R01AD08 - flutikazon	19.920	97	346.605 €	68	17,4 €	9	1.594.126	2,0
R01AD09 - mometazon	191.306	117	1.521.836 €	118	8,0 €	90	8.511.835	10,9
R01AD12 - flutikazonfuroat	350	3	3.691 €	3	10,5 €	0	14.490	0,0
R01AD58 - flutikazon, kombinacije	20.280	125	417.161 €	125	20,6 €	10	838.350	1,1
R01AX - Druga zdravila za bolezni nosne sluznice	5.156	104	86.528 €	124	16,8 €	2	187.844	0,2
R01AX06 - mupirocin	8	133	196 €	138	24,6 €	0	24	0,0
R01B - Nazalni dekonjestivi za sistemsko zdravljenje	132	84	1.349 €	92	10,2 €	0	780	0,0
R01BA - Simpatomimetiki	132	84	1.349 €	92	10,2 €	0	780	0,0
R01BA52 - psevdoefedrin, kombinacije	132	84	1.349 €	92	10,2 €	0	780	0,0
R02 - ZDRAVILA Z UČINKOM NA ŽRELO	424	105	3.397 €	110	8,0 €	0	2.015	0,0
R02A - Zdravila z učinkom na žrelo	424	105	3.397 €	110	8,0 €	0	2.015	0,0
R02AA - Antiseptiki	317	110	2.343 €	123	7,4 €	0	1.477	0,0

R02AA05 - klorheksidin	93	172	947 €	176	10,2 €	0	348	0,0
R02AA15 - povidon-jod	114	83	537 €	84	4,7 €	0	767	0,0
R02AA16 - benzalkonij	10	125	63 €	131	6,3 €	0	38	0,0
R02AA20 - razne	100	112	796 €	117	8,0 €	0	325	0,0
učinkovine								
R02AX - Druga zdravila z učinkom na žrelo	107	95	1.054 €	89	9,9 €	0	539	0,0
R02AX01 - flurbiprofen	80	89	863 €	84	10,8 €	0	359	0,0
R02AX03 - benzidamin	27	117	191 €	119	7,1 €	0	180	0,0
R03 - ZDRAVILA ZA OBSTRUKTIVNE PLJUČNE BOLEZNI	611.847	107	26.303.567 €	105	43,0 €	288	35.545.829	45,7
R03A - Inhalacijski adrenergiki	460.709	109	17.196.277 €	105	37,3 €	217	25.362.149	32,6
R03AC - Bronhoselektivni agonisti adrenergičnih receptorjev beta-2	109.763	107	863.150 €	102	7,9 €	52	3.530.698	4,5
R03AC02 - salbutamol	106.988	107	719.590 €	104	6,7 €	50	3.314.960	4,3
R03AC12 - salmeterol	378	110	11.667 €	98	30,9 €	0	21.330	0,0
R03AC13 - formoterol	755	98	33.106 €	93	43,8 €	0	50.888	0,1
R03AC18 - indakaterol	1.642	90	98.787 €	92	60,2 €	1	143.520	0,2
R03AK - Adrenergiki v kombinaciji s kortikosteroidi ali drugimi učinkovinami razen antiholinergikov	164.975	107	10.144.257 €	103	61,5 €	78	12.305.265	15,8
R03AK06 - salmeterol in flutikazon	16.390	92	1.050.353 €	89	64,1 €	8	1.241.760	1,6
R03AK07 - formoterol in budesonid	44.931	109	2.413.283 €	103	53,7 €	21	2.939.190	3,8
R03AK08 - formoterol in beklometazon	86.992	110	5.597.206 €	106	64,3 €	41	6.870.735	8,8
R03AK10 - vilanterol in flutikazonfuroat	13.515	103	957.028 €	103	70,8 €	6	1.052.430	1,4
R03AK11 - formoterol in flutikazon	3.147	116	126.387 €	112	40,2 €	1	201.150	0,3
R03AL - Adrenergiki v kombinaciji z antiholinergiki, vključno s kortikosteroidi v trojnih kombinacijah	185.971	112	6.188.870 €	109	33,3 €	87	9.526.187	12,2
R03AL01 - fenoterol in ipratropijev bromid	136.143	113	1.780.598 €	110	13,1 €	64	5.923.127	7,6
R03AL03 - vilanterol in umeklidinijev bromid	4.854	98	443.557 €	100	91,4 €	2	381.330	0,5
R03AL04 - indakaterol in glikopironijev bromid	5.458	90	478.600 €	83	87,7 €	3	449.820	0,6
R03AL05 - formoterol in aklidinijev bromid	3.541	112	292.265 €	110	82,5 €	2	254.550	0,3
R03AL06 - olodaterol in tiotropijev bromid	14.362	108	989.341 €	107	68,9 €	7	849.750	1,1
R03AL08 - vilanterol, umeklidinijev bromid in flutikazonfuroat	1.299	118	127.125 €	119	97,9 €	1	91.530	0,1
R03AL09 - formoterol, glikopironijev bromid in beklometazon	20.314	122	2.077.384 €	119	102,3 €	10	1.576.080	2,0
R03B - Druga zdravila za obstruktivne pljučne bolezni, za inhaliranje	108.258	100	3.713.335 €	96	34,3 €	51	7.353.632	9,4
R03BA - Glukokortikoidi	64.151	100	1.553.447 €	101	24,2 €	30	4.406.865	5,7
R03BA02 - budesonid	4.900	101	73.430 €	101	15,0 €	2	239.975	0,3
R03BA05 - flutikazon	31.844	100	562.237 €	98	17,7 €	15	1.065.040	1,4
R03BA07 - mometazon	4.295	88	137.437 €	102	32,0 €	2	327.330	0,4
R03BA08 - ciclesonid	23.112	104	780.343 €	104	33,8 €	11	2.774.520	3,6
R03BB - Antiholinergiki	44.107	100	2.159.888 €	92	49,0 €	21	2.946.767	3,8
R03BB01 - ipratropijev bromid	4	400	58 €	700	14,5 €	0	77	0,0
R03BB04 - tiotropijev bromid	38.278	101	1.835.340 €	92	47,9 €	18	2.497.320	3,2

R03BB05 - aklidinijev bromid	2.506	101	143.990 €	105	57,5 €	1	187.800	0,2
R03BB06 - glikopironijev bromid	2.426	92	125.602 €	82	51,8 €	1	191.940	0,2
R03BB07 - umeklidinijev bromid	893	107	54.898 €	103	61,5 €	0	69.630	0,1
R03C - Adrenergiki za sistemsko zdravljenje	451	134	2.666 €	140	5,9 €	0	3.605	0,0
R03CC - Bronhoselektivni agonisti adrenergičnih receptorjev beta-2	451	134	2.666 €	140	5,9 €	0	3.605	0,0
R03CC02 - salbutamol	451	134	2.666 €	140	5,9 €	0	3.605	0,0
R03D - Druga sistemska zdravila za obstruktivne pljučne bolezni	42.429	99	5.391.290 €	111	127,1 €	20	2.826.443	3,6
R03DA - Ksantini	5.755	96	144.666 €	109	25,1 €	3	441.371	0,6
R03DA04 - teofilin	5.755	96	144.666 €	109	25,1 €	3	441.371	0,6
R03DC - Antagonisti levkotrienskih receptorjev	31.152	96	905.235 €	97	29,1 €	15	2.223.225	2,9
R03DC03 - montelukast	31.152	96	905.235 €	97	29,1 €	15	2.223.225	2,9
R03DX - Druga sistemska zdravila za obstruktivne pljučne bolezni	5.522	121	4.341.389 €	115	786,2 €	3	161.846	0,2
R03DX05 - omalizumab	2.784	132	1.617.707 €	119	581,1 €	1	52.617	0,1
R03DX07 - roflumilast	256	101	22.292 €	106	87,1 €	0	19.590	0,0
R03DX09 - mepolizumab	1.822	107	1.581.957 €	104	868,3 €	1	52.778	0,1
R03DX10 - benralizumab	659	126	1.118.706 €	127	1697,6 €	0	36.833	0,0
R03DX11 - tezepelumab	1		727 €		727,1 €	0	28	0,0
R05 - ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE KAŠLJA IN PREHLADA	12.030	80	210.692 €	96	17,5 €	6	148.339	0,2
R05C - Ekspektoransi, kombinacije brez antitusikov	5.404	121	140.683 €	116	26,0 €	3	55.981	0,1
R05CA - Ekspektoransi	298	129	2.717 €	134	9,1 €	0	2.633	0,0
R05CA10 - kombinacije	11	85	88 €	99	8,0 €	0	180	0,0
R05CA12 - list navadnega bršljana	203	144	1.877 €	150	9,2 €	0	2.028	0,0
R05CA13 - cineol	84	109	752 €	109	8,9 €	0	425	0,0
R05CB - Mukolitiki	5.106	121	137.966 €	115	27,0 €	2	53.348	0,1
R05CB01 - acetilcistein	2.941	118	38.862 €	122	13,2 €	1	36.674	0,0
R05CB02 - bromheksin	1.383	124	10.388 €	126	7,5 €	1	9.493	0,0
R05CB06 - ambroksol	652	124	5.443 €	129	8,3 €	0	3.005	0,0
R05CB13 - dornaza alfa (dezoksiribonukleaza)	130	115	83.274 €	111	640,6 €	0	4.176	0,0
R05D - Antitusiki, kombinacije brez ekspektoransov	6.326	62	66.810 €	71	10,6 €	3	90.114	0,1
R05DA - Opijevi alkaloidi in njihovi derivati	2.391	33	27.837 €	43	11,6 €	1	14.004	0,0
R05DA04 - kodein	2.391	112	27.837 €	106	11,6 €	1	14.004	0,0
R05DB - Drugi antitusiki	3.935	132	38.972 €	133	9,9 €	2	76.110	0,1
R05DB13 - butamirat	3.935	132	38.972 €	133	9,9 €	2	76.110	0,1
R05X - Druga zdravila za zdravljenje prehlada	241	103	2.648 €	103	11,0 €	0	1.687	0,0
R06 - ANTIHISTAMINIKI ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE	348.669	107	3.358.579 €	110	9,6 €	164	17.914.546	23,0
R06A - Antihistaminiki za sistemsko zdravljenje	348.669	107	3.358.579 €	110	9,6 €	164	17.914.546	23,0
R06AA - Aminoalkiletri	110	94	1.034 €	96	9,4 €	0	431	0,0
R06AA02 - difenhidramin	72	95	566 €	92	7,9 €	0	176	0,0
R06AA04 - klemastin	3	150	61 €	152	20,4 €	0	15	0,0
R06AA09 - doksilamin	35	90	407 €	96	11,6 €	0	240	0,0
R06AB - Substituirani alkilamini	5.119	100	31.550 €	101	6,2 €	2	27.470	0,0
R06AB03 - dimetinden	5.119	100	31.550 €	101	6,2 €	2	27.470	0,0
R06AD - Derivati fenotiazina	8.834	98	80.349 €	111	9,1 €	4	243.378	0,3
R06AD03 - tietilperazin	8.834	98	80.349 €	111	9,1 €	4	243.378	0,3
R06AE - Derivati piperazina	53.857	94	565.879 €	95	10,5 €	25	2.910.484	3,7

R06AE07 - cetirizin	34.179	93	341.161 €	97	10,0 €	16	1.575.394	2,0
R06AE09 - levocetirizin	19.678	96	224.718 €	92	11,4 €	9	1.335.090	1,7
R06AX - Drugi antihistaminiki za sistemsko zdravljenje	280.749	111	2.679.768 €	114	9,5 €	132	14.732.783	18,9
R06AX13 - loratadin	151.324	118	1.274.027 €	125	8,4 €	71	6.210.628	8,0
R06AX26 - feksofenadin	25.924	110	290.095 €	110	11,2 €	12	2.043.525	2,6
R06AX27 - desloratadin	103.486	102	1.115.475 €	105	10,8 €	49	6.478.000	8,3
R06AX29 - bilastin	15	300	171 €	300	11,4 €	0	630	0,0
R07 - DRUGA ZDRAVILA ZA BOLEZNI DIHAL	6.296	92	15.999.231 €	99	2541,2 €	3	139.356	0,2
R07A - Druga zdravila za bolezn dihal	6.296	92	15.999.231 €	99	2541,2 €	3	139.356	0,2
R07AX - Druga zdravila za bolezn dihal	6.296	92	15.999.231 €	99	2541,2 €	3	139.356	0,2
R07AX02 - ivakaftor	778	107	5.538.502 €	97	7118,9 €	0	12.887	0,0
R07AX30 - ivakaftor in lumakaftor	17	89	269.129 €	92	15831,1 €	0	420	0,0
R07AX32 - ivakaftor, tezakaftor in eleksakaftor	818	106	10.021.337 €	102	12251,0 €	0	25.984	0,0

R01 Zdravila za bolezn nosne sluznice

Zdravila za bolezn nosne sluznice (R01) so v letu 2024 predstavljala skoraj 19,9 % delež receptov in 5,0 % delež vrednosti zdravil za bolezn dihal. Predpisanih je bilo 242.900 receptov (indeks 109) v vrednosti 2,4 milijona EUR (indeks 102). Predpisanih je bilo 11.219.534 DDD oz. 14,4 DID zdravil za bolezn nosne sluznice. Na 1.000 prebivalcev je bilo predpisanih 114 receptov.

Skoraj vsa predpisana zdravila v tej skupini so bila **dekongestivi in druga zdravila za lokalno zdravljenje nosne sluznice (R01A)**, predpisanih je bilo 242.768 receptov (indeks 109).

Za **simpatikomimetike, enokomponentna zdravila (R01AA)** je bilo predpisanih 4.847 receptov (indeks 117), večinoma oksimetazolin (R01AA05) na 4.323 receptih (indeks 114). Lokalne simpatikomimetike dobijo pacienti v lekarni tudi brez recepta. Njihova dejanska poraba je zato zagotovo bistveno večja, saj se večina teh zdravil izda brez recepta.

Največ je bilo v skupini R01 predpisanih **kortikosteroidov (R01AD)**, in sicer 232.120 receptov (indeks 109). Največje število predpisanih receptov s kortikosteroidi je bilo za zdravila, ki so vsebovala mometazon (R01AD09), in sicer 191.306 receptov (indeks 117) v vrednosti 1,5 milijona EUR (indeks 118), sledi flutikazon, kombinacije (R01AD58) z 20.280 recepti (indeks 125), flutikazon (R01AD08) z 19.920 recepti (indeks 97), flutikazonfuroat (R01AD12) s 350 recepti (indeks 3) in budesonid (R01AD05), z 264 recepti (indeks 17).

Za **nazalne dekongestive za sistemsko zdravljenje (R01B)** je bilo predpisanih 132 receptov (indeks 84), vsi za **simpatomimetike (R01BA)**, za psevdoefedrin, kombinacije (R01BA52).

R02 Zdravila z učinkom na žrelo

Predpisanih je bilo le 424 receptov (indeks 105) za zdravila z učinkom na žrelo v vrednosti 3.397 EUR (indeks 110), od tega 317 receptov (indeks 110) za **antiseptike (R02AA)**, največ povidon-joda (R02AA15) na 114 receptih (indeks 83), raznih učinkovin (R02AA20) na 100 receptih (indeks 112) in klorheksidina (R02AA05) na 93 receptih (indeks 172), ter 107 receptov (indeks 95) **drugih zdravil z učinkom na žrelo (R02AX)**, npr. flurbiprofena (R02AX01) in benzydamina (R02AX03).

R03 Zdravila za obstruktivne pljučne bolezni

Skupina zdravil za obstruktivne pljučne bolezni (R03) je največja iz skupine zdravil za bolezni dihal tako glede na število predpisanih receptov (50,1 %) kot tudi glede na vrednost izdanih zdravil (54,4 %). Predpisanih je bilo 611.847 receptov (indeks 107) v vrednosti 26,3 milijona EUR (indeks 105). Povprečna vrednost na en recept je znašala 43,0 EUR. Na 1.000 prebivalcev je bilo predpisanih 288 receptov.

Od zdravil za obstruktivne pljučne bolezni so bili najpogostejše predpisani **inhalacijski adrenergiki (R03A)**, predpisanih je bilo 460.709 receptov (indeks 109) v vrednosti skoraj 17,2 milijona EUR (indeks 105), skupaj 25.362.149 DDD oz. 32,6 DID.

Predpisanih je bilo 109.763 receptov (indeks 107) za **bronhoselektivne agoniste adrenergičnih receptorjev beta-2 (R03AC)**, najpogostejše je bil predpisan salbutamol (R03AC02) na 106.988 receptih (indeks 107) v vrednosti 719.590 EUR (indeks 97).

V skupini **adrenergikov v kombinaciji s kortikosteroidi ali drugimi učinkovinami razen antiholinergikov (R03AK)** je bilo predpisanih 164.975 receptov (indeks 107) v vrednosti 10,1 milijona EUR (indeks 103). Največ je bilo predpisanih receptov za formoterol in beklometazon (R03AK08), 86.992 receptov (indeks 110), sledijo formoterol in budezonid (R03AK07) z 44.931 recepti (indeks 109), salmeterol in flutikazon (R03AK06) s 16.390 recepti (indeks 92) ter vilanterol in flutikazonfuroat (R03AK10) s 13.515 recepti (indeks 103).

Največji delež v skupini inhalacijskih adrenergikov predstavlja podskupina **adrenergikov v kombinaciji z antiholinergiki, vključno s kortikosteridi v trojnih kombinacijah (R03AL)**, za katero je bilo predpisanih 185.971 receptov (indeks 112), v vrednosti skoraj 6,2 milijona EUR (indeks 109).

Med njimi je bilo daleč največ receptov za kombinacijo fenoterola in ipratropijevega bromida (R03AL01), predpisanih je bilo 136.143 receptov (indeks 113).

Nadaljuje se naraščanje predpisovanja trojne kombinacije formoterol, glikopironijev bromid in beklometazon (R03AL09), ki se uporablja za zdravljenje zmerne do hude oblike kronične obstruktivne pljučne bolezni (21). Predpisanih je bilo 20.314 receptov (indeks 122).

Predpisanih je bilo 14.362 receptov (indeks 108) olodaterola in tiotropijevega bromida (R03AL06), 5.458 receptov (indeks 90) indakaterola in glikopironijevega bromida (R03AL04) ter 4.854 receptov (indeks 98) vilanterola in umeklidinijevega bromida (R03AL03). Narašča tudi predpisovanje kombinacije vilanterola, umeklidinijevega bromida in flutikazonfuroata (R03AL08), predpisanih je bilo 1.299 receptov (indeks 118).

Druga največja podskupina so **druga zdravila za obstruktivne pljučne bolezni, za inhaliranje (R03B)**, predpisanih je bilo 108.258 receptov (indeks 100) v vrednosti 3,7 milijona EUR (indeks 96).

Največ je bilo zdravil, ki so vsebovala **glukokortikoide (R03BA)**, predpisanih je bilo 64.151 receptov (indeks 100). Najpogosteje je bil predpisan flutikazon (R03BA05) z 31.844 recepti (indeks 100) in ciklezonid (R03BA08), predpisanih je bilo 23.112 receptov (indeks 104).

Antiholinergikov (R03BB) je bilo predpisanih 44.107 receptov (indeks 100), najpogosteje je bil predpisan tiotropijev bromid (R03BB04) s 38.278 recepti (indeks 101).

Predpisanih je bilo le 451 receptov (indeks 134) za zdravila skupine **adrenergikov za sistemsko zdravljenje (R03C)**, vsi so spadali v skupino **bronhoselektivnih agonistov adrenergičnih receptorjev beta-2 (R03CC)**, in sicer je bil predpisan le salbutamol (R03CC02).

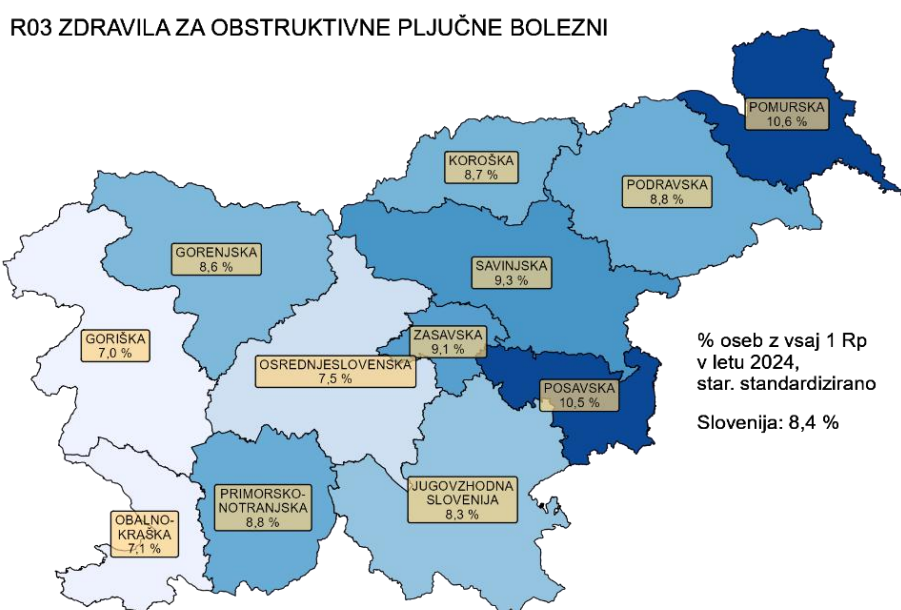
V skupini **drugih sistemskih zdravil za obstruktivne pljučne bolezni (R03D)** je bilo predpisanih 42.429 receptov (indeks 99) v vrednosti skoraj 5,4 milijona EUR (indeks 111).

Največ je bilo predpisanih **antagonistov levkotrienskih receptorjev (R03DC)**, 31.152 receptov (indeks 96), vse montelukast (R03DC03).

Predpisanih je bilo tudi 5.755 receptov (indeks 96) za **ksantine (R03DA)**, vse teofilin (R03DA04).

Povprečno zdravila za obstruktivne pljučne bolezni prejema 8,4 % prebivalcev Slovenije (leta 2023 7,5 %, leta 2022 7,4 %, leta 2021 pa 6,6 %).

Največ zdravil za zdravljenje obstruktivnih pljučnih bolezni so v letu 2024 predpisali v pomurski regiji (10,6 %) in posavski regiji (10,5 %), najmanj pa v goriški regiji (7,0 %) (Slika 64).

SLIKA 64: ODSOTOK OSEB, KI SO JIM BILA PREDPISANA ZDRAVILA ZA OBSTRUKTIVNE PLJUČNE BOLEZNI (R03) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE, SLOVENIJA 2024

R05 Zdravila za zdravljenje kašlja in prehlada

Na recept je bilo predpisanih 12.030 receptov za zdravila za zdravljenje kašlja in prehlada (indeks 80) v vrednosti skoraj 210,7 tisoč EUR (indeks 96).

Predpisanih je bilo 5.404 receptov (indeks 121) za **ekspektoranse, kombinacije brez antitusikov (R05C)**, predvsem za **mukolitike (R05CB)**, in sicer 5.106 receptov (indeks 121), največ za acetilcistein (R05CB01) z 2.941 recepti (indeks 118), sledi bromheksin (R05CB02) s 1.383 recepti (indeks 124).

Najbolj pogosto pa so predpisovali **antitusike, kombinacije brez ekspektoransov (R05D)**, predpisanih je bilo 6.326 receptov (indeks 62).

Vsa zdravila iz skupine **drugi antitusiki (R05DB)** so vsebovala butamirat (R05DB13) s 3.935 recepti (indeks 132). Sledili so **opijevi alkaloidi in njihovi derivati (R05DA)**, predpisanih je bilo 2.391 receptov (indeks 33), vse kodein (R05DA04) (indeks 112). Ker gre za skupino zdravil, ki se z izjemo folkodina in kodeina izdajajo v lekarnah tudi brez recepta, je njihova dejanska poraba zagotovo večje od prikazane.

R06 Antihistaminiki za sistemsko zdravljenje

Vsa zdravila so spadala v podskupino **antihistaminiki za sistemsko zdravljenje (R06A)**, predpisanih je bilo 348.669 receptov (indeks 107), v vrednosti skoraj 3,4 milijona EUR (indeks 110), 17.914.546 DDD oz. 23,0 DID antihistaminikov za sistemsko zdravljenje.

Aminoalkiletri (R06AA) so bili predpisanih na 110 receptih (indeks 94), od tega zdravila z difenhidraminom (R06AA02) na 72 receptih (indeks 95). Ta zdravila imajo režim izdaje brez zdravniškega recepta v lekarni, zato je skupna poraba zdravil višja od prikazane.

Predpisanih je bilo 5.119 receptov (indeks 100) za **substituirane alkilamine (R06AB)**, predpisovala se je samo učinkovina dimetinden (R06AB03).

Od **derivatov fenotiazina (R06AD)** so vsa predpisana zdravila vsebovala tietilperazin (R06AD03) z 8.834 recepti (indeks 98), 243.378 DDD oz. 0,3 DID.

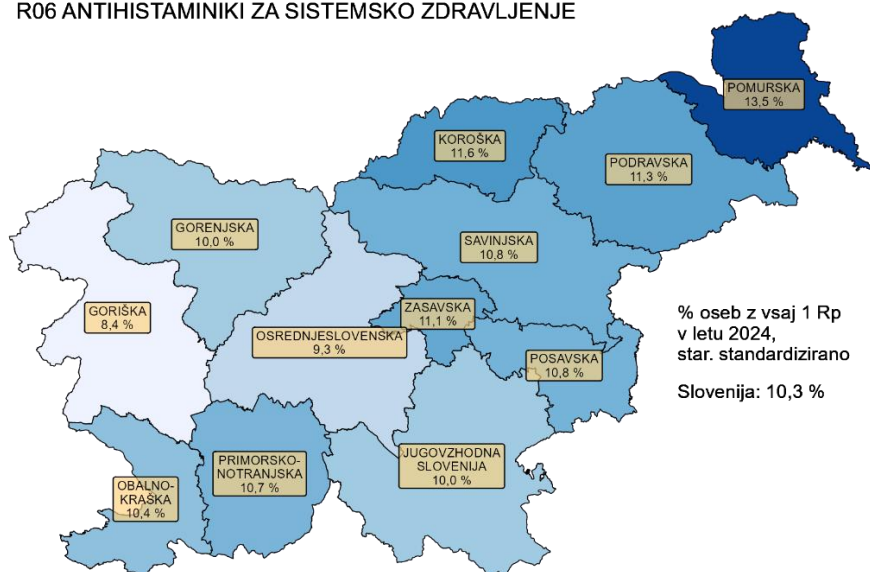
Predpisanih je bilo 53.857 receptov (indeks 94) z **derivati piperazina (R06AE)**, in sicer s cetirizinom (R06AE07) 34.179 receptov (indeks 93) in z levocetirizinom (R06AE09) 19.678 receptov (indeks 96).

Največ, 280.749 receptov (indeks 111) v vrednosti skoraj 2,7 milijona EUR je bilo predpisanih za zdravila iz skupine **drugih antihistaminikov za sistemsko zdravljenje (R06AX)**. Zdravila z loratadinom (R06AX13) so bila predpisana na 151.324 receptih (indeks 118), sledila so zdravila z desloratadinom (R06AX27) na 103.486 receptih (indeks 102) in feksofenadinom (R06AX26) na 25.924 receptih (indeks 110).

V letu 2024 je 10,3 % oseb prejemalo antihistaminke za sistemsko zdravljenje (leta 2023 9,8 %, leta 2022 9,9 %, leta 2021 8,6 %), od tega največ v pomurski regiji (13,5), sledile so koroška regija (11,6 %), podravska regija (11,3 %) in posavska regija (10,7 %).

Najmanj so jih predpisovali v goriški regiji (8,4 %) (Slika 64).

R06 ANTIHISTAMINIKI ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE

SLIKA 65: ODSOTOK OSEB, KI SO JIM BILI PREDPISANI ANTIHISTAMINIKI ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE (R06) V POSAMEZNIH STATISTIČNIH REGIJAH R SLOVENIJE V LETU 2024

4.13 Zdravila za bolezni čutil (ATC skupina S)

Vsa predpisana zdravila za bolezni čutil v letu 2024 so bila iz skupine **zdravil za očne bolezni (S01)**.

Zdravila za bolezni čutil se sicer razvrščajo v tri skupine druge ravni ATC klasifikacije (9).

V letu 2024 je bilo predpisanih 835.709 receptov (indeks 99) v vrednosti 14,8 milijona EUR (indeks 105).

Povprečna vrednost enega recepta je bila 17,7 EUR, na 1.000 prebivalcev je bilo predpisanih 393 receptov.

Skupno je bilo predpisanih 15.677.439 DDD, to je 20,1 DDD na 1.000 prebivalcev na dan (Tabela 38).

TABELA 38: ŠTEVILO PREDPISANIH RECEPTOV, VREDNOST IZDANIH ZDRAVIL TER ŠTEVILO DDD IN DID V SKUPINI ZDRAVIL ZA BOLEZNI ČUTIL (S), SLOVENIJA 2024

ATC skupina	Število Rp 2024	Indeks št. Rp 24/23	Vrednost zdravil v EUR 2024	Indeks vrednosti 24/23	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2024	Število DID 2024
S - ZDRAVILA ZA BOLEZNI ČUTIL	835.709	99	14.812.553 €	105	17,7 €	393	15.677.439	20,1
S01 - ZDRAVILA ZA OČESNE BOLEZNI	835.709	99	14.812.553 €	105	17,7 €	393	15.677.439	20,1
S01A - Zdravila za preprečevanje in zdravljenje infekcij	226.269	96	1.726.140 €	100	7,6 €	106	1.167.481	1,5
S01AA - Antibiotiki	163.343	91	1.093.205 €	94	6,7 €	77	760.897	1,0
S01AA01 - kloramfenikol	29.896	89	186.988 €	95	6,3 €	14	158.713	0,2
S01AA11 - gentamicin	3	300	158 €	323	52,5 €	0	30	0,0
S01AA12 - tobramicin	117.675	94	776.305 €	95	6,6 €	55	545.034	0,7
S01AA14 - benzilpenicilin	7	33	422 €	38	60,3 €	0	80	0,0
S01AA19 - ampicilin	4	29	169 €	34	42,4 €	0	40	0,0
S01AA21 - amikacin	1	100	60 €	105	59,7 €	0	10	0,0
S01AA26 - azitromicin	15.579	79	115.362 €	81	7,4 €	7	53.130	0,1
S01AA27 - cefuroksim	1	100	138 €	155	137,9 €	0	1.500	0,0
S01AA28 - vankomicin	65	224	5.408 €	181	83,2 €	0	1.150	0,0
S01AD - Protivirusna zdravila	5.626	102	108.934 €	114	19,4 €	3	29.996	0,0
S01AD03 - aciklovir	3.288	108	69.246 €	129	21,1 €	2	16.371	0,0
S01AD09 - ganciklovir	2.338	95	39.689 €	95	17,0 €	1	13.625	0,0
S01AE - Fluorokinoloni	56.632	111	479.216 €	112	8,5 €	27	367.598	0,5
S01AE03 - ciprofloksacin	51.676	113	429.698 €	115	8,3 €	24	275.345	0,4
S01AE05 - levofloksacin	13	81	94 €	84	7,3 €	0	70	0,0
S01AE07 - moksifloksacin	4.943	90	49.423 €	94	10,0 €	2	92.183	0,1
S01AX - Druga zdravila za preprečevanje in zdravljenje infekcij	536	161	31.054 €	161	57,9 €	0	7.050	0,0
S01AX02 - srebrove spojine	46	71	2.138 €	73	46,5 €	0	460	0,0
S01AX09 - klorheksidin	2		113 €		56,7 €	0	20	0,0
S01AX24 - polihexanid	34	81	3.478 €	86	102,3 €	0	1.050	0,0
S01B - Protivnetna zdravila	101.043	94	1.284.349 €	94	12,7 €	48	914.348	1,2
S01BA - Kortikosteroidi, enokomponentna zdravila	69.561	97	823.822 €	98	11,8 €	33	728.378	0,9
S01BA01 - deksametazon	39.842	92	358.617 €	89	9,0 €	19	285.293	0,4
S01BA02 - hidrokortizon	21.120	104	359.448 €	105	17,0 €	10	314.345	0,4
S01BA04 - prednizolon	62	775	1.171 €	889	18,9 €	0	360	0,0
S01BA07 - fluorometolon	3.996	97	32.100 €	98	8,0 €	2	27.380	0,0
S01BA14 - loteprednol	4.530	109	71.755 €	112	15,8 €	2	100.650	0,1
S01BC - Nesteroidna protivnetna zdravila	31.482	87	460.527 €	88	14,6 €	15	185.970	0,2
S01BC10 - nepafenak	12.881	101	221.513 €	98	17,2 €	6	79.070	0,1
S01BC11 - bromfenak	18.601	80	239.014 €	80	12,8 €	9	106.900	0,1
S01C - Protivnetne učinkovine v kombinacijah s protimikrobnimi učinkovinami	151.428	103	905.515 €	104	6,0 €	71	784.960	1,0

S01CA - Kortikosteroidi v kombinaciji s protimikrobnimi učinkovinami	151.428	103	905.515 €	104	6,0 €	71	784.960	1,0
S01CA01 - deksametazon in protimikrobne učinkovine	151.428	103	905.515 €	104	6,0 €	71	784.960	1,0
S01E - Zdravila za zdravljenje glavkoma in zdravila za zožitev zenice	160.113	102	4.920.499 €	103	30,7 €	75	12.810.650	16,5
S01EA - Simpatomimetiki za zdravljenje glavkoma (zelenne mreže)	1.003	160	23.909 €	276	23,8 €	0	52.100	0,1
S01EA05 - brimonidin	1.003	160	23.909 €	276	23,8 €	0	52.100	0,1
S01EB - Parasimpatomimetiki	241	99	15.236 €	111	63,2 €	0	7.375	0,0
S01EB01 - pilokarpin	241	99	15.236 €	111	63,2 €	0	7.375	0,0
S01EC - Zaviralci karboanhidraze	23.592	104	433.993 €	106	18,4 €	11	1.282.030	1,6
S01EC01 - acetazolamid	4.228	103	68.379 €	125	16,2 €	2	69.013	0,1
S01EC03 - dorzolamid	2.594	103	57.095 €	104	22,0 €	1	84.017	0,1
S01EC04 - brinzolamid	12.711	102	206.932 €	105	16,3 €	6	884.975	1,1
S01EC54 - brinzolamid, kombinacije	4.059	113	101.587 €	101	25,0 €	2	244.025	0,3
S01ED - Antagonisti adrenergičnih receptorjev beta	70.935	101	2.720.407 €	103	38,4 €	33	6.399.220	8,2
S01ED01 - timolol	5.839	96	127.920 €	96	21,9 €	3	393.025	0,5
S01ED02 - betaksolol	1.308	94	24.382 €	91	18,6 €	1	85.725	0,1
S01ED51 - timolol, kombinacije	63.788	102	2.568.105 €	104	40,3 €	30	5.920.470	7,6
S01EE - Analogi prostaglandina	64.342	101	1.726.955 €	102	26,8 €	30	5.069.925	6,5
S01EE01 - latanoprost	46.131	101	1.111.259 €	103	24,1 €	22	3.647.570	4,7
S01EE03 - bimatoprost	2.948	96	85.934 €	83	29,1 €	1	219.480	0,3
S01EE04 - travoprost	4.220	91	79.161 €	84	18,8 €	2	295.375	0,4
S01EE05 - tafluprost	11.043	108	450.601 €	108	40,8 €	5	907.500	1,2
S01F - Midriatiki in cikloplegiki	8.622	117	592.801 €	170	68,8 €	4	0	0,0
S01FA - Antiholinergiki	8.593	117	591.364 €	170	68,8 €	4	0	0,0
S01FA01 - atropin	8.498	117	585.930 €	171	68,9 €	4	0	0,0
S01FA02 - skopolamin	18	106	1.265 €	107	70,3 €	0	0	0,0
S01FA05 - homatropin	69	99	3.634 €	105	52,7 €	0	0	0,0
S01FA06 - tropikamid	7	54	79 €	75	11,3 €	0	0	0,0
S01FA56 - tropikamid, kombinacije	1	100	457 €	150	456,7 €	0	0	0,0
S01FB - Simpatomimetiki, brez zdravil za zdravljenje glavkoma	29	91	1.437 €	102	49,5 €	0	0	0,0
S01FB01 - fenilefrin	29	91	1.437 €	102	49,5 €	0	0	0,0
S01G - Dekongestivi in protialergijska zdravila	59.049	101	767.710 €	94	13,0 €	28	0	0,0
S01GA - Simpatomimetiki za ožjenje krvnih žil	55	110	675 €	151	12,3 €	0	0	0,0
S01GA02 - tetrizolin	15	107	150 €	118	10,0 €	0	0	0,0
S01GA07 - brimonidin	9		242 €		26,9 €	0	0	0,0
S01GA51 - nafazolin, kombinacije	16	76	123 €	76	7,7 €	0	0	0,0
S01GA52 - tetrizolin, kombinacije	15	100	160 €	100	10,7 €	0	0	0,0
S01GX - Druga protialergijska zdravila	58.994	101	767.035 €	94	13,0 €	28	0	0,0
S01GX06 - emedastin	793	119	22.767 €	105	28,7 €	0	0	0,0
S01GX07 - azelastin	4.529	37742	67.439 €	34563	14,9 €	2	0	0,0
S01GX08 - ketotifen	19.383	78	244.208 €	65	12,6 €	9	0	0,0
S01GX09 - olopatadin	34.289	104	432.619 €	104	12,6 €	16	0	0,0
S01H - Lokalni anestetiki	12	80	103 €	87	8,6 €	0	0	0,0
S01HA - Lokalni anestetiki	12	80	103 €	87	8,6 €	0	0	0,0
S01HA04 - proksimetakain	12	80	103 €	87	8,6 €	0	0	0,0
S01L - Učinkovine za zdravljenje očesno žilnih bolezni	2	29	1.144 €	25	571,9 €	0	0	0,0
S01LA - Učinkovine za preprečevanje neovaskularizacije	2	29	1.144 €	25	571,9 €	0	0	0,0
S01LA05 - aflibercept	2	29	1.144 €	25	571,9 €	0	0	0,0

S01X - Druga zdravila za očne bolezni	129.171	103	4.614.292 €	110	35,7 €	61	0	0,0
S01XA - Druga zdravila za očne bolezni	129.171	103	4.614.292 €	110	35,7 €	61	0	0,0
S01XA03 - hipertonična raztopina natrijevega klorida	810	102	47.943 €	107	59,2 €	0	0	0,0
S01XA05 - natrijev edetat	13	100	1.883 €	99	144,8 €	0	0	0,0
S01XA08 - acetilcistein	1.123	133	80.495 €	127	71,7 €	1	0	0,0
S01XA15 - askorbinska kislina (vitamin C)	61	75	3.304 €	74	54,2 €	0	0	0,0
S01XA18 - ciklosporin	6.557	114	1.134.159 €	112	173,0 €	3	0	0,0
S01XA20 - umetne solze in druga nevtralna zdravila	117.512	102	3.163.904 €	109	26,9 €	55	0	0,0

Največ predpisanih receptov z zdravili za očne bolezni je bilo iz skupine **zdravil za preprečevanje in zdravljenje infekcij (S01A)**, za katere je bilo predpisanih 226.269 receptov (indeks 96) v vrednosti 1,7 milijona EUR (indeks 100).

Največji delež le-teh so predstavljali recepti za **antibiotike (S01AA)**, ki jih je bilo 163.343 (indeks 91). Najbolj pogosto je bil predpisan tobramicin (S01AA12) s 117.675 recepti (indeks 94).

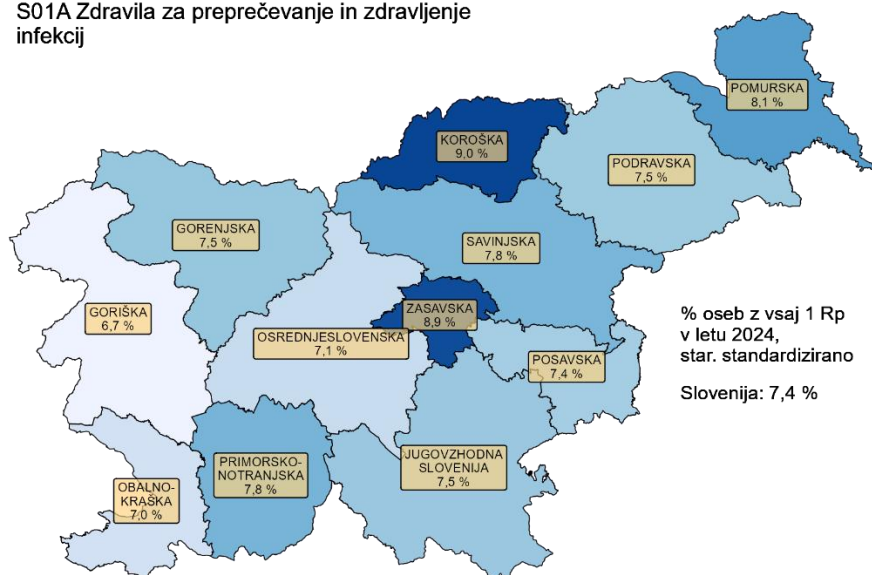
Protivirusnih zdravil (S01AD) je bilo predpisanih 5.626 receptov (indeks 102), od tega 3.288 receptov (indeks 108) za aciklovir (S01AD03) in 2.338 receptov (indeks 95) za ganciklovir (S01AD09).

Predpisanih je bilo 56.632 receptov (indeks 111) za **fluorokinolone (S01AE)**, od tega največ, 51.676 receptov (indeks 113), za ciprofloksacin (S01AE03).

V letu 2024 je 7,4 % je oseb prejelo zdravila za preprečevanje in zdravljenje infekcij (S01A), v letu 2023 7,7 %, v letu 2022 7,0 % in v letu 2021 6,0 %.

Največ so jih prejeli v koroški regiji (9,1 %), zasavski in primorsko-notranjski regiji (8,4 %) ter posavski regiji (8,3 %), najmanj pa v goriški (6,7 %) in obalno-kraški regiji (7,1 %) (Slika 65).

S01A Zdravila za preprečevanje in zdravljenje
infekcij

SLIKA 66: Odstotek oseb, ki so jim bila predpisana zdravila za preprečevanje in zdravljenje infekcij (S01A) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2024

Predpisanih je bilo 101.043 receptov za **protivnetna zdravila (S01B)** (indeks 94), najpogosteje so bila predpisana zdravila s **kortikosteroidi, enokomponentna zdravila (S01BA)**, in sicer z 69.561 recepti (indeks 97), od tega največ, 39.842 receptov (indeks 92) z deksametazonom (S01BA01), sledi hidrokortizon (S01BA02) z 21.120 recepti (indeks 104).

Predpisanih je bilo 31.482 receptov (indeks 87) **nesteroidnih protivnetnih zdravil (S01BC)**.

Predpisano je bilo 12.881 receptov (indeks 101) za nepafenak (S01BC10), ki se uporablja za preprečevanje in zdravljenje pooperativne bolečine in vnetja, povezanega z operacijo katarakte (21).

Predpisanih je bilo še 18.601 receptov (indeks 80) za bromfenak (S01BC11).

Predpisanih je bilo 151.428 receptov (indeks 103) za **protivnetne učinkovine v kombinacijah s protimikrobnimi učinkovinami (S01C)**. Vse so **kortikosteroidi v kombinaciji s protimikrobnimi učinkovinami (S01CA)**, vse deksametazon in protimikrobne učinkovine (S01CA01).

Predpisanih je bilo 160.113 receptov (indeks 102) z **zdravili za zdravljenje glavkoma in zdravili za zožitev zenice (S01E)** v vrednosti 4,9 milijona EUR (indeks 103). Povprečna vrednost enega recepta je bila 30,7 EUR, na 1.000 prebivalcev je bilo predpisanih 75 receptov.

Največ, 70.935 receptov (indeks 101), je bilo predpisanih **antagonistov adrenergičnih receptorjev beta (S01ED)**, najpogosteje so uporabljali kombinacijo zaviralca adrenergičnih receptorjev beta timolola, kombinacije (S01ED51), ki je bil predpisan na 63.788 receptih (indeks 102) v vrednosti skoraj 2,6 milijona EUR (indeks 100).

Sledijo **analogi prostaglandina (S01EE)**, ki so bili predpisani na 64.342 receptih (indeks 101), med njimi je bil najpogosteje predpisan latanoprost (S01EE01) s 46.131 recepti (indeks 101) v vrednosti 1,1 milijona EUR (indeks 103).

Predpisanih je bilo tudi 23.592 receptov (indeks 104) za **zaviralce karboanhidraze (S01EC)**, največ brinzolamida (S01EC54) na 12.711 receptih (indeks 102).

Predpisanih je bilo 8.622 receptov (indeks 117) za **midriatike in cikloplegike (S01F)**, večinoma so to bili antiholinergiki (S01FA), večinoma atropin (S01FA01).

Predpisanih je bilo 59.049 receptov (indeks 101) za **dekongestive in protialergijska zdravila (S01G)**.

Večinoma so to **druga protialergijska zdravila (S01GX)**, največ olopatadin (S01GX09) na 34.289 receptih (indeks 104) in ketotifen (S01GX08) na 19.383 receptih (indeks 78).

Predpisanih je bilo 129.171 receptov (indeks 103) v vrednosti 4,6 milijona EUR (indeks 110) za skupino **druga zdravila za očne bolezni (S01X)**.

Največkrat so bile predpisane umetne solze in druga nevtralna zdravila (S01XA20), predpisanih je bilo 117.512 receptov (indeks 102) v vrednosti skoraj 3,2 milijona EUR (indeks 109).

4.14 Razna zdravila (ATC skupina V)

Razna zdravila so zdravila, ki niso uvrščena v nobeno izmed prej omenjenih skupin in so razvrščena v šest podskupin: alergijo sprožajoče snovi (alergeni) (V01), druga nerazvrščena zdravila za različne bolezni (V03), diagnostiki (V04), osnovna hranila (V06), drugi neterapevtski pripravki (V07) in kontrastna sredstva (V08). V letu 2024 je bilo za zdravila iz skupine V predpisanih in izdanih 184.214 receptov (indeks 115), v vrednosti skoraj 12,7 milijona EUR (indeks 114), kar kaže na stalen porast predpisovanja.

Predpisanih je bilo 6.134 receptov (indeks 114) za **alergijo sprožajoče snovi (alergeni) (V01)**.

Vsi so bili **alergenski ekstrakti (V01AA)**, in sicer večinoma cvetni prah trav (V01AA02) z 2.345 recepti (indeks 113), pršice v hišnem prahu (V01AA03) s 1.539 recepti (indeks 161) in razni alergenski ekstrakti (V01AA20) s 1.033 recepti (indeks 88).

Predpisanih je bilo 14.638 receptov (indeks 112) za **druga nerazvrščena zdravila za različne bolezni (V03)**, največ za **zdravila za zdravljenje hiperkaliemije in hiperfosfatemije (V09AE)**, in sicer 12.827 receptov (indeks 114). Največkrat sta bila predpisana sevelamer (V03AE02) na 5.548 receptih (indeks 102) in natrijev cirkonijev ciklosilikat (V03AE10) na 4.732 receptih (indeks 168).

Največ predpisanih zdravil je bilo iz skupine **osnovnih hranil (V06)**, predpisanih je bilo 163.366 receptov (indeks 116), ki so predstavljali skoraj 88,7 % delež receptov celotne skupine V.

Predpisanih je bilo 4.707 receptov (indeks 96) za **hranila za otroke (V06C)**, od tega 644 receptov za hranila brez fenilalanina (V06CA).

Največ je bilo predpisanih receptov za **druga hranila (V06D)**, predpisanih je bilo 158.593 receptov (indeks 116), največ za skupino **maščobe, ogljikove hidrati, proteini, minerali in vitamini, kombinacije (V06DB)** s 154.917 recepti (indeks 117) v vrednosti 7,3 milijona EUR (indeks 117). Predpisanih je bilo tudi 3.334 receptov za **mlečne nadomestke (V06DF)** (indeks 98) (Tabela 39).

TABELA 39: ŠTEVILO PREDPISANIH RECEPTOV, VREDNOST IZDANIH ZDRAVIL TER ŠTEVILO DDD IN DID V SKUPINI RAZNIH ZDRAVIL (V), SLOVENIJA 2024

ATC skupina	Število Rp 2024	Indeks št. Rp 24/23	Vrednost zdravil v EUR 2024	Indeks vrednosti 24/23	Povprečna vrednost na 1 Rp v EUR	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD 2024	Število DID 2024
V - RAZNA ZDRAVILA	184.214	115	12.695.178 €	114	68,9 €	87	608.565	0,8
V01 - ALERGIJO SPROŽAJOČE SNOVI (ALERGENI)	6.134	114	1.007.008 €	112	164,2 €	3	99.261	0,1
V01A - Alergijo sprožajoče snovi (alergeni)	6.134	114	1.007.008 €	112	164,2 €	3	99.261	0,1
V01AA - Alergenski ekstrakti	6.134	114	1.007.008 €	112	164,2 €	3	99.261	0,1
V01AA02 - cvetni prah trav	2.345	113	298.538 €	117	127,3 €	1	86.160	0,1
V01AA03 - pršice v hišnem prahu	1.539	161	249.235 €	164	161,9 €	1	0	0,0
V01AA05 - drevesni cvetni prah	679	112	129.180 €	118	190,3 €	0	0	0,0
V01AA10 - cvetje	256	125	58.152 €	117	227,2 €	0	0	0,0
V01AA20 - razni alergenski ekstrakti	1.033	88	203.323 €	84	196,8 €	0	13.101	0,0

V03 - DRUGA NERAZVRŠČENA ZDRAVILA ZA RAZLIČNE BOLEZNI	14.638	112	2.851.069 €	114	194,8 €	7	509.304	0,7
V03A - Druga nerazvrščena zdravila za različne bolezni	14.638	112	2.851.069 €	114	194,8 €	7	509.304	0,7
V03AB - Antidoti	2	40	329 €	62	164,6 €	0	0	0,0
V03AB23 - acetilcistein	2	40	329 €	62	164,6 €	0	0	0,0
V03AC - Kelirajoča sredstva za zdravljenje akutnih zastrupitev z železom	743	88	217.602 €	58	292,9 €	0	9.828	0,0
V03AC03 - deferasiroks	743	88	217.602 €	58	292,9 €	0	9.828	0,0
V03AE - Zdravila za zdravljenje hiperkaliemije in hiperfosfatemije	12.827	114	2.570.036 €	125	200,4 €	6	478.986	0,6
V03AE01 - polistirensulfonat	1.206	73	49.967 €	74	41,4 €	1	16.129	0,0
V03AE02 - sevelamer	5.548	102	745.229 €	103	134,3 €	3	246.128	0,3
V03AE03 - lantanov(III) karbonat	908	102	245.494 €	80	270,4 €	0	41.860	0,1
V03AE05 - železov(III) oksihidroksid saharozni kompleks	433	87	118.183 €	92	272,9 €	0	24.630	0,0
V03AE10 - natrijev cirkonijev ciklosilikat	4.732	168	1.411.163 €	169	298,2 €	2	150.240	0,2
V03AF - Zdravila za zaščito organizma pri zdravljenju novotvorb	7	350	711 €	651	101,6 €	0	65	0,0
V03AF03 - kalcijev folinat	7	350	711 €	651	101,6 €	0	65	0,0
V03AG - Zdravila za zdravljenje hiperkalcemije	1.041	112	60.148 €	105	57,8 €	0	20.425	0,0
V03AG05 - natrijev fosfat	249	186	17.279 €	170	69,4 €	0	2.410	0,0
V03AH - Zdravila za normaliziranje znižane koncentracije glukoze v krvi	18	200	2.243 €	192	124,6 €	0	0	0,0
V03AH01 - diazoksid	18	200	2.243 €	192	124,6 €	0	0	0,0
V04 - DIAGNOSTIKI	50	77	63.040 €	84	1260,8 €	0	0	0,0
V04C - Drugi diagnostiki	50	77	63.040 €	84	1260,8 €	0	0	0,0
V04CD - Testi za ugotavljanje hipofiznega delovanja	50	77	63.040 €	84	1260,8 €	0	0	0,0
V04CD01 - metirapon	50	77	63.040 €	84	1260,8 €	0	0	0,0
V06 - OSNOVNA HRANILA	163.366	116	8.773.622 €	114	53,7 €	77	0	0,0
V06C - Hranila za otroke	4.707	96	1.161.306 €	100	246,7 €	2	0	0,0
V06CA - Hranila brez fenilalanina	644	102	804.974 €	98	1250,0 €	0	0	0,0
V06D - Druga hranila	158.593	116	7.606.031 €	117	48,0 €	75	0	0,0
V06DB - Maščobe, ogljikovi hidrati, proteini, minerali in vitamini, kombinacije	154.917	117	7.301.865 €	117	47,1 €	73	0	0,0
V06DC - Ogljikovi hidrati	68	121	17.903 €	137	263,3 €	0	0	0,0
V06DE - Aminokislone, ogljikovi hidrati, minerali in vitamini, kombinacije	1		898 €		897,8 €	0	0	0,0
V06DF - Mlečni nadomestki	3.334	98	258.068 €	101	77,4 €	2	0	0,0
V06DX - Druge kombinacije hranil	273	86	27.298 €	86	100,0 €	0	0	0,0
V07 - DRUGI NETERAPEVTSKI PRIPRAVKI	24	114	417 €	126	17,4 €	0	0	0,0
V07A - Drugi neterapevtski pripravki	24	114	417 €	126	17,4 €	0	0	0,0
V07AB - Raztopine in pripravki za redčenje, vključno s tekočinami za izpiranje	24	114	417 €	126	17,4 €	0	0	0,0
V08 - KONTRASTNA SREDSTVA	2	100	23 €	85	11,3 €	0	0	0,0
V08A - Jodirana rentgenska kontrastna sredstva	2	100	23 €	85	11,3 €	0	0	0,0
V08AA - Nefrotropna, visokoosmolalna rentgenska kontrastna sredstva, topna v vodi	1	50	13 €	50	13,2 €	0	0	0,0
V08AA01 - diatrizojnska kislina	1	50	13 €	50	13,2 €	0	0	0,0
V08AB - Nefrotropna, nizkoosmolalna rentgenska kontrastna sredstva, topna v vodi	1		9 €		9,3 €	0	0	0,0
V08AB04 - jopamidol	1		9 €		9,3 €	0	0	0,0

5. Zdravila za izvajanje programa cepljenja

Staša Javornik, Tatja Kostnapfel

Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) vsako leto pripravi predlog Programa cepljenja in zaščite z zdravili in ga predlaga ministru za zdravje v sprejem. V njem so opredeljeni programi cepljenja in zaščite z zdravili za različne skupine prebivalstva.

Pravilnik o določitvi Programa cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2024 je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 55/2024. Letni programi se objavijo na spletni strani Ministrstva za zdravje in na spletni stani NIJZ.

Preskrbo s cepivi in specifičnimi imunoglobulini za izvajanje Programa cepljenja, ki se financira iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zagotavlja NIJZ (38).

V spodnji tabeli prikazujemo izdajo zdravil, ki se financirajo iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja za izvedbo programa cepljenja. Tabela prikazuje količine zdravil v odmerkih izdanih in distribuiranih na cepilna mesta v letih 2020, 2021, 2022, 2023 in 2024 ter porabljena sredstva za nakup zdravil za izvajanje programa cepljenja v letu 2024, ki se financirajo iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja (vrednosti so v EUR brez DDV) (Tabela 40).

TABELA 40: ŠTEVILO IZDANIH ODMERKOV ZDRAVIL ZA IZVAJANJE PROGRAMA CEPLJENJA V LETIH 2020, 2021, 2022, 2023 IN 2024

Število izdanih odmerkov v posameznem letu								
ATC	Vrsta zdravila	leto 2020	leto 2021	leto 2022	leto 2023	leto 2024	Indeks 2024/2023	Vrednost v letu 2024 (EUR brez DDV)
J06BB02	Humani imunoglobulin proti tetanusu	4.764	5.362	6.207	4.136	3.643	88	79.083,70
J06BB04	Humani imunoglobulin proti hepatitisu tipa B	5	4	1	5	0		
J06BB05	Humani imunoglobulin proti steklini	115	110	140	186	202	109	121.562,00
J06BB16	Palivizumab 50 mg - humana monoklonska protitelesa proti respiratornem sincicijskem virusu (RSV)	379	381	395	408	396	97	136.523,52
	Palivizumab 100 mg - humana monoklonska protitelesa proti respiratornem sincicijskem virusu (RSV)	966	943	762	848	802	95	404.569,44
J07AG01	Cepivo proti hemofilusu influence tipa B, konjugirano	220	219	216	244	221	91	1.628,00
J07AH08	Štirivalentno cepivo proti meningokokom tipov	213	198	172	375	563	150	16.539,44

	A,C,Y,W-135 z očiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni							
J07AH09	Cepivo proti meningokokom B	517	500	437	509	480	94	36.280,00
J07AJ52	Mešano cepivo proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju (acelularno), adsorbirano	24.129	19.958	25.966	30.812	59.915	194	720.483,50
J07AL01	Cepivo proti pneumokokom s prečiščenimi polisaharidnimi antigeni	1.553	970	5.300	12.935	12.568	97	216.809,85
J07AL02	Cepivo proti pneumokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni 13 valentno	41.429	37.613	35.910	35.848	32.075	89	730.330,56
J07AL02	Cepivo proti pneumokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni 20 valentno				644	3.114	484	243.518,40
J07AM01	Cepivo proti tetanusu, adsorbirano	31.912	35.036	39.327	28.797	15.553	54	555,00
J07AM51	Mešano cepivo proti davici in tetanusu, adsorbirano	30.440	26.520	32.510	34.060	35.080	103	363.462,75
J07AN01	Cepivo proti tuberkulozi z oslavljenimi bakterijami	9.900	9.850	10.100	7.450	8.500	114	12.744,00
J07BA01	Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi (za otroke)	23.197	25.471	30.712	36.245	37.065	102	552.775,28
	Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi (za odrasle)	10.164	9.477	10.561	12.470	15.803	127	287.653,66
J07BB02	Cepivo proti gripi – prečiščen antigen virusa influence	268.111	226.320	166.290	149.410	137.370	92	943.036,00
J07BC01	Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za otroke)	56.600	54.310	54.420	52.420	47.180	90	371.667,60
	Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za odrasle)	2.175	2.030	2.057	1.739	1.990	114	38.502,48
	Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za dializne bolnike)	1.013	1.049	1.132	1.477	1.295	88	64.700,00
J07BC02	Cepivo proti hepatitisu tipa A z inaktiviranimi virusi, adsorbirano (za otroke)	8	17	135	8	14	175	200,20
	Cepivo proti hepatitisu tipa A z inaktiviranimi virusi, adsorbirano (za odrasle)	83	88	509	333	311	93	6.342,12
J07BC20	Cepivo proti hepatitisu tipa A (inaktivirano) in hepatitisu tipa B (rekombinantno), adsorbirano	233	248	280	198	359	181	19.093,83
J07BD52	Mešano cepivo proti ošpicam, mumpsu in rdečkam z oslavljenimi virusi	42.360	38.750	39.240	38.340	36.450	95	252.947,00
J07BD54	Mešano cepivo proti ošpicam, mumpsu, rdečkam in noricam z oslavljenimi virusi					1.490		340.000,00
J07BF03	Trovalentno cepivo proti otroški ohromelosti z inaktiviranimi virusi	306	316	388	361	278	77	1.958,00
J07BG01	Cepivo proti steklini z inaktiviranimi virusi	374	573	381	496	471	95	14.458,50
J07BK01	Cepivo proti noricam z oslavljenimi virusi	47	73	85	93	161	173	8.835,00

J07BK02	Cepivo proti pasavcu z oslabiljenimi virusi				135	977	724	235.367,50
J07BM03	Cepivo proti humanim papiloma virusom (devetvalentno)	16.470	22.485	26.321	29.063	35.085	121	2.347.553,25
J07BX05	Cepivo proti respiratornemu sincicijskemu virusu (RSV)					1.459		514.496,45
J07CA06	Mešano cepivo proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju (acelularno), otroški ohromelosti (inaktivirano) in hemofilusu influence tipa B (konjugirano), adsorbirano	27.347	7.513	246	0	0		0
J07CA09	Mešano cepivo proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju (acelularno), otroški ohromelosti (inaktivirano), hepatitisu tipa B in hemofilusu influence tipa B (konjugirano), adsorbirano	36.021	49.660	52.640	52.270	50.490	97	1.026.626,30
SKUPAJ								10.110.303,33

Preskrba z zdravili za izvajanje programa cepljenja sledi spremembam v programu cepljenja, epidemiološkim razmeram, številu rojstev pri rutinskih cepljenjih ter številu oseb s posamezno zdravstveno indikacijo pri nerutinskih cepljenjih. Pri preskrbi se upoštevajo tudi najnovejše raziskave na področju cepiv in morebitne spremembe na trgu zdravil.

Na preskrbo z zdravili za izvajanje programa cepljenja so v letu 2024 vplivale naslednje spremembe:

- Redno cepljenje otrok proti noricam (pričetek cepljenja s 1. 1. 2025); priporočljivo cepljenje proti noricam s cepivom OMRN se bo začelo izvajati v letu 2025 za otroke rojene od februarja 2024 dalje – ti otroci bodo cepljenje opravili v letu 2025 od dopolnjenih 11 mesecev starosti dalje.
- Cepljenje proti HPV za fante/moške do dopolnjenega 26. leta starosti.
- Cepljenje proti KME za odrasle, ki v tekočem letu dopolnijo 47, 48 ali 49 let starosti (dve novi kohorti).
- Cepljenje nosečnic proti RSV (pričetek cepljenja septembra 2024).
- V šolskem letu 2024/2025 se izjemoma cepijo proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju tudi otroci v 4. razredu OŠ (poleg rednega cepljenja v 2. razredu).

5.1 DISTRIBUCIJA IN LOGISTIKA CEPIV PROTI COVID-19

Celotna logistika in distribucija cepiv proti COVID-19 poteka preko centralnega logističnega sistema, ki ga je vzpostavil in ga upravlja NIJZ.

NIJZ sprejema naročila izvajalcev cepljenja in pripravi razdelilnik v skladu z določenimi prioritetami ter izraženimi potrebami cepilnih mest. NIJZ prevzema cepiva od dobaviteljev, shranjuje, razdeljuje, pripravlja in izdaja cepiva ter jih dostavlja v cepilne centre.

Pri pripravi načrta distribucije, shranjevanja in logistike se upošteva različne velikosti pakiranj posameznih cepiv in posebne temperaturne pogoje za transport in shranjevanje cepiv treh različnih platform:

- temperaturno območje od -60°C do -90°C,
- od -15°C do -25°C,
- od 2°C do 8°C.

Skupaj s cepivi poteka distribucija pribora (brizg, igel), topila za pripravo cepiv, navodil za uporabo, kartic in nalepk s podatki o cepivu.

Spodaj prikazujemo število izdanih odmerkov zdravil za izvajanje programa cepljenja proti covid-19 v letu 2024. Skupno je bilo izdano 35.510 odmerkov (Tabela 41).

TABELA 41: ŠTEVILO IZDANIH ODMERKOV ZDRAVIL ZA IZVAJANJE PROGRAMA CEPLJENJA PROTI COVID-19 V LETU 2024

Vrsta zdravila	Proizvajalec	Nacionalna šifra	IZDAJA št. odmerkov
COMIRNATY Omicron XBB.1.5, 30 µg/odmerek	Pfizer	158788	4.560
COMIRNATY Omicron XBB.1.5, 10 µg/odmerek	Pfizer	158787	100
COMIRNATY Omicron XBB.1.5, 3 µg/odmerek	Pfizer	158786	200
Comirnaty JN.1 30 µg/odmerek	Pfizer	158652	16.560
Comirnaty JN.1 10 µg/odmerek	Pfizer	158651	400
Comirnaty JN.1 3 µg/odmerek	Pfizer	158650	200
Comirnaty KP.2 30 µg/odmerek	Pfizer	158575	13.260
Comirnaty KP.2 10 µg/odmerek	Pfizer	158574	120
Comirnaty KP.2 3 µg/odmerek	Pfizer	158573	60
Nuvaxovid	Novavax	158725	50
SKUPAJ			35.510

5.2 PRESKRBA Z ZDRAVILI ZA ZDRAVLJENJE COVID-19

V skladu s pooblastili Ministrstva za zdravje je NIJZ izvedel nakup zdravil za zdravljenje covid-19, vzpostavil in organiziral sistem za prevzem, shranjevanje in razdeljevanje zdravil.

Za zdravila za zdravljenje covid-19 (Veklury in Paxlovid) je NIJZ vršil preskrbo le del leta 2024.

Paxlovid je bil v letu 2024 razvrščen na listo ZZZS, preskrba se vrši naprej kot za vsa ostala zdravila, za Veklury pa so nekatere bolnišnice se same izvedle nakup.

Spodaj prikazujemo izdajo zdravil za zdravljenja covida-19 v letu 2024 (Tabela 42).

TABELA 42: PRESKRBA Z ZDRAVILI ZA ZDRAVLJENJE COVID-19

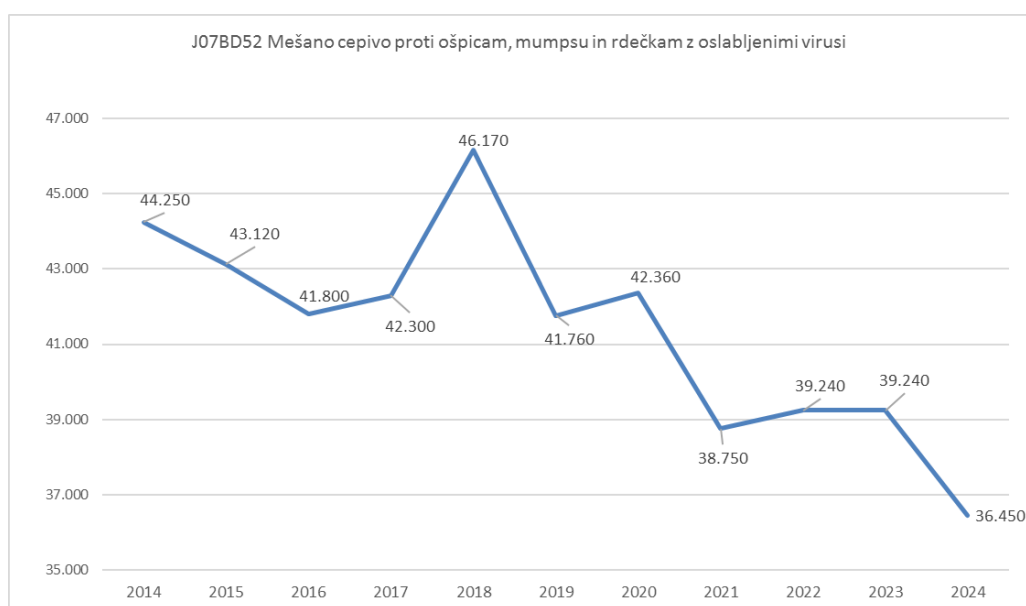
Vrsta zdravila	Proizvajalec	Nacionalna šifra	Izdaja / sc 2024
Veklury (remdesivir)	Gilead	159309	7.382
Paxlovid (PF-07321332 / ritonavir)	Pfizer	159029	2.583

5.3 TRENDI PORABE NEKATERIH CEPIV

5.3.1 Mešano cepivo proti ošpicam, mumpsu in rdečkam z oslabljenimi virusi (J07BD52)

Na spodnji sliki prikazujemo trend porabe odmerkov mešanega cepiva proti ošpicam, mumpsu in rdečkam z oslabljenimi virusi (J07BD52) v letih 2014 do 2024. Opazen je porast porabe cepiv v letih 2016 do 2018. Sledi upad porabe tega cepiva.

V letu 2024 je bilo predpisanih 36.450 odmerkov (indeks 95) cepiva v vrednosti 252.947,00 EUR (Slika 67).

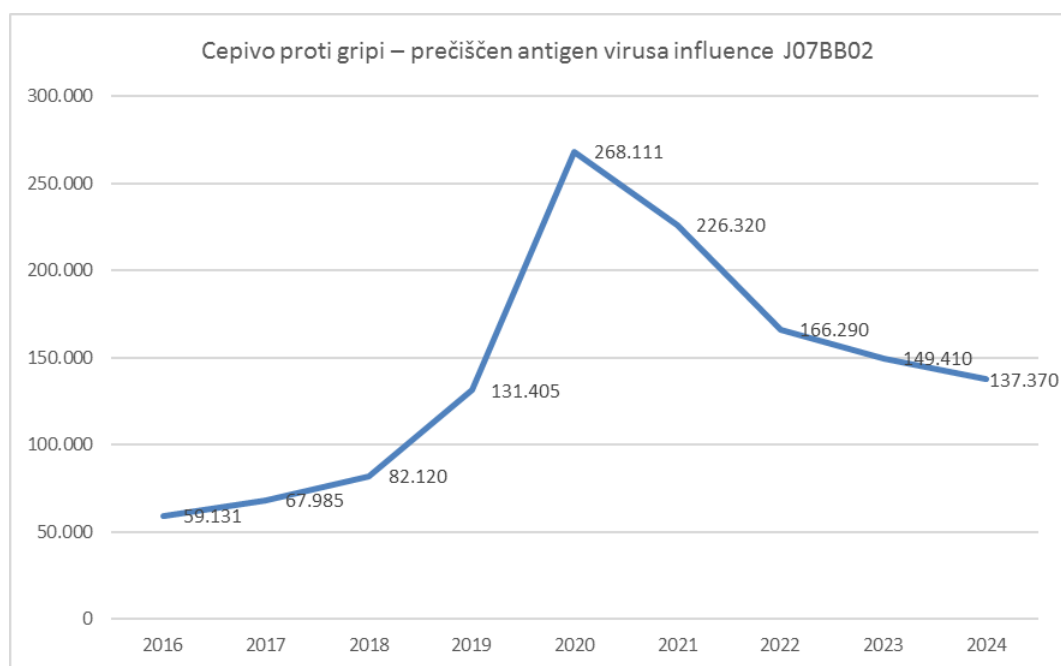

SLIKA 67: TREND PORABE ODMERKOV MEŠANEGA CEPIVA PROTI OŠPICAM, MUMPSU IN RDEČKAM Z OSLABLJENIMI VIRUSI (J07BD52) V LETIH 2014 DO 2024

5.3.2 Cepiva za cepljenje proti gripi s prečiščenim antigenom virusa influenze za odrasle in otroke (J07BB02)

Na spodnji sliki prikazujemo trend porabe odmerkov cepiva za cepljenje proti gripi s prečiščenim antigenom virusa influenze (J07BB02) v letih 2016 do 2024, s katerim se cepi tako odrasle kot otroke.

Opazen je porast cepljenja proti gripi v letu 2020 (index 204), zatem sledi vsakoleten upad cepljenja proti gripi. V letu je bilo predpisanih 137.370 odmerkov (indeks 92) v vrednosti 943.036,00 EUR (Slika 68).

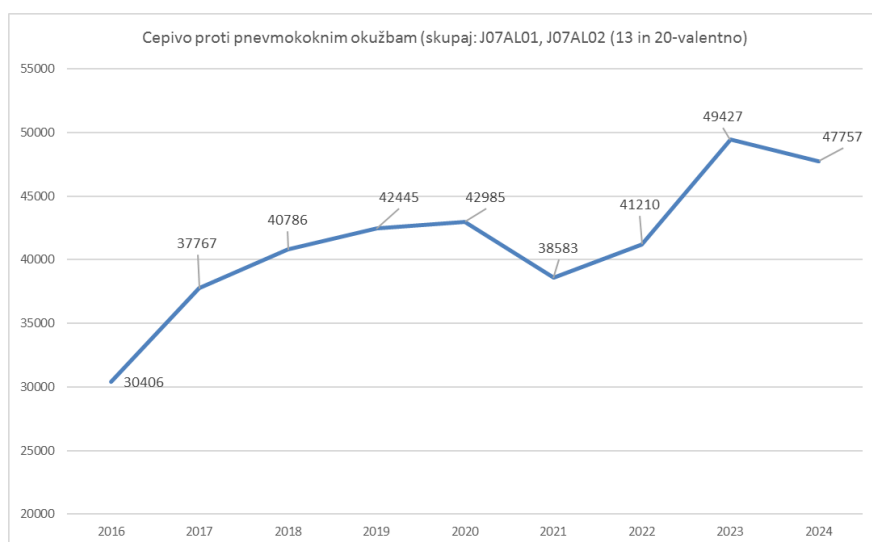

SLIKA 68: TREND PORABE ODMERKOV CEPIVA ZA CEPLJENJE PROTI GRIPI S PREČIŠČENIM ANTIGENOM VIRUS INFLUENZE (J07BB02) MED LETI 2016 IN 2023

5.3.3 Cepivo proti pnevmokoknim okužbam (J07AL01, J07AL02, J07AL52)

V letu 2024 je bilo porabljeno 12.568 odmerkov (indeks 97) cepiva proti pnevmokokom s prečiščenimi polisaharidnimi antigeni (J07AL01) v vrednosti 216.809,85 EUR, 32.075 odmerkov (indeks 89) cepiva proti pnevmokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni-13 valentno (J07AL02) v vrednosti 730.330,56 EUR in 3.114 odmerkov (indeks 484) cepiva proti pnevmokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni - 20 valentno (J07AL02) v vrednosti 243.518,40 EUR.

Na spodnji sliki prikazujemo trend porabe odmerkov cepiva proti pnevmokokom v letih 2016 do 2024 (Slika 69).

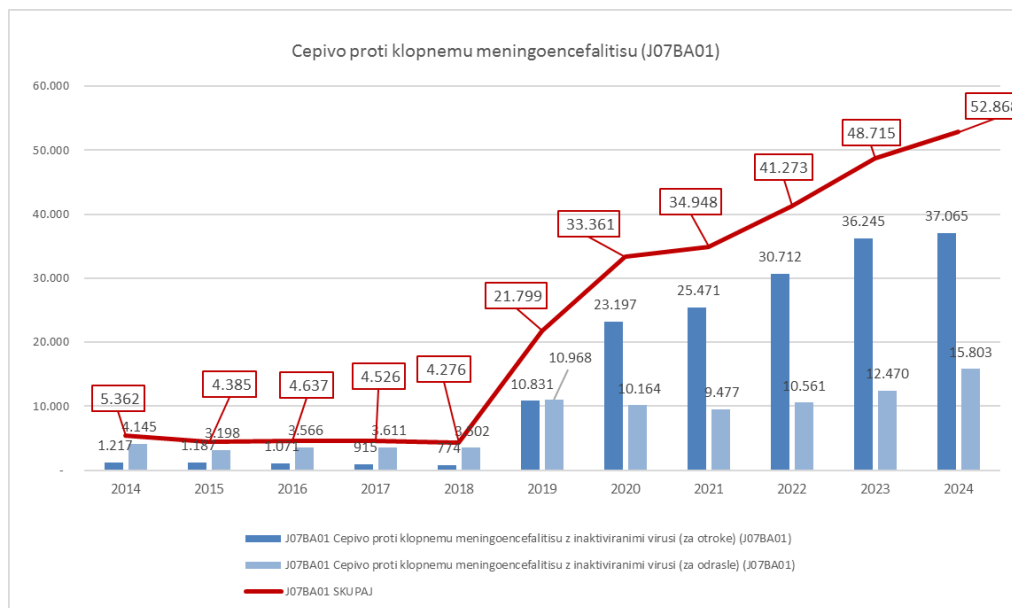

SLIKA 69: TREND ODMERKOV VSEH CEPIV PROTI PNEVMOKOKNIM OKUŽBAM (J07AL01, J07AL02 (13 IN 20-VALENTNO)) V LETIH 2016 DO 2024

5.3.4 Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi za otroke in za odrasle (J07BA01)

V letu 2024 je bilo predpisanih 37.065 odmerkov (indeks 102) cepiva proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi za otroke (J07BA01) v vrednosti 552.775,28 EUR in 15.803 odmerkov (indeks 127) za odrasle (J07BA01) v vrednosti 287.653,66 EUR.

Na spodnji sliki prikazujemo trend porabe odmerkov (Slika 70).

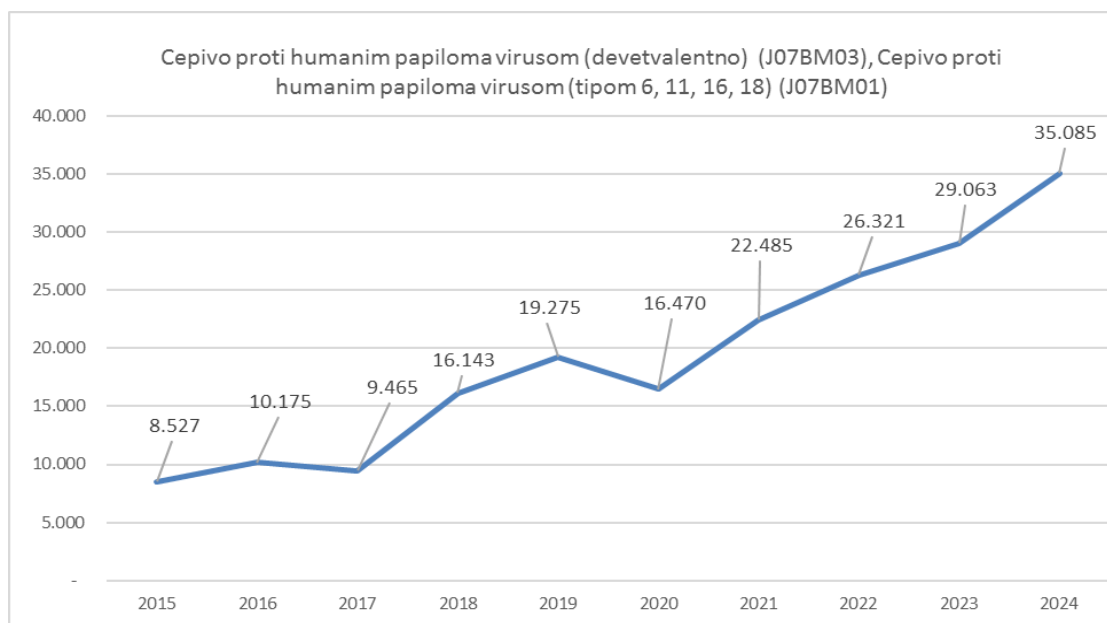

SLIKA 70: TREND PORABE ODMERKOV CEPIVA PROTI KLOPNEMU MENINGOENCEFALITISU Z INAKTIVIRANIMI VIRUSI ZA OTROKE IN ZA ODRASLE (J07BA01) V LETIH 2014 DO 2024

5.3.5 Cepivo proti humanim papiloma virusom (J07BM01, J07BM03)

Devetvalentno cepivo proti humanim papiloma virusom (J07BM03) je povsem zamenjalo prejšnje različice, zato prikazujemo skupen trend. V letu 2024 je bilo predpisanih 35.085 odmerkov (indeks 121) v vrednosti 2.347.553,25 EUR.

Na spodnji sliki prikazujemo trend posameznih odmerkov (Slika 71).

SLIKA 71: SKUPNI TREND PORABE VSEH ODMERKOV CEPIVA PROTI HUMANIM PAPILOMA VIRUSOM (J07BM01, J07BM03) V LETIH 2015 DO 2024

1. Zakon o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva (ZZPPZ), 2000. Uradni list RS, št. 65/00, 47/15, 31/18, 175/20, 203/20, 112/21, 196/21, 206/21, 141/22, 18/23 in 84/23 – ZDOsk-1 in 112/24 – ZDIUZDZ. Pridobljeno s spletne strani: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO1419>.
2. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ), 2006. Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06, 91/07, 76/08, 62/10, 87/11, 40/12, 21/13, 91/13, 99/13, 99/13, 111/13, 95/14, 47/15, 61/17, 64/17, 36/19, 189/20, 51/21, 159/21, 196/21, 15/22, 43/22, 100/22, 141/22, 40/23 in 78/23. Pridobljeno s spletne strani: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO213&d-49682-p=7>.
3. Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016-2025: »Skupaj za družbo zdravja«. Uradni list RS št. 25/2016. Pridobljeno s spletne strani: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/125979#!/Resolucija-o-nacionalnem-planu-zdravstvenega-varstva-2016-2025-Skupaj-za-druzbo-zdravja-%28ReNPZV16-25%29>.
4. Zakon o zdravilih. Uradni list RS, št. 17/14 in 66/19. Pridobljeno s spletne strani: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO6295>.
5. Pravilnik o razvrščanju zdravil na listo. Uradni list RS, št. 35/13 in 121/23. Pridobljeno s spletne strani: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=PRAV11493>.
6. Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Zdravila in živila za posebne zdravstvene namene. Predpisovanje in izdajanje. Pridobljeno s spletne strani: <https://partner.zzzs.si/zdravila-in-zivila-za-posebne-zdravstvene-namene/predpisovanje-in-izdajanje/>.
7. Kostnapfel T, Albreht T (Ur.). Poraba zdravil, predpisanih na recept v Sloveniji v letu 2023. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Pridobljeno s spletne strani: <https://nijz.si/publikacije/poraba-zdravil-predpisanih-na-recept-v-sloveniji-v-letu-2023/>.
8. Kostnapfel T, Albreht T (Ur.). Poraba zdravil v bolnišnicah v Sloveniji v letu 2023. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Pridobljeno s spletne strani: <https://nijz.si/publikacije/poraba-zdravil-v-bolnisnicah-v-sloveniji-v-letu-2023/>.
9. Kostnapfel T, Simonovič Z, Vidovič Š, Juder Kogler M, Šubelj M (Ur.). Poraba protimikrobnih zdravil v Sloveniji v letu 2023. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Pridobljeno s spletne strani: <https://nijz.si/publikacije/poraba-protimikrobnih-zdravil-v-sloveniji-v-letu-2023/>.
10. WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology. Guidelines for ATC classification and DDD assignment 2023. Oslo: WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology, 2023. Pridobljeno s spletne strani: https://atcddd.fhi.no/filearchive/publications/2024_guidelines_final_web.pdf
11. New ATC/DDDs and alterations included in the index of 2023. Pridobljeno s spletne strani: https://atcddd.fhi.no/news/new_atc_ddds_and_alterations_included_in_the_index_of_2023.
12. Pravilnik o določanju cen zdravil za uporabo v humani medicini (Uradni list RS, št. 32/15, 15/16, 19/18, 11/19, 26/20, 51/21 in 52/21-popr.).
13. Pravilnik o natančnejših pogojih in postopku za ugotavljanje medsebojne zamenljivosti zdravil. Uradni list RS, št. 102/10 in 17/14 - ZZdr-2). Pridobljeno s spletne strani: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=PRAV10338>.

14. Terapevtske skupine zdravil. ZZZS. Pridobljeno s spletne strani: <https://zavarovanec.zzzs.si/zdravila-in-zivila-za-posebne-zdravstvene-namene/najvisje-priznane-vrednosti-za-terapevtske-skupine-zdravil/>.
15. Statistični urad Republike Slovenije (SURS). Podatkovna baza SiStat. Pridobljeno s spletne strani: <https://pxweb.stat.si/SiStat/sl>.
16. NIJZ, Evidenca gibanja zdravstvenih delavcev in mreža zdravstvenih zavodov – Register izvajalcev zdravstvene dejavnosti in delavcev v zdravstvu (RIZDDZ) (IVZ 16). Pridobljeno s spletne strani: <https://www.nijz.si/sl/podatki/izvajalci-zdravstvene-dejavnosti>.
17. Zakon o lekarniški dejavnosti (ZLD-1). Uradni list RS, št. 85/16, 77/17, 73/19, 186/21 in 112/24.
18. Janež A, Epšek M, Klen J, Kunst G et.al. Strokovna priporočila za zdravljenje debelosti z zdravili. Ljubljana: Slovensko osteološko društvo, 2022. Pridobljeno s spletne strani: https://www.zdravniskazbornica.si/docs/default-source/isis/2022/priporocila_zdravljenje-debelosti-z-zdravili.pdf.
19. Brovč M, Kostnapfel T, Gabrijelčič M, Korošec A, Blaž Kovač M, Vasle A, Majerr M, Rotovnik Kozjek N. Pasti pri nepremišljenem predpisovanju agonistov receptorja GLP-1 za zdravljenje debelosti. Isis, Glasilo Zdravniške zbornice Slovenije. 2025. Leto 2025, št. 3. Pridobljeno s spletne strani: <https://www.zdravniskazbornica.si/zbornica-za-vas/publikacije-zbornice-isis/isis-marec-2025>.
20. Slovenske smernice za klinično obravnavo sladkorne bolezni tipa 2, leto 2022. Pridobljeno dne 28.4.2025 s spletne strani: <https://endodiab.si/wp-content/uploads/2022/10/Knjizica-Sladkorna-bolezen-tipa-2-100x160-mm-2022-06-13-v5-4-za-web-VSEBINA.pdf>.
21. Centralna baza zdravil. MZ, JAZMP, ZZZS, NIJZ. Povzetek glavnih značilnosti zdravila (Smpc). Pridobljeno s spletne strani: [http://www.cbz.si/cbz/bazazdr2.nsf/Search/\\$searchForm?SearchView](http://www.cbz.si/cbz/bazazdr2.nsf/Search/$searchForm?SearchView).
22. Prehrana.si. Nacionalni portal o hrani in prehrani. Kalcij. Pridobljeno s spletne strani: <https://www.prehrana.si/sestavine-zivil/minerali/kalcij>.
23. D-A-CH. 2015. Referenčne vrednosti za energijski vnos ter vnos hranil. <https://www.dge.de/wissenschaft/referenzwerte/>. Povzetek v slovenskem jeziku: NIJZ. 2020. Pridobljeno s spletne strani: https://nijz.si/wp-content/uploads/2020/04/referencne_vrednosti_2020_3_2.cleaned.pdf.
24. Kocjan T, Govc Eržen J. Protokol vodenja bolnikov z osteoporozo. Slovensko osteološko društvo, Ljubljana, 2016.
25. Brguljan Hitij J, Erhatič A, Salobir B, Dolenc P, Božič Ješe N. Slovenske smernice za obravnavo hipertenzije 2023. Združenje za arterijsko hipertenzijo. Ljubljana, 2023. Pridobljeno s spletne strani: https://hipertenzija.org/wp-content/uploads/2024/09/Smernice_2023_zepna-verzija.pdf.
26. Tušek-Bunc K. Benigna hiperplazija prostate. navodila za bolnike. združenje zdravnikov družinske medicine, zavod za razvoj družinske medicine. Pridobljeno s spletne strani: <https://drmed.org/wp-content/uploads/2022/11/IX-86.pdf>.
27. Državna strategija »Eno zdravje« za obvladovanje odpornosti mikrobov (2019-2024). Pridobljeno s spletne strani: <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MZ/DOKUMENTI/Novice/Strategija-obvladovanje-odpornosti-mikrobov-26092019.doc>.
28. Kostnapfel T, Simonovič Z, Vidovič Š, Juder Kogler M, Korošec A, Glavan U, Serdt M, Šubelj M, Čižman M. Pomembne ugotovitve o trendih porabe antibiotikov v Sloveniji v letu 2022. Isis, Glasilo Zdravniške zbornice Slovenije. 2024, leto XXXIII, št. 3: 40-46. Pridobljeno s spletne strani: <https://www.zdravniskazbornica.si/informacije-publikacije-in-analize/publikacije-zbornice-isis/isis-marec-2024>.

29. Ovčariček T, Matos E, Snoj Šarvari N. Kaj morate vedeti o zdravilu denosumab, Onkološki inštitut Ljubljana, 2019.
30. Kostnapfel T, Jandl M, Hočevár-Grom A, Korošec A, Kastelic A. Prescription opioids use and opioid-related mortality monitoring in Slovenia. Heroin addiction and related clinical problems. 2022, vol. 24, no. 1, str. 1-7, graf. prikazi. ISSN 1592-1638.
<https://www.heroinaddictionrelatedclinicalproblems.org/harcp-archives-doi-articles.php>.
31. Kostnapfel T, Korošec A, Kastelic A. Tramadol as the most prescribed opioid analgetic medication in Slovenia in recent years. Heroin addiction and related clinical problems. Oct. 2020, vol. 22, no. 5, str. 13-18, graf. prikazi. ISSN 1592-1638. <http://www.heroinaddictionrelatedclinicalproblems.org/harcp-archives-doi-articles.php>.
32. Kostnapfel T, Korošec A, Kastelic A. Extent and trend of prescription opioids in assisted treatment programmes for opioid addiction and pain medications in Slovenia from 2007 until 2018. Heroin addiction and related clinical problems. June 2020, vol. 22, no. 3, str. 13-19, graf. prikazi. ISSN 1592-1638. <http://www.heroinaddictionrelatedclinicalproblems.org/harcp-archives-doi-articles.php>.
33. Norwegian Institute of Public Health. WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology. ATC alterations from 2005-2024. Pridobljeno s spletne strani:
https://atcddd.fhi.no/atc_ddd_alterations_cumulative/atc_alterations/?order_by=3&d=DESC.
34. Plemenitaš Ilješ A, Drobnič Radobuljac M, Kores Plesničar B, Pregelj P, Škodlar B, Terzić T, Bon J. Smernice za zdravljenje depresivne motnje. Združenje psihiatrov pri Slovenskem zdravniškem društvu. Ljubljana, 2021.
35. Zakon o preprečevanju uporabe prepovedanih drog in o obravnavi uživalcev prepovedanih drog (ZPUPD). Uradni list RS, št. 98/99 in 2/04 – ZPNNVSM. Pridobljeno s spletne strani:
<https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO1375>.
36. Varl Turk T. Zdravljenje s konopljo pet let po sprejetju uredbe o uporabi konoplje v medicinske namene. V: Brvar M (Ur). 10. slovensko srečanje o klinični farmakologiji: varna uporaba zdravil: zbornik prispevkov. Ljubljana: Slovensko zdravniško društvo, Sekcija za klinično toksikologijo, UKC Ljubljana, Center za klinično toksikologijo in farmakologijo, 2023: 74-88.
37. Javna agencija Republike Slovenije za zdravila in medicinske pripomočke (JAZMP). Dostop do zdravil s kanabinoidi v Republiki Sloveniji, 2024. Pridobljeno s spletne strani: <https://www.jazmp.si/za-paciente-in-javnost/konoplja-in-kanabinoidi/dostop-do-zdravil-s-kanabinoidi-v-republiki-sloveniji/>
38. Pravilnik o določitvi Programa cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2024. Uradni list RS, št. 55/24. Pridobljeno s spletne strani: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=PRAV15100>.

Zahvala

Za posredovanje podatkov se iskreno zahvaljujemo
Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije